

HELLENIC REPUBLIC
MINISTRY OF RURAL DEVELOPMENT AND FOOD
ANNUAL REPORT 2019
MANCP 2015-2019
SEPTEMBER 2020

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ ΠΟΕΣΕ 2019
ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ
ΠΟΛΥΕΤΟΥΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΛΕΓΧΩΝ
(ΠΟΕΣΕ) 2015-2019
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2020

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Η

• ΤΟΜΕΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Κατά το έτος 2019, παρατηρήθηκε μείωση του αριθμού των ελέγχων στον τομέα των τροφίμων. Αυτό οφείλεται σε μείωση του προσωπικού και των πόρων παρόλο που έχει ενταθεί η προσπάθεια για ορθολογικότερη διαχείρισή τους με αναλογική κάλυψη επιχειρήσεων σε όλα τα στάδια παραγωγής, μεταποίησης και διακίνησης των τροφίμων.

Το ποσοστό συμμόρφωσης των επιχειρήσεων τροφίμων χωρίς σοβαρές διαφοροποιήσεις ανέρχεται σε 94,55%. Οι παραβάσεις αφορούν κυρίως ζητήματα γενικής υγιεινής που σχετίζονται με αποκλίσεις στις λειτουργικές διαδικασίες και σε θέματα εφαρμογής συστημάτων αυτοελέγχου. Επίσης, παραμένει χαμηλό το ποσοστό των μη συμμορφώσεων σε σχέση με τον όγκο των φορτίων κατά την εισαγωγή

Ο εργαστηριακός έλεγχος βιολογικών και χημικών παραγόντων κινδύνου καθώς και παραμέτρων ποιότητας ανέδειξε ποσοστά μη συμμόρφωσης σε αντίστοιχα επίπεδα με τα προηγούμενα έτη, με συνολική μη συμμόρφωση 7,9% (έναντι 7,2% το 2016, 8,0 το 2017 και 5,7% το 2018).

Συνεχίζεται η προσπάθεια ώστε ο επίσημος έλεγχος στον τομέα των τροφίμων να υποστηρίζεται από:

- Την οργάνωση προγραμμάτων των επισήμων ελέγχων με βάση την ανάλυση-αξιολόγηση επικινδυνότητας αλλά και σε επιμέρους τομείς του επίσημου ελέγχου (ΥΑΕΤ, επισήμανση) στην κατεύθυνση ολοκληρωμένης προσέγγισης στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων και προστασίας των συμφερόντων και της ενημέρωσης του καταναλωτή.
- Την εφαρμογή ειδικότερων επιχειρησιακών δράσεων ώστε να υπάρξει αποτελεσματικότητα στην αντιμετώπιση ζητημάτων που σχετίζονται με θέματα νοθείας απάτης
- Την ενίσχυση των συνεργατικών δράσεων των Αρμοδίων Αρχών με οριζόντια και κάθετη επικοινωνία μέσα από προγραμματισμένες συσκέψεις και ομάδες εργασίας

Ωστόσο προβλήματα τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπιστούν είναι:

- Η διαχρονική σοβαρή έλλειψη προσωπικού και πόρων.
- Η πίεση που ασκείται από τα προβλήματα του τομέα της υγείας των ζώων και αποδυναμώνουν την συμβολή των ΔΑΟΚ στην υποστήριξη του τομέα των τροφίμων.
- Η εξασφάλιση χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη του κόστους των επισήμων ελέγχων
- Η μη εφαρμογή των διαδικασιών audit προς τις υπηρεσίες στις οποίες έχει γίνει μεταβίβαση αρμοδιοτήτων επίσημου ελέγχου

ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΦΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

Ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» ως Αρμόδια Αρχή Επίβλεψης του συστήματος ελέγχου για τα βιολογικά προϊόντα πραγματοποίησε τόσο διοικητικούς όσο και επιτόπιους ελέγχους σε Οργανισμούς Ελέγχου και Πιστοποίησης καθώς και σε ενταγμένες επιχειρήσεις.

Όσον αφορά στην αποτελεσματικότητα των ελέγχων, έχουν διαπιστωθεί από τους Οργανισμούς ελέγχου και πιστοποίησης, παρατυπίες ή παραβάσεις σε ποσοστό μόλις 1,21% επί του συνόλου των επιχειρηματιών (παραγωγοί φυτικών ή ζωικών προϊόντων, υδατοκαλλιέργειας, μεταποιητές, εισαγωγείς, εξαγωγείς ή άλλοι επιχειρηματίες). Οι παρατυπίες αφορούσαν κυρίως στην ανίχνευση υπολειμμάτων μη επιτρεπόμενων ουσιών που δεν είναι σύμφωνες με τους Καν. (ΕΚ) 834/2007 & Καν. (ΕΚ) 889/2008 καθώς επίσης και χρήση συμβατικών ζωοτροφών στο σιτηρέσιο των ζώων, με αποτέλεσμα τη μη χορήγηση πιστοποιητικού συμμόρφωσης. Επομένως το σύστημα ελέγχου κρίνεται ότι λειτουργεί ικανοποιητικά και επίσης κρίνεται ότι οι έλεγχοι και τα προληπτικά μέτρα αποδίδουν.

Οι επιχειρηματίες ενημερώνονται από τη Δ/νση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας για την ισχύουσα Ενωσιακή και Εθνική νομοθεσία που διέπει τον τομέα των βιολογικών προϊόντων από την ιστοσελίδα της Υπηρεσίας στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ καθώς και με αλληλογραφία.

ΠΟΠ-ΠΓΕ-ΕΠΙΠ

Σύμφωνα με το σύστημα ελέγχου για τα προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ, κάθε ενδιαφερόμενος εν δυνάμει χρήστης των καταχωρισμένων ενδείξεων ΠΟΠ-ΠΓΕ οφείλει να υποβάλει αίτηση και να πιστοποιηθεί από την αρμόδια αρχή ελέγχου, τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, πριν θέσει στην αγορά προϊόν με ΠΟΠ ή ΠΓΕ.

Συνοπτικά εντός του 2019 πραγματοποιήθηκαν συνολικά :

- 2013 διοικητικοί έλεγχοι, στο σύνολο των αιτήσεων, που αντιστοιχούν σε 1256 επιχειρήσεις,
- 318 επιτόπιοι έλεγχοι σε εγκαταστάσεις παραγωγής προϊόντων ΠΟΠ - ΠΓΕ που αντιστοιχούν σε 518 αιτήσεις και
- 30 επιτόπιοι έλεγχοι σε σημεία χονδρικής και λιανικής πώλησης.

Συνολικά, στις 31.12.2019 είχαν πιστοποίηση σε ισχύ 702 επιχειρήσεις για 1173 προϊόντα που φέρουν ενδείξεις ΠΟΠ/ΠΓΕ, ενώ απορρίφθηκαν και τέθηκαν στο αρχείο 78 αιτήσεις που αφορούσαν 67 επιχειρήσεις.

• ΤΟΜΕΑΣ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ

Κατά το 2019 πραγματοποιήθηκαν από τους επόπτες κυκλοφορίας ζωοτροφών των Δ/νσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) των Περιφερειακών Ενοτήτων και των Τμημάτων Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων (ΤΑΑΕ) του ΥΠΑΑΤ επιθεωρήσεις σε 1.138 επιχειρήσεις ζωοτροφών (παρασκευαστές ζωοτροφών, ενδιάμεσοι ζωοτροφών και κτηνοτροφικές μονάδες που διαθέτουν παρασκευαστήριο).

Οι έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν αφορούσαν στην επισήμανση των προϊόντων (απουσία ή ελλιπής επισήμανση, αποκλίσεις από τα επιτρεπόμενα όρια ανοχής της κείμενης νομοθεσίας) και στην παρουσία (ή μη) και σε ποια επίπεδα των γενετικά τροποποιημένων οργανισμών, συστατικών ζωικής προέλευσης, διοξινίων, βαρέων μετάλλων, πρόσθετων υλών, αφλατοξίνης Β1.

Οι διαπιστωθείσες παραβάσεις ως προς την παρουσία ή την πληρότητα της επισήμανσης ανέρχονται σε 5% των περιπτώσεων που εξετάστηκαν. Οι διαπιστωθείσες παραβάσεις επί του συνόλου των δειγμάτων που εξετάστηκαν ανέρχονται στο 8,9%.

Σχετικά με τους υπόλοιπους ελέγχους, διαπιστώθηκε ότι αν και υπήρχαν παραβάσεις ως προς την ασφάλεια των ζωοτροφών, αυτές αφορούσαν μικρές ποσότητες και σε τοπικό επίπεδο και δεν τέθηκε σε κίνδυνο η ασφάλεια της τροφικής αλυσίδας.

Σχετικά με την εκπαίδευση, διοργανώθηκαν σεμινάρια από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όπου συμμετείχαν 1 υπάλληλος της Δ/νσης Ζωοτροφών και Βοσκήσιμων Γαιών και 1 επόπτης κυκλοφορίας ζωοτροφών από ΔΑΟΚ.

Τέλος, σε εφαρμογή της υπ. αριθμ. 1156/82215/18-7-2016 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ αρ. 2440/8-8-2016, τ. Β΄) πραγματοποιήθηκαν 2 επιτόπιοι και 5 διοικητικοί έλεγχοι επαλήθευσης.

• ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΖΩΩΝ

Συνολικά για τον τομέα υγείας και προστασίας των ζώων, η συχνότητα και η αποτελεσματικότητα των επίσημων ελέγχων για το έτος 2019 δεν εμφάνισε σημαντικές διαφοροποιήσεις και αποκλίσεις συγκριτικά με το προηγούμενο έτος σε επιμέρους τομείς και πεδία δράσεων. Στις περιπτώσεις που καταγράφηκε μείωση στη συχνότητα διενέργειας επίσημων ελέγχων στο πεδίο των εκμεταλλεύσεων και εγκαταστάσεων του πρωτογενούς τομέα υπήρξε άμεση συσχέτιση με την έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού και τους περιορισμένους οικονομικούς πόρους.

Ο τομέας εφαρμογής και διαχείρισης των βασικών ζωοανθρωπονόσων (προγράμματα εκρίζωσης της Βρουκέλλωσης και Φυματίωσης και των Βοοειδών, ελέγχου και εκρίζωσης της Βρουκέλλωσης των αιγών και προβάτων), εξακολούθησε και το 2019 να παρουσιάζει ορισμένες καθυστερήσεις στην εφαρμογή των χρονοδιαγραμμάτων της επιδημιολογικής επιτήρησης, εξαιτίας ελλείψεων μόνιμου και εποχικού προσωπικού, διαρθρωτικών και οικονομικών προβλημάτων αντίστοιχα κατά περίπτωση εφαρμογής σε περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο. Δεν παρουσιάστηκαν το 2019 αξιοσημείωτες μεταβολές στον αριθμό των εκμεταλλεύσεων και των ζώων που εξετάστηκαν για τα νοσήματα των ζωοανθρωπονόσων (Βρουκέλλωση, Φυματίωση, Λύσσα, Σαλμονελλώσεις κ.α) σε σύγκριση με το 2018.

Επιπρόσθετα, τηρήθηκαν και το έτος 2019 οι βασικές προτεραιότητες στο πλαίσιο επίτευξης των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων των προγραμμάτων υγείας και προστασίας των ζώων, πραγματοποιήθηκαν διορθωτικές ενέργειες σε μη συμμορφώσεις για βασικούς εφαρμοστικούς τομείς των επίσημων ελέγχων υγείας και προστασίας των ζώων, ενώ διενεργήθηκαν στοχευμένα Εθνικά και Ευρωπαϊκά προγράμματα εκπαίδευσης και συνεργασίας με αρμόδιους φορείς, υπεύθυνους συντονισμού, διαχείρισης και εφαρμογής προγραμμάτων με τη συμμετοχή Κοινοτικών Εμπειρογνομητών όπου κρίθηκε αναγκαίο.

Στο πλαίσιο της κεντρικής εποπτείας και παρακολούθησης, αξιολογήθηκαν με τη βοήθεια ειδικών επιτροπών και ομάδων εργασίας του Υπουργείου τα αποτελέσματα εφαρμογής των επίσημων ελέγχων σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής και Εθνικής Νομοθεσίας για τους ειδικούς τομείς Υγείας και Προστασίας των Ζώων.

Το σύνολο των ενεργειών και δραστηριοτήτων Επίσημου Ελέγχου σε συνδυασμό με τις εκδόσεις νέων Υπουργικών Αποφάσεων, εφαρμοστικών εγκυκλίων, αναθεωρημένων εγχειριδίων και συναφών συστάσεων σε επίπεδο Κεντρικής Αρμόδιας Αρχής, συνέβαλλαν στην ομαλή λειτουργία των συστημάτων επίσημου ελέγχου στους τομείς υγείας και προστασίας των ζώων για το 2019, στον έλεγχο των ποιοτικών και ποσοτικών παραμετρικών αποκλίσεων σε βασικούς δείκτες επιτήρησης των επίσημων προγραμμάτων και δράσεων καθώς και στην άμεση ενεργοποίηση των κατάλληλων σχεδίων δράσεων για τη διόρθωση των μη συμμορφώσεων.

• ΤΟΜΕΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΕΛΕΓΧΟΣ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΩΝ

Το 2019 αναλύθηκαν συνολικά 3454 (3571) δείγματα από τα εργαστήρια επίσημου ελέγχου, εκ των οποίων: 1702 (1702) δείγματα 49,28% (47,6%) δεν είχαν καθόλου ανιχνεύσιμα υπολείμματα, 1554 (1604) δείγματα 44,99% (44,92%) είχαν υπολείμματα κάτω από τα MRL, 198 (265) δείγματα 5,73% (7,42%) είχαν υπολείμματα πάνω από τα MRL (αριθμητική υπέρβαση) ενώ μη συμμορφούμενα δείγματα ήταν 118 (158) 3,42% (4,42%) (υπέρβαση λαμβάνοντας υπόψη την αβεβαιότητα).

Σε σχέση με το 2018, μειώθηκε ελαφρά ο συνολικός αριθμός των δειγμάτων από 3571 σε 3454. Επίσης, μειώθηκε σημαντικά το ποσοστό των στοχευμένων δειγματοληψιών από 26,7% σε 18,01%, των δειγμάτων με αριθμητικές υπερβάσεις των MRLs από 7,42% σε 5,73%, καθώς και το ποσοστό των μη συμμορφούμενων δειγμάτων δηλαδή των δειγμάτων με υπέρβαση των MRLs αφαιρουμένης της αβεβαιότητας, από 4,42% σε 3,42%.

Τα στοιχεία των αποτελεσμάτων και των ενεργειών που έχουν γίνει σε μη συμμορφούμενα δείγματα περιλαμβάνονται στη σχετική έκθεση που αποστέλλει η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής στην EFSA όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό (ΕΚ) 396/2005 η οποία αναρτάται και στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ:

(<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/fytoproostasiamenu/ypoleimatafyto> ή <http://www.minagric.gr/index.php/en/citizen-menu/foodsafety-menu>)

ΥΓ: Τα νούμερα μέσα στις παρενθέσεις αναφέρονται στα αποτελέσματα του 2018.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Τα αποτελέσματα του επίσημου προγράμματος για τον έλεγχο των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 68 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009, παρουσιάζονται στην Έκθεση που έχει στείλει η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής στην αρμόδια υπηρεσία της Ε.Ε. και αναρτάται στην ιστοσελίδα:

<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/fytoprostasiamenu/elenxoifitoprostatetytikonmenu/524-programa-elegxon/2088-etisio-pro-elegxou>

Στην έκθεση παρουσιάζεται και η σύγκριση των αποτελεσμάτων σε σχέση με τα αντίστοιχα αποτελέσματα των ελέγχων του έτους 2018.

ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Στο πλαίσιο του φυτοϋγεινομικού ελέγχου, κατά τους επίσημους ελέγχους που διενεργήθηκαν στα σημεία εισόδου της χώρας πραγματοποιήθηκαν 24 απορρίψεις σε αποστολές φυτών, φυτικών προϊόντων ή άλλων αντικειμένων. Διενεργήθηκαν συστηματικές επίσημες επισκοπήσεις σε επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας, Έλεγχοι για την έκδοση φυτοϋγεινομικών διαβατηρίων σε φυτά, φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα τα οποία παράγονται στην ΕΕ και πρόκειται να διακινηθούν σε αυτή καθώς και Έλεγχοι για την έγκριση εγκαταστάσεων μεταχείρισης ξύλινων μέσων συσκευασίας κατά το διεθνές πρότυπο φυτοϋγεινομικών μέτρων ISPM 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
A. ΤΟΜΕΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	8
A1. Τρόφιμα ζωικής προέλευσης	8
A2 Υγιεινή τροφίμων	63
A3. Προϊόντα βιολογικής γεωργίας	89
A4. Προϊόντα ΠΟΠ & ΠΓΕ	93
B. ΤΟΜΕΑΣ ΖΩΙΚΩΝ ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	98
Γ. ΤΟΜΕΑΣ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ	108
Δ. ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ	113
Δ1. Εισαγωγές ζώντων ζώων & προϊόντων ζωικής προέλευσης	113
Δ2. Ασθένειες ζώων & ζωοανθρωπονόσοι	123
Δ3. Αναγνώριση & Καταγραφή ζώων/ Σήμανση	193
Δ4. Κτηνιατρικά φάρμακα -Κατάλοιπα -ΕΠΕΚ	196
Ε. ΤΟΜΕΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ	202
ΣΤ. ΤΟΜΕΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	212
ΣΤ1. Έλεγχος φυτοπροστατευτικών προϊόντων	212
ΣΤ2. Έλεγχος υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων	212
ΣΤ3 Φυτοϋγειονομικός έλεγχος	217
ΣΤ4. Γενετικά Τροποποιημένοι Οργανισμοί	223
Ζ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ (ΑΥΔΙΤ) ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ	226
Η. ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΓΚΑΙΡΗΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗΣ - RASFF	233
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	
Παράρτημα 1. ΤΡΟΦΙΜΑ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	
Παράρτημα 2. ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ - ΠΟΠ/ΠΓΕ	
Παράρτημα 3. ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	
Παράρτημα 4. ΖΩΟΝΟΣΟΙ/ΖΩΟΑΝΘΡΩΠΟΝΟΣΟΙ	
Παράρτημα 5. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΖΩΩΝ	
Παράρτημα 6. ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ	

A. ΤΟΜΕΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

A1. ΤΡΟΦΙΜΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

Σε ένα γενικό πλαίσιο, το σύστημα επισήμου ελέγχου τροφίμων ζωικής προέλευσης αναπτύσσεται σε όλους τους τύπους και κατηγορίες εγκαταστάσεων που εμπίπτουν στις απαιτήσεις του Καν. 853/04 και τα παραγόμενα προϊόντα αυτών.

Ο έλεγχος υποστηρίζεται από 9 Περιφερειακές Δ/νσεις ΕΦΕΤ και τις αρμόδιες αρχές (ΑΑ) των 13 Περιφερειών της χώρας (σύμφωνα με τον Ν.3852/2010 ΦΕΚ 87 Α') καθώς και από 10 συνοριακούς σταθμούς υγειονομικού κτηνιατρικού ελέγχου (ΣΥΚΕ) όπως καθορίζονται με το Π.Δ. 1/2010 (ΦΕΚ 3Α').

Ο επίσημος έλεγχος συνεχίζει να οργανώνεται με γνώμονα την υποστήριξη των στρατηγικών στόχων του ΠΟΕΣΕ, την ανάδειξη προτεραιοτήτων με γνώμονα την εξάλειψη προβλημάτων και βελτίωση του επιπέδου συμμόρφωσης στον τομέα.

Βασικά ζητήματα που επιζητούν επίλυση στον τομέα είναι:

- Η διαχρονική σοβαρή έλλειψη προσωπικού και πόρων.
- Η πίεση που ασκείται από τα προβλήματα του τομέα της υγείας των ζώων και αποδυναμώνουν την συμβολή των ΔΑΟΚ στην υποστήριξη του τομέα των τροφίμων.
- Οι αδυναμίες στην είσπραξη τελών και η έλλειψη αυτοχρηματοδότησης των ελέγχων.
- Η μη εφαρμογή των διαδικασιών audit προς τις υπηρεσίες στις οποίες έχει γίνει μεταβίβαση αρμοδιοτήτων επισήμου ελέγχου

1.1. Επίσημοι έλεγχοι επιχειρήσεων τροφίμων και εργαστηριακοί έλεγχοι

A) Κατά το διάστημα του έτους 2019 διενεργήθηκαν 2879 έλεγχοι σε εγκεκριμένες εγκαταστάσεις παραγωγής και αποθήκευσης προϊόντων ζωικής προέλευσης βάσει ετήσιου προγραμματισμού και ανάδειξης προτεραιοτήτων.

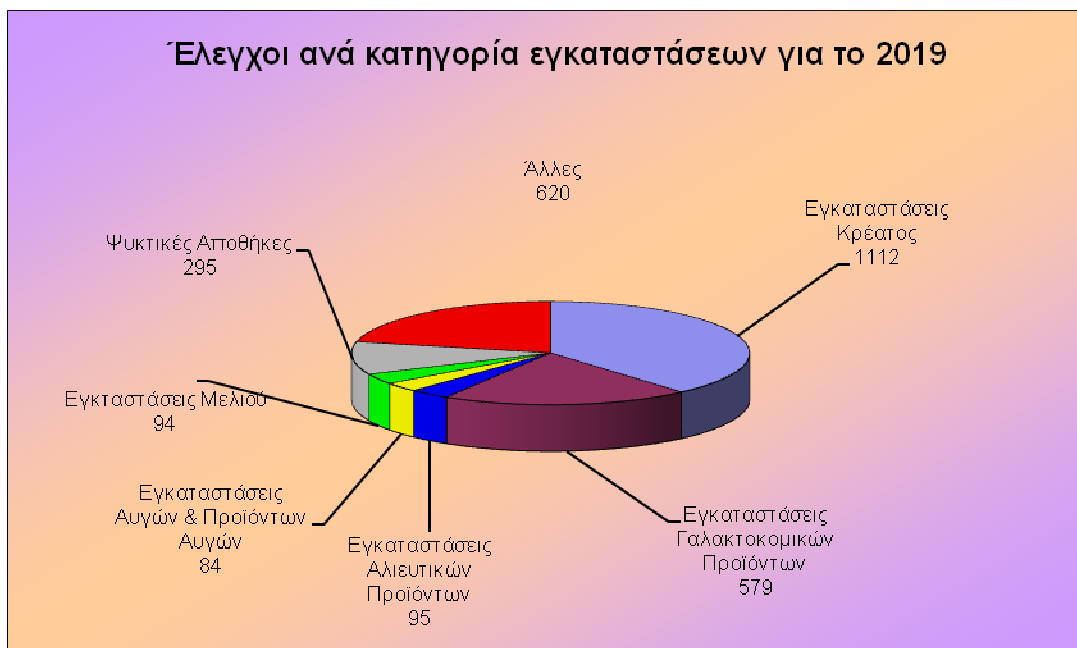
Οι έλεγχοι αφορούν:

- Στον τομέα του **κρέατος**:
Εγκαταστάσεις τεμαχισμού κρέατος, παραγωγής παρασκευασμάτων και προϊόντων με βάση το κρέας, επεξεργασίας υποπροϊόντων κ.α
Πραγματοποιήθηκαν 1112 έλεγχοι σε σύνολο 985 εγκεκριμένων εγκαταστάσεων.
Ετήσια συχνότητα επιθεώρησης 1.12
- Στον τομέα του **γάλακτος**.
Εγκαταστάσεις παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων, κέντρα συλλογής γάλακτος.

Πραγματοποιήθηκαν 603 έλεγχοι σε σύνολο 1035 εγκεκριμένων εγκαταστάσεων & 40 εγκαταστάσεων ιδιοπαραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων .

Ετήσια συχνότητα επιθεώρησης 0,56

- Στον τομέα των **αλιευμάτων**
Μεταποίηση αλιευμάτων.
Πραγματοποιήθηκαν 95 έλεγχοι σε σύνολο 95 εγκεκριμένων εγκαταστάσεων.
Ετήσια συχνότητα επιθεώρησης 1
- Στον τομέα των **Αυγών**
Κέντρα συλλογής, ωσκόπησης και συσκευασίας αυγών, Παραγωγή προϊόντων αυγών.
Πραγματοποιήθηκαν 84 έλεγχοι σε 256 εγκαταστάσεις.
Ετήσια συχνότητα επιθεώρησης 0,3
- Στον τομέα **Μελιού**
Εγκαταστάσεις συσκευασίας μελιού.
Πραγματοποιήθηκαν 94 έλεγχοι σε 225 εγκαταστάσεις.
Ετήσια συχνότητα επιθεώρησης 0,41
- Στον τομέα των Ψυκτικών αποθήκων.
Πραγματοποιήθηκαν 295 έλεγχοι σε 826 εγκεκριμένες εγκαταστάσεις.
Ετήσια συχνότητα επιθεώρησης 0,28

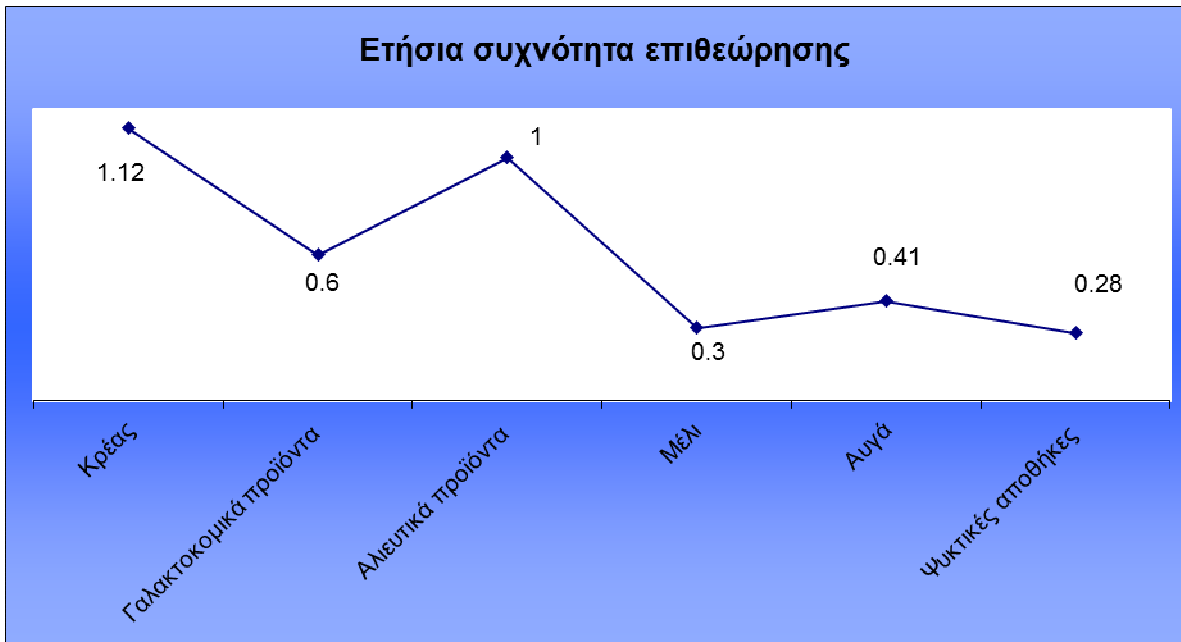

Αναλυτικά αποτελέσματα των επιτόπιων ελέγχων παρέχονται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1: Επιτόπιοι έλεγχοι σε επιχειρήσεις τροφίμων ζωικής προέλευσης για το έτος 2019

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ		ΕΙΔΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ				ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΕΙΣ						ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ			
A/A	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	Τακτικός	Μετά από καταγγελία	Αριθμός	Δειγματοληψίες	Μη Εφαρμογή Συστήματος Αυτοελέγχου (HACCP)	Γενική Υγιεινή	Μη Ασφαλή Τρόφιμα	Επισήμανση-Παρούσιαση	Νοθεία	Άλλες	Κατάχρηση / Δέσμευση	Ποινικές κυρώσεις	Διοικητικές κυρώσεις	Αναστολή αδειας λειτουργίας
1	Τεμαχισμού κρέατος / Παραγωγής κιμά & παρασκευασμάτων κρέατος	556	11	567	96	7	6	13	11	0	10	18	1	30	1
2	Τεμαχισμός & παραγωγή παρασκευασμάτων κρέατος πουλερικών	174	2	176	3	1	1	3	5	0	0	8	1	9	0
3	Παραγωγής προϊόντων με βάση το κρέας	208	7	215	20	4	3	0	1	0	2	3	0	5	2
4	Λοιπές εγκαταστάσεις κρέατος (ζωικά λίπη, ζελατίνη, κολλαγόνο, επεξεργασίας στομάχων, ουροδόχων κύστεων & εντέρων)	8	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Παραγωγής μαγειρεμένων φαγητών (Catering)	112	10	122	7	3	1	0	2	0	1	0	0	4	0
6	Κέντρα συλλογής γάλακτος	22	0	22	35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Επεξεργασίας γάλακτος & παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων	462	35	497	77	13	13	7	13	0	12	1	1	35	2
8	Εγκαταστάσεις ιδιοπαραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων	60	0	60	20	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Κέντρα συλλογής, ωσκόπησης και συσκευασίας αυγών	64	1	65	19	0	1	0	3	0	4	2	0	7	0
10	Παραγωγής προϊόντων αυγών	18	1	19	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
11	Μεταποίησης αλιευμάτων	92	1	93	14	1	0	4	1	0	1	0	1	5	0
12	Πλοία εργοστάσια	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Επεξεργασία & παρασκευή σαλιγκαριών & βατραχοπόδαρων	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Ψυκτικών αποθηκών	285	10	295	9	2	3	2	1	0	12	12	1	12	1
15	Συσκευασία μελιού	90	4	94	53	1	1	0	2	0	1	1	0	3	0
16	Ανασκευασίας προϊόντων ζωικής προέλευσης	20	4	24	0	2	0	1	1	0	3	0	1	5	0
17	Άλλες	618	0	618	0	4	0	0	0	0	3	1	0	1	2
	ΣΥΝΟΛΟ :	2793	86	2879	353	38	31	30	40	0	49	47	6	116	8

Έλεγχοι ανά κατηγορία εγκαταστάσεων για το 2019

Κατά το έτος 2019 διαπιστώθηκε μια αξιοσημείωτη αύξηση (953) του αριθμού των ελέγχων, παρά την έλλειψη προσωπικού, που οφείλεται στην ανάδειξη και υποστήριξη συγκεκριμένων προτεραιοτήτων και επιμερισμού αυτών.

Διαπιστώνονται διαφοροποιήσεις στην συχνότητα επιμέρους κατηγοριών αλλά η τάση είναι γενικά αυξητική. Ιδιαίτερα στους τομείς των αλιευμάτων και κρέατος καλύπτει το σύνολο των εγκαταστάσεων, ενώ στον τομέα των γαλακτοκομικών παραμένει στα επίπεδα του προηγούμενου έτους (παρατηρείται μια μικρή αύξηση της τάξης του 0,6) καθώς πολλές επιχειρήσεις (π.χ. τυροκομεία) έχουν εποχιακή λειτουργία.

Τέλος υπάρχει μια καλή προσέγγιση επισκεψιμότητας στους τομείς αυγοπροϊόντων και μελιού, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη ότι η σχετική αρμοδιότητα εκχωρήθηκε πρόσφατα στον ΕΦΕΤ.

Β) Κατά τη διάρκεια του 2018 διενεργήθηκαν συνολικά **1097** έλεγχοι σε επίπεδο εργαστηριακών αναλύσεων τροφίμων ζωικής προέλευσης, εκ των οποίων 864 στο πλαίσιο επίσημου ελέγχου και 233 στο πλαίσιο διερευνητικού προγράμματος. Τα είδη τροφίμων και οι κίνδυνοι για τους οποίους ελέγχθηκαν καθορίστηκαν με τη διαδικασία της ανάλυσης επικινδυνότητας. Συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκαν:

- Προγράμματα Επίσημου Ελέγχου για την ανίχνευση βιολογικών κινδύνων (*Salmonella spp.*, *Listeria monocytogenes*, *Enterobacteriaceae*, *E.coli*, ισταμίνη, Ηπατίτιδας Α και Νοροϊών).
- Προγράμματα Επίσημου Ελέγχου χημικών κινδύνων (διοξινών και PCBs, φυτοπροστατευτικών ουσιών, βαρέων μετάλλων, μυκοτοξινών, πολυκυκλικών αρωματικών υδρογονανθράκων, προσθέτων).

- Προγράμματα για τον έλεγχο της ποιότητας τροφίμων (γαλακτοκομικών προϊόντων και μελιού).
- Προγράμματα Ελέγχου με σκοπό να διαγνωστεί η συχνότητα δόλιων πρακτικών στην εμπορία αλιευτικών προϊόντων (υποκατάσταση ειδών ιχθυηρών, καθαρό βάρος επιπαγωμένων ιχθυηρών, νωπότητα μη μεταποιημένων αλιευτικών προϊόντων).
- Διερευνητικό πρόγραμμα με σκοπό τη συλλογή δεδομένων για την παρουσία *Listeria monocytogenes* σε κομμένα αλλαντικά.

Στον Πίνακα 2 αναφέρονται τα Προγράμματα Επισήμου Ελέγχου της Ασφάλειας και Ποιότητας των Τροφίμων που υλοποιήθηκαν από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις του ΕΦΕΤ σε συνεργασία με τις Αρμόδιες Διευθύνσεις των Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας.

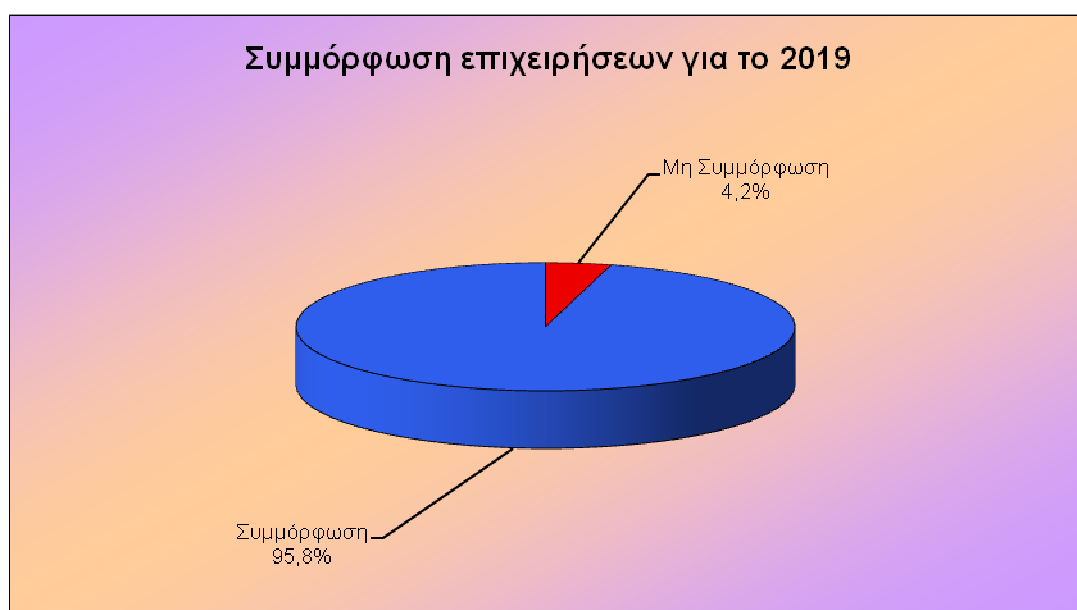
Πίνακας 2: Προγράμματα Επισήμου Ελέγχου Ασφάλειας & Ποιότητας Τροφίμων

α/α	Προγράμματα Επισήμου Ελέγχου Ασφάλειας & Ποιότητας Τροφίμων
1	Έλεγχος για παρουσία <i>Salmonella spp.</i> , σε α. κιμά, παρασκευάσματα κρέατος πουλερικών και άλλων ζωικών ειδών (που προορίζονται να καταναλωθούν μαγειρεμένα) και νωπά πουλερικά
2	Έλεγχος για παρουσία <i>Listeria monocytogenes</i> σε μαλακά τυριά τυρογάλακτος
3	Έλεγχος για την παρουσία <i>Salmonella spp</i> και καταμετρηση <i>Listeria monocytogenes</i> σε συσκευασμένα παγωτά καθώς και σε soft παγωτά μηχανής
4	Έλεγχος για παρουσία <i>Listeria monocytogenes</i> (καταμέτρηση) σε καπνιστά αλιεύματα
5	Έλεγχος για <i>Enterobacteriaceae</i> σε φρέσκο παστεριωμένο γάλα
6	Έλεγχος για <i>Escherichia coli</i> (καταμέτρηση) σε κιμά και παρασκευάσματα κρέατος
7	Έλεγχος για <i>Staphylococcus aureus</i> (καταμέτρηση) σε μαλακά τυριά τυρογάλακτος
8	Έλεγχος για προσδιορισμό ισταμίνης σε αλιευτικά προϊόντα
9	Έλεγχος για προσδιορισμό ιών Ηπατίτιδας Α & Νοροϊνίτιδας (NorI και NorII) σε οστρακοειδή
10	Έλεγχος για την παρουσία <i>Salmonella spp</i> και <i>Enterobacteriaceae</i> (καταμέτρηση) σε αυγά και προϊόντα αυγών
11	Έλεγχος για την παρουσία υδροξυ-οξέων σε προϊόντα αυγών
12	Έλεγχος για την παρακολούθηση των επιπέδων των διοξινών & PCBs σε

	διάφορα τρόφιμα
13	Έλεγχος για την παρακολούθηση των επιπέδων βαρέων μετάλλων και άλλων στοιχείων
14	Έλεγχος για την παρακολούθηση των επιπέδων των πολυκυκλικών αρωματικών υδρογονανθράκων
15	Έλεγχος για την παρακολούθηση των επιπέδων των μυκοτοξινών
16	Έλεγχος παρουσίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε τρόφιμα ζωικής προέλευσης
17	Έλεγχος για τις πρόσθετες ουσίες σε διάφορα είδη τροφίμων
18	Έλεγχος Ποιότητας Γαλακτοκομικών Προϊόντων
19	Έλεγχος της ποιότητας του μελιού
20	Έλεγχος για την υποκατάσταση ειδών ιχθυηρών
21	Έλεγχος καθαρού βάρους επιπαγωμένων ιχθυηρών
22	Έλεγχος για παρουσία <i>Listeria monocytogenes</i> σε κομμένα αλλαντικά (διερευνητικό πρόγραμμα)

1.1.1. Συνολική συμμόρφωση

A) Σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία προκύπτει ότι η συμμόρφωση των επιχειρήσεων τροφίμων ζωικής προέλευσης κυμάνθηκε στο **95,8%**. Στο σύνολο των ελεγχθέντων επιχειρήσεων καταγράφηκαν 188 μη συμμορφούμενες επιχειρήσεις. Το ποσοστό συμμόρφωσης εμφανίζει θετική μεταβολή της τάξης του 0,4% σε σχέση με το 2018.

Β) Στην εσωτερική αγορά, η συνολική συμμόρφωση των τροφίμων ως προς τις παραμέτρους που ελέγχθηκαν ανέρχεται σε 94,1% αφού βρέθηκε μη συμμορφούμενο το 5,9% του συνόλου των τροφίμων που εξετάστηκαν.

1.1.2. Ανάλυση μη συμμόρφωσης

Στον Πίνακα 1 καταγράφονται αναλυτικά τα αποτελέσματα του επίσημου ελέγχου στις εγκαταστάσεις παραγωγής και διακίνησης τροφίμων ζωικής προέλευσης.

ι) Από τις 188 παραβάσεις που εντοπίστηκαν στις εγκεκριμένες εγκαταστάσεις προκύπτει ότι:

Θέματα γενικής υγιεινής αφορούσαν 31 παραβάσεις, ποσοστό 16,5 %

Μη ασφαλή τρόφιμα αφορούσαν 30 παραβάσεις, ποσοστό 16 %

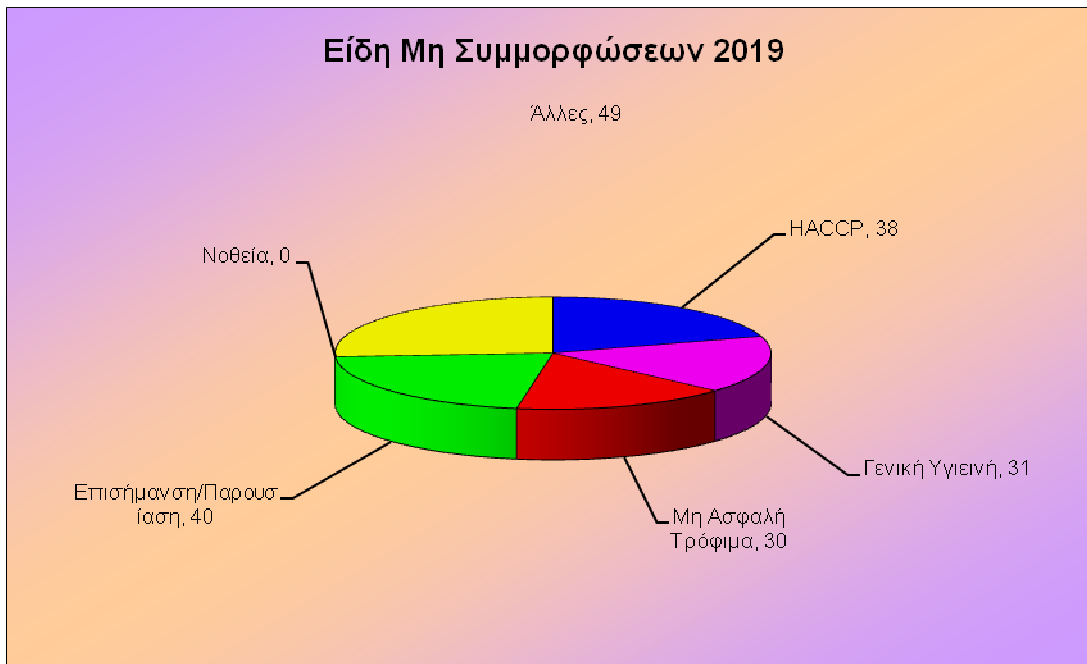
Την εφαρμογή του HACCP αφορούσαν 38 παραβάσεις, ποσοστό 20,2 %

Θέματα επισήμανσης αφορούσαν 40 παραβάσεις, ποσοστό 21,3%

Επίσης υπήρχαν και 49 άλλες παραβάσεις ποσοστό 26 %

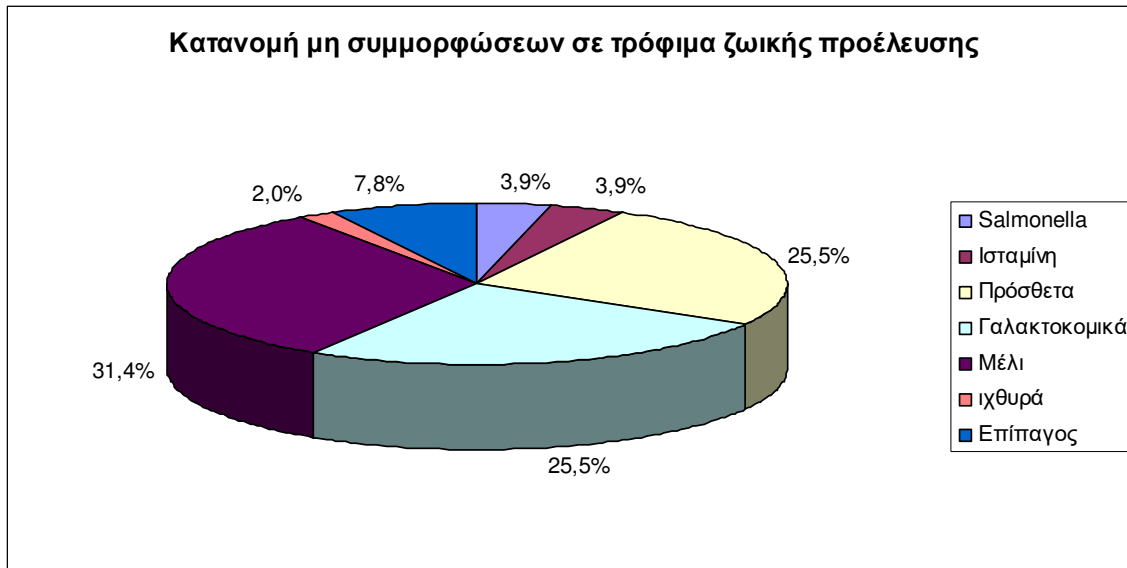
Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, προκύπτει ότι οι παραβάσεις παρουσιάζουν μια μικρή μείωση σε σχέση με πέρυσι με το ποσοστό συμμόρφωσης να είναι διαχρονικά υψηλό. Σχετικά με το είδος των παραβάσεων, οι άλλες μη συμμορφώσεις, οι οποίες αναλύονται κυρίως σε ζητήματα ιχνηλασιμότητας και μη τήρηση ειδικών απαιτήσεων του Καν. 853/2004, εμφανίζονται για το 2019 ως η πιο συχνή μη συμμόρφωση, ενώ ακολουθούν θέματα επισήμανσης και ζητήματα εφαρμογής συστήματος αυτοελέγχου.

Σημειώνεται ότι η γενική υγιεινή που αποτελούσε την πιο συχνή μη συμμόρφωση το προηγούμενο έτος αλλά και διαχρονικά, αποτελεί την τέταρτη κατά σειρά μη συμμόρφωση για το 2019, καθώς αποτέλεσε προτεραιότητα ελέγχων τα τελευταία έτη.

ii) Ανάλυση των μη συμμορφώσεων σε επίπεδο εργαστηριακών ελέγχων

Οι μη συμμορφώσεις αφορούσαν σε ποσοστό 66,7% παραμέτρους ποιότητας και κατά 33,4% θέματα ασφάλειας και αναλύονται στο παρακάτω διάγραμμα:

Ανίχνευση του παθογόνου μικροοργανισμού <i>Salmonella spp.</i> :	3,9%
Παρουσία ισταμίνης:	3,9%
Υπέρβαση ορθής χρήσης προσθέτων:	25,5%

Μη συμμόρφωση ποιοτικών χαρακτηριστικών γαλακτοκομικών προϊόντων:	25,5%
Μη συμμορφώσεις ποιοτικών χαρακτηριστικών μελιού:	31,4%
Υποκατάσταση του δηλωθέντος είδος ιχθυηρού:	2,0%
Μη συμφωνία του αναγραφόμενου με το προσδιοριζόμενο καθαρό βάρος ιχθυηρών:	7,8%

1.2. ΚΡΕΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

1.2.1. Κρέας

- Βελτίωση των επισήμων ελέγχων στις σφαγιοτεχνικές εγκαταστάσεις της χώρας ώστε να πληρούν τις γενικές και ειδικές απαιτήσεις των Καν (ΕΚ) 852/04, 853/04, 854/04.

Α. ΣΦΑΓΕΙΑ ΟΠΛΗΦΟΡΩΝ

Το έτος 2019 ο αριθμός εγκεκριμένων σφαγείων σε λειτουργία, ήταν εκατόν εβδομήντα (170), εκατόν τριάντα επτά (137) σφαγεία οπληφόρων και τριάντα (33) πτηνοσφαγεία. Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται στοιχεία σχετικά με τη διακύμανση του αριθμού των σφαγείων οπληφόρων (S) για τα έτη 2008 έως 2019. Παρατηρείται μικρή μείωση του αριθμού των σφαγείων οπληφόρων αλλά και των πτηνοσφαγείων.

ΕΤΟΣ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΦΑΓΕΙΩΝ	109	121	123	133	139	139	132	136	139	141	139	137

Πίνακας 1 : Συγκριτικά στοιχεία σφαγιοτεχνικών εγκαταστάσεων οπληφόρων.

I. Έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν το έτος 2019 στα σφαγεία από τις αρμόδιες αρχές των Π.Ε. και από την Κεντρική Υπηρεσία.

Σε ότι αφορά τον επίσημο έλεγχο στα σφαγεία σπληφόρων (βοοειδή, αιγοπρόβατα, χοίροι και εκτρεφόμενα θηράματα) κατά τη διάρκεια του έτους 2019 και σε σύνολο 137 σφαγείων, επιθεωρήθηκαν τα εκατό (100) σφαγεία (ποσοστό 73%) και ως προς το σύστημα HACCP τα τριάντα εννέα σφαγεία (ποσοστό 28,5%). Θα πρέπει να σημειωθεί ωστόσο ότι ο έλεγχος και η εφαρμογή του συστήματος HACCP αποτυπώνεται συχνά και από τις εκθέσεις ελέγχου που αποστέλλονται από τις Π.Ε. και όχι αποκλειστικά από τα έντυπα ελέγχου.

Κατά τη διάρκεια του έτους 2019 η Κεντρική Υπηρεσία (Τμήμα Σφαγείων) πραγματοποίησε τους παρακάτω ελέγχους:

- Ένα έκτακτο έλεγχο σε ένα σφαγείο σπληφόρων
- Έναν έλεγχο σε πτηνοσφαγείο κατόπιν αιτήματος της αρμόδιας Δ.Α.Ο.Κ της Π.Ε.
- Συμμετείχε σε δύο επισήμους ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν στη χώρα μας από τις Αρμόδιες Αρχές τρίτων χωρών ειδικότερα:
 1. Από τις Αρμόδιες Αρχές του Καναδά (Τομέας των Τροφίμων και των Εισαγωγών και Εξαγωγών) στις 8-12 Ιουλίου 2019 προκειμένου να διαπιστωθεί η ισοδυναμία μεταξύ των δύο χωρών στην παραγωγή ασφαλών τροφίμων. Ελέγχθηκαν επιχειρήσεις και οι Αρμόδιες Κτηνιατρικές Αρχές στις Περιφερειακές Ενότητες Ημαθίας, Χαλκίδας και Ρεθύμνου.
 2. Από τις Αρμόδιες Αρχές των Η.Π.Α (FSIS) σε συνεργασία με τη διεύθυνση Υγείας των Ζώων.
- Εποπτεία: Περιφέρεια Ηπείρου (3-5/09/2019) στις Αρμόδιες Αρχές (Δνση Κτηνιατρικής Περιφέρειας Ηπείρου -Τμήμα Κτηνιατρικής ΠΕ Ιωαννίνων και σε ένα σφαγείο (S54).

➤ Αριθμός σφαγείων που ελέγχθηκαν το έτος 2019 βάσει γραμμών σφαγής:

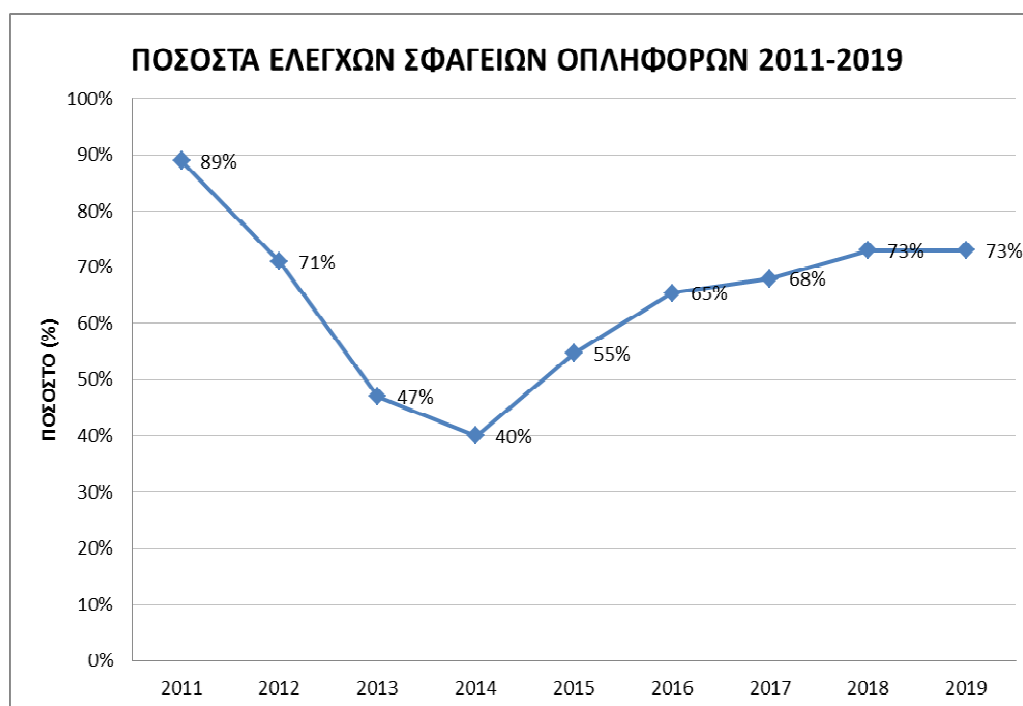
Τα σφαγεία της χώρας διακρίνονται σε σφαγεία μιάς γραμμής σφαγής, (χοιροειδών ή αιγοπροβάτων), δύο γραμμών σφαγής,(αιγοπροβάτων και χοιροειδών ή βοοειδών και αιγοπροβάτων), τριών γραμμών σφαγής (βοοειδών αιγοπροβάτων και χοίρων) σε ορισμένα από τα οποία σφάζονται και θηράματα κατόπιν τροποποίησης της έγκρισής τους.

Το έτος 2019 ελέγχθηκαν 8 σφαγεία χοιροειδών από σύνολο 9 σφαγείων 7 από τα 15 σφαγεία αιγοπροβάτων 7 από τα 14 σφαγεία αιγοπροβάτων και χοιροειδών 8 από τα 10 βοοειδών και αιγοπροβάτων και 71 από τα 89 σφαγεία 3 γραμμών.

Πίνακας 2 : Ποσοστό σφαγείων οπληφόρων που ελέγχθηκαν επί του συνόλου ανά γραμμή σφαγής.

Χοιροειδών	8 (89%)
Αιγοπροβάτων	7 (47%)
Αιγοπροβάτων και Χοιροειδών	7 (50%)
Βοοειδών και Αιγοπροβάτων	8 (80%)
Τριών γραμμών	70 (80%)
Σύνολο:	100 (74%)

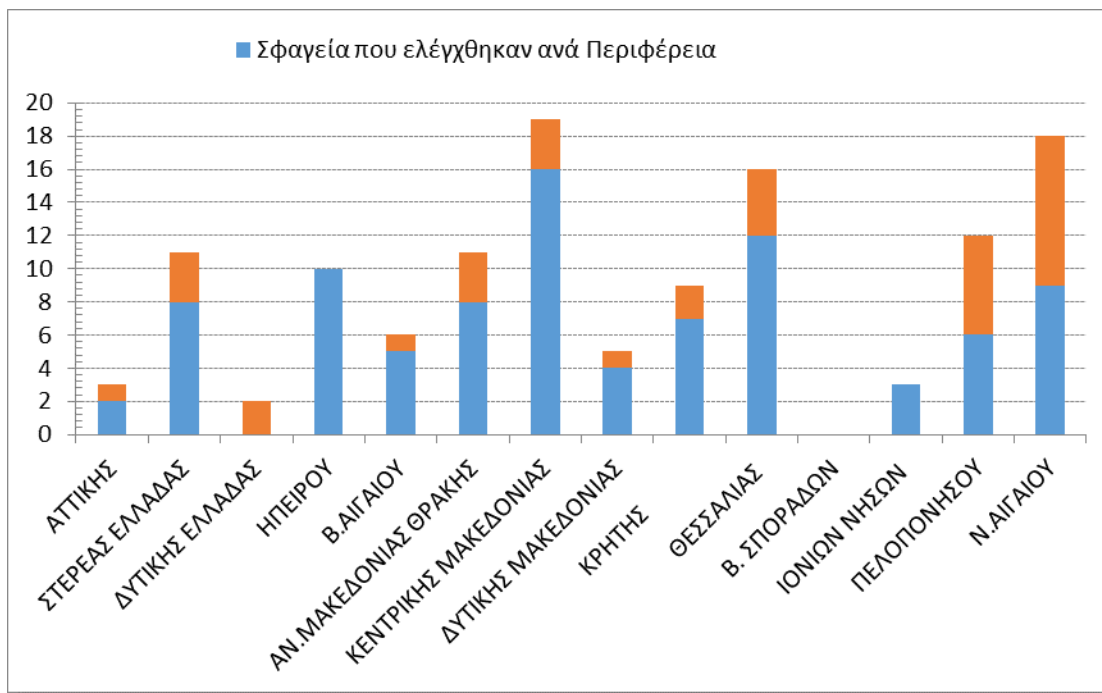
Εικόνα 1. Αριθμός σφαγείων βάσει γραμμών σφαγής

Εικόνα 2. Ποσοστά ελέγχων σε σφαγεία οπληφόρων ανά έτος.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΣΦΑΓΕΙΩΝ ΟΠΛΗΘΕΡΩΝ (S)	ΣΦΑΓΕΙΑ ΠΟΥ ΕΛΕΓΧΘΗΚΑΝ
• ΑΤΤΙΚΗΣ	3	2
• ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	11	8
• ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	13	11
• ΗΠΕΙΡΟΥ	10	10
• Β. ΑΙΓΑΙΟΥ	6	5
• ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ	11	8
• ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	19	16
• ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	5	4
• ΚΡΗΤΗΣ		
• ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	9	7
Β. ΣΠΟΡΑΔΩΝ	16	12
• ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ		
• ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΟΥ		
• Ν. ΑΙΓΑΙΟΥ	3	3
	12	6
	18	9

Πίνακας 3 Αριθμός σφαγείων που ελέγχθηκαν ανά Περιφέρεια της χώρας.

Εικόνα 3. Σφαγεία οπληφόρων που ελέγχθηκαν ανά Περιφέρεια.

II. Ευρήματα των επίσημων ελέγχων στα σφαγεία οπληφόρων:

Τα ευρήματα από τα έντυπα ελέγχου σφαγείου και HACCP και προαπαιτούμενων προγραμμάτων, τα οποία συμπληρώνονται από τις περιφερειακές αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές κατά τη διάρκεια του επίσημου ελέγχου των εγκαταστάσεων για τον έλεγχο της συμμόρφωσής τους με τις γενικές και τις ειδικές απαιτήσεις των Κανονισμών 852/2004 και 853/2004 για το έτος 2019.

Σε γενικές γραμμές ο αριθμός των επίσημων ελέγχων για το έτος 2019 κρίνεται ικανοποιητικός καθώς από την επεξεργασία των στοιχείων που απεστάλησαν από τις Περιφερειακές Ενότητες το έτος 2019 φαίνεται ότι πραγματοποιήθηκε επίσημος έλεγχος εγκαταστάσεων σφαγείων σε όλες τις Π.Ε. της χώρας με εξαίρεση τρεις Π.Ε. (όπου δεν πραγματοποιήθηκε κανένας επίσημος έλεγχος σφαγείων οπληφόρων).

Εντούτοις οι Κτηνιατρικές Αρχές των Περιφερειακών Ενοτήτων αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα στην άσκηση των καθηκόντων τους καθώς,

- Υπάρχει σημαντική μείωση του αριθμού των επίσημων κτηνιάτρων τόσο στις Περιφέρειες όσο και στην Κεντρική Υπηρεσία
- Οι ελλείψεις σε πόρους καθιστά δύσκολη την ορθή εφαρμογή των απαιτήσεων της νομοθεσίας σε ότι αφορά μεταξύ άλλων και τους επισήμους ελέγχους.

Δεδομένων των προβλημάτων και της ανάγκης αναθεώρησης του καθορισμού της συχνότητας επισήμου ελέγχου και η Δ/νση Κτηνιατρικής Δημόσιας Υγείας προέβη στην τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας¹.

¹Υ.Α. αριθ.474/92444 ΞΕΚ 1195/7-4-2020

«Ανάλυση επικινδυνότητας και κατάταξη των εγκαταστάσεων και επιχειρήσεων πρωτογενούς παραγωγής της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του πδ/τος 79/2007, μεθοδολογία προγραμματισμού των επισήμων ελέγχων και θέσπιση κριτηρίων και διαδικασίας επιλογής και έγκρισης των επίσημων κτηνιάτρων της παραγράφου 4, του άρθρου 12 του πδ/τος 79/2007»

- Παρακάτω αναφέρονται οι κυριότερες μη συμμορφώσεις όπως αποτυπώνονται στα έντυπα ελέγχου και τις εκθέσεις που απεστάλησαν από τις Περιφερειακές Ενότητες στο Τμήμα Σφαγείων του Υπ.Α.Α.Τ.:

1. Παραλαβή ζώων και Ενσταυλισμός.

Από τα σφαγεία που ελέγχθηκαν οι κυριότερες μη συμμορφώσεις αφορούν :

- ✓ προβλήματα στην ασφαλτόστρωση - τσιμεντόστρωση αδυναμία επαρκούς αποστράγγισης υδάτων από τον προαύλιο χώρο (φρεάτια-σιφώνια)
- ✓ στον καθαρισμό / απολύμανση των αυτοκινήτων (τον χώρο πλυσίματος των αυτοκινήτων την παροχή ζεστού νερού, την μη ύπαρξη στέγαστρου και την αποστράγγιση - αποχέτευση)
- ✓ την χρήση τάφρων απολύμανσης των τροχών στις εισόδους-εξόδους

Άλλες μη συμμορφώσεις περιλαμβάνουν, την μη ορθή λειτουργία του συστήματος αυτόματης επαναφοράς στις εξωτερικές πόρτες, το χαμηλό επίπεδο συντήρησης των υποδομών καθώς επίσης και την έλλειψη επάρκειας χώρου στα κελιά ανάλογα με το είδος και τον αριθμό των ζώων, την παρουσία άχρηστων αντικειμένων στους εξωτερικούς χώρους, τη συλλογή και διαχείριση της κόπρου.

2. Χώρος αναισθητοποίησης αφαίμαξης και σφαγής.

Γενικά διαπιστώθηκε βελτίωση της εικόνας συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη.

Οι περισσότερες μη συμμορφώσεις αφορούν:

- ✓ τη διαχείριση του αίματος και ειδικότερα την πρόβλεψη για ξεχωριστή δεξαμενή για το αίμα μηρυκαστικών για τα οποία απαιτείται εξέταση για ΜΣΕ και ζώων ύποπτων ή, με επιβεβαιωμένη τρομώδη νόσο
- ✓ την ορθή λειτουργία των αποστειρωτήρων σε θερμοκρασία νερού αποστείρωσης 82 °C,
- ✓ τις υποδομές υγιεινής - νιπτήρες
- ✓ τη θέση και ορθή λειτουργία των αποστειρωτήρων μαχαιριών

Οι απαιτήσεις για την ορθή μεταχείριση των Ζώων καλύπτονται σε μεγάλο βαθμό ωστόσο διαπιστώθηκαν οι παρακάτω μη-συμμορφώσεις:

- ✓ έλλειψη παγίδας συγκράτησης για χοίρους
- ✓ έλλειψη κατάλληλης υποδομής για την αδυναμία επαφής των ζώων με τις επόμενες φάσεις (σφαγή)
- ✓ μη αποτελεσματικός έλεγχος της αποτελεσματικότητας της αναισθητοποίησης
- ✓ ελλιπής συντήρηση των συσκευών αναισθησίας
- ✓ μη ορθή τήρηση του χρόνου αναμονής για την αποτελεσματική αφαίμαξη
- ✓ ελλιπής ταξινόμηση και επισήμανση των υλικών κατηγορίας 1,2 και 3
- ✓ διασταυρώσεις καθαρής-ακάθαρης περιοχής
- ✓ χαμηλό επίπεδο καθαριότητας - συντήρησης στους χώρους.

3. Χώρος εκσπλαχνισμού και διχοτόμησης

Οι μη συμμορφώσεις αφορούν κυρίως,

- ✓ θέματα ορθής πρακτικής (όπως η επαφή των σφάγιων με τοίχους επιφάνειες, η επιμόλυνση από το περιεχόμενο του πεπτικού σωλήνα, η αποστείρωση των μαχαιριών ανά ζώο ή ανά παρτίδα)
- ✓ θέματα συντήρησης του εξοπλισμού (ράγες, άγκιστρα ανάρτησης σφάγιων), ορθής διαχείρισης υλικών που κατακρατούνται από τα φίλτρα ως υλικά κατηγορίας 1 ή 2 και μη συμμόρφωση όσο αφορά τη μεταφορά των ΥΕΚ για την πρόληψη επιμόλυνσης.
- ✓ την επισήμανση των υλικών κατ.2 και κατ. 3
- ✓ τη θέση των αποστειρωτήρων μαχαιριών τον αριθμό τους και την ορθή θερμοκρασία του νερού αποστείρωσης (82 °C).

4. Ψυκτικοί χώροι (αποθήκευση)

Η κυριότερη μη συμμόρφωση αφορά στη συντήρηση των χώρων.

5. Χώρος αποστολής

Οι κυριότερες μη συμμορφώσεις αφορούν ελλείψεις στον αριθμό και τη θέση των εντομοπαγίδων και τη συντήρηση των χώρων.

6. Αποδυτήρια - Τουαλέτες

Οι ελλείψεις που διαπιστώθηκαν αφορούν τη λειτουργικότητα των νιπτήρων την καθαριότητα και τη συντήρηση.

B. ΠΤΗΝΟΣΦΑΓΕΙΑ

Το έτος 2019 διαπιστώθηκε μείωση του αριθμού των εγκαταστάσεων πτηνοσφαγείων σε 33. Ελέγχθηκαν τα 21 από τα 33 πτηνοσφαγεία (64%) και ως προς το σύστημα HACCP τα 16 (49%).

- ✓ Η γενική εικόνα είναι καλή σε ότι αφορά το σχεδιασμό τη διαμόρφωση των χώρων τον εξοπλισμό, τον προαύλιο χώρο και τους χώρους υποδοχής και παραμονής των ζώων. Μη συμμορφώσεις διαπιστώθηκαν σε υποδομές υγιεινής, (νιπτήρες με ζεστό κρύο-νερό) καθαρισμού / απολύμανσης των αυτοκινήτων και διαχείρισης των ΖΥΠ (συλλογή και διαχείριση κόπρου, χώρος για την συλλογή των νεκρών ζώων).
- ✓ Η αναισθητοποίηση και η αφαίμαξη γίνονται σύμφωνα με τις προδιαγραφές της νομοθεσίας.

Τα σημαντικότερα προβλήματα αφορούν

τις διαδικασίες για:

- την καθαριότητα των συσκευών αναισθητοποίησης
- τη βαθμονόμηση των συσκευών αναισθητοποίησης
- τη συντήρηση των συσκευών αναισθησίας
- τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας της αναισθητοποίησης

- **τους αποστειρωτήρες μαχαιριών και τη θέση τους**
- ✓ Όσο αφορά τις διαδικασίες αποπίλωσης- αποκοπής άκρων η εικόνα είναι καλή με κυριότερες μη-συμμορφώσεις το επίπεδο συντήρησης των χώρων και την ανεπαρκή αποστράγγιση των υδάτων. Η κυριότερη μη συμμόρφωση όσο αφορά την πρακτική εργασίας είναι η επιμόλυνση των σφάγιων από την επαφή τους με τοίχους και δάπεδα.
- ✓ Κατά τον εκσπλαχνισμό η εικόνα είναι καλή, τα σημεία που χρήζουν βελτίωσης είναι ο χώρος χειρισμού καθαρών στομάχων /εντοσθίων και η ορθή πρακτική εργασίας με στόχο την αποφυγή επιμόλυνσης του σφάγιου από το περιεχόμενο του πεπτικού σωλήνα.

- ✓ Οι ψυκτικοί χώροι σε γενικές γραμμές εμφανίζουν μια καλή εικόνα και η αποθήκευση των σφάγιων γίνεται σύμφωνα με τις ενδεδειγμένες συνθήκες.

Ένα σημαντικό πρόβλημα που διαπιστώνεται είναι η κακή εικόνα των αποδυτηρίων και των χώρων υγιεινής.

III. Εφαρμογή συστήματος HACCP και προαπαιτούμενων προγραμμάτων

Σύμφωνα με την αποτύπωση των ευρημάτων οι κανόνες ορθής υγιεινής πρακτικής και τα προαπαιτούμενα προγράμματα εφαρμόζονται ικανοποιητικά στο σύνολο των σφαγείων-πτηνοσφαγείων που ελέγχθηκαν με σημαντικότερες μη συμμορφώσεις στα παρακάτω σημεία:

- ορισμός της ομάδας HACCP
- διακρίβωση του εξοπλισμού
- εφαρμογή εσωτερικής βαθμονόμησης
- τεκμηρίωση των διορθωτικών ενεργειών
- ύπαρξη προγράμματος συντήρησης εξοπλισμού
- τοποθέτηση παγίδων-δολωματικών σταθμών
- τεκμηρίωση παρακολούθησης του προγράμματος μυοκτονίας-απεντόμωσης
- εκπαίδευση του προσωπικού
- τεκμηρίωση χειρισμού των ΖΥΠ

Τα αποτελέσματα είναι ενδεικτικά δεδομένου ότι το δείγμα που ελέγχθηκε αποτελεί το πενήντα τοις εκατό του συνόλου.

- Έγκριση εφαρμογής και οικονομικής ενίσχυσης του προγράμματος για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με την αντοχή των ζωνοσογόνων και συμβιωτικών βακτηρίων στις αντιμικροβιακές ουσίες για το έτος 2019, ΚΥΑ Αριθμ. 1582/271253 (ΦΕΚ Β΄ 3986)

1. Συμβιωτικό E.coli από δείγματα τυφλού εντέρου παχυνόμενων χοίρων στο σφαγείο

Όσον αφορά στο συμβιωτικό βακτήριο E.Coli εξετάστηκαν 153 δείγματα τυφλού εντέρου παχυνόμενων χοίρων που ελήφθησαν από 18 Περιφερειακές Ενότητες.

Σύμφωνα με την Κοινοτική Νομοθεσία 2013/652/EU καθώς και με την Εθνική Νομοθεσία ΚΥΑ Αριθμ. 1582/271253 / 1 -11- 2019 έπρεπε να είχαν απομονωθεί και εξετασθεί ως προς την ευαισθησία τους στους αντιμικροβιακούς παράγοντες 170 στελέχη συμβιωτικού E.Coli.

Από τα 153 δείγματα απομονώθηκαν 146 στελέχη συμβιωτικού E.coli τα οποία εξετάστηκαν ως προς την ευαισθησία τους στους αντιμικροβιακούς παράγοντες με την μέθοδο MIC (Minimum Inhibition Concentration).

- 14,4 % των στελεχών ήταν ευαίσθητα σε όλους τους εξεταζόμενους αντιμικροβιακούς παράγοντες (21 απομονώματα),
- 1,4 % ήταν ανθεκτικά στις κεφαλοσπορίνες (2 απομονώματα),
- 3,4 % ήταν ανθεκτικά στην κολιστίνη (5 απομονώματα),
- 69,9 % αυτών ήταν πολυανθεκτικά, δηλαδή ανθεκτικά σε τουλάχιστον 3 εκ των εξεταζομένων ομάδων αντιμικροβιακών παραγόντων (102 απομονώματα)

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται τα ποσοστά αντοχής στους εξετασθέντες αντιμικροβιακούς παράγοντες:

Ομάδα - Αντιμικροβιακή ουσία	N	Ποσοστό αντοχής %
Αμφενικόλες - Χλωραμφενικόλη	146	46,6%
Αμινογλυκοσίδες - Γενταμικίνη	146	4,8%
Κινολόνες - Ναλιδιξικό οξύ	146	8,9 %
Φθοριοκινολόνες - Σιπροφλοξασίνη	146	17,8%
Τριμεθοπρίμη	146	58,2%
Πολυμυξίνες - Κολιστίνη	146	3,4%
Σουλφοναμίδες- Σουλφαμεθοξαζόλη	146	67,8%
Τετρακυκλίνες- Τετρακυκλίνη	146	81,5%
Καρβαπενέμες - Μεροπενέμη	146	0%

Γλυκυλκυκλίνες - Τιγκεκυκλίνη	146	0%
Κεφαλοσπορίνες - Κεφοταξίμη	146	1,4%
Κεφαλοσπορίνες - Κεφαζιντίμη	146	1,4%
Πενικιλίνες-Αμπικιλίνη	146	65,8%
Μακρολίδια -Αζιθρομυκίνη	146	4,1%

2. E.coli που παράγουν ένζυμα (ESBL / AmpC) από δείγματα τυφλού εντέρου παχυνόμενων χοίρων στο σφαγείο

Σύμφωνα με την ΚΥΑ Αριθμ. 1582/271253 / 1 -11-2019 έπρεπε να ληφθούν 300 δείγματα τυφλού εντέρου παχυνόμενων χοίρων στο σφαγείο και να γίνει εκλεκτική απομόνωση στελεχών E.Coli που παράγουν ένζυμα ESBL / AmpC.

Συνολικά ελήφθησαν και εξετάσθηκαν 153 δείγματα από 18 ΠΕ της χώρας, εκ των οποίων απομονώθηκαν **60** E.coli που παράγουν ευρέος φάσματος β-λακταμάσες (**39,2 %** των δειγμάτων φέρουν E.coli που παράγουν ευρέος φάσματος β-λακταμάσες).

Από αυτά το 90 % είναι του τύπου ESBL (54 στελέχη), το 8,3 % είναι του τύπου AmpC (5 στελέχη) & το 1,7% του τύπου ESBL + AmpC (1 στέλεχος).

Από τα 60 απομονώματα E.coli, τρία απομονώματα του τύπου ESBL βρέθηκαν επιπλέον ανθεκτικά και στην κολιστίνη.

3. E. coli που παράγουν ένζυμα (ESBL /AmpC) από δείγματα νωπού χοιρινού κρέατος στη λιανική αγορά

Από τη λιανική αγορά ελήφθησαν 216 δείγματα νωπού χοιρινού εισαγόμενου & εγχώριας προέλευσης, κρέατος από 8 Περιφερειακές Ενότητες της χώρας (Ανατολική, Δυτική, Κεντρική Αττική, Πειραιάς, Εύβοια, Βοιωτία, Καρδίτσα, Θεσσαλονίκη).

Σύμφωνα με την ΚΥΑ Αριθμ. 1582/271253 / 1 -11- 2019 θα έπρεπε να ληφθούν 300 δείγματα νωπού χοιρινού κρέατος.

Από τα δείγματα αυτά απομονώθηκαν συνολικά 13 στελέχη (6%) που παράγουν ευρέος φάσματος β-λακταμάσες. Τα 2 από αυτά απομονώθηκαν από εισαγόμενο κρέας (χώρα προέλευσης Ολλανδία), ενώ τα υπόλοιπα 11 στελέχη απομονώθηκαν από παρτίδες εγχώριου χοιρινού κρέατος.

	N εξετασθέντων δειγμάτων	N Θετικών δειγμάτων σε E.coli που παράγουν ένζυμα ESBL/AmpC	% ESBL/AmpC
Εγχώριο χοιρινό 2019	139	11	7,9
Εισαγόμενο χοιρινό 2019	77	2	2,6

Όλα τα στελέχη ήταν του τύπου ESBL.

4. E.coli που παράγουν ένζυμα (ESBL & AmpC) από δείγματα νωπού μοσχαρίσιου κρέατος στη λιανική αγορά

Από τη λιανική αγορά ελήφθησαν 131 δείγματα νωπού μοσχαρίσιου εισαγόμενου & εγχώριας προέλευσης κρέατος από 8 Περιφερειακές Ενότητες της χώρας (Ανατολική, Δυτική, Κεντρική Αττική, Πειραιάς, Εύβοια, Βοιωτία, Καρδίτσα, Θεσσαλονίκη). Σύμφωνα με την ΚΥΑ Αριθμ. 1582/271253 / 1 -11- 2019 θα έπρεπε να ληφθούν 150 δείγματα νωπού μοσχαρίσιου κρέατος.

Από τα δείγματα αυτά απομονώθηκαν συνολικά 10 στελέχη (7,6%) που παράγουν ευρέος φάσματος β-λακταμάσες. Τα τρία από αυτά απομονώθηκαν από εγχώριο μοσχαρίσιο κρέας, ενώ τα υπόλοιπα 7 από εισαγόμενο κρέας (από την Γαλλία 4 στελέχη, τη Ρουμανία(1), την Ολλανδία (1) και την Ιταλία (1).

	N εξετασθέντων δειγμάτων	N Θετικών δειγμάτων σε E.coli που παράγουν ένζυμα ESBL/AmpC	% ESBL/AmpC
Εγχώριο μοσχαρίσιο 2019	58	3	5,2
Εισαγόμενο μοσχαρίσιο 2019	73	7	9,6

Από τα 10 στελέχη τα 9 είναι του τύπου ESBL και ένα του τύπου AmpC.

5. *Salmonella* spp. από επιφάνειες σφάγιων χοίρων στο σφαγείο, σύμφωνα με τον Κανονισμό 2073/2005

Σύμφωνα με την ΚΥΑ Αριθμ. 1582/271253 / 1 11-2019 θα έπρεπε να εξετασθούν ως προς την ευαισθησία τους στις αντιμικροβιακές ουσίες 170 στελέχη *Salmonella* spp., που έχουν απομονωθεί σύμφωνα με τον Κανονισμό 2073/2005, στο πλαίσιο επισήμων ελέγχων και αυτοελέγχων των επιχειρήσεων στα σφαγεία.

Το 2019 οροτυποποιήθηκαν 2 στελέχη *Salmonella* spp. από επιφάνειες σφάγιων χοίρων. Πρόκειται για ένα στέλεχος *Salmonella Typhimurium monophasic* που στάλθηκε στο Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας από το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ηρακλείου του ΚΚΑ και βρέθηκε ανθεκτικό στις Σουλφοναμίδες, την Τριμεθοπρίμη, την Τετρακυκλίνη, την Χλωραμφενικόλη και την Αμπικιλλίνη. Το δεύτερο στέλεχος απομονώθηκε στο Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας, ανήκει στον οροτυπο *Salmonella Adabraka* και ήταν πλήρως ευαίσθητα σε όλα τα εξεταζόμενα αντιβιοτικά.

- Έλεγχοι για την ανίχνευση των προνυμφών του παρασίτου *Trichinella* στο χοιρινό κρέας, στα σφαγεία όλης της χώρας με τη μέθοδο της τεχνητής πέψης ομάδων δειγμάτων με τη βοήθεια μαγνητικού αναδευτήρα
-

Από τα στοιχεία που κοινοποίησαν οι Διευθύνσεις Κτηνιατρικής των Περιφερειών και τα Τμήματα Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων στη ΔΥΑΤ του ΥΠΑΑΤ, το 2019 εξετάστηκαν 1.077.722 δείγματα, όλα με αρνητικά αποτελέσματα.

Επισημαίνεται ότι για τα σφαγεία των Κυκλάδων που δεν έχουν τον εξοπλισμό για την τεχνητή πέψη, οι εξετάσεις πραγματοποιούνται στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για την *Trichinella* (Ινστιτούτο Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων Αθήνας). Επίσης, ένα σφαγείο της Περιφερειακής Ενότητας Δωδεκανήσου πραγματοποιούνται στο Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ρόδου. Οι λόγοι για τους οποίους τα σφαγεία αυτά αδυνατούν να εφοδιαστούν με τον εξοπλισμό για την μέθοδο της τεχνητής πέψης είναι κυρίως το μεγάλο οικονομικό κόστος για την εφαρμογή της μεθόδου σε συνδυασμό με τον μικρό αριθμό χοίρων που σφάζονται σε αυτά.

Ο παρακάτω πίνακας αφορά στον αριθμό των δειγμάτων που αναλύθηκαν στα σφαγεία της χώρας κατά το έτος 2019.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΠΕΨΗΣ ΟΜΑΔΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Κανονισμός (2015/1375)

	ΧΟΙΡΟΙ								ΑΓΡΙΟΧΟΙΡΟΙ				ΆΛΛΑ ΕΙΔΗ ΖΩΩΝ		ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑ ΕΞΑΜΗΝΟ	
	ΧΟΙΡΟΙ ΠΑΧΥΝΣΗΣ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ /ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΤΡΟΦΗΣ		ΧΟΙΡΟΙ ΠΑΧΥΝΣΗΣ ΕΚΤΑΤΙΚΗΣ ΕΚΤΡΟΦΗΣ (ΟΙΚΟΣΙΤΟΙ)		ΧΟΙΡΟΙ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ				ΕΚΤΡΟΦΗΣ		ΑΓΡΙΟΙ					
					ΧΟΙΡΟΜΗΤΕΡΕΣ		ΚΑΠΡΟΙ									
	Σφάγια που εξετάστηκαν	Θετικά	Σφάγια που εξετάστηκαν	Θετικά	Σφάγια που εξετάστηκαν	Θετικά	Σφάγια που εξετάστηκαν	Θετικά	Σφάγια που εξετάστηκαν	Θετικά	Σφάγια που εξετάστηκαν	Θετικά	Σφάγια που εξετάστηκαν	Θετικά	Σφάγια που εξετάστηκαν	Θετικά
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	385.137	0	691	0	9.052	0	484	0	194	0	0	0	23	0	395.608	0
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	666.336	0	1.578	0	12.023	0	333	0	1.842	0	4	0	479	0	682.114	0
ΣΥΝΟΛΟ:	1.051.473	0	2.269	0	21.075	0	817	0	2.036	0	4	0	502	0	1.077.722	0

3.2 Γάλα και γαλακτοκομικά προϊόντα

- Έλεγχος και αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τα κριτήρια του νωπού γάλακτος

-

Οι εργαστηριακές εξετάσεις για τα κριτήρια του νωπού γάλακτος είναι:

- 1) για το γάλα αγελάδας η περιεκτικότητα σε μικρόβια στους 30 °C και η περιεκτικότητα σε σωματικά κύτταρα.
- 2) για το γάλα άλλων ειδών η περιεκτικότητα σε μικρόβια στους 30 °C σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παραπάνω Νομοθεσίας.

Σας παραθέτουμε τα συγκεντρωτικά στοιχεία των ελέγχων του ΕΛ.Γ.Ο. 'ΔΗΜΗΤΡΑ' κατά το έτος 2018 (πίνακας I, II,) καθώς και τα ποσοστά του εντός προδιαγραφών αγελαδινού πρόβειου και γίδινου γάλακτος ως προς την ΟΜΧ και τον αριθμό σωματικών κυττάρων.

Τα αποτελέσματα για το έτος 2018 παρατίθενται στους παρακάτω πίνακες.

Πίνακας I

ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ:	ΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΦΙΛΗ ΧΛΩΡΙΔΑ
ΕΙΔΟΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ (δείγματα)
ΑΓΕΛΑΔΙΝΟ	103.543
ΓΙΔΙΝΟ	170.944
ΠΡΟΒΕΙΟ	833.191

Πίνακας II

ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ:	ΣΩΜΑΤΙΚΑ ΚΥΤΤΑΡΑ
ΕΙΔΟΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ (δείγματα)
ΑΓΕΛΑΔΙΝΟ	121.428

ΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΦΙΛΗ ΧΛΩΡΙΔΑ α. Εργαστήρια ΧΩΡΑΣ		ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ		ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ ΕΝΤΟΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ	
ΔΙΜΗΝΟ	Είδος γάλακτος	Δείγματα	Ποσότητα (kg)	Δείγματα	Ποσότητα (kg)
1° (Ιαν - Φεβ)	Αγελαδινό	9.436	11.803.607	81,78%	87,66%
	Γίδινο	13.026	1.891.536	99,10%	99,50%
	Πρόβειο	108.836	24.514.507	98,57%	99,16%
2° (Φεβ - Μαρ)	Αγελαδινό	9.711	12.536.649	82,07%	84,68%
	Γίδινο	17.110	2.611.718	98,39%	98,95%
	Πρόβειο	123.533	27.530.127	98,28%	98,89%
3° (Μαρ - Απρ)	Αγελαδινό	9.460	12.521.073	82,71%	85,13%
	Γίδινο	23.539	3.961.982	98,28%	98,43%
	Πρόβειο	138.906	32.284.490	98,41%	98,87%
4° (Απρ - Μαί)	Αγελαδινό	9.315	12.217.124	82,11%	87,04%
	Γίδινο	33.061	5.686.892	97,65%	98,38%
	Πρόβειο	138.606	30.614.231	98,56%	99,33%
5° (Μαί - Ιούν)	Αγελαδινό	9.407	11.964.100	82,01%	92,33%
	Γίδινο	29.897	4.846.092	97,39%	98,43%
	Πρόβειο	107.146	20.045.942	98,56%	99,25%
6° (Ιούν - Ιούλ)	Αγελαδινό	9.147	11.162.553	81,46%	92,45%
	Γίδινο	23.670	3.705.691	98,57%	98,95%
	Πρόβειο	76.689	13.291.241	99,15%	99,42%

7° (Ιούλ - Αύγ)	Αγελαδινό	9.235	10.635.452	78,95%	90,59%
	Γίδινο	17.472	2.661.250	99,04%	99,16%
	Πρόβειο	55.870	9.189.873	99,37%	99,33%
8° (Αύγ - Σεπ)	Αγελαδινό	9.290	10.506.878	77,84%	91,06%
	Γίδινο	8.350	1.350.075	99,39%	99,16%
	Πρόβειο	24.991	4.518.750	99,60%	99,54%
9° (Σεπ - Οκτ)	Αγελαδινό	9.564	10.956.183	79,32%	91,78%
	Γίδινο	2.292	407.014	97,16%	97,36%
	Πρόβειο	11.057	2.312.972	99,36%	99,42%
10° (Οκτ - Νοέ)	Αγελαδινό	9.909	11.365.099	79,76%	92,16%
	Γίδινο	988	200.417	96,66%	97,03%
	Πρόβειο	12.691	2.824.725	99,31%	99,53%
11° (Νοέ - Δεκ)	Αγελαδινό	9.069	10.519.381	83,01%	93,23%
	Γίδινο	1.539	239.676	99,35%	99,32%
	Πρόβειο	34.866	7.466.127	99,58%	99,63%
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ:		Αγελαδινό		81,00%	89,83%
		Γίδινο		98,27%	98,61%
		Πρόβειο		98,98%	99,30%

ΣΩΜΑΤΙΚΑ ΚΥΤΤΑΡΑ α. Εργαστήρια ΧΩΡΑΣ		ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ		ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ ΕΝΤΟΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ	
ΤΡΙΜΗΝΟ	Είδος γάλακτος	Δείγματα	Ποσότητα (kg)	Δείγματα	Ποσότητα (kg)
1° (Ιαν - Φεβ - Μαρ)	Αγελαδινό	12.641	17.214.191	58,49%	57,36%
2° (Φεβ - Μαρ - Απρ)	Αγελαδινό	12.219	17.315.427	61,00%	57,92%
3° (Μαρ - Απρ - Μαΐ)	Αγελαδινό	12.365	17.353.626	61,85%	58,99%
4° (Απρ - Μαΐ - Ιούν)	Αγελαδινό	12.041	16.921.362	62,15%	61,16%
5° (Μαΐ - Ιούν - Ιούλ)	Αγελαδινό	11.916	16.157.184	59,16%	64,81%
6° (Ιούν - Ιούλ - Αύγ)	Αγελαδινό	11.855	15.532.608	54,64%	53,56%
7° (Ιούλ - Αύγ - Σεπ)	Αγελαδινό	11.977	14.954.387	54,31%	54,47%
8° (Αύγ - Σεπ - Οκτ)	Αγελαδινό	12.290	15.213.079	56,66%	54,56%
9° (Σεπ - Οκτ - Νοέ)	Αγελαδινό	12.379	14.972.852	59,88%	61,58%
10° (Οκτ - Νοέ - Δεκ)	Αγελαδινό	11.745	14.195.987	61,81%	65,86%
		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ:		59,00%	59,03%

Από τον αριθμό των αναλύσεων του έτους 2018 (πίνακες I και II) οι κυλιόμενοι γεωμετρικοί μέσοι όροι (διμήνων με τουλάχιστον δύο δειγματοληψίες το μήνα) της ολικής μικροβιακής χλωρίδας παρουσίασαν εποχιακή διακύμανση με ποσοστά συμμόρφωσης κατά μέσο όρο 89.83% στο αγελαδινό γάλα (επί του συνόλου της ποσότητας), ενώ υψηλότερα ήταν τα ποσοστά συμμόρφωσης του γίδινου 98,61% και του πρόβειου 99,30% γάλακτος (πίνακας 1). Τα ποσοστά συμμόρφωσης κατά μέσο όρο 59,03% (επί του συνόλου της ποσότητας) (κυλιόμενοι γεωμετρικοί μέσοι όροι τριμήνων με τουλάχιστον μία δειγματοληψία το μήνα) της περιεκτικότητας σε σωματικά κύτταρα στο αγελαδινό γάλα, κυμάνθηκαν σε χαμηλά, συγκριτικά με αυτά της ολικής μικροβιακής χλωρίδας, επίπεδα (πίνακας 2).

3.3 Ζώντα δίθουρα μαλάκια

Δράσεις συνδεδεμένες με την συμμόρφωση των ΖΔΜ με τις υγειονομικές απαιτήσεις της Νομοθεσίας

- **Πρόγραμμα Παρακολούθησης Περιοχών Παραγωγής**

Οι επίσημοι εργαστηριακοί έλεγχοι, που πραγματοποιήθηκαν το έτος 2018 στα πλαίσια του προγράμματος παρακολούθησης των Περιοχών Παραγωγής Ζώντων Δίθυρων Μαλακίων περιλαμβάνουν τις κάτωθι παραμέτρους:

- 1) εξετάσεις για την παρουσία τοξινοπαραγωγού πλαγκτού (τοξικό φυτοπλαγκτό) στα νερά παραγωγής.
- 2) εξετάσεις για τον ποσοτικό προσδιορισμό θαλασσίων βιοτοξινών των ομάδων των λιπόφιλων τοξινών, PSP και ASP τοξινών.
- 3) εξετάσεις για την μικροβιολογική ποιότητα ζώντων δίθυρων μαλακίων για *E.coli* και *Salmonella* spp.
- 4) εξετάσεις για την παρουσία βαρέων μετάλλων (Pb, Cd,Hg) και πολυχλωριωμένων διφαινυλίων (PCB's)

Αναλυτικά οι αριθμοί των δειγμάτων που εξετάστηκαν από όλες τις Κατηγοριοποιημένες Περιοχές Παραγωγής Ζώντων Δίθυρων Μαλακίων, ανά παράμετρο καθώς και ο αριθμός των υπερβατικών για το έτος 2018 έχουν ως εξής.

1) Φυτοπλαγκτό

Παρελήφθησαν 1.973 δείγματα νερού από τα οποία 35 κρίθηκαν ακατάλληλα προς εξέταση ή δεν ήταν δυνατό να ολοκληρωθεί η εξέτασή τους λόγω κακής συντήρησης, ελλιπούς σήμανσης ή υψηλής συγκέντρωσης σωματιδιακού υλικού. Επιπλέον, παρελήφθησαν 13 δείγματα μακρόφυτων. Τα 1.973 δείγματα νερού καθώς και τα 13 δείγματα μακρόφυτων εξετάστηκαν για την παρουσία όλων των μικροφυκών που δυνητικώς παράγουν θαλάσσιες βιοτοξίνες (λιπόφιλες, αμνησιακές, παραλυτικές καθώς και άλλες κατηγορίες τοξινών που είναι γνωστές στην επιστημονική κοινότητα παρά το γεγονός ότι ενδεχομένως είναι εκτός ισχύουσας νομοθεσίας). Στη διάρκεια του 2018 παρατηρήθηκαν συγκεντρώσεις τοξικών ειδών και πληθυσμιακές τάσεις που είχαν σαν αποτέλεσμα την είσοδο σε περίοδο επαγρύπνησης ή/και σε προληπτικό κλείσιμο περιοχών παραγωγής σε αναμονή αποτελεσμάτων των αναλύσεων βιοτοξινών. Πιο συγκεκριμένα καταγράφηκαν 35 υπερβάσεις των ορίων στα επίπεδα αφθονίας για τα μικροφύκη που παράγουν λιπόφιλες βιοτοξίνες, 236 υπερβάσεις των ορίων στα επίπεδα αφθονίας για τα μικροφύκη που παράγουν αμνησιακές βιοτοξίνες και 1 υπέρβαση των ορίων στα επίπεδα αφθονίας για τα μικροφύκη που παράγουν παραλυτικές βιοτοξίνες..

2) Βιοτοξίνες

Σε σύνολο 2.039 εξετασθέντων δειγμάτων σάρκας έγιναν συνολικά 5.847 αναλύσεις. Πιο συγκεκριμένα για την ανίχνευση λιπόφιλων τοξινών διενεργήθηκαν 2.031 αναλύσεις, από τις οποίες 2.018 αναλύσεις έγιναν με τη χρήση LC/MS-MS και 13 με τη χρήση βιολογικής μεθόδου (πρωτόκολλο Yasumoto'78) και καταγράφηκαν 12 υπερβάσεις των κανονιστικών ορίων. Σκοπός της διενέργειας αναλύσεων με χρήση της βιολογικής μεθόδου, είναι η περιοδική παρακολούθηση των περιοχών παραγωγής για την ανίχνευση νέων ή άγνωστων θαλάσσιων τοξινών. Αναφορικά για τις PSP και για τις ASP τοξίνες έγιναν 2.022 αναλύσεις και 1.791, αντίστοιχα και όλα τα δείγματα ήταν εντός των νομοθετικών ορίων.

3) Μικροβιολογικές εξετάσεις

Σε σύνολο 864 δειγμάτων ΖΔΜ προερχόμενα από Κατηγοριοποιημένες Περιοχές Παραγωγής, 3 απορρίφθηκαν λόγω υπέρβασης της προβλεπόμενης θερμοκρασίας παραλαβής δείγματος. Τα υπόλοιπα 861 εξετάστηκαν για E.coli. Από τα εν λόγω δείγματα, 38 κυμαίνονταν μεταξύ 230 και 700 MPN ανά 100 gr σάρκας και ενδοθυρικού υγρού, 36 κυμαίνονταν μεταξύ 700 και 4.600 MPN ανά 100 gr σάρκας και ενδοθυρικού υγρού και 14 μεταξύ 4.600 και 46.000 MPN ανά 100 gr σάρκας και ενδοθυρικού υγρού. Σε κανένα δείγμα δεν ανιχνεύτηκε E.coli πάνω από 46.000 MPN ανά 100 gr σάρκας και ενδοθυρικού υγρού. Διευκρινίζεται ότι, στα ανωτέρω δείγματα συμπεριλαμβάνονται και 12 δείγματα αχινού αλιευμένα από συγκεκριμένη Περιοχή Παραγωγής τα οποία αναλύθηκαν για E.coli με αποτελέσματα εντός νομοθετικών ορίων. Επιπλέον των ανωτέρω 861 δειγμάτων, αναλύθηκαν για E.coli και 99 δείγματα ΖΔΜ στο πλαίσιο μετεγκατάστασης των ήδη υπάρχουσων Κατηγοριοποιημένων Περιοχών Παραγωγής που βρίσκονται στην Περιφερειακή Ενότητα Πιερίας. Σε αυτά, καταγράφηκαν 6 υπερβάσεις.

4) Χημικές προσμείξεις

37 δείγματα Ζώντων Δίθυρων Μαλακίων εξετάστηκαν για κάδμιο (Cd), υδράργυρο (Hg) και μόλυβδο (Pb) και επιπλέον αυτών, 8 δείγματα ΖΔΜ αναλύθηκαν μόνο για κάδμιο (Cd) και μόλυβδο (Pb). Στο σύνολο των ανωτέρω δειγμάτων, δεν διαπιστώθηκε κανένα μη συμμορφούμενο δείγμα.

Επίσης ελέγχθηκαν 23 δείγματα ΖΔΜ για παρουσία πολυχλωριωμένων διφαινυλίων (PCB's) όλα προερχόμενα από Περιοχές Παραγωγής, τα αποτελέσματα των οποίων ήταν εντός των νομοθετικών ορίων.

- **Αξιολόγηση Προγράμματος Παρακολούθησης Περιοχών Παραγωγής ΖΔΜ**

Στις Περιοχές Παραγωγής ΖΔΜ της χώρας στις οποίες διαπιστώθηκαν υπερβάσεις για βιοτοξίνες ή για βαρέα μέταλλα ή για μικροβιολογικές παραμέτρους (E.coli >4.600 MPN/100 gr σάρκα και ενδοθυρικό υγρό) ελήφθησαν άμεσα μέτρα που περιελάμβαναν την απαγόρευση αλίευσης από τη συγκεκριμένη Περιοχή Παραγωγής, καθώς και την απόσυρση/ανάκληση παρτίδων όπου αυτό απαιτούνταν.

Στις Περιοχές Παραγωγής ΖΔΜ κατηγορίας Α, στις οποίες διαπιστώθηκε η παρουσία E.coli μεταξύ 230 και 4.600 MPN/100 gr σάρκα και ενδοθυρικό υγρό, ελήφθησαν άμεσα μέτρα που περιελάμβαναν υποχρεωτική διέλευση από Κέντρο Καθαρισμού και την απόσυρση/ανάκληση παρτίδων, όπου αυτό απαιτούνταν.

Τα προαναφερόμενα μέτρα εφαρμόστηκαν για όσο χρονικό διάστημα ήταν απαραίτητο στο πλαίσιο εφαρμογής των μέτρων επιτήρησης για τα ΖΔΜ, με σκοπό την προστασία της Δημόσιας Υγείας.

Επίσης, 20 δείγματα ΖΔΜ προερχόμενα από εγκεκριμένα Κέντρα Καθαρισμού (ΚΚ) ή Κέντρα Αποστολής (ΚΑ) αναλύθηκαν για *E.coli* και *Salmonella*. Σε κανένα δεν ανιχνεύθηκε *Salmonella*. Σε 2 από αυτά η *E.coli* ήταν μεταξύ 230 και 700 MPN ανά 100 gr σάρκας και ενδοθυρικού υγρού και σε 3 ήταν >700 MPN ανά 100 gr σάρκας και ενδοθυρικού υγρού.

- Έλεγχοι εισαγόμενων δίθυρων μαλακίων

Όσον αφορά τους επισήμους ελέγχους που διενεργήθηκαν σε Δίθυρα Μαλάκια (κατεψυγμένα προβρασμένα ή μεταποιημένα) εισαγόμενα από τρίτες Χώρες, η δειγματοληψία διενεργήθηκε στους Συνοριακούς Σταθμούς Υγειονομικού Κτηνιατρικού Ελέγχου - ΣΥΚΕ ή στην αγορά και ισχύουν τα παρακάτω:

1.Βιοτοξίνες

Κατά την εισαγωγή ελήφθησαν 136 δείγματα στα οποία διενεργήθηκαν 408 αναλύσεις βιοτοξινών στο σύνολο. Όλα τα δείγματα ελέγχθηκαν για λιπόφιλες, αμνησιακές και παραλυτικές τοξίνες και βρέθηκαν συμμορφούμενα με την κείμενη νομοθεσία.

2.Εξετάσεις για παρουσία βακτηρίων και ιών

Εξετάστηκαν 26 δείγματα από εισαγωγές Τρίτων Χωρών. Τα 20 από αυτά εξεταστήκαν μόνο για *E.coli* και καταγράφηκαν 4 υπερβάσεις. Τα 5 αναλύθηκαν μόνο για *Salmonella* και 1 δείγμα εξετάστηκε για *Vibrio parahaemolyticus*, με τα αποτελέσματα να είναι εντός ορίων.

3. Χημικές προσμείξεις

Εξετάστηκαν 2 δείγματα κατεψυγμένων μυδιών για κάδμιο (Cd) στα οποία δεν καταγράφηκε καμία υπέρβαση.

- **Ευρωπαϊκή Μελέτη επιπολασμού του Νοροϊού στα στρείδια**

Η Χώρα μας συμμετείχε επιτυχώς στην διετή Ευρωπαϊκή Μελέτη (από 11/2016 έως 10/2018) για τον επιπολασμό των Νοροϊών στα ζώντα δίθυρα μαλάκια (στρείδια), η οποία διοργανώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Αρχή για την ασφάλεια των τροφίμων (EFSA). Στο πλαίσιο αυτό εξετάστηκαν 32 δείγματα στρειδιών για Νοροϊούς, προερχόμενα από 2 Περιοχές Παραγωγής και από 1 Κέντρο Αποστολής.

- **Γενικοί στόχοι που επιτεύχθηκαν:**

A) Ορθή, έγκαιρη και μη καταχρηστική λήψη και άρση υγειονομικών μέτρων (υποχρεωτική διέλευση από Κέντρο Καθαρισμού, απαγόρευση αλιείας).

B) Ικανοποιητική συμμόρφωση των υπευθύνων επιχειρήσεων τροφίμων του κλάδου (οστρακοκαλλιεργητές, οστρακοαλιείς, κέντρα καθαρισμού, κέντρα αποστολής οστράκων) με τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας.

Γ) Έγκαιρη ενημέρωση -ιδιαίτερα μέσω του συστήματος e- ειδοποίησης της ηλεκτρονικής εφαρμογής- όλων των εμπλεκόμενων φορέων και των καταναλωτών με σκοπό την αποτελεσματική προστασία της Δημόσια Υγείας.

- **Ειδικόί στόχοι που επιτεύχθηκαν:**

A) Αποτελεσματική διαχείριση των γνωστοποιήσεων του συστήματος RASFF για τον τομέα των οστρακοειδών.

B) Στην ηλεκτρονική σελίδα του ΥΠΑΑΤ και πιο συγκεκριμένα στο πεδίο που αφορά τα ΖΔΜ, ενημερώθηκε ο Εθνικός Κατάλογος Περιοχών Παραγωγής ΖΔΜ με πληροφορίες για τα όρια, την κατηγοριοποίηση και τα εξαλειυόμενα είδη των Περιοχών Παραγωγής. Επίσης στο ίδιο πεδίο, αναρτήθηκαν εγκύκλιοι που έχουν εκδοθεί από το Τμήμα Αλιευμάτων, Γάλακτος κλπ Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης και αφορούν καίρια θέματα διαχείρισης ΖΔΜ, με σκοπό την πρόσβαση από όλους τους ενδιαφερόμενους.

Γ) Έγινε αποτύπωση των ορίων/ συντεταγμένων των Περιοχών Παραγωγής ΖΔΜ σε χάρτες.

Δ) Δημιουργήθηκαν δύο ηλεκτρονικές βάσεις/εφαρμογές για τα ΖΔΜ. Η πρώτη ηλεκτρονική βάση αναμένεται να τεθεί σε πιλοτική λειτουργία και αφορά τις δειγματοληψίες ΖΔΜ τόσο στα πλαίσια του Προγράμματος Παρακολούθησης των Περιοχών Παραγωγής όσο και από εγκαταστάσεις χειρισμού ΖΔΜ, καθώς και τα αποτελέσματα των εργαστηριακών αναλύσεων. Η δεύτερη ηλεκτρονική βάση είναι ήδη σε λειτουργία και αφορά αποκλειστικά την επιτρεπόμενη ή όχι

εξαλίευση από τις Περιοχές Παραγωγής ΖΔΜ, με την έκδοση αντίστοιχων αποφάσεων και αποστολή τους μέσω του συστήματος e- ειδοποίησης.

Ε) Εποπτεία από το ΥΠΑΑΤ (Δ/νση ΚΔΥ-Τμήμα Αλιευμάτων Γάλακτος κλπ τροφίμων ζωικής προέλευσης) της οργάνωσης και υλοποίησης των επισήμων ελέγχων σε εγκαταστάσεις χειρισμού ΖΔΜ.

Συμπερασματικά οι συνιστώσες του επισήμου ελέγχου στον τομέα των ζώντων δίθυρων μαλακίων συμβάλλουν στην αποτελεσματική διαχείριση των ζωνών παραγωγής, την προστασία της δημόσιας υγείας και την κατάλληλη ενεργοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και των χρηματοδοτικών πόρων.

3.4 ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Έλεγχος μικροβιολογικών κριτηρίων ασφάλειας τροφίμων ζωικής προέλευσης

Έλεγχος για παρουσία *Salmonella* spp. σε: α. κιμά, παρασκευάσματα κρέατος πουλερικών και άλλων ζωικών ειδών (που προορίζονται να καταναλωθούν μαγειρεμένα) και νωπά πουλερικά β. προϊόντα αυγών.

Στη συγκεκριμένη προτεραιότητα προβλεπόταν ο έλεγχος για την παρουσία της *Salmonella* spp. σε κρέας, κιμά και παρασκευάσματα κρέατος καθώς και σε προϊόντα αυγών με απώτερο στόχο: α) τον έλεγχο της συμμόρφωσης, προς τα κριτήρια ασφάλειας όπως καθορίζονται στον Καν. (ΕΚ) 2073/05, όσον αφορά στο κρέας, στον κιμά και στα παρασκευάσματα κρέατος και τα προϊόντα αυγών, β) τον έμμεσο έλεγχο της αποτελεσματικότητας των συστημάτων διασφάλισης της ασφάλειας και της ποιότητας, τα οποία εφαρμόζονται από τις παραγωγικές επιχειρήσεις και γ) την προστασία της υγείας των καταναλωτών.

Έγιναν συνολικά 72 έλεγχοι (δειγματοληψία και ανάλυση) και συγκεκριμένα:

41 σε κιμά (βόειο, χοιρινό και ανάμικτο) και παρασκευάσματα κρέατος από κρέας ειδών εκτός από πουλερικά (βόειο, χοιρινό) που προορίζονται να καταναλωθούν μαγειρεμένα (γύρος, κεμπάπ, κεφτεδάκια, λουκάνικο, μπιφτέκι, σεφταλιά, ρολό, σουβλάκι, , χάμπουργκερ)

41 σε κιμά και παρασκευάσματα κρέατος από κρέας πουλερικών που προορίζονται να καταναλωθούν μαγειρεμένα κατά τη διάθεση (κοτομπουκιές, φιλέτο/φιλετίνια, μπιφτέκι, ρολό, σνίτσελ, σουβλάκι) ή νωπό κρέας πουλερικών (κοτόπουλο ολόκληρο, μπούτι, στήθος, σουβλάκι, φτερούγες)

Όσον αφορά στον κιμά, παρασκευάσματα και προϊόντα κρέατος ανιχνεύθηκε *Salmonella* spp. σε 2 δείγματα (συνολικά 7 υπομονάδες) από κρέας πουλερικών, δηλαδή συνολικά 2 δείγματα ήταν μη συμμορφούμενα με την νομοθεσία (Καν. 2073/2005/ΕΚ). Στα υπόλοιπα εξεταζόμενα είδη, δεν διαπιστώθηκαν μη συμμορφώσεις με τον Καν. 2073/2005/ΕΚ.

Επίσης, έγιναν συνολικά 5 έλεγχοι (δειγματοληψία και ανάλυση) σε αυγά κότας, κατά τους οποίους δεν διαπιστώθηκαν μη συμμορφώσεις ως προς τις διατάξεις του Καν. 2073/2005/ΕΚ.

• Έλεγχος για παρουσία *Listeria monocytogenes* σε νωπά τυριά τυρογάλακτος

Ο σκοπός του συγκεκριμένου προγράμματος για το έτος 2018, ήταν η ανίχνευση *Listeria monocytogenes* σε νωπά τυριά τυρογάλακτος. Απώτερος στόχος του συγκεκριμένου προγράμματος ήταν: α) ο έλεγχος της συμμόρφωσης, προς τα κριτήρια ασφάλειας όπως καθορίζονται στον Καν. (ΕΚ) 2073/05, β) ο έμμεσος έλεγχος της αποτελεσματικότητας των συστημάτων διασφάλισης της

ασφάλειας και της ποιότητας, τα οποία εφαρμόζονται από τις παραγωγικές επιχειρήσεις και γ) η προστασία της υγείας των καταναλωτών.

Έγιναν συνολικά 17 έλεγχοι (δειγματοληψία και ανάλυση), σε νωπά τυριά τυρογάλακτος, (ανθότυρο, μυζήθρα, γκίτζα). Δεν ανιχνεύθηκαν μη συμμόρφώσεις ως προς την κείμενη νομοθεσία (Καν. 2073/2005/ΕΚ).

• Ταυτόχρονος έλεγχος για παρουσία *Salmonella spp.* και καταμέτρηση *Listeria monocytogenes* σε συσκευασμένα παγωτά και σε παγωτά μηχανής

Έγιναν συνολικά 5 δείγματα σε παγωτά.

Στα δείγματα που εξετάστηκαν συνολικά δεν ανιχνεύθηκε κανένας από τους δύο μικροοργανισμούς.

Έλεγχος για *Enterobacteriaceae* σε φρέσκο παστεριωμένο γάλα

Σκοπός του συγκεκριμένου προγράμματος για το έτος 2018, ήταν η προστασία της υγείας των καταναλωτών, μέσω της διασφάλισης ότι η υγιεινή της παραγωγικής διαδικασίας παστεριωμένου γάλακτος είναι σε συμμόρφωση με τα κριτήρια που καθορίζονται από την Ενωσιακή Νομοθεσία (Καν. 2073/2005/ΕΚ), όπως ισχύει.

Έγιναν 5 έλεγχοι (δειγματοληψία και ανάλυση) σε αγελαδινό και κατσικίσιο γάλα, κατά τους οποίους δεν εντοπίστηκε μη συμμόρφωση.

Έλεγχος για *Escherichia coli* σε κιμά και παρασκευάσματα κρέατος

Σκοπός του συγκεκριμένου προγράμματος για το έτος 2018, ήταν η προστασία της υγείας των καταναλωτών, μέσω της διασφάλισης ότι η υγιεινή της παραγωγικής διαδικασίας κιμά και παρασκευασμάτων κρέατος είναι σε συμμόρφωση με τα κριτήρια που καθορίζονται από την Ενωσιακή Νομοθεσία (Καν. 2073/2005/ΕΚ), όπως ισχύει.

Έγιναν 10 έλεγχοι (δειγματοληψία και ανάλυση) σε κιμά και παρασκευάσματα κρέατος (από κρέας βοδινό, χοιρινό και μοσχαρίσιο). Σε κανένα από τα δείγματα δεν ανιχνεύθηκε ο υπό εξέταση μικροοργανισμός.

Έλεγχος για την παρουσία των ιών Ηπατίτιδας Α & Νοροϊνός (NorI και NorII) σε οστρακοειδή

Σκοπός του συγκεκριμένου ελέγχου για το έτος 2018, ήταν η προστασία της υγείας των καταναλωτών, μέσω της διασφάλισης ότι τα νωπά οστρακοειδή τα οποία διατίθενται στην αγορά

είναι απαλλαγμένα από την παρουσία των ιών Ηπατίτιδας A & Νοροϊνός (NorI και NorII) καθώς και η συλλογή δεδομένων για χρήση σε ανάλυση επικινδυνότητας για την παρουσία των εν λόγω ιών.

Έγιναν 10 έλεγχοι (δειγματοληψία και ανάλυση) σε οστρακοειδή (μαλάκια, μαλακόστρα, μύδια, στρείδια, χτένια). Σε κανένα από τα δείγματα δεν ανιχνεύθηκαν οι υπό εξέταση μικροοργανισμοί.

• Προσδιορισμός ισταμίνης σε αλιευτικά προϊόντα

Στη συγκεκριμένη προτεραιότητα προβλεπόταν ο έλεγχος για τον προσδιορισμό ισταμίνης σε αλιευτικά προϊόντα, με απώτερο στόχο: α) τον έμμεσο έλεγχο των εγκεκριμένων επιχειρήσεων παραγωγής και επεξεργασίας αλιευτικών προϊόντων και της επαλήθευσης του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας τροφίμων (για επιχειρήσεις της ημεδαπής) και β) τον έλεγχο συμμόρφωσης ως προς τα κριτήρια ασφάλειας που καθορίζονται στον Καν. (ΕΚ) 2073/05 για τα προϊόντα αυτά, που προέρχονται από χώρες της ΕΕ και Τρίτες Χώρες, ώστε τελικά να εξασφαλιστεί ένα υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών.

Έγιναν 36 έλεγχοι (δειγματοληψία και ανάλυση) σε προϊόντα γαύρου, σαρδέλας, τόνου, σκουμπριού, σολομού και ρέγγας. Από τα 36 δείγματα που εξετάστηκαν βρέθηκαν 2 (δείγματα γαύρου) μη συμμορφούμενα προς τη νομοθεσία (Καν. 2073/2005/ΕΚ).

3.5 ΧΗΜΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

• Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου για την παρακολούθηση των βασικών επιπέδων διοξινών και παρομοίων και μη παρομοίων με τις διοξίνες πολυχλωριωμένων διφαινυλίων (PCBs)

Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος για τον Επίσημο Έλεγχο Τροφίμων που αφορούσε τη δειγματοληψία και ανάλυση έτους 2018 σε διάφορα είδη τροφίμων. Οι έλεγχοι προέκυψαν και από την ανάγκη συμμόρφωσης με τη Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη μείωση της παρουσίας διοξινών, φουρανίων και πολυχλωριωμένων διφαινυλίων στις ζωοτροφές και στα τρόφιμα (Σύσταση της Επιτροπής 2013/711/ΕΕ της 3ης Δεκεμβρίου 2013), με στόχο την προστασία της υγείας των καταναλωτών, μέσω της συμμόρφωσης με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1881/2006 όσον αφορά στα βασικά επίπεδα των πολυχλωριωμένων διβενζοδιοξινών (PCDDs), διβενζοφουρανίων (PCDFs) και παρόμοιων και μη παρόμοιων με τις διοξίνες πολυχλωριωμένων διφαινυλίων (dioxin-like, DL-PCBs και non-dioxin-like, NDL-PCBs) σε ορισμένα είδη τροφίμων.

Πραγματοποιήθηκαν 28 έλεγχοι σε τρόφιμα ζωικής προέλευσης (αυγά, κρέας αιγοπρόβειο, βόειο, χοίρειο και πουλερικών, ήπαρ, γάλα αγελαδινό και αιγοπρόβειο, γαλακτοκομικά προϊόντα, ιχθυηρά και προϊόντα αλιείας). Κατά τους παραπάνω ελέγχους, όλα τα δείγματα που εξετάστηκαν βρέθηκαν συμμορφούμενα με τη νομοθεσία (Κανονισμός 1881/2006/ΕΚ). Η περιεκτικότητα των διοξινών και των παρομοίων και μη παρομοίων με τις διοξίνες PCBs ήταν πολύ χαμηλότερη από τα μέγιστα επιτρεπτά όρια και σε παρόμοια χαμηλά επίπεδα με τα αποτελέσματα των αντίστοιχων προγραμμάτων των προηγούμενων ετών.

Στον ακόλουθο Πίνακα απεικονίζονται τα επίπεδα των διοξινών/φουρανίων και PCBs που παρατηρήθηκαν κατά τους ελέγχους του 2018.

Πίνακας Ι: Επίπεδα διοξινών, φουρανίων (TEQ PCDD/F) και παρόμοιων με τις διοξίνες PCBs (TEQ PCBs) (εκφρασμένα σε pg/g λίπους)
και επίπεδα μη παρόμοιων με τις διοξίνες PCBs (εκφρασμένα σε ng/g λίπους)

Είδος Τροφίμου (N=Αριθμός δειγμάτων)	Μέγιστα επιτρεπτά επίπεδα *			Επίπεδα διοξινίων, φουρανίων, παρομοίων και μη παρομοίων με τις διοξίνες PCBs (Ανώτατα όρια συγκέντρωσης**)			
	TEQ PCDD/F	Συνολική TEQ (PCDD/F & PCBs)	Μη παρόμοια με τις διοξίνες PCBs ***	TEQ PCDD/F	TEQ PCBs	TEQ PCDD/F & PCBs	Μη παρόμοια με τις διοξίνες PCBs ***
	pg/g λίπους	pg/g λίπους	ng/g λίπους	Διάμεση τιμή (εύρος)			
				pg/g λίπους			ng/g λίπους
ΑΥΓΑ							
Ελεύθερης βοσκής και συστοιχίες κλωβών (N=3)	2,5	5,0	40	0,33 (0,32-0,35)	0,04 (0,03-0,05)	0,37 (0,36-0,39)	0,67 (0,39-0,77)
ΚΡΕΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ****							
Κρέας βόειο (N=2) ****	0,05	0,08	0,8	0,006	0,002	0,008	0,02
				0,32	0,22	0,54	0,33
Κρέας αιγοπροβάτων (N=2)	2,5	4,0	40	0,34 (0,32-0,37)	0,12 (0,04-0,19)	0,46 (0,41-0,51)	0,71 (0,45-0,97)
Κρέας χοίρειο (N=2)	1,0	1,25	40	0,32 (0,32-0,32)	0,01 (0,01-0,02)	0,33 (0,33-0,34)	0,34 (0,30-0,37)
Κρέας πουλερικών (N=2) ****	0,035	0,06	0,8	0,004 (0,003-0,004)	0,001 (0,001-0,001)	0,004 (0,004-0,005)	0,02 (0,01-0,02)

Ήπαρ προβάτων (N=1) ****	1,25	2,0	3,0	0,05	0,03	0,08	0,06
Ήπαρ χερσαίων ζώων πλην προβάτων (N=2) ****	0,30	0,50	3,0	0,04 (0,01-0,07)	0,02 (0,01-0,03)	0,06 (0,02-0,10)	0,36 (0,14-0,57)
ΝΩΠΟ ΓΑΛΑ ΚΑΙ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ							
Νωπό αγελαδινό γάλα (N=2)	2,5	5,5	40	0,32 (0,32-0,35)	0,14 (0,06-0,23)	0,47 (0,38-0,56)	1,26 (0,99-1,52)
Νωπό αιγοπρόβειο γάλα (N=3)				0,32 (0,32-0,34)	0,12 (0,10-0,26)	0,46 (0,42-0,58)	0,91 (0,65-1,45)
Γαλακτοκομικά προϊόντα (τυρί, γιαούρτι) (N=3)				0,32 (0,32-0,32)	0,08 (0,05-0,09)	0,40 (0,38-0,41)	0,66 (0,26-1,54)
Ιχθυηρά και προϊόντα αλιείας****							
Ελεύθερης αλιείας & Ιχθυοκαλλιεργειών (N=6)	3,5	6,5	75	0,09 (0,01-0,22)	0,16 (0,01-0,50)	0,25 (0,02-0,72)	2,55 (0,07-9,33)

* Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1881/2006/ΕΚ, όπως ισχύει.

** Ανώτατα όρια συγκέντρωσης: υπολογίζονται με την υπόθεση ότι όλες οι τιμές των διαφόρων ομοειδών ουσιών κάτω από το όριο του ποσοτικού προσδιορισμού ισούνται με το όριο του ποσοτικού προσδιορισμού.

*** Άθροισμα PCB-28, PCB-52, PCB-101, PCB-138, PCB-153 και PCB-180 (ICES - 6).

- **Έλεγχος επιπέδων βαρέων μετάλλων και άλλων στοιχείων**

Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος για τον Επίσημο Έλεγχο Τροφίμων έτους 2018 που αφορούσε τη δειγματοληψία και ανάλυση. Σκοπός του ελέγχου ήταν η προστασία της υγείας των καταναλωτών, μέσω της συμμόρφωσης με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1881/2006 όσον αφορά στα επίπεδα του μολύβδου, του καδμίου, του υδραργύρου, του αρσενικού και του νικελίου σε τρόφιμα ζωικής προέλευσης.

Πραγματοποιήθηκαν 26 έλεγχοι σε αλιεύματα τα οποία εξετάστηκαν για μόλυβδο, κάδμιο, υδράργυρο, αρσενικό και ανόργανο κασσίτερο, 5 έλεγχοι σε γαλακτοκομικά προϊόντα (τυριά) τα οποία εξετάστηκαν για υδράργυρο, αρσενικό και νικέλιο, 5 έλεγχοι σε νωπά μανιτάρια τα οποία εξετάστηκαν για μόλυβδο, κάδμιο, υδράργυρο, αρσενικό και νικέλιο και 15 έλεγχοι σε μέλι το οποίο εξετάστηκε για μόλυβδο και υδράργυρο. Δεν βρέθηκαν δείγματα μη συμμορφούμενα με την νομοθεσία (Κανονισμός 1881/2006/ΕΚ)

- **Έλεγχος επιπέδων Πολυκυκλικών Αρωματικών Υδρογονανθράκων σε τρόφιμα ζωικής προέλευσης**

Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Επίσημου Ελέγχου (δειγματοληψία και ανάλυση) έτους 2018. Σκοπός του ελέγχου ήταν η προστασία της υγείας των καταναλωτών από την παρουσία των πολυκυκλικών αρωματικών υδρογονανθράκων (ΠΑΥ) σε τρόφιμα ζωικής προέλευσης.

Υλοποιήθηκαν συνολικά 5 έλεγχοι σε καπνιστά αλιεύματα. Δεν βρέθηκαν δείγματα μη συμμορφούμενα με την νομοθεσία (Κανονισμός 1881/2006/ΕΚ).

- **Έλεγχος αφλατοξίνης M1 σε γάλα και προϊόντα του**

Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Επίσημου Ελέγχου (δειγματοληψία και ανάλυση) έτους 2018. Σκοπός του ελέγχου ήταν η διαπίστωση συμμόρφωσης με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1881/2006 όσον αφορά στα επίπεδα της αφλατοξίνης M1 σε γάλα και προϊόντα του (φέτα, γραβιέρα), ώστε να εξασφαλίζεται σε υψηλό επίπεδο η προστασία των καταναλωτών.

Πραγματοποιήθηκαν 7 έλεγχοι και όλα τα δείγματα βρέθηκαν συμμορφούμενα με τη νομοθεσία (Κανονισμός 1881/2006/ΕΚ).

3.6 Έλεγχος παρουσίας καταλοίπων φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε τρόφιμα ζωικής προέλευσης

Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Επισήμου Ελέγχου Τροφίμων Έτους 2018 με τίτλο «Έλεγχος παρουσίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε τρόφιμα ζωικής προέλευσης» στη βάση του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/662.

Σκοπός του ελέγχου ήταν η προστασία της δημόσιας υγείας μέσω της εξασφάλισης της συμμόρφωσης με την Ενωσιακή και Εθνική Νομοθεσία όσον αφορά στα επίπεδα των γεωργικών φαρμάκων στα τρόφιμα καθώς και η εκτίμηση της έκθεσης του καταναλωτή στα υπολείμματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Έγιναν συνολικά 18 έλεγχοι σε αυγά κότας (5), βόειο λίπος (5) και μέλι (8). Όλα τα δείγματα που ελέγχθηκαν βρέθηκαν συμμορφούμενα με τη νομοθεσία (Κανονισμός (ΕΚ) 396/2005).

3.7 Πρόγραμμα Παρακολούθησης Προσθέτων

Σκοπός του προγράμματος ήταν ο έλεγχος της συμμόρφωσης των τροφίμων ζωικής προέλευσης, ως προς τις περιεχόμενες πρόσθετες ύλες δηλαδή έλεγχος ως προς την ορθή χρήση προσθέτων σε εγκεκριμένες κατηγορίες τροφίμων και έλεγχος συμμόρφωσης ως προς τα ανώτατα επιτρεπτά επίπεδα προσθέτων τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των χρωστικών, με βάση τα ισχύοντα νομοθετικά όρια.

Ο αριθμός των δειγμάτων που ελέγχθηκαν συνολικά ήταν 99, από τα οποία βρέθηκαν 13 δείγματα μη συμμορφούμενα με τη νομοθεσία. Οι μη συμμορφώσεις αφορούσαν κυρίως υπέρβαση των μεγίστων επιτρεπομένων ορίων χρήσης των θειωδών σε γαρίδες.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται τα είδη των τροφίμων που ελέγχθηκαν και το είδος του προσθέτου/προσθέτων για τα οποία εξετάστηκαν.

α/α	Είδος τροφίμου	Παράμετροι εξέτασης
1	Γιαούρτι με υμένα (Κατηγορία 01.2 Καν. 1333/2008/ΕΚ)	Ναταμυκίνη, σορβικά
2	Τυριά (χωρίς ωρίμανση, ωριμασμένα, τυρογάλακτος, ανακατεργασμένα, με σαφή αναφορά στον τρόπο διάθεσης πχ, τυρί προσυσκευασμένο σε φέτες, τυρί σε μπαστούνι κ.ά.) (Κατηγορία 01.7 Καν. 1333/2008/ΕΚ)	Σορβικά

α/α	Είδος τροφίμου	Παράμετροι εξέτασης
3	Αλιεύματα χύμα (Φρέσκιες γαρίδες, μπαρμπούνια, κυτσομούρες και άλλα κοκκινόψαρα) (Κατηγορία 9.1 Καν. 1333/2008)	Βορικά
4	Μαλάκια, καρκινοειδή και κεφαλόποδα (όλα νωπά) -με προτεραιότητα στις γαρίδες (Κατηγορία 9.1.2 Καν. 1333/2008/ΕΚ)	Θειώδη
5	Προμαγειρεμένα καρκινοειδή και κόκκινα ιχθυηρά (Κατηγορία 9.2 Καν. 1333/2008/ΕΚ)	Κόκκινες χρωστικές
6	Σαλάτες (τζατζίκι, τυροσαλάτα) (Κατηγορία 12.7 Καν. 1333/2008/ΕΚ)	Σορβικά, Βενζοϊκά
7	Ταραμοσαλάστες (Κατηγορία 12.7 Καν. 1333/2008)	Σορβικά, Βενζοϊκά

3.8 Πρόγραμμα Παρακολούθησης της Ποιότητας των Γαλακτοκομικών Προϊόντων

Σκοπός του ελέγχου ήταν:

1. Η προάσπιση των συμφερόντων των καταναλωτών μέσω της συμμόρφωσης με την Ενωσιακή και Εθνική νομοθεσία όσον αφορά στην εξακρίβωση εάν τα γαλακτοκομικά προϊόντα (τυριά ΠΟΠ, διάφορα άλλα τυριά, γιαούρτια, βούτυρα, παγωτά και γάλατα ιδιωτικής ετικέτας) φέρουν τη σωστή επισήμανση σχετικά με το είδος του γάλακτος που περιέχουν και τη συμμόρφωσή τους με τις προδιαγραφές του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών ως προς την ποσότητα λίπους, υγρασίας και ΣΥΑΛ (Στερεό Υπόλειμμα Άνευ Λίπους).
2. Να εξακριβωθεί εάν προϊόντα επισημαίνονται ως γαλακτοκομικά, ενώ είναι μη γαλακτοκομικά σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Κώδικα Τροφίμων και της ΚΥΑ αριθ. 278186 (ΦΕΚ 1097 Β 27/08/2002).
3. Η αποφυγή της παραπλάνησης του καταναλωτή με πρακτικές διάθεσης λευκού τυριού άλμης ως φέτας. Η συγκεκριμένη δράση θα αποτελέσει μέρος ενός γενικότερου επιχειρησιακού σχεδίου για υποστήριξη της φέτας, που αποτελεί για τη χώρα μας ένα σημαντικό Εθνικό προϊόν.

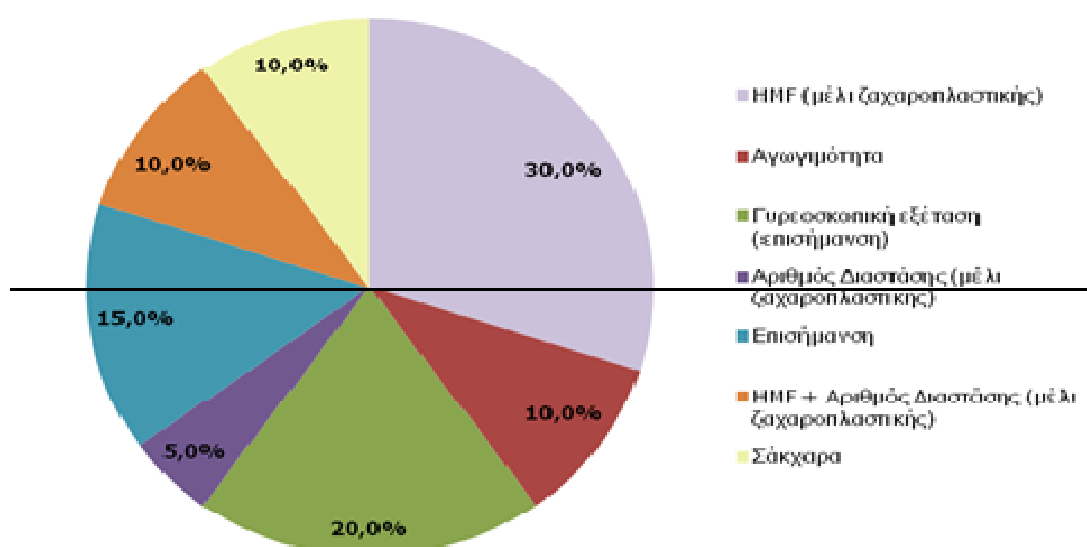
Ο αριθμός των δειγμάτων που ελέγχθηκαν συνολικά ήταν 274, από τα οποία 13 βρέθηκαν μη συμμορφούμενα με την κείμενη νομοθεσία. Οι μη συμμορφώσεις αφορούσαν: α) ανίχνευση αγελαδινού γάλακτος σε φέτα (7 δείγματα), β) ανίχνευση αγελαδινού γάλακτος σε πρόβειο γιαούρτι (3 δείγματα), γ) ανίχνευση νοθείας και μη ορθή επισήμανση σε βούτυρο (3 δείγματα).

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται τα είδη γαλακτοκομικών που ελέχθησαν και οι παράμετροι για τις οποίες εξετάστηκαν.

α/α	Είδος τροφίμου	Εξεταζόμενη/ες παράμετρος/οι
1	Τυριά ΠΟΠ	είδος γάλακτος
2	Γιαούρτια πρόβεια	είδος γάλακτος, λίπος
3	Κατσικίσιο γάλα	ανίχνευση αγελαδινού γάλακτος
4	Βούτυρα	είδος λιπαρής ύλης, ποσοστό υγρασίας, ΣΥΑΛ (στερεό υπόλειμμα άνευ λίπους)

Το ποσοστό μη συμμορφούμενων δειγμάτων κυμάνθηκε και το 2018 στα επίπεδα των προηγούμενων ετών 2015-2017. Σχετικά με την αύξηση (κατ' απόλυτη τιμή) των μη συμμορφώσεων στην περίπτωση της φέτας αυτή οφείλεται σε δυο παράγοντες:

1. Τα δείγματα προέρχονταν κυρίως από μονάδες εστίασης (εστιατόρια, ταβέρνες κλπ) που κατά δήλωσή τους τα τυριά που σέρβιραν ήταν φέτα (κυρίως μη τυποποιημένες ή/και ανοιχτές συσκευασίες).
2. Πραγματοποιήθηκε μεγάλος αριθμός δειγματοληψιών (209 δείγματα). Ωστόσο, το ποσοστό των μη συμμορφώσεων είναι 3,3%, ποσοστό που παραμένει στα επίπεδα των προηγούμενων ετών, ενώ παράλληλα δεν διαφοροποιείται από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο των μη συμμορφώσεων σε προγράμματα ελέγχου.

3.9 Πρόγραμμα Παρακολούθησης της Ποιότητας του Μελιού

Σκοπός του ελέγχου ήταν η προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών μέσω της διαπίστωσης ότι το μέλι που διατίθεται στην κατανάλωση ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές που τίθενται από τα άρθρα 67 & 67α του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών, ότι δεν είναι νοθευμένο με άλλες γλυκαντικές ύλες και ότι ανταποκρίνεται στις παραμέτρους ταυτοποίησής του σύμφωνα με το άρθρο 67, Παράρτημα I, II και 67α του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών.

Ο έλεγχος επικεντρώθηκε στους κάτωθι φυσικοχημικούς παράγοντες: α) αγωγιμότητα, β) σάκχαρα, γ) αριθμός διαστάσης, δ) υδροξυμεθυλοφουρουράλη (HMF), ε) υγρασία, στ) γυρεοσκοπική εξέταση και, ζ) προσδιορισμό εξωγενών C-4 σακχάρων (ισογλυκόζης).

Στο σύνολο των 129 δειγμάτων που ελέγχθηκαν διαπιστώθηκαν 16 δείγματα μη συμμορφούμενα με την νομοθεσία ως προς τις φυσικοχημικές παραμέτρους και την επισήμανση. Οι μη συμμορφώσεις αφορούσαν στις παρακάτω περιπτώσεις:

- μέλι ζαχαροπλαστικής που πωλείτο ως μέλι (μη συμμορφώσεις ως προς την HMF η/και τον αριθμό διαστάσης)
- θέματα επισήμανσης (προκύπτουν από τη γυρεοσκοπική εξέταση και τυχόν λάθη-παραλείψεις στις ετικέτες των προϊόντων)
- αγωγιμότητα
- σάκχαρα

Το ποσοστό μη συμμορφούμενων δειγμάτων κυμάνθηκε και το 2018 στα επίπεδα των προηγούμενων ετών.

3.10. ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

• Έλεγχος για την υποκατάσταση ειδών ιχθυηρών

Σκοπός του ελέγχου ήταν: α) η παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τους κανόνες της Ένωσης που αφορούν στην κυκλοφορία στην αγορά καθώς και την επισήμανση μη επεξεργασμένων ή επεξεργασμένων προϊόντων αλιείας ή υδατοκαλλιέργειας και, β) η προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών μέσω διάγνωσης δόλιων πρακτικών στην υποκατάσταση ειδών ιχθυηρών όπως αυτά δηλώνονται στην ετικέτα ή σε άλλα μέσα πληροφόρησης που συνοδεύουν το τρόφιμο

Ο έλεγχος επικεντρώθηκε σε επεξεργασμένα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας περιοριζόμενα στα λευκόψαρα (συμπεριλαμβανομένων των στρογγυλών ψαριών και των πλατύψαρων) θαλάσσιων ειδών και ειδών των γλυκών υδάτων.

Πραγματοποιήθηκαν 44 έλεγχοι ιχθυηρών και διαπιστώθηκε υποκατάσταση του είδους του δηλωθέντος ιχθυηρού σε 1 δείγμα, ενώ τα υπόλοιπα 43 βρέθηκαν συμμορφούμενα με την

νομοθεσία, όπως φαίνεται στον παρακάτω Πίνακα. Το δείγμα στο οποίο διαπιστώθηκε υποκατάσταση αφορά σε βακαλάο.

α/α	Είδος ιχθυηρού (πρώτη ύλη και προϊόντα)	Αριθμός δειγμάτων	Μη συμμορφώσεις
1	Τόνος	3	0
2	Γλώσσα	12	0
3	Πέρκα	6	0
4	Μπακαλιάρος/Βακαλάος	17	1
5.	Άλλα ψάρια (γλαύκος, συναγρίδα, παλαμίδα, προσφυγάκια)	6	0

Μετά από συνεχή παρακολούθηση της αγοράς στο πλαίσιο του συγκεκριμένου προγράμματος, παρατηρείται εν γένει συμμόρφωση με την κείμενη νομοθεσία, σε σχέση με την υψηλή μη συμμόρφωση των προηγούμενων ετών.

• Έλεγχος καθαρού βάρους επιπαγωμένων ιχθυηρών

Σκοπός του ελέγχου ήταν: α) η προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών μέσω του ελέγχου της συμμόρφωσης προς τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και της διαπίστωσης περιπτώσεων εξαπάτησης/παραπλάνησής τους που αφορούν στην κυκλοφορία στην αγορά και στην επισήμανση μη επεξεργασμένων ή επεξεργασμένων προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, β) η διάγνωση δόλιων πρακτικών στην αναγραφή του καθαρού βάρους (εκτός επίπαγου) προσσκευασμένων επιπαγωμένων αλιευμάτων, όπως αυτά δηλώνονται στην ετικέτα ή σε άλλα μέσα πληροφόρησης που συνοδεύουν το προσσκευασμένο τρόφιμο.

Ο έλεγχος επικεντρώθηκε σε επεξεργασμένα ή μη προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας περιοριζόμενα στα λευκόψαρα θαλάσσια είδη και είδη γλυκών υδάτων και σε μαλάκια, και συγκεκριμένα σε σουπιές και καλαμάρια της ομοταξίας των κεφαλόποδων, καθώς και σε καρκινοειδή, και συγκεκριμένα γαρίδες της ομοταξίας των μαλακόστρακων.

Πραγματοποιήθηκαν συνολικά 49 έλεγχοι ως εξής: 10 σε λευκόψαρα ιχθυηρά [βακαλάος (4), γλώσσα (3), παγκάσιους (1), πέρκα (2)] 8 έλεγχοι σε σουπιές, 12 έλεγχοι σε δίθυρα μαλάκια,

και 19 έλεγχοι σε μαλακόστρακα/καρκινοειδή (εκ των οποίων 8 έλεγχοι σε γαρίδες). Διαπιστώθηκε μη συμφωνία του εργαστηριακά προσδιοριζόμενου καθαρού βάρους (εκτός επίπαγου) με το αναγραφόμενο στην ετικέτα ή σε άλλα μέσα πληροφόρησης που συνοδεύουν το τρόφιμο, σε 4 δείγματα (2 σουπιές, 1 γαρίδες και 1 δίθουρα μαλάκια).

Σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά υπήρξε βελτίωση της εικόνας της αγοράς όσον αφορά τη συμμόρφωση με την κείμενη νομοθεσία (8% μη συμμορφώσεις το 2018 έναντι 19% το 2017)

3.11 Διερευνητικά Προγράμματα

Listeria monocytogenes σε κομμένα αλλαντικά

Σκοπός του εν λόγω προγράμματος ήταν η συλλογή δεδομένων παρουσίας *Listeria monocytogenes* στην επιφάνεια του εξοπλισμού κοπής και, στη συνέχεια, στη μάζα των τεμαχίων των έτοιμων προς κατανάλωση μη προσσκευασμένων προϊόντων κρέατος θερμικής επεξεργασίας. Τα δεδομένα αυτά θα αξιοποιηθούν περαιτέρω για την αξιολόγηση της επικινδυνότητας της λιστερίωσης από την κατανάλωση των προϊόντων αυτών. Η συλλογή των δεδομένων εντάσσεται στις δράσεις του έργου "Evaluation of listeriosis risk related with the consumption of non-prepackaged RTE cooked meat products handled at retail stores in Greece" που συγχρηματοδοτείται από την EFSA.

Τα μη προσσκευασμένα προϊόντα κρέατος θερμικής επεξεργασίας που εξετάστηκαν στο πλαίσιο του εν λόγω ελέγχου ήταν φέτες από πάριζα, βραστή/καπνιστή γαλοπούλα, βραστό/καπνιστό κοτόπουλο, ζαμπόν βραστό/καπνιστό ή μορταδέλα. Συνολικά ελήφθησαν 233 δείγματα.

Οι παράγοντες που σχετίζονται με τον κίνδυνο λιστερίωσης έχουν να κάνουν με το χειρισμό, τη διατήρηση και το χρόνο καταναλώσεως αυτών των προϊόντων.

Τα γενικά συμπεράσματα από τη διεξαγωγή του εν λόγω διερευνητικού προγράμματος ελέγχου έχουν ως εξής:

- Τα τρία ευρύτερα καταναλισκόμενα προϊόντα εκ των ανωτέρω είναι καπνιστή γαλοπούλα, βραστή γαλοπούλα και πάριζα
- Η έκθεση των μη προσσκευασμένων προϊόντων κρέατος θερμικής επεξεργασίας σε θερμοκρασία δωματίου από τα ελληνικά νοικοκυριά για μεγάλο χρονικό διάστημα είναι μικρή.
- Η πλειοψηφία των νοικοκυριών συνήθως δεν διατηρούν τα προϊόντα αυτά στο ψυγείο για διάστημα μεγαλύτερο της μιας εβδομάδας
- Μεταξύ των ευπαθών ομάδων για λιστερίωση, οι ηλικιωμένοι (>65 ετών) αποτελούν αριθμητικά την πιο σημαντική ομάδα υψηλού κινδύνου
- Σύμφωνα με το επικυρωμένο μαθηματικό μοντέλο προσδιορισμού επικινδυνότητας που αναπτύχθηκε στη μελέτη αυτή, η πιθανότητα εμφάνισης κρουσμάτων λιστερίωσης (ως μέση τιμή) προβλέπεται να είναι επτά ετησίως για το συνολικό ελληνικό πληθυσμό

- Ο προβλεπόμενος αριθμός κρουσμάτων μειώνεται σημαντικά με τον καλύτερο έλεγχο της θερμοκρασίας συντήρησης στα οικιακά ψυγεία ή/και με την εισαγωγή ημερομηνίας ανάλωσης στα προϊόντα που οδηγεί σε μέγιστο χρόνο συντήρησης μικρότερο από 2 εβδομάδες
- Μόνο το 50% των συμμετεχόντων στην εν λόγω μελέτη νοικοκυριών είχαν ακούσει για το παθογόνο παράγοντα *Listeria monocytogenes* και οι γνώσεις τους ως προς τις τροφές που μπορούν να υποστηρίξουν την ανάπτυξη του εν λόγω μικροβίου και την αύξηση του κινδύνου λιστερίωσης ήταν ελλιπείς

- **1.3. Μέτρα για την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας**

1.3.1. Μέτρα για την εξασφάλιση συμμόρφωσης των υπευθύνων επιχειρήσεων τροφίμων.

-Αποτελεσματική παρακολούθηση της πορείας των μη συμμορφώσεων καθώς και της εφαρμογή της αντίστοιχης διορθωτικής ενέργειας μέσα στο κατάλληλο, ανάλογα με τη σοβαρότητα της μη συμμόρφωσης, και ταυτόχρονα ρεαλιστικό χρονικό διάστημα, με τη χρήση προσαρμοσμένου πίνακα στα νέα έντυπα ελέγχου.

- Οι διοικητικές και ποινικές κυρώσεις σύμφωνα με το ισχύον κυρωτικό σύστημα για τις περιπτώσεις όπου διαπιστώνονται στοιχειοθετημένες παραβάσεις της νομοθεσίας, με αποστολή των σχετικών υποθέσεων στη δικαιοσύνη.

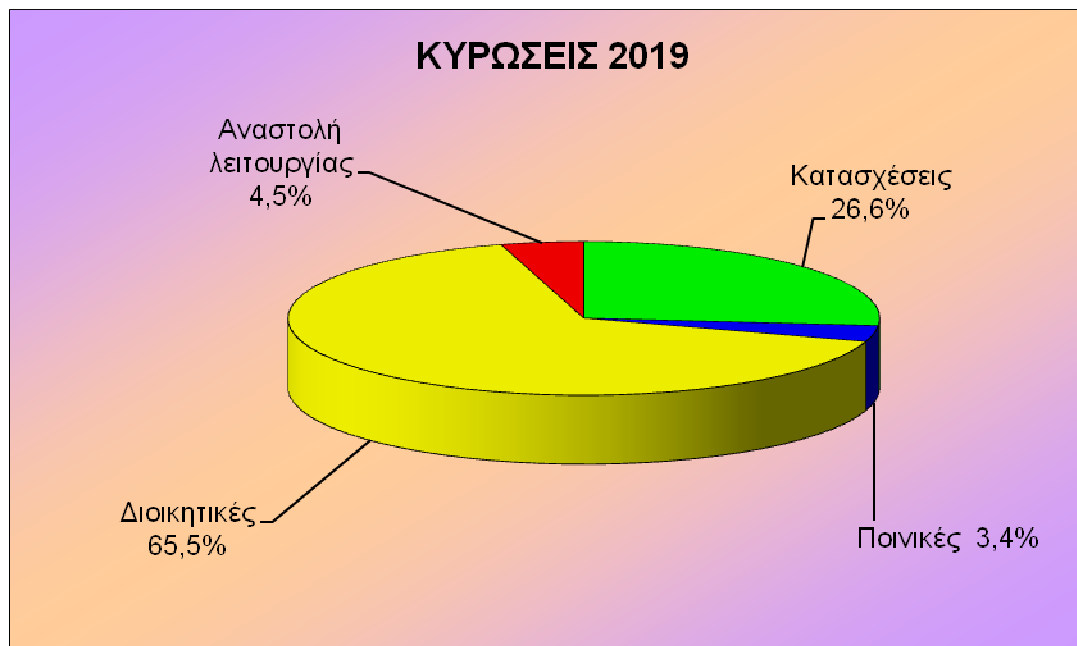
- Ο περιορισμός της κυκλοφορίας τροφίμων μέσα από τις διαδικασίες της κατάσχεσης, δέσμευσης όταν δεν τηρούνται τα πρότυπα ασφάλειας ή ποιότητας. Η ανάκληση τροφίμων όταν συντρέχουν προς τούτο λόγοι.

- Η ανάκληση έγκρισης στις περιπτώσεις επιχειρήσεων κατά τον έλεγχο των οποίων διαπιστώνονται μη συμμορφώσεις που ενέχουν σοβαρούς κινδύνους για τη δημόσια υγεία.

Το κυρωτικό σύστημα δίνει την δυνατότητα στις ελεγκτικές αρχές να εισηγούνται την επιβολή ποινικών και διοικητικών κυρώσεων ή μέτρων στους υπεύθυνους των επιχειρήσεων για κάθε περίπτωση στοιχειοθετημένης παράβασης.

Συνολικά μετά τους ελέγχους στις επιχειρήσεις μεταποίησης-επεξεργασίας τροφίμων ζωικής προέλευσης. επιβλήθηκαν:

- Διοικητικές κυρώσεις (πρόστιμα) σε 116 επιχειρήσεις
- Ποινικές κυρώσεις σε 6 επιχειρήσεις
- Έγιναν 47 πράξεις κατασχέσεων/δέσμεύσεων
- Ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας σε 8 επιχειρήσεις

2) Μέτρα για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας των υπηρεσιών επίσημων ελέγχων.

α) Προγραμματισμός ιεράρχηση των ελέγχων

Ανάδειξη και υποστήριξη προτεραιοτήτων σε επίπεδο επιθεώρησης εγκαταστάσεων με εστίαση σε ζητήματα που αφορούν:

- ✓ Στην εκπόνηση και υποστήριξη του διετούς προγραμματισμού δράσεων του τομέα για τα έτη 2019-2020
 - ✓ Στην υποστήριξη επιθεώρησης της Δ/νσης F της Ε.Ε. για τα βελτιωτικά τροφίμων που αφορούσε και τρόφιμα του φορέα
 - ✓ Στην αντιμετώπιση φαινόμενων παραπλάνησης του καταναλωτή, ελληνοποιήσεων και απάτης με την συνέχιση δράσεων στον τομέα γαλακτοκομικών, αυγών, μελιού κ,α .
 - ✓ Στην επαλήθευση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας συστημάτων αυτοελέγχου και ιχνηλασιμότητας σε ορισμένες κατηγορίες επιχειρήσεων.
- Σχετικά με την ενοποίηση των μεθόδων και τεχνικών ελέγχου:
 - ✓Επικαιροποίηση εντύπου ελέγχου (checklists) εγκαταστάσεων μεταποιημένων αλιευμάτων.
 - ✓Διαμόρφωση εγκυκλίου για τον επίσημο έλεγχο στον τομέα του μελιού
 - ✓Διαμόρφωση νέου εντύπου ελέγχου εγκαταστάσεων τυποποίησης μελιού

- ✓ Διαμόρφωση εγκυκλίου για τον επίσημο έλεγχο στον τομέα της εμπορίας των αυγών
- ✓ Διαμόρφωση νέου εντύπου ελέγχου εγκαταστάσεων συσκευασίας αυγών

β) Συνεργασία, συντονισμός, εποπτεία

Συντονισμός και συνεργασία με Αρμόδιες Αρχές/Φορείς:

- ✓ Με υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ για την από κοινού οργάνωση επιχειρησιακών δράσεων, εισήγησης νομοθετικών ρυθμίσεων, υποστήριξη ελέγχων και πιο συγκεκριμένα:
 - Υποστήριξη της επιθεώρησης εγκαταστάσεων επεξεργασίας κρέατος από κλιμάκιο του Καναδικού Οργανισμού Ελέγχου Τροφίμων
 - Υποστήριξη της επιθεώρησης εγκαταστάσεων παραγωγής αλιευτικών προϊόντων από κλιμάκιο της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας
- ✓ Με το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ) για την διερεύνηση διατροφικών περιστατικών.
- ✓ Με τον Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών Εταιρειών Κρέατος (ΣΕΒΕΚ)
- ✓ Με την Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Μελιού.
- ✓ Με τις Αρμόδιες Αρχές των Περιφερειών της χώρας στο πλαίσιο επιμερισμού των επίσημων ελέγχων.

γ) Νομοθετικό έργο

- ✓ Διαμόρφωση εθνικών θέσεων και προώθηση στα αρμόδια όργανα της Ε.Ε
- ✓ Διαμόρφωση Υ.Α. αριθμ. 144/15067 (ΦΕΚ Β 466-18.02.2019) για την προμήθεια μικρών ποσοτήτων μελιού από τον παραγωγό στον τελικό καταναλωτή
- ✓ Διαμόρφωση Κ.Υ.Α. αριθμ. 838/51008 (ΦΕΚ Β 964-21.03.2019) που αφορά μέτρα ελέγχου της αγοράς του γάλακτος

δ) Εκπαίδευση / επιμόρφωση

Στον τομέα των τροφίμων ζωικής προέλευσης οργανώθηκαν εκπαιδευτικά σεμινάρια στις παρακάτω θεματικές ενότητες:

- Επίσημος έλεγχος στον τομέα των πρόσθετων τροφίμων (2 σεμινάρια)
- Επίσημος έλεγχος στον τομέα Επισήμανσης-Παρουσίασης-Διαφήμισης Τροφίμων (2 σεμινάρια)

Συνολικά στο πρόγραμμα εκπαίδευσης στον τομέα που αφορούσε 2 θεματικές ενότητες και συμμετείχαν 104 επιθεωρητές των Α.Α

Το προσωπικό του ΕΦΕΤ συμμετείχε επίσης σε επιμορφωτικές δράσεις στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας «Καλύτερη Κατάρτιση για ασφαλέστερα Τρόφιμα» (BTFSF-Better Training For Safer Food) με σκοπό τη κατάρτισή του σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας των τροφίμων με την συμμετοχή δεκαπέντε (15) επιθεωρητών.

1.4. Συμπεράσματα

- Η συνεργασία και ο συντονισμός των αρχών τόσο σε επίπεδο οριζόντιας όσο και κάθετης επικοινωνίας έχει ενισχυθεί με αποτέλεσμα καλύτερα αποτελέσματα σε επίπεδο προγραμματισμού δράσεων, διαχείρισης και επιμερισμού των ελέγχων.
- Η διαχρονική έλλειψη προσωπικού των Α.Α του τομέα και τα πολλαπλά καθήκοντα των ΔΑΟΚ έχουν επιπτώσεις στην εκπλήρωση προτεραιοτήτων και την προσέγγιση των εγκαταστάσεων με την απαιτούμενη συχνότητα.
- Βελτιώνεται η ομοιομορφία και το επίπεδο άσκησης του επίσημου ελέγχου, έχει κατακτηθεί μεγάλη εμπειρία στον τομέα, ενώ σταθερές επιθεωρήσεις από όργανα της Ε.Ε και αύξηση αντίστοιχων τρίτων χωρών απαιτούν εγρήγορση .
- Στο επίπεδο των μη συμμορφώσεων καταγράφονται χαμηλά σταθεροποιητικές τάσεις, ενώ παράλληλα ζητήματα παραπλάνησης καταναλωτή, ελληνοποιήσεων απαιτούν ειδικότερες επιχειρησιακές δράσεις.
- Η μη εφαρμογή διαδικασιών audit συνολικά προς τις υπηρεσίες του τομέα στις οποίες έχει γίνει μεταβίβαση αρμοδιοτήτων επίσημου ελέγχου έχει επιπτώσεις στην έγκαιρη διαπίστωση και επίλυση προβλημάτων.

Όσον αφορά στην ανταπόκριση των υπευθύνων των επιχειρήσεων:

- Έχει κατακτηθεί ένα καλό επίπεδο ανταπόκρισης και συνεργασίας των φορέων επιμέρους κλάδων (κρέας, γαλακτοκομικά, μέλι, αυγά) που βρίσκει απήχηση και στην πλειονότητα των επιχειρήσεων. Ζητήματα μη έγκαιρης αφομοίωσης εφαρμογής των απαιτήσεων ή μη συμμορφώσεων γενικής υγιεινής και λειτουργικών διαδικασιών χαρακτηρίζουν μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

ΕΛΕΓΧΟΙ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ 1Β ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ ΚΑΝ 882/2004 ΣΤΟΥΣ

ΤΟΜΕΙΣ ΚΡΕΑΤΟΣ ΚΑΙ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

A.1. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗΣ ΚΡΕΑΤΟΣ

Οι έλεγχοι στον τομέα του κρέατος είτε αυτό είναι νωπό, κατεψυγμένο, συσκευασμένο ή τεμαχισμένο και οι έλεγχοι της ένδειξης της χώρας καταγωγής ή του τόπου προέλευσης στην επισήμανση του κρέατος, του κιμά, των παρασκευασμάτων τους και των προϊόντων και βρώσιμων παρασκευασμάτων αυτών πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του ν. 4492/2017 (ΦΕΚ Α' 156/18-10-2017) και της Κ.Υ.Α. με αριθ. 1384/41923/2018 (ΦΕΚ Β' 1127/28-3-2018).

Προβλέπονται μικτά κλιμάκια των Περιφερειακών Ενοτήτων, του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ και του ΕΦΕΤ.

Για το έτος 2019 διενεργήθηκαν συνολικά 1186 έλεγχοι, οι οποίοι παρουσιάζονται στον πίνακα 1 ανά είδος ζωικής προέλευσης, εκ των οποίων προτάθηκε σύσταση/επανελέγχος σε 35 επιχειρήσεις (3%) και εισήγηση για πρόστιμο σε 860 επιχειρήσεις (73%). (Πίνακας 2).

Πίνακας 1: Έλεγχοι

Ζωικό Κεφάλαιο (ανά είδος ελεγχόμενου)						
	Σύνολο	Βοοειδή	Χοιρινά	Αιγοπρόβατα	Κοτόπουλα	Γαλοπούλες
Σφαγεία	74	59	59	62	9	2
Κτηνοτρόφοι	12	4	2	9	0	0
Έμποροι	412	360	341	351	123	47
Κρεοπωλεία	688	688	687	687	686	664

Πίνακας 2: Ολοκληρωμένοι έλεγχοι

Δραστηριότητα	Σύνολο εκθέσεων	Σύνολο ολοκληρωμένων Εκθέσεων	Όλα καλώς	Σύσταση	Πρόταση για πρόστιμο
Έμπορος	412	217	52	15	345
Κρεοπωλείο	688	425	211	18	459
Σφαγείο	74	41	24	1	49
Κτηνοτρόφος	12	6	4	1	7
ΣΥΝΟΛΟ	1186	689	289	35	860

Σε σχέση με τον αριθμό ελέγχων που πραγματοποιηθήκαν το έτος 2018 (424 έλεγχοι) παρατηρείται μια αύξηση της τάξεως του 180%. Αιτία της αύξησης είναι η πλήρης εφαρμογή για πρώτη χρονιά, του νέου μηχανισμού ελέγχων με τη νέα ΚΥΑ με αριθ. 1384/41923/2018 (ΦΕΚ Β' 1127/28-3-2018) που εκδόθηκε το Μάρτιο του 2018.

A.2. Τομέας Γάλακτος και Γαλακτοκομικών Προϊόντων

Κατά τη διάρκεια του έτους 2019, οι επίσημοι έλεγχοι στο γαλακτοκομικό τομέα υλοποιήθηκαν σε εφαρμογή της υπ' αριθ. 175180/2011 (Β' 1721) ΚΥΑ με θέμα «αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 296113/2006 (Β' 1414) Κοινής Υπουργικής Απόφασης με θέμα "Μέτρα για τον έλεγχο της παραγωγής, αξιοποίησης, μεταποίησης, τυποποίησης, διακίνησης και εμπορίας για το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα"», βάσει του άρθρου 1β του Καν. (ΕΚ) 882/2004 και της υπ' αριθ.838/51008/2019 (ΦΕΚ 964 Β') ΚΥΑ με θέμα «Μέτρα ελέγχου της αγοράς του γάλακτος», που αντικατέστησε την πρώτη.

Συνολικά πραγματοποιήθηκαν 234 έλεγχοι και βρέθηκαν μη συμμορφώσεις σε 75 περιπτώσεις. Από αυτές τις μη συμμορφώσεις, σε 62 περιπτώσεις έγιναν συστάσεις, 11 περιπτώσεις στάλθηκαν στον ΕΦΕΤ (για την επισήμανση τροφίμων), ενώ σοβαρές κρίθηκαν οι 11, οι οποίες και υπεβλήθησαν στην κεντρική αρμόδια υπηρεσία για την αξιολόγηση επιβολής κυρώσεων.

Οι εκπαιδεύσεις του προσωπικού είναι μια συνεχής διαδικασία που ο φορέας ελέγχου αναλαμβάνει και υλοποιεί ο ίδιος.

Β. ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ ΒΟΕΙΟΥ ΚΡΕΑΤΟΣ

Η προαιρετική επισήμανση βοείου κρέατος εφαρμόζεται βάσει των διατάξεων, του Καν. 653/2014 (σημεία 17 & 18), καθώς και της με αριθμ. πρωτ. 393/33759/2015 Υπουργικής απόφασης με θέμα «Λεπτομέρειες εφαρμογής της υπ. αριθμ. 412013/2000 κοινής υπουργικής απόφασης σχετικά με την χρήση της προαιρετικής ένδειξης «Ελληνική εκτροφή άνω των 5 μηνών» για το βόειο και μοσχαρίσιο κρέας» (ΦΕΚ Β' 498).

Για το έτος 2019 και σε ότι αφορά την προαιρετική ένδειξη βοείου κρέατος «Ελληνική εκτροφή άνω των 5 μηνών», σύμφωνα με τα σχετικά ετήσια στοιχεία που απέστειλαν οι ΔΑΟΚ, που είναι αρμόδιες για τους ελέγχους σε επίπεδο εκμετάλλευσης και σφαγείου, ο **συνολικός αριθμός των ζώων που έκαναν χρήση της εν λόγω προαιρετικής ένδειξης**, βάσει των ισχυουσών διατάξεων, ανέρχεται σε **10.958** βοοειδή. Στον **Πίνακα 1**, που επισυνάπτεται, παραθέτουμε τα συγκεντρωτικά και αναλυτικά στοιχεία ανά περιοχή.

Πίνακας 1. Αναλυτικά στοιχεία ανά περιοχή

α/α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	Ο αριθμός των ελέγχων που διενεργήθηκαν	Ο τρόπος επιλογής των ελεγχόμενων επιχειρήσεων	Ο αριθμός και οι κατηγορίες των παραβάσεων που διαπιστώθηκαν	Οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν	Ο συνολικός αριθμός των ζώων άνω των 12 μηνών που έκαναν χρήση της προαιρετικής ένδειξης	Ο συνολικός αριθμός των ζώων κάτω των 12 μηνών που έκαναν χρήση της προαιρετικής ένδειξης
1	ΗΜΑΘΙΑΣ	Ελέχθησαν όλα τα ζώα στο σφαγείο	Επιτόπιοι έλεγχοι στο σφαγείο			7.386	1
2	ΗΛΕΙΑΣ					1.690	1

3	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	4	100%			588	0
4	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	3	100%			86	0
5	ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ					59	0
6	ΖΑΚΥΝΘΟΥ	1				148	0
7	ΔΡΑΜΑΣ	3				49	0
8	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	1	τυχαίος			33	0
9	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1	100%			5	0
10	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	10	100%	5 βοοειδή εισήχθησαν στην Ελλάδα σε ηλικία άνω των 14 μηνών.	τα 5 βοοειδή δε συμπεριλή- φθησαν στη σχετική βεβαίωση.	288	0
11	ΚΙΛΚΙΣ					451	0
12	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	4	κατόπιν αιτήματος			122	0
13	ΞΑΝΘΗΣ	1	100%			52	0
14	ΣΥΝΟΛΟ	28				10.957	1

Όπως διαπιστώνεται ο αριθμός των ζώων κάτω των 12 μηνών που έκαναν χρήση της προαιρετικής ένδειξης είναι σχεδόν μηδενικός σε σχέση με το συνολικό αριθμό των ζώων που έκαναν χρήση της ένδειξης και συγκεκριμένα από το σύνολο των 10.958 ζώων, το 1 εξ αυτών είχε ηλικία κάτω των 12 μηνών.

Από τα συμπεράσματα-προβλήματα συνοψίζουμε τα ακόλουθα:

α) διαπιστώνεται σημαντική μείωση στη χρήση της ένδειξης γιατί οι παραγωγοί δεν απολαμβάνουν καμία ιδιαίτερη τιμή,

β) διαπιστώνεται πρόβλημα στις αυτοψίες λόγω δυσκολίας μετακινήσεων και συγκρότησης επιτροπών.

A2. ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Ο επίσημος έλεγχος στον τομέα της υγιεινής των τροφίμων περιλαμβάνει μεγάλο εύρος επιχειρήσεων, παραγωγικών και μη οι οποίες εμπίπτουν στις διατάξεις του Καν. 852/2004. Αφορά πολλές κατηγορίες παραγωγικών εγκαταστάσεων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και απαιτήσεις αλλά και επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αποθήκευσης, της μεταφοράς, της εστίασης και του εμπορίου.

Η οργάνωση του επίσημου ελέγχου δεν έχει διαφοροποιηθεί. Ο επίσημος έλεγχος υποστηρίζεται, σε περιφερειακό επίπεδο από τις Περιφερειακές Δ/νσεις του ΕΦΕΤ, τις Περιφερειακές υπηρεσίες των Καλλικρατικών Αρχών της χώρας και σε τοπικό επίπεδο καλύπτεται από 3 υπηρεσίες των Περιφερειακών Ενοτήτων με διακριτές αρμοδιότητες. Στις ως άνω υπηρεσίες συμπεριλαμβάνονται όσες είναι επιφορτισμένες για τον έλεγχο κατά την εισαγωγή.

Ο επίσημος έλεγχος και στον τομέα αυτό στόχευσε στην υποστήριξη των προτεραιοτήτων του ΠΟΕΣΕ μέσα από την συνολική αναβάθμιση του συστήματος ελέγχων. Επιδίωξη των αρχών είναι οι έλεγχοι να διενεργούνται αναλογικά σε όλα τα στάδια παραγωγής, μεταποίησης, διανομής και διάθεσης στον τελικό καταναλωτή και η συχνότητά τους να καθορίζεται με βάση την κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων ως προς την επικινδυνότητα.

Στο στάδιο της εισαγωγής και κατά την ενδοκοινοτική διακίνηση, οι έλεγχοι είναι στην πλειοψηφία τους τακτικοί και προγραμματίζονται σε ημερήσια βάση λαμβάνοντας υπόψη τις αναγγελίες των φορτίων. Διενεργούνται επιτόπιοι έλεγχοι, στους οποίους συμπεριλαμβάνεται δειγματοληψία και εργαστηριακή ανάλυση βάση του προγραμματισμού από την ΚΑΑ λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική και Ενωσιακή νομοθεσία.

Τα προβλήματα του τομέα είναι:

- Η σοβαρή έλλειψη ή ανισοκατανομή προσωπικού
- Η εξασφάλιση χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη του κόστους των επισήμων ελέγχων
- Η ομοιομορφία άσκησης του επισήμου ελέγχου
- Η μη εφαρμογή διαδικασιών audit στις υπηρεσίες στις οποίες έχει γίνει μεταβίβαση αρμοδιοτήτων ελέγχου.

2.1. ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

1 Επίσημοι έλεγχοι σε επίπεδο επιχειρήσεων

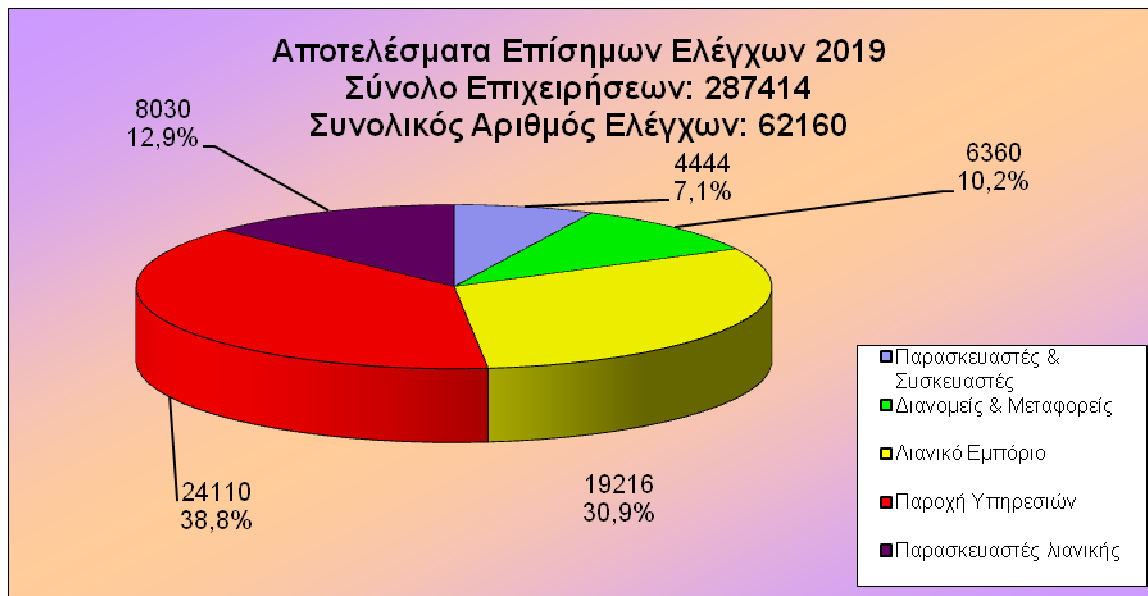
Κατά τη διάρκεια του 2019 διενεργήθηκαν συνολικά 62160 έλεγχοι σε 54700 επιχειρήσεις. Οι επιθεωρήσεις αυτές, αναγόμενες σε σύνολο 287.414 επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται ανά την επικράτεια, καλύπτουν το 19% των υφιστάμενων επιχειρήσεων.

Ο προσανατολισμός των επιθεωρήσεων όσον αφορά την κατανομή των ελέγχων ανά κατηγορία επιχείρησης αποτυπώνεται στον Πίνακα 1 και στην Εικόνα 1, ήτοι:

- 38,8 % σε επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών
- 30,9 % αντιστοιχεί στο λιανικό εμπόριο
- 12,9 % σε παρασκευαστές που πωλούν λιανικώς
- 10,2 % σε διανομείς και μεταφορείς
- 7,1 % σε παρασκευαστές και συσκευαστές

Πίνακας 3: Επιτόπιοι έλεγχοι έτους 2019

ΥΓΙΕΙΝΗ	Παρασκευαστές & Συσκευαστές	Διανομείς Μεταφορείς	Λιανικό Εμπόριο	Επιχειρήσεις Παροχής Υπηρεσιών	Παρασκευαστές που πωλούν κυρίως λιανικώς	ΣΥΝΟΛΟ
Αριθμός επιθεωρήσεων	4444	6360	19216	24110	8030	62160
Αριθμός επιχειρήσεων με μη συμμορφώσεις	316	218	1054	1490	582	3660
Μη Συμμορφώσεις						
Μη Εφαρμογή Συστήματος Αυτοελέγχου (HACCP)	124	12	218	661	246	1261
Γενική Υγιεινή	192	108	480	1175	303	2258
Μη Ασφαλή Τρόφιμα	40	29	80	47	40	236
Επισήμανση & Παρουσίαση	28	61	351	188	93	721
Νοθεία	2	4	17	16	4	43
Άλλες	44	19	291	678	142	1174
ΣΥΝΟΛΟ	430	233	1437	2765	828	5693

Εικόνα 2: Αποτελέσματα Επίσημων Ελέγχων 2019

Τα στοιχεία του 2019 δείχνουν ότι υπάρχει συνεχής μείωση των τελευταίων ετών του αριθμού των ελέγχων (4492 έλεγχοι κατά απόλυτο αριθμό σε σχέση με το προηγούμενο έτος). Αυτό αποδίδεται στη σημαντική μείωση ανθρώπινων πόρων των Αρμοδίων Αρχών σε περιφερειακό-τοπικό επίπεδο και στην αδυναμία ανταπόκρισής των σε όλες τις αρμοδιότητες με τις οποίες είναι επιφορτισμένες. Η κατανομή των ελέγχων στα διάφορα είδη επιχειρήσεων είναι ανάλογη με αυτή των τελευταίων ετών. Διαπιστώνεται αύξηση του ποσοστού των ελέγχων στον τομέα των παραγωγικών επιχειρήσεων και των διανομένων μεταφορέων με αξιοσημείωτη μείωση του αριθμού των ελέγχων στην κατηγορία επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών (μαζικής εστίασης). Το ποσοστό των ελέγχων στους τομείς του λιανικού εμπορίου και των παρασκευαστών που πωλούν λιανικώς, παρέμεινε σταθερό.

Η στόχευση των επιθεωρήσεων αφορούσε

- τη βελτίωση των κανόνων υγιεινής,
- τη βελτίωση εφαρμογής των συστημάτων αυτοελέγχου HACCP και ιχνηλασιμότητας, καθώς και στην αφομοίωση των αρχών ευελιξίας του HACCP σε επιχειρήσεις διάθεσης τροφίμων
- τη συμμόρφωση με τους κανόνες περί επισήμανσης και παρουσίασης των τροφίμων
- την αντιμετώπιση φαινομένων παραπλάνησης καταναλωτή, ελληνοποιήσεων και απάτης με τη συνέχιση των δράσεων στον τομέα του ελαιολάδου, ελιών, κ.α.

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του έτους πραγματοποιήθηκε η διαχείριση 1381 αναφορών μέσα από ένα αξιόπιστο και ολοκληρωμένο σύστημα διερεύνησης. Οι περισσότερες από αυτές αφορούσαν τρόφιμα και λιγότερο επιχειρήσεις τροφίμων. Το περιεχόμενο των αναφορών ενδεικτικά σχετιζόταν με:

- Τρόφιμα μη ασφαλή
- Ύπαρξη ξένων σωματίων
- Μη ορθή επισήμανση τροφίμων
- Επιχειρήσεις που δεν τηρούν τους κανόνες υγιεινής
- Εκδήλωση διαταραχών μετά από κατανάλωση τροφίμων
- Τρόφιμα με περασμένη ημερομηνία ελάχιστης διατηρησιμότητας

2 Επίσημοι έλεγχοι σε επίπεδο εργαστηριακών ελέγχων. Δειγματοληψία και Ανάλυση

Κατά τη διάρκεια του 2019 διενεργήθηκαν συνολικά 603 έλεγχοι σε επίπεδο εργαστηριακών αναλύσεων τροφίμων (590), και υλικών και αντικειμένων σε επαφή με τρόφιμα (13). Τα είδη τροφίμων και οι κίνδυνοι για τους οποίους ελέγχθηκαν καθορίστηκαν με τη διαδικασία της ανάλυσης επικινδυνότητας από τις ομάδες εργασίας των εξειδικευμένων επιστημόνων των αρμοδίων αρχών οι οποίες οργανώθηκαν και συνεδρίασαν με την ενεργό συμμετοχή και καθοδήγηση του ΕΦΕΤ.

Διεξήχθησαν 11 Προγράμματα Επίσημου ελέγχου της Ασφάλειας και Ποιότητας των Τροφίμων για τους κυριότερους μικροβιολογικούς (*Salmonella*, *Listeria*) και χημικούς (βαρέα μέταλλα, διοξίνες και PCBs, μυκοτοξίνες, φυτοπροστατευτικές ουσίες, ακρυλαμίδιο, αλλεργιογόνα,) κινδύνους, έλεγχο εμφιαλωμένων νερών και συσκευασμένου πάγου, μετανάστευσης χημικών ουσιών από υλικά και αντικείμενα σε επαφή με τρόφιμα καθώς και έλεγχο ποιοτικών χαρακτηριστικών τροφίμων (ελαιόλαδο). Επίσης, υλοποιήθηκαν 3 προγράμματα αυθεντικότητας - γνησιότητας τροφίμων και συγκεκριμένα ελαιολάδου, Καφέ ποικιλίας Arabica και μπαχαρικών/αρτυμάτων .

Στον Πίνακα 2 αναφέρονται τα Προγράμματα Επίσημου Ελέγχου της Ασφάλειας και Ποιότητας των Τροφίμων που υλοποιήθηκαν από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις του ΕΦΕΤ σε συνεργασία με τις Αρμόδιες Διευθύνσεις των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων της χώρας.

Πίνακας 2: Προγράμματα Επίσημου Ελέγχου 2019

α/α	Προγράμματα Επίσημου Ελέγχου Ασφάλειας & Ποιότητας Τροφίμων
1	Έλεγχος για παρουσία <i>Salmonella</i> spp. σε μπαχαρικά και σουσάμι
2	Έλεγχος για την ανίχνευση <i>Salmonella</i> spp. και καταμέτρηση <i>Listeria monocytogenes</i> σε προσσκευασμένες σαλάτες και φρουτοσαλάτες
3	Έλεγχος εμφιαλωμένων νερών και συσκευασμένου πάγου
4	Έλεγχος για την παρακολούθηση των επιπέδων των διοξινών & PCBs
5	Έλεγχος για την παρακολούθηση των επιπέδων βαρέων μετάλλων και άλλων στοιχείων
6	Έλεγχος για την παρακολούθηση των επιπέδων των μυκοτοξινών
7	Έλεγχος παρουσίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε μεταποιημένα τρόφιμα μη ζωικής προέλευσης
8	Έλεγχος για την παρουσία αλλεργιογόνων ουσιών στα τρόφιμα
9	Έλεγχος για την παρακολούθηση της ποιότητας του ελαιολάδου
10	Έλεγχος των υλικών και αντικειμένων που προορίζονται να έρθουν σε επαφή με τα τρόφιμα

11	Έλεγχος επιπέδων ακρυλαμιδίου
12	Επίσημος έλεγχος αυθεντικότητας - γνησιότητας ελαιολάδου
13	Έλεγχος Αυθεντικότητας - Γνησιότητας Καφέ ποικιλίας Arabica
14	Επίσημος έλεγχος αυθεντικότητας - γνησιότητας μπαχαρικών/αρτυμάτων

2.2. ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ

1. Συνολική συμμόρφωση

i) Συνολική συμμόρφωση των επιχειρήσεων

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι η συμμόρφωση των επιχειρήσεων ως προς τις βασικές παραμέτρους της νομοθεσίας κυμάνθηκε σε ποσοστό 93,3% καθότι διαπιστώθηκαν μη συμμορφώσεις σε 3660 επιχειρήσεις σε σύνολο 54700 που ελέγχθηκαν.

ii) Συνολική συμμόρφωση σε επίπεδο εργαστηριακών ελέγχων

Στην εσωτερική αγορά, η συνολική συμμόρφωση των τροφίμων ως προς τις παραμέτρους που ελέχθησαν ανέρχεται στο 84,9% του συνόλου των τροφίμων που εξετάστηκαν. Η μείωση της συμμόρφωσης σε σχέση με το 2018 αποδίδεται στον τομέα του ελαιολάδου όπου παρατηρήθηκε εκτροπή στα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά δειγμάτων. Η συνολική συμμόρφωση των υλικών και αντικειμένων σε επαφή με τρόφιμα που εξετάστηκαν ανέρχεται στο 92,3%.

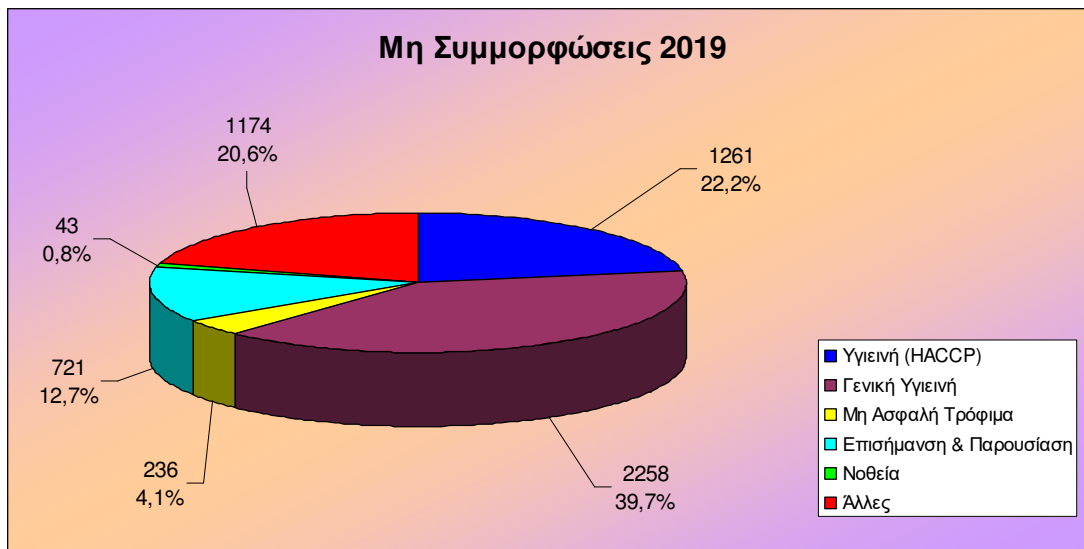
2. Ανάλυση μη συμμορφώσεων

i). Ανάλυση των μη συμμορφώσεων στις επιχειρήσεις

Από την αξιολόγηση των συνολικών αποτελεσμάτων που αναφέρονται στον επισυναπτόμενο Πίνακα 1 κατεγράφησαν 5.693 μη συμμορφώσεις (Εικόνα 2).

Η κατανομή των μη συμμορφώσεων με φθίνουσα ταξινόμηση έχει ως εξής:

Γενική Υγιεινή:	2258	ήτοι ποσοστό	39,7%
Υγιεινή (HACCP):	1261	ήτοι ποσοστό	22,1%
Άλλες:	1174	ήτοι ποσοστό	20,6%
Επισήμανση και Παρουσίαση:	721	ήτοι ποσοστό	12,7 %
Μη ασφαλή τρόφιμα:	236	ήτοι ποσοστό	4,1%
Νοθεία:	43	ήτοι ποσοστό	0,7%

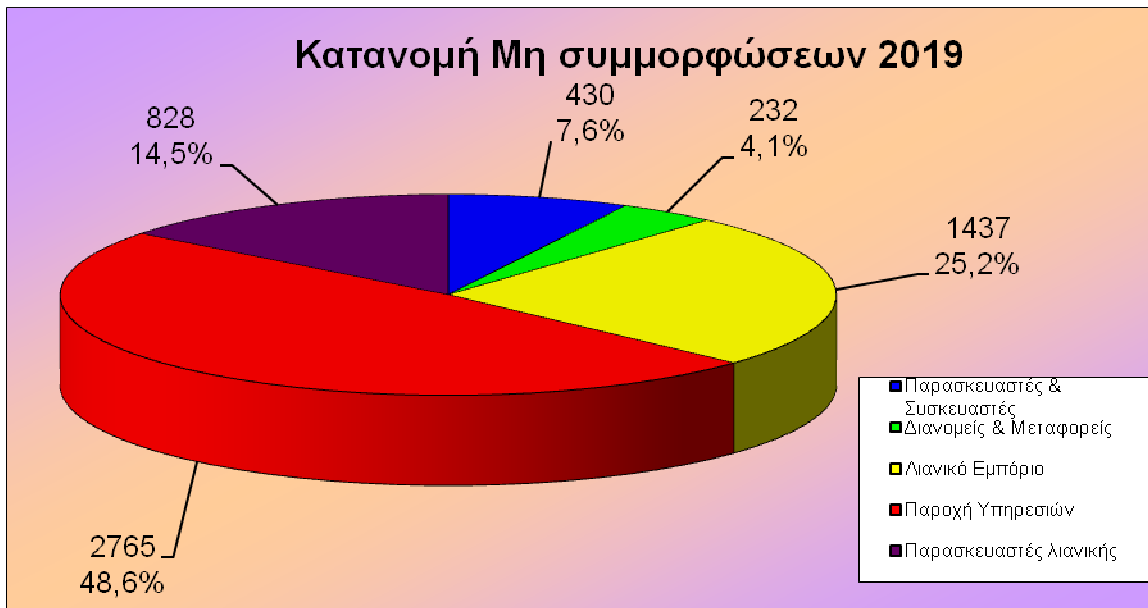

Εικόνα 3: Ανάλυση μη συμμορφώσεων κατά τον έλεγχο των επιχειρήσεων

Αρχικά, διαπιστώνεται μείωση των μη συμμορφούμενων επιχειρήσεων, ενώ ο αριθμός των μη συμμορφώσεων έχει αυξηθεί. Τα ζητήματα γενικής υγιεινής κυριαρχούν και αποτελούν την πλειοψηφία των μη συμμορφώσεων. Επιπλέον, παρατηρείται αύξηση των μη συμμορφώσεων στην εφαρμογή του HACCP ενώ οι υπόλοιπες κατηγορίες μη συμμορφώσεων παραμένουν στα ίδια επίπεδα με την προηγούμενη χρονιά.

Η κατανομή των μη συμμορφώσεων ανά είδος επιχείρησης τροφίμων και με φθίνουσα ταξινόμηση έχει ως εξής (Εικόνα 3):

Παροχή υπηρεσιών:	με ποσοστό 48.6%
Λιανικό εμπόριο:	με ποσοστό 25.2%
Παρασκευαστές που πωλούν λιανικώς:	με ποσοστό 14.5%
Παρασκευαστές - συσκευαστές:	με ποσοστό 7.6%
Διανομείς-μεταφορείς:	με ποσοστό 4.1%

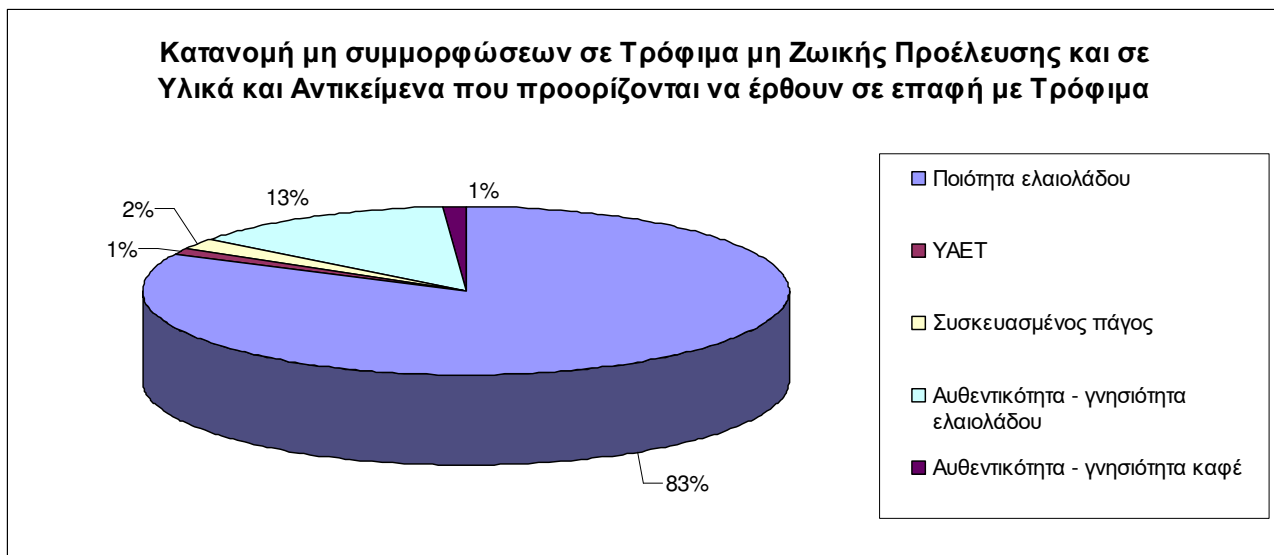

Εικόνα 4: Κατανομή μη συμμορφώσεων ανά είδος επιχείρησης τροφίμων

ii) Ανάλυση των μη συμμορφώσεων σε επίπεδο εργαστηριακών ελέγχων

Στην εσωτερική αγορά, η συνολική μη συμμόρφωση των τροφίμων ως προς τις παραμέτρους που ελέγχθησαν ανέρχεται στο 15,1% του συνόλου των τροφίμων που εξετάστηκαν. Η συνολική μη συμμόρφωση των υλικών και αντικειμένων σε επαφή με τρόφιμα που εξετάστηκαν ανέρχεται στο 7,7%. Η αυξημένη μη συμμόρφωση των τροφίμων που εξετάστηκαν σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, οφείλεται στο γεγονός ότι τα δείγματα ελαιολάδου που εξετάστηκαν ως προς τις παραμέτρους ποιότητας στα οποία ανιχνεύθηκε το μεγαλύτερο ποσοστό των μη συμμορφώσεων, αποτελούν το 51,1% των συνολικών δειγμάτων που εξετάστηκαν.

Οι μη συμμορφώσεις αφορούσαν σε ποσοστό 82,2% παραμέτρους ποιότητας (ποιοτικά χαρακτηριστικά του ελαιολάδου), κατά 3,3% θέματα ασφάλειας και κατά 14,4% θέματα αυθεντικότητας-γνησιότητας τροφίμων και αναλύονται στο παρακάτω διάγραμμα:

Εικόνα 5: Κατανομή μη συμμορφώσεων σε τρόφιμα μη ζωικής προέλευσης και ΥΑΕΤ

Μη συμμόρφωση ποιοτικών χαρακτηριστικών με τη δηλούμενη κατηγορία

ελαιολάδου:	81,3%
Μετανάστευση ουσιών από υλικά και αντικείμενα σε επαφή με τρόφιμα:	1,1%
Παρουσία παθογόνων μικροοργανισμών σε συσκευασμένο πάγο	2,2 %
Αυθεντικότητα - γνησιότητα ελαιολάδου	13,2%
Αυθεντικότητα - γνησιότητα καφέ (ποικιλίας Arabica)	1,1%

2.3 ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΣΕ ΤΡΟΦΙΜΑ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ (ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ, ΕΝΔΟΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ, κ.α.)

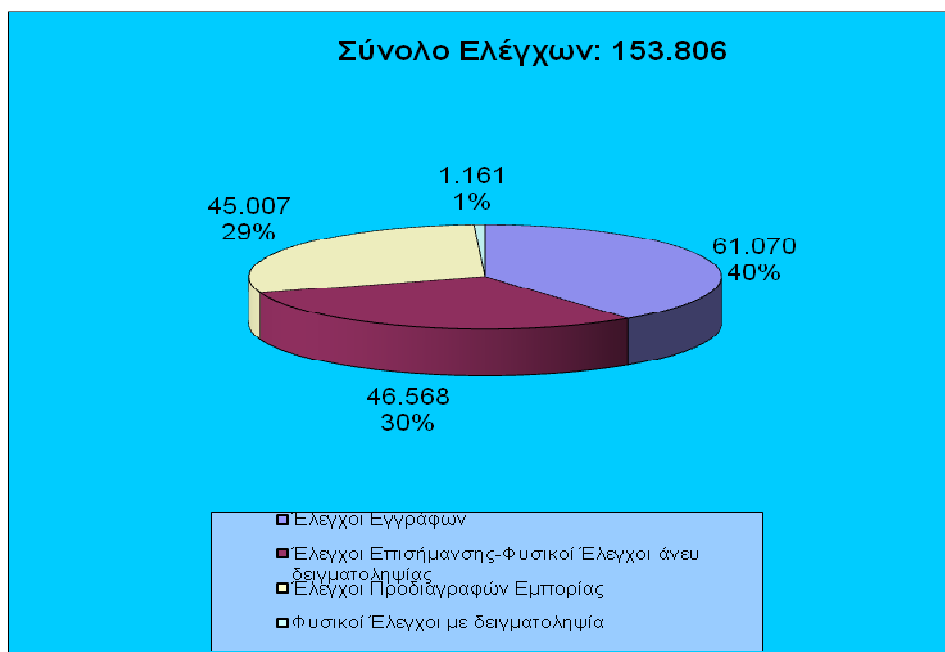
1. Επίσημοι Έλεγχοι Συνολικά

Κατά τη διάρκεια του 2019 διενεργήθηκαν συνολικά 153.806 έλεγχοι (αφορά το άθροισμα όλων των ειδών ελέγχου) σε τρόφιμα φυτικής προέλευσης στο στάδιο της εισαγωγής από τρίτες χώρες, παραλαβής από κράτη-μέλη της Ε.Ε. (αφορά μόνο νωπά οπωροκηπευτικά, πατάτες και μπανάνες), εξαγωγής προς τρίτες χώρες (αφορά μόνο μεταποιημένα προϊόντα με εθνικές προδιαγραφές εμπορίας) και αποστολής προς κράτη-μέλη της Ε.Ε. (αφορά μόνο νωπά οπωροκηπευτικά, πατάτες και μπανάνες), που αφορούσαν έλεγχο για Υγιεινή & Ασφάλεια (έλεγχοι εγγράφων, ταυτότητας και φυσικοί έλεγχοι με ή άνευ δειγματοληψίας) και έλεγχο Προδιαγραφών Εμπορίας.

Αναλυτικότερα, έλεγχος εγγράφων έλαβε χώρα σε 61.070 φορτία (39,71 % επί του συνόλου των ελέγχων). Επίσης, έλαβαν χώρα 46.568 έλεγχοι επισήμανσης-φυσικοί έλεγχοι άνευ

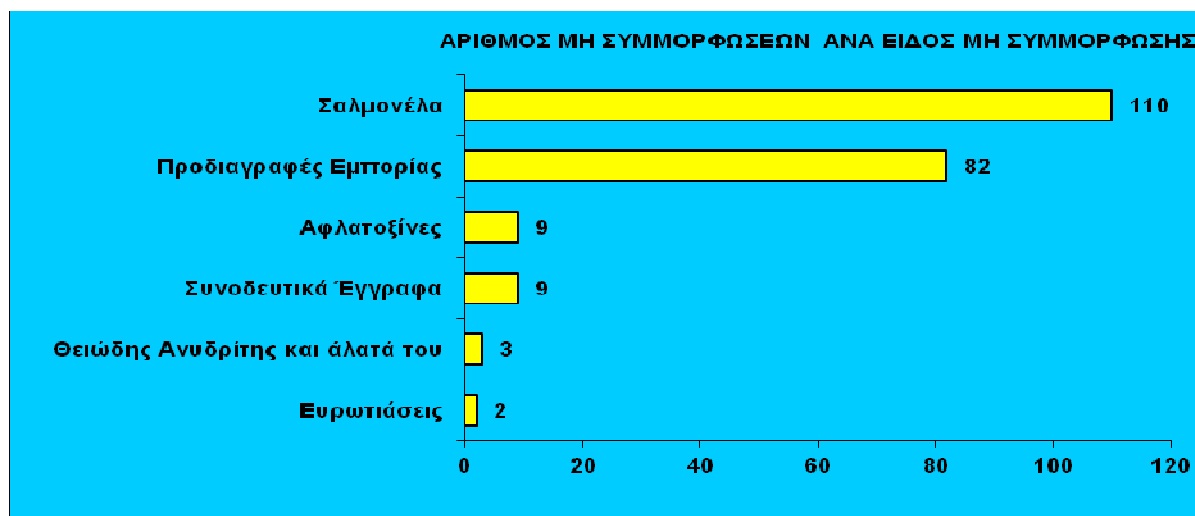
δειγματοληψίας (30,28 % επί του συνόλου των ελέγχων), 1.161 φυσικοί έλεγχοι με δειγματοληψία για εργαστηριακό έλεγχο στο πλαίσιο της υγιεινής & ασφάλειας (0,75 % επί του συνόλου των ελέγχων) και 45.007 έλεγχοι εθνικών και ενωσιακών προδιαγραφών εμπορίας (29,26 % επί του συνόλου των ελέγχων) (βλ. Σχήμα 1).

Σχήμα 1. Σύνολο Ελέγχων - Αριθμητικά υποσύνολα και ποσοστά ανά είδος ελέγχου για το 2019

Από τα αναλυτικά στοιχεία των επίσημων ελέγχων, τα οποία παρουσιάζονται στις επόμενες παραγράφους, προκύπτει ότι οι επίσημοι έλεγχοι που διενεργήθηκαν στα τρόφιμα φυτικής προέλευσης κατά το έτος 2019 σε γενικό πλαίσιο κατέδειξαν το πρόβλημα που είχε επισημανθεί τα προηγούμενα έτη για την Σαλμονέλα σε ελαιούχους σπόρους (κυρίως σουσάμι) κυρίως αφρικανικής καταγωγής καθώς και για τις Αφλατοξίνες κυρίως σε ξηρούς καρπούς (βλ Σχήμα 2).

Σχήμα 2. Σύνολο Μη Συμμορφώσεων ανά είδος μη συμμόρφωσης για το 2019

Οι έλεγχοι ως προς τους υπόλοιπους κινδύνους ήταν ικανοποιητικοί (συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων για προδιαγραφές εμπορίας) με ελάχιστες μη συμμορφώσεις για όλα τα στάδια διακίνησης.

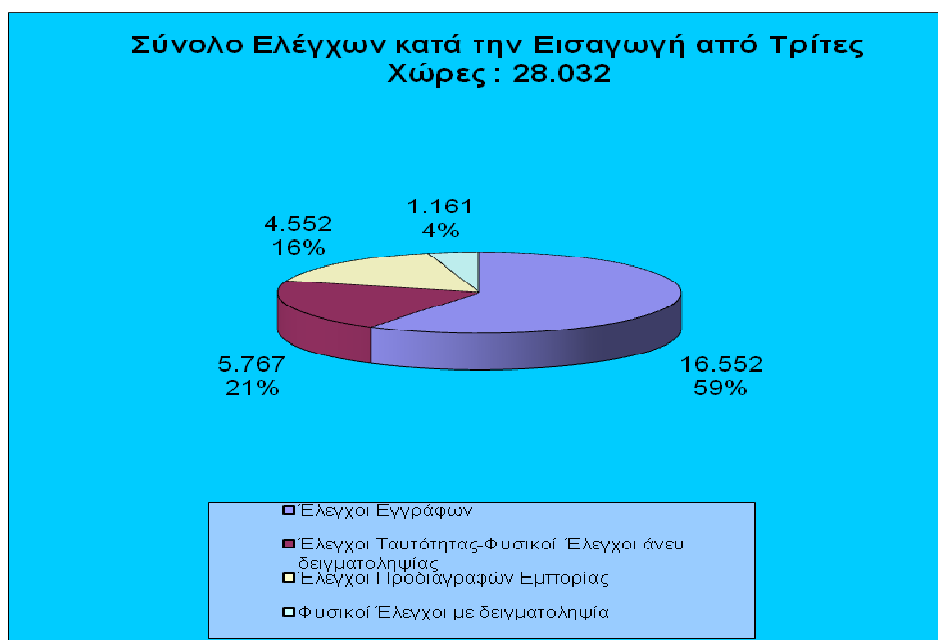
2. Επίσημοι Έλεγχοι—Ανάλυση

- Επίσημοι έλεγχοι στο στάδιο της εισαγωγής από τρίτες χώρες

Στο στάδιο της εισαγωγής από τρίτες χώρες κατά τη διάρκεια του 2019 διενεργήθηκαν συνολικά 28.032 έλεγχοι (αφορά το άθροισμα όλων των ειδών ελέγχου) και ειδικότερα 23.480 έλεγχοι για υγιεινή & ασφάλεια σε τρόφιμα φυτικής προέλευσης, αλλά και 4.552 έλεγχοι για προδιαγραφές εμπορίας σε νωπά οπωροκηπευτικά, μπανάνες και πατάτες.

Αναλυτικότερα, έλεγχος εγγράφων έλαβε χώρα στο 100% επί του συνόλου των φορτίων προς εισαγωγή, ήτοι σε 16.552 φορτία (59,05 % επί του συνόλου των ελέγχων κατά την εισαγωγή). Επίσης, έλαβαν χώρα 5.767 έλεγχοι επισήμανσης-φυσικοί έλεγχοι άνευ δειγματοληψίας (20,57 % επί του συνόλου των ελέγχων κατά την εισαγωγή), 1.161 φυσικοί έλεγχοι με δειγματοληψία για εργαστηριακό έλεγχο στο πλαίσιο της υγιεινής & ασφάλειας (4,14 % επί του συνόλου των ελέγχων κατά την εισαγωγή) και 4.552 έλεγχοι προδιαγραφών εμπορίας σε νωπά οπωροκηπευτικά, μπανάνες και πατάτες (16,24 % επί του συνόλου των ελέγχων κατά την εισαγωγή) (βλ. Σχήμα 3).

Σχήμα 3. Σύνολο Ελέγχων κατά το στάδιο της εισαγωγής από τρίτες χώρες - Αριθμητικά υποσύνολα και ποσοστά ανά είδος ελέγχου για το 2019

Για τις ανάγκες της παρούσης έκθεσης, τα προϊόντα κατά το στάδιο της εισαγωγής, κατηγοριοποιήθηκαν ως κάτωθι:

- Ξηροί Καρποί (πρωτογενή και μεταποιημένα προϊόντα)
- Αποξηραμένα Φρούτα
- Καφές
- Ελαιούχοι Σπόροι
- Όσπρια (πρωτογενή και μεταποιημένα προϊόντα)
- Χυμοί
- Δημητριακά (πρωτογενή και μεταποιημένα προϊόντα)
- Νωπά Οπωροκηπευτικά (συμπεριλαμβάνονται νωπά Αρωματικά Φυτά)
- Μπαχαρικά & Αποξηραμένα Αρωματικά Φυτά

Λοιπά προϊόντα (όλα τα υπόλοιπα προϊόντα που δεν περιλαμβάνονται σε κάποια από τις προηγούμενες κατηγορίες)

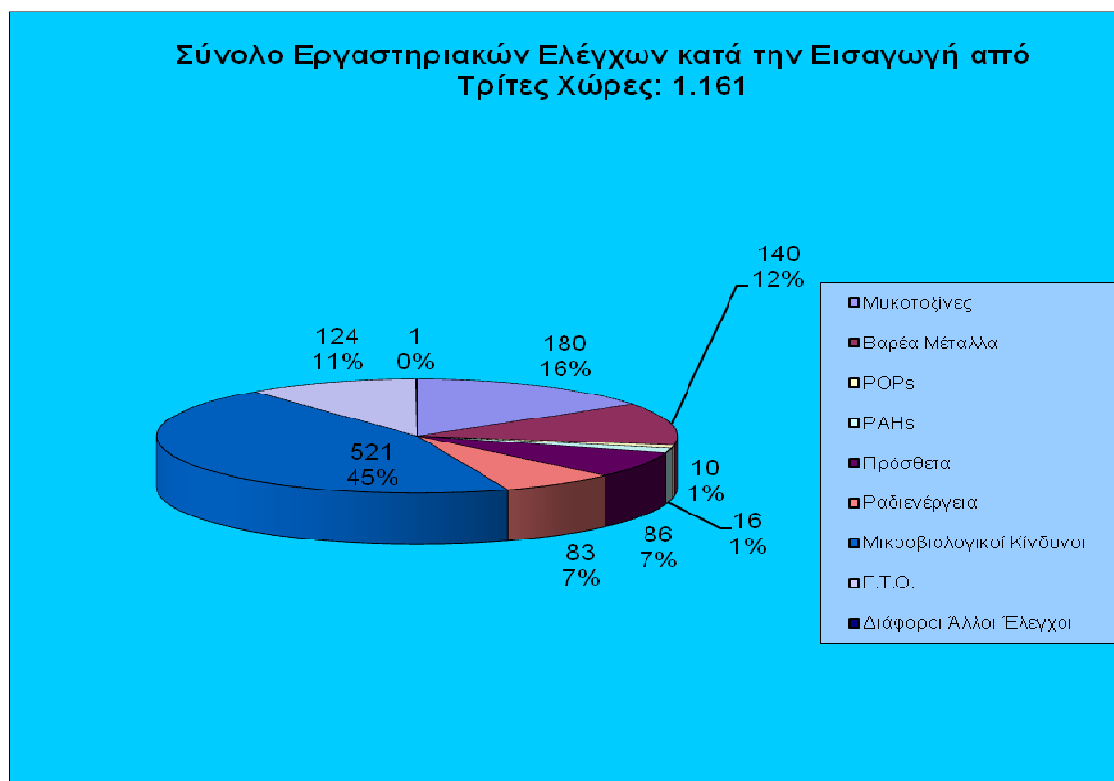
Αντιστοίχως, οι φυσικοί έλεγχοι με δειγματοληψία για εργαστηριακό έλεγχο κατηγοριοποιήθηκαν με βάση τον κίνδυνο ως κάτωθι:

- Μυκοτοξίνες
- Βαρέα Μέταλλα
- Ανθεκτικοί Οργανικοί Ρύποι (POPs)
- Πολυκυκλικοί Αρωματικοί Υδρογονάνθρακες (PAHs)
- Πρόσθετα
- Ραδιενέργεια
- Μικροβιολογικοί Κίνδυνοι
- Γ.Τ.Ο.
- Διάφοροι άλλοι έλεγχοι (μη δυνάμενοι να τοποθετηθούν στις προαναφερόμενες κατηγορίες)

Οι 1.161 φυσικοί έλεγχοι με δειγματοληψία για εργαστηριακό έλεγχο κατανέμονται σύμφωνα με τον Πίνακα 2.

Πίνακας 2. Εργαστηριακοί έλεγχοι ανά κίνδυνο κατά το στάδιο της εισαγωγής από τρίτες χώρες για το 2019

Κίνδυνος	Εργαστηριακοί Έλεγχοι	% επί των ελέγχων
Μυκοτοξίνες	180	15,50
Βαρέα Μέταλλα	140	12,06
POPs	10	0,86
PAHs	16	1,38
Πρόσθετα	86	7,41
Ραδιενέργεια	83	7,15
Μικροβιολογικοί Κίνδυνοι	521	44,88
Γ.Τ.Ο.	124	10,68
Διάφοροι Άλλοι Έλεγχοι	1	0,09
Σύνολο Ελέγχων	1.161	100,00

Αναλυτικότερα, πραγματοποιήθηκαν οι κάτωθι έλεγχοι:

1. ΜΥΚΟΤΟΞΙΝΕΣ: 180 έλεγχοι (15,50 %)

- Αφλατοξίνες: 146 έλεγχοι
- Ωχρατοξίνη A: 18 έλεγχοι
- Φουμονισίνες B1 + B2: 4 έλεγχοι
- Δεσοξυνιβαλενόνη: 5 έλεγχοι
- Ζεαραλενόνη: 3 έλεγχοι
- Πατουλίνη: 4 έλεγχοι

2. ΒΑΡΕΑ ΜΕΤΑΛΛΑ: 140 έλεγχοι (12,06%)

- Μόλυβδος: 65 έλεγχοι
- Κασσίτερος: 11 έλεγχοι
- Κάδμιο: 62 έλεγχοι
- Αρσενικό: 2 έλεγχοι

3. ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΚΟΙ ΡΥΠΤΟΙ (POPs): 10 έλεγχοι (0,86 %)

- Διοξίνες: 6 έλεγχοι
- PCBs: 4 έλεγχοι

4. ΠΟΛΥΚΥΚΛΙΚΟΙ ΑΡΩΜΑΤΙΚΟΙ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΕΣ (PAHs): 16 έλεγχοι (1,38 %)

- 3MCPD: 6 έλεγχοι
- Πολυκυκλικοί Υδρογονάνθρακες: 10 έλεγχοι

5. ΠΡΟΣΘΕΤΑ: 86 έλεγχοι (7,41 %)

- Διοξειδίο του θείου και θειώδη άλατα (SO₂): 64 έλεγχοι
- Βενζοϊκό οξύ και βενζοϊκά άλατα (Ba): 9 έλεγχοι
- Σορβικό οξύ και σορβικά άλατα (Sa): 9 έλεγχοι
- Μορφολίνη/δισαιθανολαμίνη/τριαιθανολαμίνη: 3 έλεγχοι
- Χρωστικές Sudan: 1 έλεγχος

6. ΡΑΔΙΟΕΝΕΡΓΕΙΑ: 83 έλεγχοι (7,15 %)

7. ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ: 521 έλεγχοι (44,88 %)

- Ηπατίτιδα/Νοροϊοί: 6 έλεγχοι
- Salmonella spp.: 515 έλεγχοι

8. Γ.Τ.Ο. : 124 έλεγχοι (10,68 %)

9. ΔΙΑΦΕΡΟΙ ΑΛΛΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ: 1 έλεγχοι (0,09 %)

- Ερουργικό οξύ σε Φοινικοπυρηνέλαιο

Στον πίνακες του παραρτήματος 1 καταγράφονται αναλυτικά τα είδη των ελέγχων και τα ευρήματά τους ανά κατηγορία προϊόντων και είδος ελέγχων κατά το στάδιο της εισαγωγής από τρίτες χώρες

Στον Πίνακα 3 καταγράφονται αναλυτικά οι εργαστηριακοί έλεγχοι ανά ομάδα τροφίμων και κίνδυνο σε τρόφιμα φυτικής προέλευσης κατά το στάδιο της εισαγωγής από τρίτες χώρες.

- **Επίσημοι έλεγχοι στο στάδιο της παραλαβής από κράτη-μέλη της Ε.Ε.**

Κατά τη διάρκεια του 2019 διενεργήθηκαν συνολικά 5.310 έλεγχοι σε νωπά οπωροκηπευτικά, πατάτες και μπανάνες που παρελήφθησαν από κράτη-μέλη της Ε.Ε..

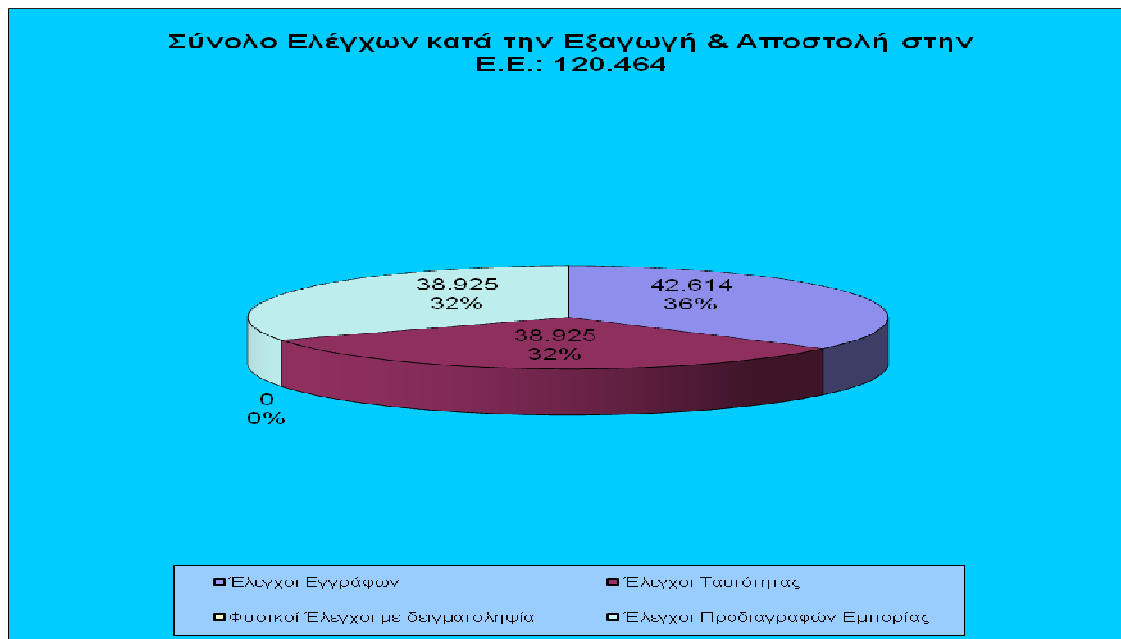
Αναλυτικότερα, έλεγχος εγγράφων έλαβε χώρα σε 1.770 φορτία (33,33 % επί του συνόλου των ελέγχων). Επίσης έλαβαν χώρα, 1.770 έλεγχοι επισήμανσης-φυσικοί έλεγχοι άνευ δειγματοληψίας (33,33 % επί του συνόλου των ελέγχων) και 1.770 έλεγχοι προδιαγραφών εμπορίας (33,33 % επί του συνόλου των ελέγχων).

- **Επίσημοι έλεγχοι στο στάδιο της εξαγωγής και αποστολής προς κράτη-μέλη της Ε.Ε.**

Κατά τη διάρκεια του 2019 διενεργήθηκαν συνολικά 120.464 έλεγχοι (αφορά το άθροισμα όλων των ειδών ελέγχου) σε τρόφιμα φυτικής προέλευσης κατά το στάδιο της εξαγωγής σε τρίτες χώρες και αποστολής σε κράτη-μέλη της Ε.Ε. Οι εν λόγω έλεγχοι αφορούσαν νωπά οπωροκηπευτικά, μπανάνες και πατάτες καθώς και μεταποιημένα προϊόντα με εθνικές προδιαγραφές εμπορίας.

Αναλυτικότερα, έλεγχος εγγράφων έλαβε χώρα σε 42.614 φορτία (35,37 % επί του συνόλου των ελέγχων). Επίσης έλαβαν χώρα, 38.925 έλεγχοι επισήμανσης-φυσικοί έλεγχοι άνευ δειγματοληψίας (32,31 % επί του συνόλου των ελέγχων) και 38.925 έλεγχοι εθνικών και ενωσιακών προδιαγραφών εμπορίας (32,31 % επί του συνόλου των ελέγχων).

Σχήμα 4. Σύνολο Ελέγχων κατά το στάδιο της εξαγωγής προς τρίτες χώρες & αποστολής σε κράτη μέλη της Ε.Ε. για το 2019

Ειδικότερα, πραγματοποιήθηκαν 91.226 έλεγχοι (εκ των οποίων 30.409 έλεγχοι για προδιαγραφές εμπορίας) σε φορτία νωπών οπωροκηπευτικών, μπανανών και πατατών και 29.238 έλεγχοι (εκ των οποίων 8.517 έλεγχοι για εθνικές προδιαγραφές εμπορίας) σε φορτία μεταποιημένων προϊόντων. (βλ. Σχήμα 4).

Σχήμα 5. Είδος Ελέγχων ανά κατηγορία τροφίμων κατά το στάδιο της εξαγωγής προς τρίτες χώρες & αποστολής σε κράτη μέλη της Ε.Ε. για το 2019

Τα ευρήματα μη συμμορφώσεων κινήθηκαν σε υψηλότερα επίπεδα (περίπου 25%) σε σχέση με το 2018. Αναλυτικότερα καταγράφηκαν 215 μη συμμορφώσεις εκ των οποίων οι 82 αφορούσαν προδιαγραφές εμπορίας νωπών οπωροκηπευτικών, μπανανών και πατατών (αυξημένες περίπου κατά 25% σε σχέση με το 2018) και οι 133 υγιεινή και ασφάλεια (αυξημένες περίπου κατά 30% σε σχέση με το 2018, προερχόμενες κυρίως από ευρήματα μη συμμορφώσεων που αφορούσαν παρουσία Σαλμονέλας σε Σουσάμι). Τα 133 ευρήματα μη συμμορφώσεων για υγιεινή & ασφάλεια, οδήγησαν σε απόρριψη των φορτίων στα σύνορα και την έκδοση σχετικών RASFF.

Επιπρόσθετοι Επίσημοι έλεγχοι σε κατηγορίες τροφίμων στο στάδιο των εισαγωγών.

Το σύνολο των ευρημάτων συμπεριλαμβανομένου των μη συμμορφώσεων αναφέρονται στο **Παράρτημα 1(β)** με φορέα διεξαγωγής των επίσημων ελέγχων τη Γενική Δ/νση Γενικού Χημείου του Κράτους , Δ/νση Αλκοόλης και Τροφίμων.

2.4. ΣΧΕΔΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ - ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

1. Βιολογικοί Κίνδυνοι

1) Έλεγχος για την ανίχνευση *Salmonella* spp. σε α) μπαχαρικά και β) σουσάμι

Σκοπός του ελέγχου ήταν η ανίχνευση της *Salmonella* spp. σε α) μπαχαρικά και β) σουσάμι, με απώτερο στόχο: α) τον έλεγχο της συμμόρφωσης προς τα κριτήρια ασφάλειας όπως καθορίζονται στον Καν. (ΕΚ) 2073/2005, β) τον έμμεσο έλεγχο της αποτελεσματικότητας των συστημάτων διασφάλισης της ασφάλειας και της ποιότητας, τα οποία εφαρμόζονται από τις παραγωγικές επιχειρήσεις και γ) την προστασία της υγείας των καταναλωτών

Στο σύνολο των 7 δειγμάτων [σπόροι σησαμιού (4), τσίλι σε σκόνη (1), κανέλλα (2)], που εξετάστηκαν δεν ανιχνεύθηκε ο μικροοργανισμός.

2) Έλεγχος για την ανίχνευση *Salmonella* spp. και καταμέτρηση *Listeria monocytogenes* σε προσουσκευασμένες σαλάτες και φρουτοσαλάτες

Σκοπός του ελέγχου ήταν η ανίχνευση της *Salmonella* spp. και η καταμέτρηση *Listeria monocytogenes* σε i) προσουσκευασμένες σαλάτες και ii) φρουτοσαλάτες, με απώτερο στόχο: α) τον έλεγχο της συμμόρφωσης προς τα κριτήρια ασφάλειας όπως καθορίζονται στον Καν. (ΕΚ) 2073/2005, β) τον έμμεσο έλεγχο της αποτελεσματικότητας των συστημάτων διασφάλισης της ασφάλειας και της ποιότητας, τα οποία εφαρμόζονται από τις παραγωγικές επιχειρήσεις και γ) την προστασία της υγείας των καταναλωτών

Ελήφθησαν συνολικά 7 δείγματα (6 σαλάτες και 1 φρουτοσαλάτα), στα οποία δεν ανιχνεύθηκε κανένας από τους δύο μικροοργανισμούς.

2. Χημικοί Κίνδυνοι

1. Έλεγχος των υλικών και αντικειμένων που προορίζονται να έλθουν σε επαφή με τρόφιμα

Ο έλεγχος αφορούσε στη συμμόρφωση των υλικών και αντικειμένων σε επαφή με τρόφιμα (ΥΑΕΤ), που παράγονται και διακινούνται στην ελληνική αγορά, με την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία. Οι προτεραιότητες του ελέγχου στα ΥΑΕΤ για το έτος 2019 ήταν ο έλεγχος συμμόρφωσης των πλαστικών σε εφαρμογή της Σύστασης (ΕΕ) 2019/794 σχετικά με συντονισμό σχέδιο ελέγχου

Ο έλεγχος στα πλαστικά υλικά και αντικείμενα σε επαφή με τρόφιμα επικεντρώθηκε στις κάτωθι παραμέτρους:

- Ολική μετανάστευση
- Ειδική μετανάστευση φορμαλδεΐδης & μελαμίνης
- Ειδική μετανάστευση Πρωτοταγών Αρωματικών Αμινών

Από τα 13 δείγματα που εξεταστήκαν, βρέθηκε ένα (1) μη συμμορφούμενο με την κείμενη νομοθεσία. Τα μη συμμορφούμενα δείγματα αφορούσε σε μετανάστευση ουσιών από πλαστικά υλικά.

Κατά την υλοποίηση του προγράμματος επίσημου ελέγχου των υλικών και αντικειμένων που προορίζονται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα διαπιστώθηκε μικρή μη συμμόρφωση ως προς την κείμενη νομοθεσία, σε επίπεδα παρόμοια με τα προηγούμενα έτη.

2. Έλεγχος για την παρουσία ουσιών που επιμολύνουν τα τρόφιμα

α) Μέταλλα και άλλα στοιχεία

Σκοπός του ελέγχου ήταν η διαπίστωση της συμμόρφωσης με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1881/2006, όσον αφορά στα επίπεδα του μολύβδου, του καδμίου, του υδραργύρου, του ανόργανου κασσιτέρου, του ανόργανου και ολικού αρσενικού και του νικελίου σε ορισμένα είδη τροφίμων, ώστε να εξασφαλίζεται σε υψηλό επίπεδο η προστασία της υγείας των καταναλωτών.

Συνολικά έγιναν 8 έλεγχοι σε κονσέρβες φρούτων και λαχανικών (κομπόστες φρούτων), οι οποίες εξετάστηκαν για την παρουσία καδμίου (Cd) και κασσιτέρου (Sn) Δεν διαπιστώθηκαν μη συμμορφώσεις με την νομοθεσία.

β) Μυκοτοξίνες σε διάφορα είδη τροφίμων

Σκοπός του ελέγχου είναι η προστασία της υγείας του καταναλωτή μέσω της διαπίστωσης της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων παραγωγής, μεταποίησης και διανομής ως προς την κείμενη Εθνική και Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για τις μυκοτοξίνες (Καν. 1881/2006). Ο έλεγχος αφορούσε στα παρακάτω είδη μυκοτοξινών:

- Την Αφλατοξίνη Β1, και το άθροισμα των Αφλατοξινών Β1, Β2, G1 και G2 σε ξηρούς καρπούς και

- Την Ωχρατοξίνη Α (ΟΤΑ) σε σταφίδες και καφέ

Υλοποιήθηκαν συνολικά 11 έλεγχοι σε καφέ, ξηρούς καρπούς, σταφίδες και αποξηραμένα φρούτα και δεν ανιχνεύθηκαν μη συμμορφώσεις ως προς την κείμενη νομοθεσία

3. Διενέργεια ελέγχων στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Επίσημου Ελέγχου Τροφίμων έτους 2019 με τίτλο «Επίσημος έλεγχος για την παρακολούθηση της ποιότητας του ελαιολάδου»

Σκοπός του ελέγχου ήταν η παρακολούθηση των χαρακτηριστικών ποιότητας του ελαιολάδου που διακινείται στη χώρα μας. Στο πλαίσιο αυτό ελέγχθηκε αν τα ελαιόλαδα φέρουν ορθή επισήμανση όσον αφορά τη δηλούμενη κατηγορία σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Τροφίμων άρθρα 11, 71, 72 και των κανονισμών 2568/91/ΕΟΚ και 29/2012/ΕΕ (όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν).

Ο έλεγχος συμμόρφωσης πραγματοποιήθηκε βάσει ανάλυσης κινδύνου με τέτοια συχνότητα, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η συμφωνία του ελαιολάδου που διατίθεται στο εμπόριο με τη δηλωθείσα

κατηγορία και την επισήμανσή του στο σύνολο. Για τον καθορισμό της συχνότητας ελέγχου λήφθηκαν υπόψη παράγοντες όπως: ο όγκος του παραγόμενου ή διακινούμενου ελαιολάδου από τις επιχειρήσεις, η γεωγραφική κατανομή επιχειρήσεων σε συνδυασμό με τις ελαιοπαραγωγές περιοχές, ο εξαγωγικός προσανατολισμός της επιχείρησης, το ιστορικό συμμόρφωσης της επιχείρησης σε αντίστοιχους ελέγχους και, η αξιοποίηση πληροφοριών από αναφορές. Καθώς η Ελλάδα είναι χώρα με μεγάλη παραγωγή εξαιρετικού παρθένου ελαιολάδου, οι έλεγχοι εστιάστηκαν στη διαπίστωση της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της συγκεκριμένης κατηγορίας για το ελαιόλαδο το οποίο δηλώνεται από τις επιχειρήσεις που το διέθεταν ως εξαιρετικό παρθένο. Ο έλεγχος έγινε σε ελαιοτριβεία, σε εγκαταστάσεις τυποποίησης ελαιολάδου, καθώς και στο στάδιο της λιανικής πώλησης.

Συνολικά πραγματοποιήθηκαν 308 έλεγχοι, οι οποίοι αφορούσαν σε δείγματα που δηλώνονταν ως:

- «εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο», 244 έλεγχοι εκ των οποίων 144 σε τυποποιημένο (συσκευασμένο) προϊόν και 100 σε χύμα (μη τυποποιημένο) προϊόν,
- «παρθένο ελαιόλαδο», 9 έλεγχοι σε τυποποιημένο (συσκευασμένο) προϊόν και 5 σε χύμα (μη τυποποιημένο) προϊόν,
- «ελαιόλαδο - αποτελούμενο από εξευγενισμένα ελαιόλαδα και παρθένα ελαιόλαδα», 28 έλεγχοι σε τυποποιημένο (συσκευασμένο) προϊόν,
- «πυρηνέλαιο», 22 έλεγχοι σε τυποποιημένο (συσκευασμένο) προϊόν.

Οι παραπάνω έλεγχοι έγιναν: 76 σε ελαιοτριβεία, 82 σε τυποποιητήρια ελαιολάδου και 150 σε σημεία χονδρικής-λιανικής πώλησης.

Από τους ανωτέρω ελέγχους προέκυψαν οι παρακάτω μη συμμορφώσεις με τη νομοθεσία:

- 60 αφορούσαν σε μη συμμόρφωση μόνο με τη δηλούμενη κατηγορία των οργανοληπτικών χαρακτηριστικών. Σε έντεκα (11) περιπτώσεις το ελαιόλαδο κατόπιν της αξιολόγησης χαρακτηρίστηκε ως «μειονεκτικό (λαμπάντε) ελαιόλαδο». Εννέα εξ αυτών αφορούσαν σε εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο και δύο σε παρθένο ελαιόλαδο. Στις υπόλοιπες 49 περιπτώσεις το εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο, κατατάχθηκε στην κατηγορία «παρθένο ελαιόλαδο».
- 7 αφορούσαν σε μη συμμόρφωση με τη δηλούμενη κατηγορία των οργανοληπτικών χαρακτηριστικών και των χημικών παραμέτρων ελαιολάδου που κυκλοφορούσε ως εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο.
- 7 αφορούσαν σε μη συμμόρφωση μόνο με τη δηλούμενη κατηγορία των χημικών παραμέτρων. Έξι περιπτώσεις αφορούσαν σε εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο και μία σε παρθένο ελαιόλαδο.

Επίσης διαπιστώθηκαν 78 περιπτώσεις (σε σύνολο 194 ελέγχων σε τυποποιημένα ελαιόλαδα) μη συμμόρφωσης της επισήμανσης του συσκευασμένου ελαιολάδου με τις προβλέψεις της κείμενης νομοθεσίας. Οι περισσότερες περιπτώσεις των μη συμμορφώσεων αφορούσαν τη δηλούμενη ονομασία και ήταν απόρροια της μη συμμόρφωσης με τα χημικά ή/και οργανοληπτικά χαρακτηριστικά. Ωστόσο καταγράφηκαν και μη συμμορφώσεις που οφείλονταν σε εσφαλμένη επισήμανση όσον αφορά τη διατροφική δήλωση ή σε αναγραφή μη επιτρεπόμενων πληροφοριών.

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, διαπιστώθηκε μεγάλος αριθμός μη συμμορφώσεων όσον αφορά στα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά των ελαιολάδων που διατίθεντο ως «εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο». Η εικόνα αυτή ήταν παρόμοια είτε αφορούσε ελέγχους σε τυποποιημένο «εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο», είτε σε ελαιόλαδο που βρισκόταν σε δεξαμενές τυποποιητηρίων και προοριζόταν να εμφιαλωθεί ως «εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο». Αντίθετα ο αριθμός των μη συμμορφώσεων όσον αφορά τα χημικά χαρακτηριστικά των ίδιων ελαιολάδων ήταν πολύ μικρός.

4. Προτεραιότητες - Ειδικά σχέδια ελέγχου

1. Έλεγχος παρουσίας φυτοπροστατευτικών ουσιών

Σκοπός του ελέγχου ήταν η εξέταση της συμμόρφωσης με την Ευρωπαϊκή και την Εθνική Νομοθεσία όσον αφορά στα επίπεδα των υπολειμμάτων γεωργικών φαρμάκων στα τρόφιμα και η εκτίμηση της έκθεσης του καταναλωτή στα υπολείμματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Συνολικά έγιναν 58 έλεγχοι σε διάφορα τρόφιμα [σπόροι, κόκκοι και αλεύρι κριθαριού, αλεύρι σιταριού (και ολικής άλευσης), προϊόντα αλεσμένου σιταριού, κόκκοι, αλεύρι και νιφάδες βρώμης (και ολικής άλευσης), καθώς και αλεσμένα προϊόντα βρώμης, ρύζι, καλαμπόκι, νιφάδες σίκαλης, επιτραπέζιες ελιές, σταφίδες, ελαιόλαδο, χυμός ρόδι, οίνοι (λευκοί και ερυθροί), παιδικές τροφές, φρουτόκρεμες και δημητριακά και δεν διαπιστώθηκαν μη συμμορφώσεις με την νομοθεσία.

2. Έλεγχος ασφάλειας και ποιότητας των εμφιαλωμένων νερών και του συσκευασμένου πάγου

Σκοπός του ελέγχου είναι η προστασία της δημόσιας υγείας, μέσω της παρακολούθησης της συμμόρφωσης όλων των εμφιαλωμένων νερών (φυσικών μεταλλικών, νερών πηγής και επιτραπέζιων) με την Ενωσιακή και Εθνική νομοθεσία κυρίως ως προς τις μικροβιολογικές παραμέτρους. Επίσης, ο έλεγχος, σε περιορισμένο αριθμό δειγμάτων, ως προς τα βρωμικά ιόντα, προκειμένου να διαπιστωθεί η σωστή εφαρμογή των συνθηκών απολύμανσης των εμφιαλωμένων νερών, καθώς και των γραμμών παραγωγής τους, με αέρα εμπλουτισμένο με όζον, σε συσχετισμό με τον έλεγχο των μικροβιολογικών παραμέτρων.

Επιπλέον, σκοπός του ελέγχου είναι η προστασία της δημόσιας υγείας, μέσω της παρακολούθησης της συμμόρφωσης του συσκευασμένου πάγου, ο οποίος διατίθεται στην κατανάλωση ως τρόφιμο, με την Ενωσιακή και Εθνική νομοθεσία ως προς τις μικροβιολογικές παραμέτρους.

Ο έλεγχος στα εμφιαλωμένα νερά επικεντρώθηκε στους παρακάτω μικροβιολογικούς παράγοντες: Κολοβακτηριοειδή, *Escherichia Coli*, Εντερόκοκκοι, *Pseudomonas aeruginosa*, *Clostridium perfringens* (συμπεριλαμβανομένων των σπορίων). Για τα φυσικά μεταλλικά νερά πραγματοποιήθηκε επιπλέον έλεγχος και για την παρουσία σποριογόνων θειοαναγωγικών αναερόβιων μικροοργανισμών. Διενεργήθηκαν συνολικά 10 έλεγχοι. Στο σύνολο των δειγμάτων έγινε επιπλέον και έλεγχος βρωμικών ιόντων.

Ο έλεγχος στο συσκευασμένο πάγο επικεντρώθηκε στις εξής μικροβιολογικές παραμέτρους: Κολοβακτηριοειδή, *Escherichia Coli*, Εντερόκοκκοι, και *Clostridium perfringens* (συμπεριλαμβανομένων των σπορίων). Διενεργήθηκαν συνολικά 9 έλεγχοι.

Στην περίπτωση των εμφιαλωμένων νερών, δεν διαπιστώθηκαν μη συμμορφώσεις ούτε ως προς τις μικροβιολογικές παραμέτρους, ούτε και ως προς την παρουσία βρωμικών ιόντων. Όσον αφορά στους ελέγχους σε συσκευασμένο πάγο διαπιστώθηκαν 2 μη συμμορφώσεις με τη νομοθεσία ως προς τις παραμέτρους (μικροβιολογικές) που εξετάστηκαν.

3. Εθνικό Πρόγραμμα Παρακολούθησης των επιπέδων διοξινών και PCBs

Πραγματοποιήθηκε ένας έλεγχος σε τρόφιμο μη ζωικής προέλευσης (σησαμέλαιο). Το δείγμα που εξετάστηκε βρέθηκε συμμορφούμενο με τη νομοθεσία (Κανονισμός 1881/2006/ΕΚ). Η περιεκτικότητα των διοξινών και των παρομοίων και μη παρομοίων με τις διοξίνες PCBs ήταν πολύ χαμηλότερη από τα μέγιστα επιτρεπτά όρια και σε παρόμοια χαμηλά επίπεδα με τα αποτελέσματα των αντίστοιχων προγραμμάτων των προηγούμενων ετών.

Στον Πίνακα 6 απεικονίζονται τα επίπεδα των διοξινών/φουρανίων και PCBs που παρατηρήθηκαν κατά τον έλεγχο του 2019, σε φυτικό έλαιο.

Πίνακας 6: Επίπεδα διοξινών, φουρανίων (TEQ PCDD/F) και παρόμοιων με τις διοξίνες PCBs (TEQ PCBs) (εκφρασμένα σε pg/g λίπους) και επίπεδα μη παρόμοιων με τις διοξίνες PCBs (εκφρασμένα σε ng/g λίπους)

Είδος Τροφίμου (N=Αριθμός δειγμάτων)	Μέγιστα επιτρεπτά επίπεδα *			Επίπεδα διοξινών, φουρανίων, παρομοίων και μη παρομοίων με τις διοξίνες PCBs (Ανώτατα όρια συγκέντρωσης**)			
	TEQ PCDD/F	Συνολική TEQ (PCDD/F & PCBs)	Μη παρόμοια με τις διοξίνες PCBs ***	TEQ PCDD/F	TEQ PCBs	TEQ PCDD/F & PCBs	Μη παρόμοια με τις διοξίνες PCBs ***
	pg/g λίπους	pg/g λίπους	ng/g λίπους	pg/g λίπους			ng/g λίπους
ΦΥΤΙΚΑ ΕΛΑΙΑ ΚΑΙ ΛΙΠΗ							
Φυτικά έλαια (σησαμέλαιο) (N=1)	0,75	1,25	40	0,34	0,01	0,35	0,14

* Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1881/2006/ΕΚ, όπως ισχύει.

** Ανώτατα όρια συγκέντρωσης: υπολογίζονται με την υπόθεση ότι όλες οι τιμές των διαφόρων ομοειδών ουσιών κάτω από το όριο του ποσοτικού προσδιορισμού ισούνται με το όριο του ποσοτικού προσδιορισμού.

*** Άθροισμα PCB-28, PCB-52, PCB-101, PCB-138, PCB-153 και PCB-180 (ICES - 6).

5. Έλεγχος για την ανίχνευση αλλεργιογόνων ουσιών/τροφίμων σε προσυσκευασμένα τρόφιμα

Σκοπός του ελέγχου είναι η προστασία της υγείας του καταναλωτή μέσω της διαπίστωσης της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων παραγωγής, μεταποίησης και διανομής ως προς την κείμενη Εθνική και Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για τα αλλεργιογόνα τρόφιμα και τα αλλεργιογόνα συστατικά.

Ο έλεγχος αφορούσε:

Παρουσία αραχίδων σε προϊόντα ζαχαροπλαστικής

Παρουσία αυγού σε μπισκότα/γλυκά

Παρουσία γλουτένης σε έτοιμα γεύματα και σνακ

Παρουσία καζεΐνης γάλακτος σε προϊόντα ζαχαροπλαστικής

Στο σύνολο των 14 ελέγχων δεν ανιχνεύθηκαν μη συμμορφώσεις ως προς την κείμενη νομοθεσία

6. Πρόγραμμα παρακολούθησης των επιπέδων ακρυλαμιδίου σε τρόφιμα

Σε εφαρμογή του Καν. (ΕΕ) αριθ. 2017/2158 το πρόγραμμα για την παρακολούθηση των επιπέδων του ακρυλαμιδίου σε διάφορες κατηγορίες τροφίμων διενεργήθηκε με σκοπό τη διαπίστωση της συμμόρφωσης των τροφίμων με τα επίπεδα αναφοράς για την παρουσία ακρυλαμιδίου στα τρόφιμα. Η συμμόρφωση των τροφίμων με τα επίπεδα αναφοράς τα οποία αποτελούν δείκτες επιδόσεων (και όχι ανώτατα επιτρεπτά επίπεδα), χρησιμοποιούνται για την επαλήθευση της ορθής εφαρμογής από τους υπεύθυνους επιχειρήσεων τροφίμων μέτρων άμβλυνσης του κινδύνου από το σχηματισμό ακρυλαμιδίου στα τρόφιμα.

Πίνακας 7: Επίπεδα ακρυλαμιδίου σε διάφορα τρόφιμα

α/α	Κατηγορία Προϊόντων	Αριθμός Ελέγχων	Επίπεδα ακρυλαμιδίου (μg/kg)		
			Διάμεση Τιμή	Ελάχιστη Τιμή	Μέγιστη Τιμή
1	πατατάκια (τσιπς) **	4	2912	137	5046
2	Παξιμάδια-φρυγανιές	2		<LOQ*	68
3	Σνακ (γαριδάκια και ανάλογα προϊόντα)	2	1330	382	2277

* LOQ: όριο ποσοτικοποίησης μεθόδου = 30 μg ακρυλαμιδίου/kg

Έγιναν συνολικά 8 έλεγχοι, σε πατατάκια (τσιπς πατάτας), σνακ (γαριδάκια και ανάλογα προϊόντα), και προϊόντα αρτοποιίας (παξιμάδια). Τα επίπεδα του ακρυλαμιδίου που μετρήθηκαν φαίνονται στον Πίνακα 7

Τα αποτελέσματα των ελέγχων του 2019 δείχνουν ότι σε ότι αφορά στην κατηγορία πατατάκια εξακολουθούν να παρατηρούνται τιμές ακρυλαμιδίου που δεν συνάδουν με τα επίπεδα που θεσπίζει ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2017/2158 για τα μέτρα άμβλυνσης του κινδύνου και

επιπέδων αναφοράς για τον περιορισμό της παρουσίας ακρυλαμιδίου στα τρόφιμα. Επίσης, υψηλά επίπεδα μετρήθηκαν και στην κατηγορία σνακ (γαριδάκια και ανάλογα προϊόντα) για τα οποία δεν έχει θεσπιστεί ακόμη όριο αναφοράς στον ανωτέρω κανονισμό. Αντίθετα στην κατηγορία παξιμάδια βρέθηκαν τιμές χαμηλότερες από τα όρια αναφοράς.

5. Προγράμματα Ελέγχου Δόλιων Πρακτικών και Νοθείας - Επίσημοι έλεγχοι αυθεντικότητας - γνησιότητας.

5.1 Επίσημος έλεγχος αυθεντικότητας - γνησιότητας ελαιολάδου

Ο έλεγχος πραγματοποιείται στο πλαίσιο των «Δράσεων στον τομέα των τροφίμων φυτικής προέλευσης για τα έτη 2019-2020».

Σκοπός του ελέγχου είναι η προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών μέσω της εξακρίβωσης της αυθεντικότητας - γνησιότητας του εξαιρετικά παρθένου ελαιολάδου που διακινείται στη χώρα μας. Στο πλαίσιο αυτό ελέγχεται η νοθεία με σπορέλαια, καθώς και η αναγραφή του αλφαριθμητικού κωδικού και η εξακρίβωση εγκυρότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών, και των κανονισμών αριθ. 2568/91/ΕΟΚ, 29/2012/ΕΕ και 1169/2011/ΕΕ (όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν).

Ελήφθησαν συνολικά 39 δείγματα. Από αυτούς τους ελέγχους διαπιστώθηκε συμμόρφωση του εξετασθέντος ελαίου με τη κείμενη νομοθεσία σε 27 περιπτώσεις, ενώ στις υπόλοιπες 12 διαπιστώθηκε μη συμμόρφωση. Επομένως, η μη συμμόρφωση ανήλθε συνολικά στο 30,8% των δειγμάτων που εξετάστηκαν. Οι εν λόγω μη συμμορφώσεις αφορούσαν σε δύο (2) περιπτώσεις (ποσοστό 5,1%) την ανίχνευση νοθείας με άλλα φυτικά έλαια και στις υπόλοιπες 10 περιπτώσεις (ποσοστό 25,6%), εκτροπές από τα χαρακτηριστικά ποιότητας της δηλούμενης κατηγορίας ελαιολάδου.

5.2. Επίσημος Έλεγχος Αυθεντικότητας - Γνησιότητας Καφέ ποικιλίας Arabica

Ο έλεγχος πραγματοποιείται στο πλαίσιο συμμετοχής της χώρας μας στην Επιχείρηση OPSON VIII (υπό τη συνεργασία EUROPOL και INTERPOL).

Σκοπός του προγράμματος είναι η προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών ως προς την αυθεντικότητα - γνησιότητα του καφέ της ποικιλίας Arabica. Πιο συγκεκριμένα, στόχος του ελέγχου είναι η αποφυγή παραπλάνησης, τόσο σε επίπεδο επιχειρήσεων (business to business), όσο και σε επίπεδο τελικού καταναλωτή από:

α. διάθεση κόκκων καφέ (νωπού ή καβουρδισμένου) ποικιλίας Robusta ως καφέ ποικιλίας Arabica,

β. υποκατάσταση ποικιλίας Arabica από την ποικιλία Robusta σε αλεσμένου καφέ, δηλαδή καφέ που εκτός από καβούρδισμα & άλεση δεν έχει υποστεί άλλη μορφή επεξεργασίας.

Ελήφθησαν συνολικά 20 δείγματα. Από εργαστηριακούς ελέγχους αυτούς διαπιστώθηκε συμμόρφωση με τη κείμενη νομοθεσία σε 19 περιπτώσεις, ενώ σε μία (1) διαπιστώθηκε μη συμμόρφωση, που αφορούσε σε παρουσία σε μεγάλο ποσοστό ποικιλίας καφέ

Robusta στο δείγμα. Επομένως, η μη συμμόρφωση ανήλθε συνολικά στο 5% των δειγμάτων που εξετάστηκαν.

5.3 Συντονισμένο Πρόγραμμα Ελέγχου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής - Επίσημος έλεγχος αυθεντικότητας - γνησιότητας μπαχαρικών/αρτυμάτων

Το πρόγραμμα διενεργείται στο πλαίσιο του Συντονισμένου Προγράμματος Ελέγχου για τα μπαχαρικά / αρτύματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τη συμμετοχή του Joint Research Center (JRC).

Στόχος του προγράμματος ελέγχου είναι η εξακρίβωση της ακρίβειας, ορθότητας και πληρότητας των πληροφοριών που συνοδεύουν το προϊόν στην ετικέτα, την ενδεικτική πινακίδα πώλησης ή σε άλλα μέσα πληροφόρησης και κατά συνέπεια η αποκάλυψη ενδεχόμενων παραπλανητικών & δόλιων πρακτικών στην εμπορία των μπαχαρικών / αρτυμάτων.

Ελήφθησαν συνολικά 90 δείγματα, από τα εξής μπαχαρικά /αρτύματα: 1. Πιπέρι (*Piper nigrum*), 2. Πάπρικα/τσίλι (*Capsicum annuum*), 3. Κρόκος (*Crocus sativus*), 4. Ρίγανη (*Origanum vulgare*), 5. Κουρκούμη (*Curcuma longa*) και 6. Κύμινο (*Cuminum cyminum*). Τα δείγματα απεστάλησαν για εξέταση στο εργαστήριο επίσημου ελέγχου DG Joint Research Centre, Fraud Detection and Prevention Unit, Retieseweg 111, B-2440 Geel, Belgium από όπου και αναμένονται τα εργαστηριακά αποτελέσματα.

2.5. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

1. Μέτρα για την εξασφάλιση συμμόρφωσης των υπευθύνων επιχειρήσεων

Μέτρα για την εξασφάλιση συμμόρφωσης των υπευθύνων επιχειρήσεων αποτελούν:

- Η υπόδειξη συστάσεων για βελτιώσεις η οποία συνοδεύεται από συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα αντιμετώπισης των αδυναμιών μιας επιχείρησης.
- Οι διοικητικές και ποινικές κυρώσεις σύμφωνα με το ισχύον κυρωτικό σύστημα για τις περιπτώσεις όπου διαπιστώνονται στοιχειοθετημένες παραβάσεις της νομοθεσίας, με αποστολή των σχετικών υποθέσεων στη δικαιοσύνη.
- Η δυνατότητα περιορισμού κυκλοφορίας τροφίμων με ενεργοποίηση των διαδικασιών κατάσχεσης, δέσμευσης.
- Η αναστολή λειτουργίας επιχειρήσεων εφόσον εγείρονται θέματα δημόσιας υγείας

Κατά το 2019 έγιναν 871 εισηγήσεις για επιβολή προστίμων σε επιχειρήσεις τροφίμων και διαβιβάστηκαν 28 υποθέσεις στην Εισαγγελία. Επιπλέον, διενεργήθηκαν 183 πράξεις κατασχέσεων μη ασφαλών τροφίμων.

2. Μέτρα για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας των υπηρεσιών επίσημων ελέγχων

1. Προγραμματισμός και ιεράρχηση ελέγχων

Στον τομέα της υγιεινής τροφίμων το 2019 υποστηρίχθηκε διετής σχεδιασμός (2018-2019) με ανάδειξη προτεραιοτήτων και χαρακτηριστικά ιεράρχησης και επιμερισμού ελέγχων που επικεντρώθηκε στους τομείς:

- των τροφίμων φυτικής προέλευσης
- των λοιπών επεξεργασμένων τροφίμων
- των υλικών & αντικειμένων σε επαφή με τρόφιμα

Επιπλέον διαμορφώθηκαν και υποστηρίχθηκαν στοχευμένες δράσεις για την αντιμετώπιση της νοθείας απάτης και συγκεκριμένα στους τομείς του ελαιολάδου, καφέ και μπαχαρικών-αρτυμάτων.

2. Επικαιροποίηση των διαδικασιών ελέγχου

Εντός του 2019, εκπονήθηκαν και απεστάλησαν οι ακόλουθες διευκρινιστικές εγκύκλιοι για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας σχετικά με:

- Διευκρινίσεις σχετικά με τον επίσημο έλεγχο στον τομέα των προσθέτων
- Συμπληρωματικές οδηγίες για την έκδοση πιστοποιητικών κατά την εξαγωγή τροφίμων και υλικών σε επαφή με τρόφιμα σε τρίτες χώρες μετά από απαίτησή τους

Σχετικά με την ενοποίηση των μεθόδων και τεχνικών ελέγχου έλαβαν χώρα τα κάτωθι:

- Επικύρωση και Έκδοση του Οδηγού Υγιεινής για Παιδικούς Σταθμούς (ΠΟΣΙΠΣ)
- Σύσταση της επιτροπής για την αξιολόγηση του οδηγού Υγιεινής για επιχειρήσεις μαζικής εστίασης
- Έκδοση οδηγιών συμπλήρωσης αποτελεσμάτων ελέγχων προς συναρμόδιες υπηρεσίες περιφερειακών ενοτήτων

3. Συνεργασία - Συντονισμός

Κατά το 2019 οι Αρμόδιες Αρχές συνεργάστηκαν:

- Με τις Αρμόδιες Αρχές των Περιφερειών της χώρας στο πλαίσιο επιμερισμού των ελέγχων
- Με τον ΣΕΒΤ για θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος και άλλων (άρθρα ΚΤΠ, χυμοί κ.α.)
- Με την Πανελλήνια Ομοσπονδία Εστιατόρων και Συναφών Επαγγελματιών (ΠΟΕΣΕ) με θέμα την επικαιροποίηση του οδηγού υγιεινής για τη μαζική εστίαση
- Με την Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Ιδιωτικών Παιδικών Σταθμών (ΠΟΣΙΠΣ) με θέμα την αξιολόγηση του σχετικού οδηγού υγιεινής

4.Εκπαίδευση

Συνεχίστηκαν κατά το έτος 2019 από τον ΕΦΕΤ τα σεμινάρια επιμόρφωσης των υπαλλήλων υπηρεσιών ελέγχου τα οποία αφορούσαν τις εξής θεματικές ενότητες:

- Επίσημος έλεγχος στον τομέα του ελαιολάδου:2 σεμινάρια, 40 ωρών
- Επίσημος Έλεγχος στον τομέα της Επισήμανσης -Παρουσίασης - Διαφήμισης των Τροφίμων: :2 σεμινάρια, 40 ωρών
- Επίσημος έλεγχος στον τομέα των πρόσθετων τροφίμων: 2 σεμινάρια, 40 ωρών

5) Νομοθετικό έργο

- Διαμόρφωση εθνικών θέσεων και προώθηση στα αρμόδια όργανα της Ε.Ε

A.2.5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στον τομέα της υγιεινής τροφίμων οι βασικές επισημάνσεις συνοψίζονται στα εξής:

- Η διαχρονική έλλειψη προσωπικού των Αρμοδίων Αρχών, έχει σοβαρές επιπτώσεις στο εύρος των ελέγχων, την συχνότητα και την υποστήριξη προτεραιοτήτων.
- Γίνεται σοβαρή προσπάθεια υποστήριξης και ανάπτυξης σε επιμέρους τομείς του επίσημου ελέγχου (πρόσθετα, ΥΑΕΤ, επισήμανση) στην κατεύθυνση ολοκληρωμένης προσέγγισης στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων και προστασίας των συμφερόντων και της ενημέρωσης του καταναλωτή.
- Ζητήματα που σχετίζονται με θέματα νοθείας απάτης, η διαχείριση τους κατέδειξε, ότι απαιτούν ειδικότερες επιχειρησιακές δράσεις ώστε να υπάρξει αποτελεσματικότητα στην αντιμετώπιση τους.
- Η μη εφαρμογή των διαδικασιών audit στις υπηρεσίες στις οποίες έχει γίνει μεταβίβαση αρμοδιοτήτων έχει επιπτώσεις στην ομοιομορφία άσκησης του επίσημου ελέγχου..
- Όσον αφορά στην ανταπόκριση των υπευθύνων των επιχειρήσεων και των φορέων τους, έχει κατακτηθεί ένα καλό επίπεδο που βρίσκει απήχηση και στην πλειονότητα των επιχειρήσεων. Ζητήματα μη έγκαιρης αφομοίωσης εφαρμογής των απαιτήσεων χαρακτηρίζουν κυρια μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.
- Οι εισαγωγικές επιχειρήσεις της χώρας παρουσιάζουν βελτιωμένη εικόνα ως προς τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας, ενώ έχει ενισχυθεί η συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές ελέγχου, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζονται άμεσα τα προβλήματα που ανακύπτουν κατά την εισαγωγή.

Α3. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

3.1.Στοιχεία που αφορούν τους επίσημους ελέγχους, σύμφωνα με το σημείο 9.1. της υπ' αριθμ 2008/654/ΕΚ (L214) απόφασης της επιτροπής σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη σύνταξη της συνολικής έκθεσης

Στον τομέα των βιολογικών προϊόντων, στο πλαίσιο των στρατηγικών στόχων του ΠΟΕΣΕ, προτεραιότητα ελέγχου είναι η διασφάλιση της αξιοπιστίας των βιολογικών προϊόντων και η προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών από μη θεμιτές πρακτικές.

Ακολουθως παρουσιάζονται :

- στοιχεία που αφορούν την υλοποίηση των προτεραιοτήτων και των ειδικών σχεδίων ελέγχων όπως αναφέρονται ανά τομέα στο αντίστοιχο τμήμα του κεφαλαίου 7 του ΠΟΕΣΕ
- στοιχεία που αφορούν στη συνολική συμμόρφωση με τη νομοθεσία σύμφωνα με το σημείο 9.2 της υπ' αριθμ. 2008/654/ΕΚ (L 214) Απόφασης της Επιτροπής
- στοιχεία που αφορούν ενέργειες για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας του ΠΟΕΣΕ, σύμφωνα με το σημείο 9.6 της αριθμ. 2008/654/ΕΚ (L214)Απόφασης της Επιτροπής

1. Στοιχεία που αφορούν στην υλοποίηση των προτεραιοτήτων και των ειδικών σχεδίων ελέγχων όπως αναφέρονται ανά τομέα στο αντίστοιχο τμήμα του κεφαλαίου 7 του ΠΟΕΣΕ

Όσον αφορά την υλοποίηση της προτεραιότητας ελέγχου οι επίσημοι έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του καθεστώτος ελέγχου που ορίζεται στο άρθρο 27 και 28 του Κανονισμού 834/07 του Συμβουλίου «για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91».

Ο Κανονισμός εφαρμόζεται στα ακόλουθα γεωργικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων της υδατοκαλλιέργειας, εάν τα προϊόντα αυτά διατίθενται στην αγορά ή προορίζονται να διατεθούν στην αγορά:

α) ζωντανά ή αμεταποίητα γεωργικά προϊόντα·

β) μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα για χρήση ως τρόφιμα

γ) ζωοτροφές

δ)το αγενές φυτικό πολλαπλασιαστικό υλικό και τους σπόρους για καλλιέργεια

Για την επίτευξη του στόχου πραγματοποιήθηκαν επίσημοι έλεγχοι. Η περιγραφή των ελάχιστων απαιτήσεων ελέγχου περιλαμβάνεται στον Κανονισμό (ΕΚ) αρ. 834/07 του Συμβουλίου, στον Καν. (ΕΚ) αρ. 889/08 και το σύστημα ελέγχου της χώρας μας θεσπίστηκε με την ΚΥΑ αριθμ. 2543/103240/02-10-2017 (ΦΕΚ 3529 Β'). Συνοπτική περιγραφή του συστήματος ελέγχου βρίσκεται στο ΠΟΕΣΕ της χώρας μας, στον τομέα «ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ».

2. Στοιχεία που αφορούν στη συνολική συμμόρφωση με τη νομοθεσία σύμφωνα με το σημείο 9.2 της υπ' αριθμ. 2008/654/ΕΚ (L 214) Απόφασης της Επιτροπής

Περιλαμβάνεται η συνολική συμμόρφωση των ενταγμένων επιχειρηματιών στο καθεστώς του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 834/07 του Συμβουλίου καθώς και επισκόπηση των αποτελεσμάτων. Παρέχεται επισκόπηση των αποτελεσμάτων ανά στάδιο παραγωγής και αρμόδια αρχή. Το συμπέρασμα συνοδεύεται από στοιχεία για τη συχνότητα και τον τύπο της μη συμμόρφωσης καθώς και ανάλυση της μη συμμόρφωσης.

I.) Έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν από τη Δ/νση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας ως αρμόδια αρχή (αρχή εποπτείας του συστήματος ελέγχου) σύμφωνα με τον Καν. 834/07 και την ΚΥΑ αριθμ. 2543/103240/02-10-2017 (ΦΕΚ 3529 Β').

- ✓ Για χρήση μη βιολογικού σπόρου μετά από διασταυρωτικό έλεγχο των στοιχείων και της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων που διαχειρίζεται το τμήμα Α' της Διεύθυνσης, εκδόθηκαν 32.655 άδειες παρέκκλισης.
- ✓ Πραγματοποιήθηκε διοικητικός έλεγχος σε 180 αιτήσεις παραγωγών για την έκδοση αδειών παρέκκλισης που αφορούν τη ζωική παραγωγή.

II.) Έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν από τον ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ» σε επιχειρήσεις, ως αρμόδια αρχή επίβλεψης του συστήματος ελέγχου, σύμφωνα με τον Καν. 834/07 και την ΚΥΑ αριθμ. 2543/103240/02-10-2017 (ΦΕΚ 3529 Β').

- ✓ Έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν στους ιδιωτικούς Οργανισμούς Ελέγχου και Πιστοποίησης. Στο πλαίσιο επίβλεψης και αξιολόγησης των ΟΕ&Π οι οποίοι δραστηριοποιούνται στο πεδίο της βιολογικής γεωργίας πραγματοποιήθηκαν 15 επιθεωρήσεις στις έδρες αντίστοιχου αριθμού ΟΕ&Π. Σε αυτούς τους ΟΕ&Π ελέχθησαν συνολικά 628 φάκελοι επιχειρηματιών που είναι ενταγμένοι στο σύστημα ελέγχου των εν λόγω ΟΕ&Π. Ο έλεγχος που έγινε ήταν διοικητικός και περιλάμβανε και εξέταση εγγράφων.

Από τον ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ» διενεργήθηκαν 89 αυτοψίες σε παραγωγούς γεωργικών προϊόντων, μεταποιητές και άλλες επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Το αντικείμενο των αυτοψιών επικεντρώθηκε στη διαπίστωση της εφαρμογής της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσία στο τομέα της βιολογικής παραγωγής. (Τίνακας για την εποπτεία και τους ελέγχους)

III.) Έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν σε επιχειρήσεις από τους φορείς ελέγχου (Εγκεκριμένοι Οργανισμοί Ελέγχου και Πιστοποίησης (ΟΕ&Π) σύμφωνα με τον Καν. 834/07 και την ΚΥΑ αριθμ. 245090/31-01-2006 (ΦΕΚ 157 Β'))

Οι ΟΕ&Π το έτος 2019 πραγματοποίησαν ελέγχους τήρησης του κανονισμού (ΕΚ) αρ. 834/07 του Συμβουλίου και της σχετικής εθνικής νομοθεσίας σε επιχειρηματίες ενταγμένους στο καθεστώς της Βιολογικής Γεωργίας. Στον ίδιο κανονισμό και στην ΚΥΑ αριθμ. 245090/31-01-2006 (ΦΕΚ 157 Β') στην οποία καθορίζονται συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του ως άνω κανονισμού ορίζεται ότι πραγματοποιούνται τουλάχιστο μία φορά ετησίως πλήρης φυσικός έλεγχος των ενταγμένων επιχειρήσεων και επιπλέον :

ι)σε τυχαία βάση αιφνιδιαστικές επισκέψεις ελέγχου βάσει της γενικής εκτίμησης κινδύνου μη συμμόρφωσης με τους κανόνες βιολογικής παραγωγής αφού ληφθούν υπόψη τουλάχιστον τα

αποτελέσματα προηγούμενων ελέγχων ,η ποσότητα των εν λόγω προϊόντων και ο κίνδυνος ανταλλαγής προϊόντων.

ii) δειγματοληψίες για να ελέγξει αν υπάρχουν μη επιτρεπόμενα για τη βιολογική παραγωγή προϊόντα ή αν εφαρμόζονται μέθοδοι παραγωγής ασυμβίβαστες με τους κανόνες βιολογικής παραγωγής.

Ο αριθμός των τακτικών επισκέψεων ελέγχου ανά κατηγορία επιχειρηματία και ο αριθμός των πρόσθετων επισκέψεων βάσει κινδύνου παρουσιάζονται στον Πίνακα 1Α. (στοιχεία από ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ)

Στον Πίνακα 1Β (στοιχεία από ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ») που ακολουθεί, ο οποίος αποτελεί συνέχεια του Πίνακα 1Α παρουσιάζονται ο αριθμός των δειγματοληψιών προς ανάλυση και ο αριθμός των παραβάσεων του Καν. 834/07 που διαπιστώθηκαν.

Ενώ στον Πίνακα 1Γ.(στοιχεία από ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ») παρουσιάζονται ο αριθμός των παρατυπιών και των καταφανών παραβάσεων που διαπιστώθηκαν από τους ΟΕ&Π κατά την διενέργεια των επίσημων ελέγχων καθώς και ο αριθμός των κυρώσεων ή των ποινών που επιβλήθηκαν όσο αφορά την αφαίρεση των ενδείξεων για το βιολογικό μέθοδο παραγωγής α)στην παρτίδα και στην παραγωγή και β) απαγόρευση στον επιχειρηματία να εμπορεύεται τα προϊόντα του με επισήμανση ως βιολογικά.

Πιο αναλυτικά, ο αριθμός των δειγμάτων για ανάλυση σε προϊόντα στο σύνολο των επιχειρηματιών ανέρχεται σε 1.803.

Συγκρίνοντας τον αριθμό των δειγμάτων που οδηγήθηκαν προς ανάλυση με τις παραβάσεις που βεβαιώθηκαν προκύπτει ότι για το σύνολο των επιχειρηματιών από τα 1.803 δείγματα βρέθηκε παράβαση του Καν. 834/07 σε 157 από αυτά, που μπορεί να οφείλεται είτε σε υπαιτιότητα του παραγωγού είτε σε τυχαία επιμόλυνση, δηλαδή ποσοστό 8,7 %.

Σε ότι αφορά τον αριθμό των παρατυπιών ή παραβάσεων σε σύγκριση με τον αριθμό των επιχειρηματιών προκύπτει ότι :

-για το σύνολο των επιχειρηματιών (31.989) βεβαιώθηκαν 389 παρατυπίες ή παραβάσεις ήτοι ποσοστό 1,21 % .

Με βάση τις ως άνω παρατυπίες ή παραβάσεις επιβλήθηκαν κυρώσεις:

- σε 355 περιπτώσεις που αφορούν αφαίρεση των ενδείξεων περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής από ολόκληρη την παρτίδα ή την παραγωγή ή/και υποβιβασμό σταδίου καθώς και απαγόρευση σε επιχειρηματίες να εμπορεύονται προϊόντα με μνεία της βιολογικής μεθόδου.

- σε 62 επιχειρήσεις, στις οποίες απαγορεύτηκε να εμπορεύονται προϊόντα με μνεία της βιολογικής μεθόδου παραγωγής στην επισήμανση και στη διαφήμιση.

IV) Η ανάλυση της μη συμμόρφωσης αποτελεί τμήμα της διαδικασίας για τον καθορισμό των κατάλληλων διορθωτικών μέτρων ώστε να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος ελέγχου.

Από τους πιο πάνω ελέγχους διαπιστώνονται μη συμμορφώσεις ο αριθμός των οποίων παρουσιάζεται στον Πίνακα 1Γ. Οι παρατυπίες αφορούσαν κυρίως την παράλληλη καλλιέργεια, την χρήση μη βιολογικής προέλευσης πολλαπλασιαστικού υλικού χωρίς την απαιτούμενη άδεια, την μη τήρηση αρχείων καθώς και τη χρήση μη επιτρεπόμενων ουσιών στην Βιολογική Γεωργία.

Αιτία των μη συμμορφώσεων είναι κυρίως η διάρθρωση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων και η ελλιπής γνώση της σχετικής νομοθεσίας (τόσο της νομοθεσίας για τα βιολογικά προϊόντα όσο και της γενικότερης σχετικής νομοθεσίας) από τους επιχειρηματίες.

3. Στοιχεία που αφορούν ενέργειες για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας του ΠΟΕΣΕ, σύμφωνα με το σημείο 9.6 της αριθμ. 2008/654/ΕΚ (L214) Απόφασης της Επιτροπής

Το έτος 2019 πραγματοποιήθηκε το πρόγραμμα BTSF (Beter Training for Safer Food) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο 'Υποστήριξη των Ενωσιακών ελέγχων στα κράτη-μέλη και τρίτες χώρες', στο οποίο συμμετείχαν υπάλληλοι από την Διευθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας και τον ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ».

4. Συμπεράσματα για το σύστημα ελέγχου στην Βιολογική Παραγωγή

Εφαρμόζεται ένα ολοκληρωμένο σύστημα ελέγχου που καλύπτει όλα τα στάδια παραγωγής, παρασκευής και διανομής βιολογικών προϊόντων. Πραγματοποιούνται αποτελεσματικοί και αποδοτικοί έλεγχοι σε επιχειρήσεις, οι οποίοι καλύπτουν όλες τις σχετικές πτυχές, συμπεριλαμβανομένης μια συστηματικά πραγματοποιούμενης ισοστάθμισης μάζας (εισοδές - εκροές) σε όλα τα είδη επιχειρήσεων για ολόκληρο το χρονικό διάστημα μεταξύ των επιθεωρήσεων. Μεταξύ των αρμόδιων αρχών των φορέων ελέγχου και των επιχειρήσεων υπάρχει επαρκής επικοινωνία, συντονισμός και συνεργασία, που επιτρέπουν την ανταλλαγή πληροφοριών, εφόσον είναι αναγκαίο, και την ανάληψη κατάλληλων ενεργειών σε περιπτώσεις εντοπισμού μη συμμόρφωσης. Οι κυρώσεις και τα πρόστιμα είναι αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά. Το σύστημα παρέχει, γενικά, επαρκείς εγγυήσεις ότι τηρούνται οι κανόνες της ΕΕ και της εθνικής νομοθεσίας για τη βιολογική παραγωγή.

A4. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗΣ ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ (ΠΟΠ) - ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΝΔΕΙΞΗΣ (ΠΓΕ)

1. Σύστημα ελέγχου

Οι επίσημοι έλεγχοι πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ)1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων» και σε εφαρμογή της ΚΥΑ αριθμ.261611/07-03-2007 (406 Β'), όπως έχει τροποποιηθεί από τις ΚΥΑ αριθ. 290398/11.04.2008 (694 Β'), 318764/7.8.2008 (1683 Β') και την ΥΑ 3321/145849 (ΦΕΚ 4980/Β/08-11-2018) .

1.1. Ένταξη στο σύστημα ελέγχου

Η παραγωγή ή/και συσκευασία, με σκοπό την εμπορία γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων ΠΟΠ και ΠΓΕ, του κοινοτικού συμβόλου, καθώς και του σήματος του ΕΛ.Γ.Ο. 'ΔΗΜΗΤΡΑ' (σήμα AGROCERT), προϋποθέτει την ένταξη του ενδιαφερόμενου στο σύστημα ελέγχου κατόπιν σχετικής έγκρισης. Για τον παραπάνω σκοπό, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει «Αίτηση για Ένταξη στο Σύστημα Ελέγχου και Πιστοποίησης Προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ» προς τον ΕΛ.Γ.Ο. 'ΔΗΜΗΤΡΑ'. Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει διαφορετική ανεξάρτητη αίτηση για κάθε ΠΟΠ ή και ΠΓΕ που θέλει να χρησιμοποιήσει. Ο ΕΛ.Γ.Ο. 'ΔΗΜΗΤΡΑ', αφού προβεί σε έλεγχο αξιολόγησης της κάθε αίτησης και των σχετικών δικαιολογητικών που υποβάλλονται με αυτήν, και αφού πραγματοποιήσει επιτόπιο έλεγχο στις εγκαταστάσεις του ενδιαφερομένου εγκρίνει ή απορρίπτει την αίτηση. Στην περίπτωση αποδοχής της αίτησης, υπογράφεται μεταξύ του ενδιαφερομένου και του ΕΛ.Γ.Ο. 'ΔΗΜΗΤΡΑ', «Σύμβαση Ένταξης στο Σύστημα Ελέγχου».

1.2. Επιτόπιοι έλεγχοι

Κατά το στάδιο της εξέτασης των αιτήσεων για ένταξη στο σύστημα ελέγχου των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων, διενεργείται επιτόπιος έλεγχος στις εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων. Ο έλεγχος αυτός αφορά στην εξακρίβωση της δυνατότητας της συγκεκριμένης επιχείρησης να παράγει σύμφωνα με τις προδιαγραφές, τα γεωργικά προϊόντα ή τρόφιμα ΠΟΠ ή ΠΓΕ για τα οποία ενδιαφέρεται.

Επιπλέον, διενεργούνται τακτικοί ή/και αιφνιδιαστικοί έλεγχοι. Οι αιφνιδιαστικοί έλεγχοι πραγματοποιούνται ιδίως κατόπιν καταγγελιών, υπόνοιας ή/και μετά από ενημέρωση από άλλες αρχές ελέγχου κατά την διενέργεια ελέγχων της αρμοδιότητάς τους.

Ειδικότερα, οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται:

α. Σε επιχειρήσεις που έχουν τύχει έγκρισης. Οι εν λόγω έλεγχοι αφορούν:

- στην ορθή τήρηση των προδιαγραφών, σύμφωνα με τις οποίες το γεωργικό προϊόν ή τρόφιμο έχει καταχωριστεί ως ΠΟΠ ή ΠΓΕ, τόσο στο στάδιο του πρωτογενούς τομέα παραγωγής, με διενέργεια επιτόπιων δειγματοληπτικών ελέγχων σε γεωργικές ή κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, όσο και στην παραγωγή, μεταποίηση, επεξεργασία, αποθήκευση, διακίνηση και στην εμπορία των εν λόγω γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων καθώς και

- στην ορθή χρήση της επισήμανσης, παρουσίασης και διαφήμισης των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων.

β. Στα σημεία χονδρικής και λιανικής πώλησης των εν λόγω προϊόντων, ήτοι σε κάθε είδους κατάστημα, χώρο πώλησης ή/και διάθεσης γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με ενδείξεις ΠΟΠ ή ΠΓΕ, προκειμένου να προστατευτούν οι καταχωρισμένες ονομασίες, ενδείξεις, το κοινοτικό σύμβολο καθώς και το σήμα του ΕΛ.Γ.Ο. "ΔΗΜΗΤΡΑ" (AGROCERT).

γ. Σε πάσης φύσεως διαφημιστικό υλικό που περιέρχεται σε γνώση των ελεγκτικών οργάνων.

Τα κλιμάκια ελεγκτών που διενεργούν τους ελέγχους του παρόντος άρθρου, δύνανται ιδίως να προβαίνουν σε:

- Δειγματοληψίες ή/και παραγγελίες εργαστηριακών αναλύσεων των εν λόγω γεωργικών προϊόντων και τροφίμων για τον προσδιορισμό των ποιοτικών και τυπικών χαρακτηριστικών τους σύμφωνα με τις προδιαγραφές καταχώρισής τους

- ελέγχους των χρησιμοποιούμενων ονομασιών, ενδείξεων, του κοινοτικού συμβόλου καθώς και της σήμανσης πιστοποίησης

- αξιοποίηση κάθε άλλου στοιχείου που μπορεί να οδηγήσει τον έλεγχο σε ακριβή συμπεράσματα

1.3. Κυρώσεις

Εφόσον κατά τη διενέργεια των ελέγχων ή κατόπιν τεκμηριωμένων καταγγελιών, διαπιστώνονται παρατυπίες ή παραβάσεις της ενωσιακής ή και εθνικής νομοθεσίας που αφορούν στις καταχωρισμένες ονομασίες γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων, επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις και πρόστιμα.

Η διαδικασία επιβολής των διοικητικών κυρώσεων και προστίμων περιλαμβάνει εξέταση από την Πρωτοβάθμια Επιτροπή Παρατυπιών και Παραβάσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και σε περίπτωση ένστασης από τον εμπλεκόμενο επιχειρηματία, εξέταση της υπόθεσης από τη Δευτεροβάθμια Επιτροπή Εξέτασης Παρατυπιών και Παραβάσεων. Οι Επιτροπές λειτουργούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 13 της αριθμ. 261611/2007 ΚΥΑ.

Για το έτος 2019, **33** επιχειρήσεις παραπέμφθηκαν στην Πρωτοβάθμια Επιτροπή Εξέτασης Παρατυπιών και Παραβάσεων.

2. Αριθμός πραγματοποιηθέντων ελέγχων

	Διοικητικοί Έλεγχοι		Επιτόπιοι Έλεγχοι	
	Αριθμός αιτήσεων (για κάθε Γεωγρ. Ένδειξη)	Αριθμός επιχειρήσεων	Αριθμός αιτήσεων (για κάθε Γεωγρ. Ένδειξη)	Αριθμός επιχειρήσεων
A) Επιχειρήσεις ελαιολάδων και λοιπών φυτικών προϊόντων	1281	841	379	243
B) Επιχειρήσεις παραγωγής τυριών	730	415	125	72
Γ) Έλεγχος στην αγορά			67	30

Σημειώνεται ότι για κάθε επιχείρηση μπορεί να πραγματοποιούνται πολλαπλοί διοικητικοί και επιτόπιοι έλεγχοι, λόγω του ότι κάθε επιχείρηση μπορεί να υποβάλει αιτήσεις για περισσότερες της μιας ΠΟΠ και ΠΓΕ.

3. Αποτελέσματα ελέγχων 2019 – Ανάλυση αποτελεσμάτων

3.1. Έλεγχοι πριν τη θέση στην αγορά

A. Επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων ζωικής προέλευσης

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ πραγματοποιήθηκαν 730 διοικητικοί έλεγχοι που αφορούσαν 415 επιχειρήσεις. Διενεργήθηκαν επιτόπιοι έλεγχοι σε 72 επιχειρήσεις για 125 αιτήσεις για προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ.

Από τις 730 αιτήσεις για προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ που υποβλήθηκαν:

- οι 22 αιτήσεις που αφορούσαν 17 επιχειρήσεις απορρίφθηκαν ή τέθηκαν στο αρχείο και δεν επιτράπηκε η χρήση της αντίστοιχης ΠΟΠ ή ΠΓΕ

- Σημειώνεται ότι στις 31.12.2019 είχαν πιστοποίηση σε ισχύ 310 επιχειρήσεις για 542 προϊόντα ζωικής προέλευσης
- Για 79 επιχειρήσεις που είχαν υποβάλει αιτήσεις για 118 προϊόντα η πιστοποίηση είχε λήξει. Οι λόγοι μη χορήγησης ή μη ανανέωσης της πιστοποίησης είναι είτε η μη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου αξιολόγησης/ επιτήρησης σε επιχειρήσεις εντός του 2019 είτε η μη ολοκλήρωση της διαδικασίας πιστοποίησης εντός του 2019.

Β. Επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων φυτικής προέλευσης

Πραγματοποιήθηκαν 1281 διοικητικοί έλεγχοι που αφορούσαν 841 επιχειρήσεις. Διενεργήθηκαν επιτόπιοι έλεγχοι σε 243 επιχειρήσεις για 379 αιτήσεις για προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ.

Από τις 1281 αιτήσεις για προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ που υποβλήθηκαν :

- οι 56 αιτήσεις που αφορούσαν 50 επιχειρήσεις απορρίφθηκαν ή τέθηκαν στο αρχείο και δεν επιτράπηκε η χρήση της αντίστοιχης ΠΟΠ ή ΠΓΕ
- Σημειώνεται ότι στις 31.12.2019 είχαν πιστοποίηση σε ισχύ 392 επιχειρήσεις για 631 προϊόντα φυτικής προέλευσης (ελαιόλαδα και λοιπά φυτικά προϊόντα).
- Για 378 επιχειρήσεις που είχαν υποβάλει αιτήσεις για 511 προϊόντα, η πιστοποίηση είχε λήξει. Οι λόγοι μη χορήγησης ή μη ανανέωσης της πιστοποίησης είναι είτε η μη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου αξιολόγησης/ επιτήρησης σε επιχειρήσεις εντός του 2019 είτε η μη ολοκλήρωση της διαδικασίας πιστοποίησης εντός του 2019.

Επισημαίνεται ότι η απόλυτη συμφωνία σε επίπεδο επιχειρήσεων δεν είναι εφικτή, δεδομένου ότι η μία επιχείρηση είναι δυνατόν να έχει πιστοποιηθεί ή να απορριφθεί για ένα προϊόν και όχι για κάποιο άλλο.

3.2. Έλεγχοι προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ στην αγορά

Κατά τη διάρκεια του έτους 2019 για τα προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ διενεργήθηκαν έλεγχοι σε 30 σημεία χονδρικής και λιανικής διάθεσης προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ. Οι 8 έγιναν στην περιοχή της Αττικής και οι λοιποί 22 στις Περιφέρειες της χώρας. Από τα 67 ελεγχόμενα/καταγεγραμμένα προϊόντα, τα 23 αφορούσαν σε προϊόντα ζωικής προέλευσης (τυριά και μέλι) και τα 44 σε προϊόντα φυτικής προέλευσης (ελαιόλαδα, όσπρια, επιτρ. ελιές, προϊόντα αρτοποιίας, κα).

4. Συμπεράσματα

Πραγματοποιήθηκαν συνολικά επιτόπιοι έλεγχοι σε 318 επιχειρήσεις για 518 προϊόντα με γεωγραφική ένδειξη και διοικητικοί έλεγχοι σε 1256 επιχειρήσεις για 2013 προϊόντα με γεωγραφική ένδειξη.

Επιπλέον, διενεργήθηκαν επιτόπιοι έλεγχοι σε 30 χώρους διάθεσης (λιανική και χονδρική) προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ.

Παραπέμφθηκαν στην Πρωτοβάθμια Επιτροπή Εξέτασης Παρατυπιών και Παραβάσεων 33 επιχειρήσεις.

B. ΤΟΜΕΑΣ ΖΩΪΚΩΝ ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

1. Επίσημοι έλεγχοι

Από την επεξεργασία των στοιχείων προγραμματισμού και υλοποίησης επίσημων ελέγχων στις μονάδες διαχείρισης ΖΥΠ, που είναι καταγεγραμμένα στο πληροφοριακό σύστημα για τα ΖΥΠ (e-ΖΥΠ), προκύπτουν τα εξής συγκεντρωτικά στοιχεία επίσημου ελέγχου:

Πίνακας 1. Στοιχεία επίσημων ελέγχων σε μονάδες διαχείρισης ΖΥΠ για το έτος 2019

ΕΛΕΓΧΟΙ ΣΕ ΜΟΝΑΔΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΖΩΙΚΩΝ ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΩΝ					
Κατηγορία μονάδας	Αριθμός εγκεκριμένων μονάδων	Προγραμματισμός		Απολογισμός	
		Αριθμός μονάδων	Αριθμός ελέγχων	Αριθμός μονάδων	Αριθμός ελέγχων
ΑΠΟΤΕΦΡΩΣΗΣ	79	28	42	26	27
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ	59	41	54	26	29
ΤΡΟΦΕΣ ΓΙΑ ΖΩΑ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ	31	13	13	12	13
ΛΙΠΑΣΜΑΤΟ ΠΟΙΗΣΗ - ΒΙΟΑΕΡΙΟ - ΕΔΑΦΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ	38	20	23	16	16
ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΥ ΧΕΙΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ	166	58	64	47	48

ΚΑΤΑΧΩΡΗΜΕΝΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	29	30	18	19
ΣΥΝΟΛΟ	189	226	145	153

Κατά το έτος 2019 προγραμματίστηκαν 226 επίσημοι έλεγχοι σε 189 μονάδες διαχείρισης. Υλοποιήθηκαν 153 επίσημοι έλεγχοι σε 145 μονάδες. Από τα στοιχεία του Πίνακα 1 και με βάση την δραστηριότητα προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα :

- α) Το ποσοστό των ελεγχόμενων μονάδων διαχείρισης σε σχέση με τον προγραμματισμό ήταν **76,7%** (145/189),
- β) Το ποσοστό των υλοποιηθέντων επίσημων ελέγχων στις μονάδες διαχείρισης σε σχέση με τον προγραμματισμό ήταν **67,6%** (153/226).

2. Μέτρα συμμόρφωσης/κυρώσεις

Το Τμήμα ΖΥΠ κατά τη διάρκεια του έτους 2019 εισηγήθηκε την επιβολή τριών διοικητικών προστίμων συνολικού ύψους 30.350€ για παραβάσεις στον Τομέα Ζωικών Υποπροϊόντων βάσει του Ν. 4235/2014, άρθρο 24 και της υπ. αριθ. 434/82574/25-6-2014 (Β 1710) Απόφασης Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Ειδικότερα, επεβλήθησαν οι ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις σε μονάδες παραγωγής και διαχείρισης ΖΥΠ:

- Περιφέρεια Β. Αιγαίου: Πρόστιμο ύψους 6.000€ (κατόπιν υποβολής ένστασης από τον ενδιαφερόμενο) λόγω μη εγκεκριμένης χρήσης/απόρριψης ΖΥΠ/ΠΠ (Απόφαση τριμελούς επιτροπής εξέτασης ενστάσεων Α.Π. 1002/81240/15.04.2019)
- Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας : Πρόστιμο ύψους 9.600€ (συνολικό ύψος προστίμου 11.850€) σε μονάδα/παραγωγό ΖΥΠ λόγω μη ορθής αποθήκευσης & σήμανσης των ΖΥΠ & μη τήρησης μητρώου αποστολών σύμφωνα με την Απόφαση ΓΔΚ 180/43547/06.05.2019
- Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας : Πρόστιμο ύψους 14.750€ σε μονάδα διαχείρισης ΖΥΠ λόγω μη ορθού χειρισμού παραγόμενων ΖΥΠ, μη ορθής διαχείρισης & μη εγκεκριμένης χρήσης ή απόρριψης, σύμφωνα με την Απόφαση ΓΔΚ 1227/172492/02.08.2019.

Επιπροσθέτως έγινε ανάκληση λειτουργίας σε μια μονάδα μεταποίησης κατηγορίας 3, σε 4 μονάδες αποτέφρωσης χαμηλού δυναμικού και σε μια μονάδα ενδιάμεσου χειρισμού δερμάτων

3. Έκδοση εγκυκλίων και νομοθετικού έργου

α) Διευκρινίσεις για τη μεταφορά ζωικών υποπροϊόντων με οχήματα τροφίμων (εγκύκλιος ΔΚΔΥ 700/99015/7-5-2019)

β) Διαχείριση ΖΥΠ σε υποχρεωτικά κοινοποιήσιμη μολυσματική νόσο (εκτός ΜΣΕ) (εγκύκλιος ΔΚΔΥ 968/149474/21-6-2019)

γ) Επικύρωση εναλλακτικών παραμέτρων μετασχηματισμού για τις μονάδες παραγωγής βιοαερίου και τις μονάδες κομποστοποίησης (εγκύκλιος ΔΚΔΥ 969/149486/21-6-2019)

δ) Καταχώρηση αποθηκών παράγωγων προϊόντων για χρήση σε ζωοτροφές (εγκύκλιος ΔΚΔΥ 1534/260854/14-10-2019)

ε) Υποβολή προς έγκριση σχεδίου ΥΑ «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 300, 14.11.2009, σ. 1) και (ΕΕ) αριθ.142/2011 της Επιτροπής (ΕΕ L 054, 26.2.2011, σ. 1)»

γ) Υποβολή προς έγκριση σχεδίου τροποποίησης του άρθρου 15 του Ν.4351/2015 για ένταξη των περιφερειακών προγραμμάτων διαχείρισης νεκρών ζώων στο Εθνικό Πρόγραμμα Συλλογής και Διαχείρισης νεκρών ζώων

δ) Υποβολή προς έγκριση σχεδίου ΚΥΑ «Θέσπιση ετήσιου ανταποδοτικού τέλους για τις ανάγκες του εθνικού προγράμματος συλλογής και διαχείρισης νεκρών ζώων»

4. Εποπτεία

Διενεργήθηκε εποπτεία σε Περιφερειακές Κτηνιατρικές Υπηρεσίες και μονάδες παραγωγής και διαχείρισης ΖΥΠ στις ακόλουθες Περιφέρειες/Περιφερειακές Ενότητες της Χώρας :

α) Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (17-19/04/2019)

Αρμόδιες Αρχές

- Δνση Κτηνιατρικής Περιφέρειας

- Τμήμα Κτηνιατρικής ΠΕ Βοιωτίας
- Τμήμα Κτηνιατρικής ΠΕ Φθιώτιδας

Μονάδες παραγωγής και διαχείρισης

- μονάδα λιπασματοποίησης (277Υ2ΕΛ03C0)
- μονάδα ενδιάμεσου χειρισμού δολωμάτων (262Υ3ΕΛ06Ε)
- μονάδα παραγωγής βιοντίζελ (34Υ3ΕΛ06ΤΕ)
- σφαγείο (S157)

β) Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (21-23/05/2019)

Αρμόδιες Αρχές

- Δνση Κτηνιατρικής Περιφέρειας
- Τμήμα Κτηνιατρικής ΠΕ Ηλείας
- Τμήμα Κτηνιατρικής ΠΕ Αιτωλ/νίας

Μονάδες παραγωγής και διαχείρισης

- μονάδα μεταποίησης κατηγορίας 3 (165Υ3ΕΛ14Μ)
- μονάδες θαλάσσιας ιχθυοκαλλιέργειας

γ) Περιφέρεια Ηπείρου (3-5/09/2019)

Αρμόδιες Αρχές

- Δνση Κτηνιατρικής Περιφέρειας
- Τμήμα Κτηνιατρικής ΠΕ Ιωαννίνων

Μονάδες παραγωγής και διαχείρισης

- σφαγείο (S54)
-

δ) Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (3-5/09 & 18-19/09/2019)

Αρμόδιες Αρχές

- Δνση Κτηνιατρικής Περιφέρειας
- Τμήμα Κτηνιατρικής ΠΕ Κοζάνης
-

Μονάδες παραγωγής και διαχείρισης

- μονάδα μεταποίησης κατηγορίας 3 (273Y3EL58M)
- μονάδα μεταποίησης υλικών κατηγορίας 2 (215Y2EL58M)
- μονάδα ενδιάμεσου χειρισμού (352Y1EL58E)
- μονάδα αποτέφρωσης (216Y123EL58LP)

ε) Περιφέρεια Αττικής (19/11/2019)

Αρμόδιες Αρχές

- Δνση Κτηνιατρικής Περιφέρειας

Μονάδες παραγωγής και διαχείρισης

- Μονάδα λιπασματοποίησης (407Y23EL09CO)
-

ε) Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (2-3/12/2019)

Αρμόδιες Αρχές

- Δνση Κτηνιατρικής Περιφέρειας
- Τμήμα Κτηνιατρικής ΠΕ Εύβοιας
- Τμήμα Κτηνιατρικής ΠΕ Βοιωτίας

Μονάδες παραγωγής και διαχείρισης

- χρήστης πρώην γαλακτοκομικών προϊόντων για σίτιση χοιρινών (EL04Y3Xo02)
- μονάδα αποτέφρωσης χαμηλού δυναμικού (154Y123ELO4LP)
- μονάδα λιπασματοποίησης (153Y23ELO4CO)
- μονάδα λιπασματοποίησης (υπό έγκριση)
- μονάδες ενδιάμεσου χειρισμού - δερμάτων (23Y3ELO3E και 22Y3ELO3E)

Για τους ανωτέρω αναφερόμενους εποπτικούς ελέγχους, συντάχθηκαν σχετικές εκθέσεις με τα ευρήματα των ελέγχων και τις συστάσεις για λήψη των αναγκαίων διορθωτικών ενεργειών.

5. Εγκρίσεις/Καταχωρήσεις

Χορηγήθηκαν 14 Ειδικοί Κωδικοί Αριθμοί Έγκρισης σε νέες μονάδες και συγκεκριμένα:

- 1 μονάδα αποτέφρωσης χαμηλού δυναμικού
- 1 μονάδα αποτέφρωσης υψηλού δυναμικού
- 3 μονάδες μεταποίησης υλικών κατηγορίας 3
 - 1 μονάδα τήξης λιπών
- 4 μονάδες ενδιάμεσου χειρισμού υλικών κατηγορίας 3
 - 1 μονάδα επεξεργασίας δορών και δερμάτων σπληφόρων
 - 1 μονάδα διαλογής και ψύξης ζωικών υποπροϊόντων
 - 1 μονάδα παστερίωσης με προορισμό το βιοαέριο
 - 1 μονάδα επεξεργασίας γουνοδερμάτων
- 2 μονάδες παραγωγής τροφών για ζώα συντροφιάς
 - 1 μονάδα για ωμές τροφές (barf)
 - 1 μονάδα για μεταποιημένες τροφές
- 1 μονάδα λιπασματοποίησης
- 2 μονάδες παραγωγής βιοαερίου

Επιπροσθέτως, χορηγήθηκαν 10 αριθμοί καταχώρησης και συγκεκριμένα:

- 10 σε υπευθύνους επιχειρήσεων για σκοπούς εκτός τροφικής αλυσίδας (4 βυρσοδεψεία, 1 για κυνηγετικά τρόπαια και ταρίχευση, 2 για βούρτσες σκούπες, 2 για ενδιάμεσα προϊόντα και κτηνιατρικά φάρμακα και 1 για καλλυντικά προϊόντα)

Επίσης εγκρίθηκαν ή ανανεώθηκαν οι εγκρίσεις:

- σε 15 εμπόρους
- σε 688 οχήματα για μεταφορά ΖΥΠ ή παράγωγων προϊόντων (ΠΠ) σε όλη τη Χώρα.

6. Πληροφοριακό σύστημα ΖΥΠ

Συνεχίζεται πιλοτικά η χρήση της ψηφιακής εφαρμογής του ηλεκτρονικού συστήματος για τα Ζωικά Υποπροϊόντα από τις επιχειρήσεις που παράγουν ή διαχειρίζονται ΖΥΠ.

Οι επίσημοι κτηνίατροι προγραμματίζουν τους ελέγχους λαμβάνοντας υπόψη την βαθμολογία που προτείνει αυτόματα το ηλεκτρονικό σύστημα για κάθε μονάδα διαχείρισης, βάσει κριτηρίων επικινδυνότητας και ακολούθως εισάγουν τα αποτελέσματα των ελέγχων τους σε αυτήν.

Γίνονται συνεχώς βελτιώσεις και επεκτάσεις των δυνατοτήτων επεξεργασίας των δεδομένων.

7. Διαχείριση νεκρών ζώων

Το εθνικό πρόγραμμα διαχείρισης νεκρών ζώων, περιλαμβάνει πλέον τα περιφερειακά προγράμματα συλλογής και διαχείρισης νεκρών ζώων, τα οποία χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) και υλοποιούνται από αναδόχους φορείς που επιλέγονται κατόπιν ανοικτού διεθνούς τριετούς διαγωνισμού.

Κατά το έτος 2019, ξεκινούν τα περιφερειακά προγράμματα σε Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (υπογραφή σύμβασης 7/2019) και Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (υπογραφή σύμβασης 9/2019). Οι υπόλοιπες 9 Περιφέρειες βρίσκονται σε διάφορα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας για την ανάδειξη του φορέα υλοποίησης.

8. Εκπαιδεύσεις / παρουσιάσεις / ομάδες εργασίας

Υλοποιήθηκε ένα (1) εβδομαδιαίο εκπαιδευτικό σεμινάριο στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης/Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ), με θέματα παραγωγής και διαχείρισης ζωικών υποπροϊόντων. Η ημερομηνία υλοποίησης του σεμιναρίου για το έτος 2019 ήταν:

- 1^ο σεμινάριο ΖΥΠ: Αθήνα, 18-22/3/2019 (16 άτομα)

Το Τμήμα συμμετείχε στο:

- Πανελλήνιο Συνέδριο 2019 για το κρέας και τα προϊόντα του, που πραγματοποιήθηκε 1-3 Φεβρουαρίου στη Θεσσαλονίκη και παρουσιάστηκε η εργασία με θέμα «Νομοθεσία για τη χρήση ΖΥΠ στις μονάδες παραγωγής βιοαερίου»
- 1^ο Διεθνές Συνέδριο Βιοαερίου που πραγματοποιήθηκε 3-4 Μαΐου στην Αθήνα και παρουσιάστηκε η εργασία με θέμα «Legislation on the use of ABPs in biogas plants»

Τέλος, το Τμήμα συμμετείχε σε δύο (2) συναντήσεις της ομάδας εργασίας της ΕΕ για τα ζωικά υποπροϊόντα στις Βρυξέλλες, που πραγματοποιήθηκαν στις 7/6/2019 και 7/10/2019, καθώς και σε ομάδα εργασίας για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά που πραγματοποιήθηκε στην Ιρλανδία, στις 11-12/12/2019. Τα θέματα που συζητήθηκαν καθώς και οι απόψεις και τα σχόλια των κρατών μελών, αναφέρονται στις σχετικές εκθέσεις συμμετοχής.

9. Εισαγωγές -εξαγωγές

Κατά τη διάρκεια του έτους 2019, το Τμήμα δέχτηκε & διαχειρίστηκε τα παρακάτω αιτήματα εξαγωγής ΖΥΠ προς Τρίτες Χώρες. Τα αιτήματα αυτά προήλθαν από ιδιώτες καθώς και το Σύνδεσμο Ελλήνων Εμπόρων Εξαγωγέων Δέρματος (πίνακας 2).

Πίνακας 2. Αιτήματα εξαγωγών ΖΥΠ προς Τρίτες Χώρες κατά το έτος 2019

Είδος ΖΥΠ	Τρίτη Χώρα
Εργοστασιακά πλυμένο μαλλί προβάτου	Ρωσία, Λαϊκή Δημοκρατία Κίνας (ΛΔΚ)
Αλατισμένα δέρματα χοίρειας προέλευσης	Κολομβία, ΤΑΙΩΑΝ, Βιετνάμ,
Δορές & δέρματα μηρυκαστικών	ΛΔΚ, Ταϊλάνδη, Βιετνάμ
Συσκευασμένες τροφές για ζώα συντροφιάς	ΛΔΚ*, Κόσσοβο, Ισραήλ, Ην. Αραβικά Εμιράτα (ΗΑΕ) Β. Μακεδονία
Συσκευασμένο ιχθυάλευρο	Αλβανία
Επεξεργασμένα κυνηγετικά τρόπαια	Ιαπωνία, Σιγκαπούρη
μελισσοτροφή μη ζωικής προέλευσης (δεν εμπίπτει στον Καν 1069/2009)**	Βόρεια Μακεδονία

Στον παρακάτω Πίνακα παρατίθενται στοιχεία σχετικά με την έκβαση των αιτημάτων εξαγωγής ΖΥΠ προς Τρίτες Χώρες το έτος 2019. Συμπερασματικά, κατά το έτος 2019 δημιουργήθηκαν οι παρακάτω νέες αγορές & είναι διαθέσιμες στους Έλληνες παραγωγούς-εξαγωγείς ΖΥΠ: Ισραήλ & Παλαιστίνη για συσκευασμένες τροφές για ζώα συντροφιάς, Κόσσοβο για Α΄ ύλες ζωοτροφών, ΗΑΕ για τροφές για ζώα συντροφιάς, Σερβία για μεταποιημένες & κονσερβοποιημένες τροφές για ζώα συντροφιάς όπως επίσης και για δερμάτινα κόκκαλα, Ιαπωνία & Σιγκαπούρη για επεξεργασμένα κυνηγετικά τρόπαια & Β. Μακεδονία για μεταποιημένες (πλην κονσερβοποιημένων) τροφές για ζώα συντροφιάς.

Παράλληλα **διευκρινίστηκαν** τα παρακάτω ζητήματα:

1. Η εξαγωγή δερμάτων βόειας & χοίρειας προέλευσης προς ΛΔΚ διεξάγεται απρόσκοπτα
2. Για την εξαγωγή μελισσοτροφής με δασμολογικό κωδ. CN23099020 προς Β. Μακεδονία **δεν** απαιτείται Κτηνιατρικό Υγειονομικό Πιστοποιητικό.

Επιπρόσθετα, τα πιστοποιητικά για τις εξαγωγές προς Β. Μακεδονία αναρτήθηκαν επικαιροποιημένα ως προς τη συνταγματική ονομασία της χώρας.

Πίνακας 3. Ανταπόκριση των Τρίτων Χωρών στα αιτήματα εξαγωγής ΖΥΠ το έτος 2019

Χώρα	Έκβαση αιτήματος
Ρωσία	Απόρριψη αιτήματος/ αποστολή σχολίων προς ΕΕ αναφορικά με το νέο προτεινόμενο Κτηνιατρικό Υγειονομικό Πιστοποιητικό
ΛΔΚ	Απόρριψη αιτημάτων εισαγωγής μαλλιού & τροφών για ζώα συντροφιάς & αποστολή ερωτηματολογίου για επανέναρξη εμπορίου μαλλιού / *απαιτούνται διμερείς διαπραγματεύσεις
Κολομβία	Αίτημα σε εξέλιξη
ΤΑΙΩΑΝ	Αποστολή αιτήματος προς ΥΠΕΞ Αθήνας
Βιετνάμ	Εκ νέου ερώτημα για την αποδοχή του προτεινόμενου πιστοποιητικού
Ταϊλάνδη	Αίτημα σε εξέλιξη
Ισραήλ	Θετική απάντηση, ανάρτηση Υγ. Πιστοποιητικού & Βεβαίωσης για τις μονάδες-παραγωγούς τροφών/ ανάλογες απαιτήσεις ισχύουν και για την Παλαιστίνη
Κόσσοβο	Ανάρτηση πιστοποιητικού για Α΄ ύλης ζωοτροφών
Σερβία	Μετάφραση 3 Πιστοποιητικών (κονσερβοποιημένες τροφές για ζώα συντροφιάς, μεταποιημένες τροφές για ζώα συντροφιάς εκτός

	κονσερβοποιημένων, δερμάτινα κόκκαλα)
ΗΑΕ	Ανάρτηση απαιτήσεων για την εισαγωγή & διακίνηση ΖΥΠ στα ΗΑΕ
Αλβανία Αλβανία (συνέχεια)	Η χώρα δεν διαθέτει το κατάλληλο πιστοποιητικό & πρότεινε την αποστολή υποδείγματος- Αποστολή για μετάφραση στην αλβανική γλώσσα του Υγ. Πιστοποιητικού του Καν (ΕΕ) 2019/319 (Παράρτημα ΙΙ, Κεφ. 1 <Για μεταποιημένη ζ. πρωτεΐνη...μέσω αυτής> Αναμονή μεταφρασμένου κειμένου.
Ιαπωνία/ Σιγκαπούρη	Αποστολή οδηγιών - ενημέρωση εξαγωγέα
Β. Μακεδονία	Ανάρτηση δίγλωσσου επικαιροποιημένου (ως προς τη συνταγματική ονομασία της χώρας) πιστοποιητικού για μεταποιημένες τροφές (πλην κονσερβοποιημένων) για ζώα συντροφιάς/ **Δεν απαιτείται Κτηνιατρικό πιστοποιητικό εφόσον η μελισσοτροφή φέρει το δασμολογικό κωδ. CN23099020

10. Τεχνικές εισηγήσεις για κυκλοφορία λιπασμάτων Νέου Τύπου

Το Τμήμα ΖΥΠ κατά τη διάρκεια του έτους 2019, εξέτασε τους τεχνικούς φακέλους για την αδειοδότηση 16 λιπασμάτων Νέου Τύπου. Τα λιπάσματα που περιέχουν -μεταξύ άλλων συστατικών- και ΖΥΠ πρέπει να συμμορφώνονται με τους Καν. 1069/2009 & 142/2011 (Παράρτημα VIII, Κεφ. ΙΙ, παράγραφος 2, σημ. β, στοιχείο χί).

Οι τεχνικοί φάκελοι στάλθηκαν σε μορφή CD από το Τμήμα Λιπασμάτων & Εδαφολογίας της Δ/νσης Περιβάλλοντος, Χωροταξίας & Κλιματικής Αλλαγής του ΥΠ.Α.Α.Τ.

Γ. ΤΟΜΕΑΣ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ

1. Σύστημα ελέγχων - Επίσημοι Έλεγχοι

Το 2019 ήταν το πρώτο έτος που ενεργοποιήθηκε ο ελεγκτικός ρόλος των εποπτών κυκλοφορίας ζωοτροφών των Τμημάτων Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων (ΤΑΑΕ) του ΥΠΑΑΤ, κατόπιν της έκδοσης της υπ' αριθμ. 822/60139/25-4-2018 ΚΥΑ (ΦΕΚ 1608, Β΄) και του Εθνικού Προγράμματος Ελέγχου Ζωοτροφών και Επιχειρήσεων Ζωοτροφών 2019.

Σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα 2019 οι επόπτες κυκλοφορίας ζωοτροφών των ΤΑΑΕ επιφορτίστηκαν με τις επιθεωρήσεις και δειγματοληψίες σε επιχειρήσεις χαμηλού κινδύνου, ενώ οι επόπτες των Δ/νσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) με αυτές σε επιχειρήσεις μεσαίου και υψηλού κινδύνου.

Οι επιθεωρήσεις και δειγματοληψίες πραγματοποιήθηκαν σε όλα τα στάδια της παραγωγής και χρήσης των ζωοτροφών, συμπεριλαμβανομένης και της εισαγωγής. Οι έλεγχοι αφορούσαν τόσο την ποιότητα (έλεγχοι επισημάνσης) όσο και την ασφάλεια των ζωοτροφών (επιθεωρήσεις ως προς την τήρηση των απαιτήσεων του Καν. 183/2005 για την υγιεινή των ζωοτροφών και δειγματοληψίες για τα επίπεδα ανεπιθύμητων ουσιών κλπ.)

Επιπλέον, διενεργήθηκαν έκτακτοι προληπτικοί έλεγχοι ζωοτροφών για την αφρικανική πανώλη των χοίρων σε χοιροτροφικές εκμεταλλεύσεις, παρασκευαστήρια ζωοτροφών, ενδιάμεσους ζωοτροφών, μεταφορικές εταιρίες και σημεία εισόδου.

2. Αποτελέσματα των Ελέγχων

2.1. Το 2019 πραγματοποιήθηκαν από τους επόπτες κυκλοφορίας ζωοτροφών των ΔΑΟΚ και των ΤΑΑΕ 1.138 επιθεωρήσεις σε επιχειρήσεις ζωοτροφών, εκ των οποίων οι 192 αφορούσαν περιπτώσεις επιθεωρήσεων μετά από αίτηση για χορήγηση κωδικού εγγραφής ή έγκρισης. Με βάση τα στοιχεία των ελέγχων, διενεργήθηκαν επιθεωρήσεις σε ποσοστό 52% επί του συνόλου των επιχειρήσεων παρασκευής σύνθετων ζωοτροφών. Το αντίστοιχο ποσοστό για τις επιχειρήσεις παρασκευής προσθέτων υλών και προμιγμάτων είναι 68%, ενώ για τις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν παρασκευαστήριο ζωοτροφών και είναι εγγεγραμμένες στο μητρώο ζωοτροφών το ποσοστό είναι 14%. Στον **Πίνακα 1** παρουσιάζεται ο αριθμός επιθεωρήσεων και δειγματοληψιών στις διαφορετικές κατηγορίες επιχειρήσεων ζωοτροφών.

2.2. Κατά το 2019 πραγματοποιήθηκαν 2 επιτόπιοι έλεγχοι-επιθεωρήσεις σε επιχειρήσεις ζωοτροφών από τη Δ/νση Ζωοτροφών και Βοσκήσιμων Γαίων του ΥπαΑΤ σε συνεργασία με την αντίστοιχη Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής.

2.3. Οι σχετικοί με την επισήμανση και τα συνοδευτικά έγγραφα σε εγχώρια, κοινοτικά και εισαγόμενα προϊόντα έλεγχοι ανέρχονται σε 33.413 Σε αυτούς διαπιστώθηκαν 171 μη συμμορφώσεις, δηλαδή ποσοστό 5%. (Πίνακας 2).

2.4. Σύμφωνα με στοιχεία που μας έχουν αποστείλει τα Εργαστήρια Ελέγχου Κυκλοφορίας Ζωοτροφών της Χώρας (Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Λάρισας), ο αριθμός των ελεγχθέντων δειγμάτων ζωοτροφών κατά το έτος 2019 ανέρχεται σε 801 και ο αριθμός των μη συμμορφούμενων σε 71, δηλαδή ποσοστό 8,9% (Πίνακας 3).

2.5. Στην τέταρτη στήλη του Πίνακα 1 αναφέρεται ο αριθμός δειγμάτων ανά κατηγορία επιχειρήσεων. Οι δειγματοληψίες έγιναν σε όλα τα στάδια παραγωγής και χρήσης των ζωοτροφών. Τα στοιχεία αυτά προέρχονται από τις ΔΑΟΚ και τα ΤΑΑΕ και αφορούν τα δείγματα που έλαβαν οι επόπτες των ΔΑΟΚ και ΤΑΑΕ σε επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες ή εγκεκριμένες.

2.6. Οι έλεγχοι για τον προσδιορισμό των αναλυτικών συστατικών στις ζωοτροφές παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.

2.7. Όσον αφορά τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς εξετάστηκαν 38 δείγματα και διαπιστώθηκαν 2 μη συμμορφώσεις (Πίνακας 5).

2.8. Στον Πίνακα 5 παρουσιάζονται επίσης τα αποτελέσματα των ελέγχων α) για την εφαρμογή της κατάργησης χρήσης των αντιβιοτικών ως πρόσθετες ύλες ζωοτροφών, β) για την παρουσία απαγορευμένων συστατικών ζωικής προέλευσης, γ) για κοκκιδιοστατικά ή/και ιστομονοστατικά, δ) για την τήρηση της μέγιστης περιεκτικότητας του χαλκού και του ψευδαργύρου και ε) για την τήρηση της μέγιστης περιεκτικότητας του σιδήρου και του μαγγανίου.

2.9. Οι έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν για ανεπιθύμητες ουσίες παρουσιάζονται στον Πίνακα 6.

α) Όσον αφορά την ανίχνευση Αφλατοξίνης Β1 στις ζωοτροφές εξετάστηκαν 97 δείγματα και δεν διαπιστώθηκε μη συμμόρφωση.

β) Για τα βαρέα μέταλλα πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι σε 101 δείγματα για αρσενικό, μόλυβδο και κάδμιο, καθώς και 107 για υδράργυρο και δεν διαπιστώθηκε μη συμμόρφωση.

γ) Για τα φυτοφάρμακα πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι σε 46 δείγματα ζωοτροφών και δεν διαπιστώθηκε μη συμμόρφωση.

δ) Για τις διοξίνες πραγματοποιήθηκαν 45 αναλύσεις και δεν διαπιστώθηκε παράβαση.

ε) Επίσης, εξετάστηκαν 22 δείγματα για γκοσσυπόλη και δεν ανιχνεύτηκε η παρουσία γκοσσυπόλης πάνω από τα ανώτατα επιτρεπόμενα όρια σε κανένα από αυτά.

στ) Τα αναλυτικά αποτελέσματα των ελέγχων που αφορούν στην παρουσία των συστατικών ζωικής προέλευσης παρουσιάζονται στον Πίνακα 7. Τα στοιχεία του πίνακα προέρχονται από τις Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) και τα Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχου (ΤΑΑΕ).

3. Αξιολόγηση των επίσημων ελέγχων

3.1. Επιθεωρήσεις σε επιχειρήσεις ζωοτροφών

Κατά το 2019, επιθεωρήθηκε σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων ζωοτροφών, συμπεριλαμβανομένων μονάδων που παράγουν ζωοτροφές για ιδιοκατανάλωση. Όπως και τα προηγούμενα έτη, τα αποτελέσματα αυτών των επιθεωρήσεων χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των επιχειρήσεων, ώστε οι επιθεωρήσεις να διεξάγονται με βάση την ανάλυση κινδύνου, όπως αναφέρεται στο Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου Ζωοτροφών.

3.2. Παραβάσεις που διαπιστώθηκαν κατά τους επιτόπιους ελέγχους

Σε περιπτώσεις που διαπιστώθηκαν παραβάσεις κατά τους επιτόπιους ελέγχους - επιθεωρήσεις για τις οποίες προβλέπονται συστάσεις ή κυρώσεις έγιναν οι σχετικές συστάσεις από τα ελεγκτικά όργανα, τα οποία διαβίβασαν στη Διεύθυνση Ζωοτροφών και Βοσκήσιμων Γαιών (ΔΖΒΓ) όλα τα στοιχεία για την επιβολή των σχετικών κυρώσεων. Στις περιπτώσεις εκείνες που οι παραβάσεις διαπράχθηκαν από επιχειρήσεις με έδρα σε άλλη ΔΑΟΚ ή ΤΑΑΕ από αυτή όπου διαπιστώθηκε η παράβαση (π.χ. κυκλοφορία ζωοτροφών χωρίς την απαραίτητη επισήμανση), υπήρξε ενημέρωση και συντονισμός μεταξύ των αρμόδιων αρχών (ΔΖΒΓ και ΔΑΟΚ ή ΤΑΑΕ), προκειμένου να γίνουν όλοι οι απαραίτητοι επιτόπιοι έλεγχοι και να διαπιστωθεί η έκταση της παράβασης.

3.3. Εργαστηριακοί έλεγχοι

α. Παραβάσεις ως προς τα συστατικά ζωικής προέλευσης

Σε σύνολο 113 δειγμάτων που εξετάστηκαν με μικροσκοπικό έλεγχο και σε σύνολο 12 δειγμάτων που εξετάστηκαν με τη μέθοδο PCR διαπιστώθηκε 1 μη συμμόρφωση.

β. Αφλατοξίνη Β1

Σε σύνολο 97 δειγμάτων που εξετάστηκαν δεν εντοπίστηκε δείγμα με παρουσία άνω των επιτρεπόμενων ορίων. Το φαινόμενο της αυξημένης παρουσίας αφλατοξίνης Β1 σε δημητριακούς καρπούς κατά το 2012, δεν παρατηρήθηκε κατά τα επόμενα έτη. Παρόλα αυτά, θα συνεχιστεί να δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις σύνθετες ζωοτροφές που προορίζονται για μηρυκαστικά γαλακτοπαραγωγικής κατεύθυνσης, καθώς και σε περιοχές με αυξημένη υγρασία και σε περιπτώσεις κτηνοτρόφων που καλλιεργούν δημητριακούς καρπούς. Τέλος, σε περιπτώσεις που ανιχνεύεται αφλατοξίνη στο γάλα, πραγματοποιούνται έλεγχοι σε ζωοτροφές που προορίζονται για τα γαλακτοπαραγωγικά ζώα.

γ. Παραβάσεις ως προς την χημική σύσταση των ζωοτροφών και τη νομοθεσία για τους Γενετικά Τροποποιημένους Οργανισμούς

Κατά την πραγματοποίηση των εργαστηριακών ελέγχων για την χημική σύσταση των ζωοτροφών διαπιστώθηκαν αποκλίσεις σε σχέση με ότι αναγράφεται στην ετικέτα της ζωοτροφής πάνω από τα

επιτρεπόμενα όρια ανοχής. Στις συγκεκριμένες επιχειρήσεις ζωοτροφών έγιναν έγγραφες συστάσεις για τη λήψη διορθωτικών μέτρων και ορίσθηκε επανέλεγχος.

Σε ότι αφορά τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς διαπιστώθηκαν 2 παραβάσεις σε 38 δείγματα ζωοτροφών.

δ. Πρόσθετες ύλες

Όσον αφορά στις πρόσθετες ύλες ζωοτροφών έγινε έλεγχος:

α) της τήρησης των όρων έγκρισης και των ορίων της Οδηγίας 2002/32/EK για τα κοκκιδιοστατικά σε 7 και 9 δείγματα, αντίστοιχα από τα οποία δεν διαπιστώθηκαν μη συμμορφώσεις.

β) για μη επιτρεπόμενη χρήση αντιβιοτικών ως πρόσθετες ύλες ζωοτροφών σε 14 δείγματα και δεν διαπιστώθηκαν μη συμμορφώσεις,

γ) της περιεκτικότητας των ζωοτροφών στα ιχνοστοιχεία χαλκό (Cu), ψευδάργυρο (Zn), σίδηρο (Fe) και μαγγάνιο (Mn): συνολικά εξετάστηκαν 48 δείγματα ζωοτροφών για χαλκό, 52 δείγματα ζωοτροφών για ψευδάργυρο, 12 δείγματα ζωοτροφών για σίδηρο και 14 δείγματα για μαγγάνιο. Αναφορικά με το χαλκό διαπιστώθηκαν 3 μη συμμορφώσεις που αφορούσαν στην επισήμανση (Καν. (ΕΚ) 767/2009). Αναφορικά με τον ψευδάργυρο διαπιστώθηκαν μη συμμορφώσεις σε 7 δείγματα, εκ των οποίων στα 6 δείγματα η μη συμμόρφωση αφορούσε στην επισήμανση (Καν. (ΕΚ) 767/2009) και σε 1 στους όρους έγκρισης της εν λόγω πρόσθετης ύλης (Καν. (ΕΚ) 1334/2003). Τέλος, διαπιστώθηκε μία μη συμμόρφωση σε δείγμα που αναλύθηκε για μαγγάνιο και αφορούσε στην επισήμανση (Καν. (ΕΚ) 767/2009), ενώ δεν διαπιστώθηκε μη συμμόρφωση για το σίδηρο.

ε. Νικέλιο

Πραγματοποιήθηκαν αναλύσεις σε 107 δείγματα ζωοτροφών για παρουσία Νικελίου.

3.4. Εκπαίδευση

Κατά το 2019 σε σεμινάρια που διοργανώθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμμετείχε 1 υπάλληλος της Δ/νσης Ζωοτροφών και Βοσκήσιμων Γαιών και 1 επόπτης κυκλοφορίας ζωοτροφών από τις Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων. Τα σεμινάρια αυτά κάλυπταν τον τομέα της νομοθεσίας ζωοτροφών.

3.5. Έλεγχοι επαλήθευσης

Κατά το 2019 και σε εφαρμογή της ΚΥΑ 1156/82215/18-7-2016 (ΦΕΚ 2440, Β΄) πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι επαλήθευσης σε Περιφερειακές Ενότητες της χώρας από τη Δ/νση Ζωοτροφών και Βοσκήσιμων Γαιών προκειμένου να διαπιστωθεί η αποτελεσματικότητα των ελέγχων που πραγματοποιούνται από τους επόπτες κυκλοφορίας ζωοτροφών. Η επιλογή των υπηρεσιών προς έλεγχο έγινε με χρήση ανάλυσης επικινδυνότητας σύμφωνα με τα οριζόμενα στη σχετική νομοθεσία.

Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν 2 επιτόπιοι έλεγχοι (ΔΑΟΚ Αιτ/νίας, ΔΑΟΚ Ιωαννίνων), καθώς και 5 διοικητικοί έλεγχοι (ΔΑΟΚ Κυκλάδων, ΔΑΟΚ Ημαθίας, ΔΑΟΚ Σερρών, ΔΑΟΚ Καβάλας, ΔΑΟΚ Ροδόπης). Τα αποτελέσματα των ελέγχων αυτών έχουν καταγραφεί σε σχετικές εκθέσεις

4. Συμπεράσματα

Από τα αποτελέσματα των ελέγχων διαπιστώνεται ότι αν και υπήρχαν παραβάσεις ως προς των ασφάλεια ζωοτροφών, αυτές δεν ήταν εκτεταμένης κλίμακας αφορούσαν και περιορίστηκαν σε τοπικό επίπεδο και δεν τέθηκε σε κίνδυνο η ασφάλεια της τροφικής αλυσίδας.

Δ. ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Δ1. ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΖΩΝΤΩΝ ΖΩΩΝ & ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΖΩΪΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

Έλεγχοι εισαγομένων φορτίων ζώντων ζώων και προϊόντων ζωικής προέλευσης από τρίτες χώρες:

Κάθε παρτίδα ζώντων ζώων και ζωικών προϊόντων, προέλευσης τρίτων χωρών πρέπει να εισέρχεται στην Ε.Ε. μέσω εγκεκριμένων συνοριακών σταθμών ελέγχου (ΣΥΚΕ) προκειμένου να υποβληθούν σε κτηνιατρικούς ελέγχους, βάσει των οδηγιών 97/78/ΕΚ και 91/496/ΕΟΚ, όπως αυτές έχουν εναρμονισθεί με το Π.Δ. 120/2000. Στην Ελλάδα οι συνοριακοί σταθμοί επιθεώρησης καθορίζονται με το Π.Δ. 97/2017 (ΦΕΚ 138Α΄). Παρατίθεται ο σχετικός κατάλογος των ΣΥΚΕ και των σημείων εισόδου σε παρέκκλιση:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

- ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΟΡΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (ΣΥ.Κ.Ε.) ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΙΣΟΔΟΥ

A/A	• ΣΥΝΟΡΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (ΣΥ.Κ.Ε.)	• ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
1	ΣΥ.Κ.Ε. ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ	Κτίριο 26 ΤΚ. 190 04 Σπάτα Αττική
2	ΣΥ.Κ.Ε. ΠΕΙΡΑΙΑ	Νέο Ικόνιο Περάματος ΤΚ. 188 63 Πειραιάς
3	ΣΥ.Κ.Ε. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ)	Εμπ. Στ. Αεροδρ. Μακεδονίας ΤΚ. 551 03 Θεσσαλονίκη
4	ΣΥ.Κ.Ε. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (ΛΙΜΕΝΑΣ)	25 ^η Αποθήκη ΟΛΘ ΤΚ. 541 10 Θεσσαλονίκη
5	ΣΥ.Κ.Ε. ΕΥΖΩΝΩΝ	ΤΚ. 610 01 Πολύκαστρο Κιλκίς

6	ΣΥ.Κ.Ε. ΝΕΟΥ ΚΑΥΚΑΣΟΥ	Νέος Καύκασος ΤΚ. 531 00 Φλώρινα
7	ΣΥ.Κ.Ε. ΠΕΠΛΟΥ	Γέφυρα Κήπων ΤΚ. 685 00 Έβρος
8	ΣΥ.Κ.Ε. ΚΑΚΑΒΙΑΣ	Κακαβιά Ιωαννίνων ΤΚ. 440 02
9	ΣΥ.Κ.Ε ΑΣΤΑΚΟΥ	Πλατυγιάλι ΤΚ. 30006 Αστακός
	ΣΗΜΕΙΑ ΕΙΣΟΔΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
1	Π.Ε. Ρόδου Δ.Α.Ο.Κ. Τμήμα Κτηνιατρικής	Γ. Μαύρου 2 Κτίριο Ζέφυρος, ΤΚ 85100 Ρόδος
2	Π.Ε. Κω Δ.Α.Ο.Κ. Τμήμα Κτηνιατρικής	
3	Π.Ε. Καλύμνου Δ.Α.Ο.Κ. Τμήμα Κτηνιατρικής	
4	Π.Ε. Λέσβου Δ.Α.Ο.Κ. Τμήμα Κτηνιατρικής	Παγανή Μυτιλήνης ΤΚ.81100 Μυτιλήνη
5	Π.Ε. Λήμνου Δ.Α.Ο.Κ. Τμήμα Κτηνιατρικής	Μύρινα ΤΚ 81401 Λήμνος
6	Π.Ε. Χίου Δ.Α.Ο.Κ. Τμήμα Κτηνιατρικής	Ι. Χανδρή 20 ΤΚ 82100 Χίος
7	Π.Ε. Σάμου Δ.Α.Ο.Κ. Τμήμα Κτηνιατρικής	Νέο Διοικητήριο, Δερβενακίων ΤΚ 83100 Σάμος

8	Π.Ε. Σύρου Δ.Α.Ο.Κ. Τμήμα Κτηνιατρικής	Πάροδος Ηρώων Πολυτεχνείου ΤΚ 84100 Ερμούπολη
9	Π.Ε. Κεφαλληνίας Δ.Α.Ο.Κ. Τμήμα Κτηνιατρικής	Σουηδίας 11 ΤΚ 28100 Αργοστόλι
10	Π.Ε. Χανίων Δ.Α.Ο.Κ. Τμήμα Κτηνιατρικής	Όαση Αγιάς ΤΚ 73103 Χανιά
11	Π.Ε. Ηρακλείου Δ.Α.Ο.Κ. Τμήμα Κτηνιατρικής	Πλάτωνος 67, Μέσα Κατσαμπάς ΤΚ 74307 Ηράκλειο
12	Π.Ε. Κέρκυρας Δ.Α.Ο.Κ. Τμήμα Κτηνιατρικής	Κολοκοτρώνη 24 ΤΚ 49100 Κέρκυρα

Στο πλαίσιο της κοινοτικής οριζόντιας και κάθετης νομοθεσίας, καθώς και των εθνικών διατάξεων, οι ΣΥΚΕ πραγματοποιούν τους ελέγχους όλων των φορτίων ζώντων ζώων και ζωικών προϊόντων που εισάγονται από τρίτες χώρες. Ειδικότερα, οι εισαγωγές ζώντων ζώων από τρίτες χώρες εξακολουθούν να είναι σχεδόν μηδενικές και αφορούν κυρίως σκουλήκια που χρησιμοποιούνται ως δολώματα ή διακοσμητικά ψάρια. Οι εισαγωγές ζωικών προϊόντων αφορούν κυρίως σε κρέας, αλιεύματα και προϊόντα αυτών.

Είδος ελέγχων:

Οι έλεγχοι που διεξάγονται στους ΣΥΚΕ στα φορτία ζώντων ζώων και ζωικών προϊόντων ακολουθούν τους κανόνες που θεσπίζει η ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία.

Στο πλαίσιο αυτής, ο υπεύθυνος για το φορτίο οφείλει να κοινοποιεί ηλεκτρονικά, μέσω του συστήματος TRACES, στο προσωπικό του ΣΥΚΕ, εκ των προτέρων, όλα τα στοιχεία που αφορούν το φορτίο που πρόκειται να προσκομιστεί στον σταθμό. Ο ΣΥΚΕ ελέγχει τα δηλωτικά των πλοίων και των αεροπλάνων, καθώς και την αντιστοιχία τους προς τις προαναφερόμενες ηλεκτρονικές δηλώσεις. Επιπλέον, η διασταύρωση των φορτίων που οφείλουν να υποστούν κτηνιατρικό έλεγχο γίνεται με τη χρήση του ηλεκτρονικού συστήματος των οργανισμών λιμένων, καθώς και σε συνεργασία με τις τελωνειακές υπηρεσίες.

Βάσει των κοινοτικών οριζόντιων οδηγιών 97/78/ΕΚ και 91/496/ΕΚ, τα αφικνούμενα στον ΣΥΚΕ, φορτία ζώντων ζώων ή ζωικών προϊόντων από τρίτες χώρες υποβάλλονται:

α) 100% σε **έλεγχο εγγράφων** προκειμένου να διαπιστωθεί η εγκυρότητα αυτών, καθώς και η αντιστοιχία των πληροφοριών με εκείνες που περιλαμβάνονται στην προκοινοποίηση που περιγράφηκε παραπάνω,

β) 100% σε **έλεγχο ταυτότητας** για να επιβεβαιωθεί ότι τα προϊόντα ανταποκρίνονται στα στοιχεία των πιστοποιητικών ή εγγράφων που συνοδεύουν τα φορτία.

Εξαίρεση από τα παραπάνω αποτελούν τα φορτία που ακολουθούν τις ειδικές διαδικασίες που ορίζονται από την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία, όπως είναι λόγου χάρη οι μεταφορτώσεις και οι διαμετακομίσεις, για τις οποίες υπάρχει ειδικό καθεστώς. Εν τούτοις, σε περίπτωση που υπάρχει κίνδυνος για την υγεία των ζώων ή τη δημόσια υγεία, το φορτίο μπορεί να υποβληθεί σε έλεγχο (εγγράφων, ταυτότητας και φυσικό), βάσει του άρθρου 20 της ίδιας οδηγίας.

γ) Ο **Φυσικός έλεγχος** περιλαμβάνει:

- οργανοληπτικές εξετάσεις
- απλές φυσικές ή χημικές δοκιμές
- εργαστηριακές εξετάσεις για την ανίχνευση καταλοίπων, προσμείξεων, ενδείξεων αλλοίωσης ή για την επιβεβαίωση κάποιου νοσήματος στην περίπτωση που πρόκειται για ζώντα ζώα.

Οι εργαστηριακές δοκιμές πραγματοποιούνται :

- στο πλαίσιο τυχαίας δειγματοληψίας που πραγματοποιείται βάσει της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας,
- σε περίπτωση υποψίας,
- σε περίπτωση έκτακτων υγειονομικών μέτρων που ορίζονται από την κοινοτική νομοθεσία για συγκεκριμένα προϊόντα ή συγκεκριμένη τρίτη χώρα προέλευσης,
- κατόπιν λήψης μηνύματος RASFF,
- με βάση το εθνικό πλάνο δειγματοληψίας.

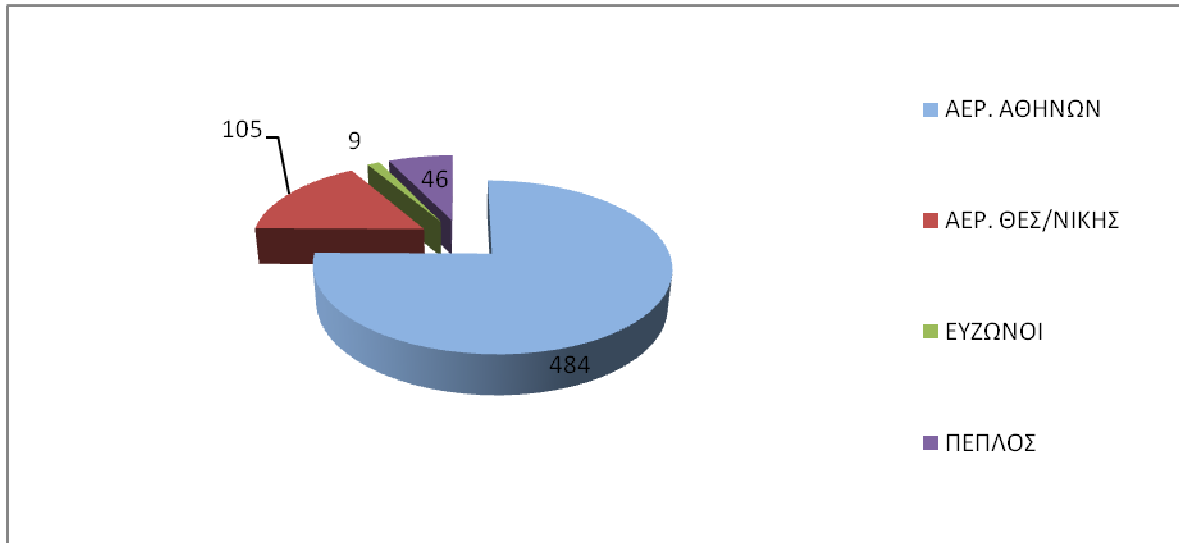
Όταν οι εργαστηριακές δοκιμές διενεργούνται επειδή υπάρχουν υποψίες παρατυπίας ή όταν το υπό έλεγχο φορτίο εμπίπτει σε καθεστώς ενισχυμένων ελέγχων, τα φορτία δεν αποδεσμεύονται, παρά μόνο όταν τα αποτελέσματα των δοκιμών αποδειχθούν αρνητικά. Εάν πρόκειται για ζώντα ζώα, αυτά παραμένουν σε καραντίνα έως ότου κοινοποιηθούν τα αποτελέσματα των εργαστηριακών δοκιμών.

Συγκεκριμένα, οι έλεγχοι των φορτίων ζώωντων ζώων και των προϊόντων ζωικής, προέλευσης που πραγματοποιήθηκαν σε επίπεδο ΣΥΚΕ κατά το έτος **2019**, συμπεριλαμβάνονται στον ακόλουθο συγκεντρωτικό πίνακα, ενώ παρατίθενται αντίστοιχα γραφήματα των επίσημων ελέγχων:

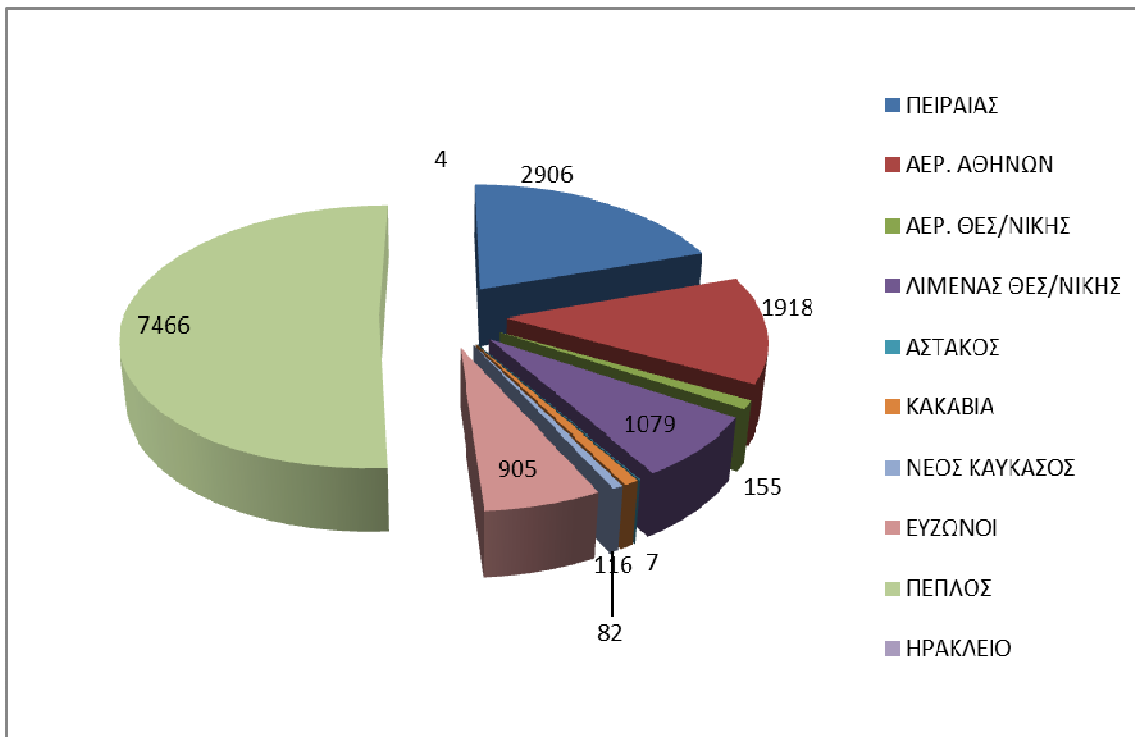
ΣΥΚΕ	ΕΛΕΓΧΘΕΝΤΑ ΦΟΡΤΙΑ (Τρόφιμα ζωικής προέλευσης και ζώντα ζώα)	ΑΠΟΡΡΙΨΕΙ Σ	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ	ΘΕΤΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΑ
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	2906	34	411	26
ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	2402	7	7	4
ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	260	0	0	0
ΛΙΜΕΝΑΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	1079	5	62	0
ΚΑΚΑΒΙΑ	116	0	5	0
ΝΕΟΣ ΚΑΥΚΑΣΟΣ	82	0	5	0
ΕΥΖΩΝΟΙ	914	0	16	0
ΠΕΠΛΟΣ	7512	17	179	0
ΑΣΤΑΚΟΣ	7	0	7	1
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	4	0	0	0
ΛΕΣΒΟΣ	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	15282	63	692	31

Να σημειωθεί ότι στους ελέγχους περιλαμβάνονται, εκτός από τις εισαγωγές, και τα φορτία σε διαμετακόμιση καθώς και εκείνα που προορίζονται για εφοδιασμό πλοίων.

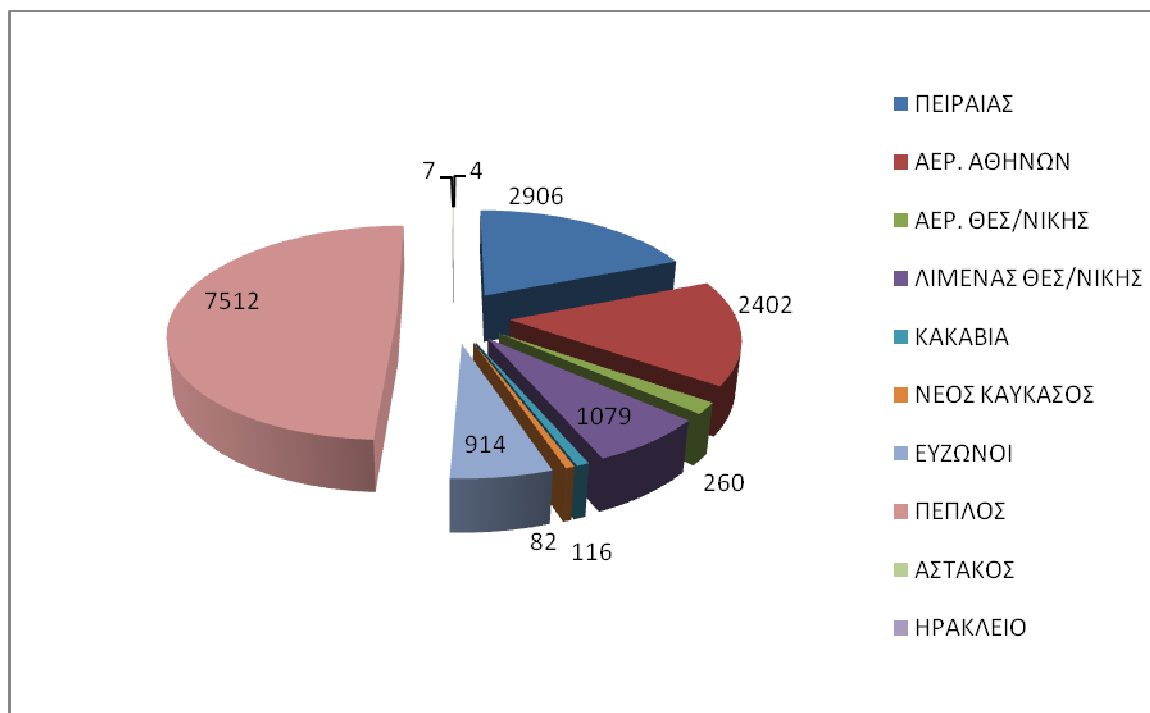
ΕΛΕΓΧΘΕΝΤΑ ΦΟΡΤΙΑ ΖΩΝΤΩΝ ΖΩΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2019

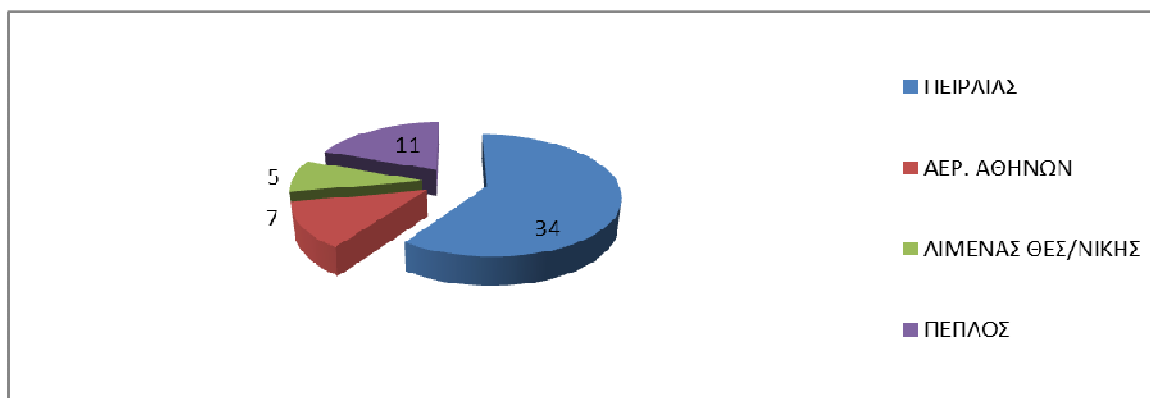
ΕΛΕΓΧΘΕΝΤΑ ΦΟΡΤΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2019

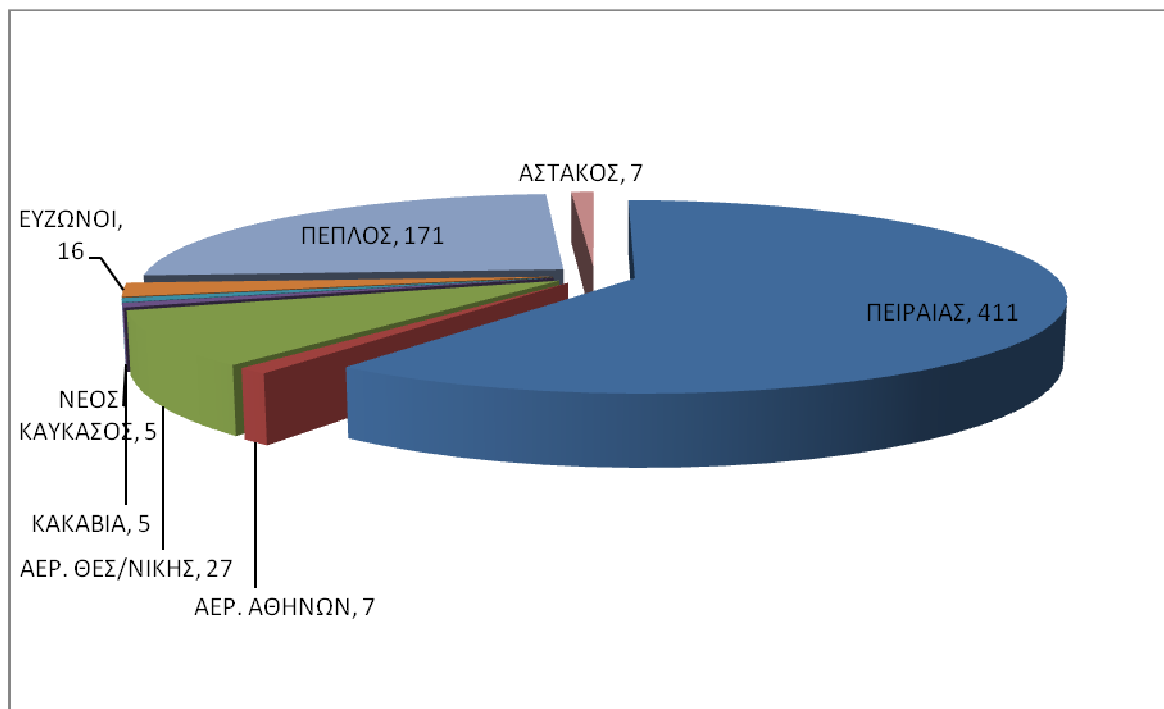
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΕΓΧΘΕΝΤΩΝ ΦΟΡΤΙΩΝ ΖΩΝΤΩΝ ΖΩΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2019

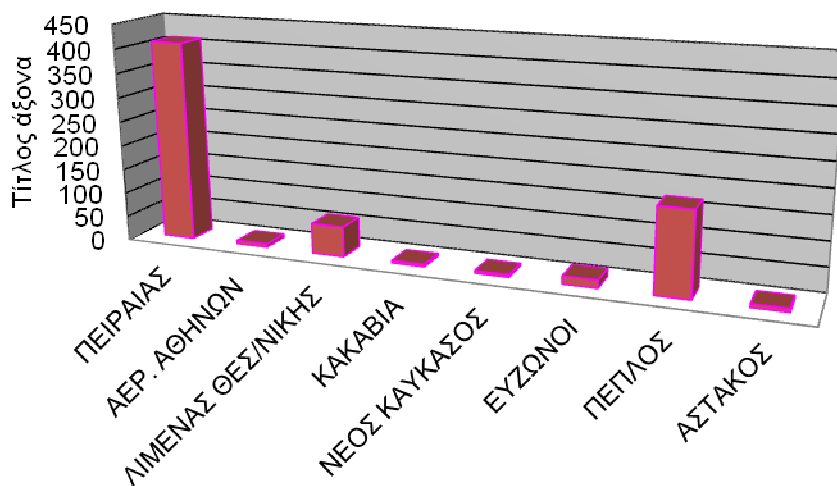
ΑΠΟΡΡΙΨΘΕΝΤΑ ΦΟΡΤΙΑ ΓΙΑ ΤΟ 2019

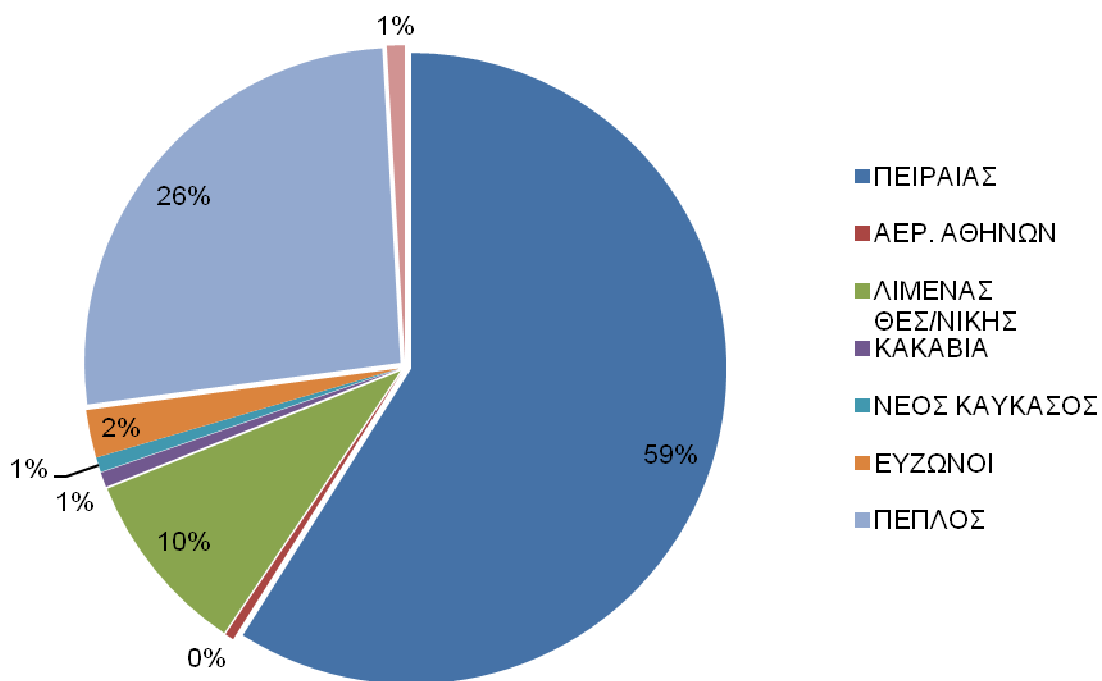
ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΔΟΚΙΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2019

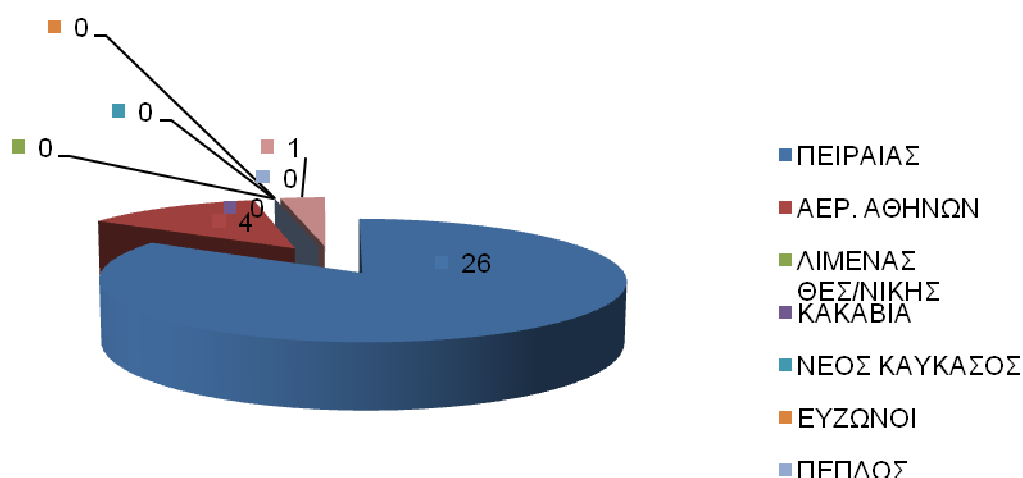
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ - ΣΥΝΟΛΟ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ - ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ - ΜΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Νομοθεσία

Στους ΣΥΚΕ, εκτός από τις ενημερωτικές εγκυκλίους, έχουν αποσταλεί το 2019 και οδηγίες για θέματα εισαγωγών (έγγραφο με αρ. πρωτ. 1696/171778/10-07-2019).

Επιμόρφωση

- Η παροχή καθοδήγησης και ενημέρωσης των κτηνιάτρων των ΣΥΚΕ γίνεται από την επίσημη εφημερίδα της κοινότητας, το σύστημα TRACES, το σύστημα RASFF καθώς και μέσω διευκρινιστικών εγκυκλίων και οδηγιών που εκπονούνται από το αρμόδιο τμήμα της κεντρικής υπηρεσίας.
- Οι υπάλληλοι των ΣΥΚΕ συμμετείχαν κατά τη διάρκεια του έτους τόσο σε κοινοτικά σεμινάρια πάνω σε θέματα κτηνιατρικών ελέγχων κατά τις εισαγωγές ή σε άλλα συναφή θέματα που διεξάγονται μέσα στα πλαίσια του BTSF (θέματα RASFF, μη εμπορικού χαρακτήρα μετακινήσεις ζώων συντροφιάς κλπ), όσο και σε εθνικά σεμινάρια που διοργανώθηκαν είτε από τον ΕΦΕΤ, είτε από το ΥΠΑΑΤ μέσω του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης ή σε σεμινάρια από απόσταση (e-learning).
- Εκτός από τις παραπάνω εκπαιδεύσεις, πραγματοποιήθηκε διήμερη εκπαιδευτική ημερίδα στη νέα ηλεκτρονική πλατφόρμα TRACES NT (17 και 18 Οκτωβρίου 2019, Αθήνα).

Συμπεράσματα

Πρωταρχικός στόχος είναι η διαφύλαξη της δημόσιας υγείας και της υγείας των ζώων κατά την εισαγωγή ζώντων ζώων ή ζωικών προϊόντων από τρίτες χώρες.

Ο αριθμός των εισαγόμενων φορτίων για το 2019 εξακολουθεί να παρουσιάζει σταδιακή άνοδο σε όλους τους ΣΥΚΕ, με τη μεγαλύτερη αύξηση να παρατηρείται στους σταθμούς του Πέπλου και του Πειραιά.

Οι φυσικοί έλεγχοι και ειδικότερα οι εργαστηριακές δοκιμές για τον εντοπισμό μη συμμορφούμενων φορτίων και τη συνεπαγόμενη μη αποδοχή αυτών στο ελληνικό έδαφος ήταν σε συμμόρφωση με τις ισχύουσες κοινοτικές οδηγίες και παρουσίασαν σημαντική αύξηση, κοντά στο 140%, κυρίως λόγω των επιβεβλημένων μέτρων που εφαρμόζονται στα φορτία δίθυρων μαλακίων προέλευσης Τουρκίας.

Η επιλογή των φορτίων που υποβάλλονται σε φυσικό έλεγχο γίνεται, είτε με βάση την ανάλυση κινδύνου που διεξάγεται μέσα από το σύστημα TRACES, είτε μέσω προηγούμενων κοινοποιήσεων RASFF, καθώς και τυχόν έκτακτων υγειονομικών μέτρων. Στόχος, πάντα, είναι ο εντοπισμός των μη συμμορφούμενων φορτίων και η απόρριψη αυτών, ώστε να προασπίζεται η δημόσια υγεία και η υγεία των ζωικού κεφαλαίου της χώρας.

Δ2. ΑΣΘΗΝΕΙΕΣ ΖΩΩΝ & ΖΩΟΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣΟΙ

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ (ΕΠΕΣ) ΣΤΑ ΣΜΗΝΗ ΟΡΝΙΘΩΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΩΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΣΤΑ ΟΡΝΙΘΙΑ ΚΡΕΑΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΙΝΔΟΡΝΙΘΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΑΧΥΝΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2019

Στο πλαίσιο του Καν. (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Νοεμβρίου 2003 «για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης και άλλων τροφιογενών ζωνοσογόνων παραγόντων», τα Κράτη-Μέλη είναι υποχρεωμένα να καταρτίζουν εθνικά προγράμματα ελέγχου των οροτύπων εκείνων σαλμονέλλας, για τους οποίους έχει τεθεί κοινοτικός στόχος μείωσης, σε συγκεκριμένα ζωικά είδη.

Πληροφορίες για τα παραπάνω προγράμματα όπως: εθνικές αποφάσεις εφαρμογής των προγραμμάτων, εγχειρίδια, εγκύκλιοι, κατάλογος ιδιωτικών εργαστηρίων που συμμετέχουν στα προγράμματα κ.ά. είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ στη διεύθυνση:

<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/animal-production/ptina/astheneiesptinon-menu/459-salmonelosi>

A) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΖΩΟΝΟΣΟΓΟΝΟΥ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΑΣ ΣΤΙΣ ΟΡΝΙΘΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Σύμφωνα με τον παραπάνω Κανονισμό και όσον αφορά τα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής, το πρόγραμμα ελέγχου της ζωνοσογόνου σαλμονέλλας ξεκίνησε από 01/01/2007.

Στόχος του προγράμματος, για μεταβατική περίοδο τριών ετών (01/01/2007 έως 31/12/2009), ήταν η μείωση του επιπολασμού των πέντε οροτύπων σαλμονέλλας (*S. Enteritidis*, *S. Typhimurium*/ *Salmonella Typhimurium* με αντιγονικό τύπο 1,4 [5], 12: i:-, *S. Hadar*, *S. Infantis*, *S. Virchow*), σε ποσοστό μικρότερο ή ίσο του 1%, στο σύνολο των ενηλίκων σμηνών ορνίθων αναπαραγωγής με περισσότερα από 250 πτηνά, στις 31/12/ 2009.

Από 01/01/2010 ο στόχος του προγράμματος είναι πλέον ετήσιος και περιλαμβάνει τη μείωση του επιπολασμού των πέντε οροτύπων σαλμονέλλας (*S. Enteritidis*, *S. Typhimurium*/ *Salmonella Typhimurium* με αντιγονικό τύπο 1,4 [5], 12: i:-, *S. Hadar*, *S. Infantis*, *S. Virchow*) στο σύνολο των ενηλίκων σμηνών ορνίθων αναπαραγωγής με περισσότερα από 250 πτηνά, σε ποσοστό μικρότερο ή ίσο του 1% στις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους εφαρμογής.

Η επίτευξη του παραπάνω στόχου πραγματοποιείται:

1. με την εφαρμογή ενός σχήματος δειγματοληψίας, το οποίο περιλαμβάνει τη δειγματοληψία που γίνεται με πρωτοβουλία των υπευθύνων των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων ορνίθων αναπαραγωγής και εκκολαπτηρίων (αυτοέλεγχοι), καθώς και την επίσημη δειγματοληψία που πραγματοποιείται από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές σαν μέρος των επισήμων ελέγχων.
2. με τον προαιρετικό εμβολιασμό των σμηνών ορνίθων αναπαραγωγής.
3. με την αυστηρή τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας

Το παραπάνω πρόγραμμα ελέγχου τέθηκε στη χώρα μας σε εφαρμογή με την υπ' αριθ. **258685/07.06.2007 (1011B')** απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η οποία καταργήθηκε από την αριθ. **349699/24.12.2009 (ΦΕΚ 2599B')** απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και την με αριθμ. **314922/29.12.2010 (2178B')** τροποποιητική της.

B) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΖΩΟΝΟΣΟΓΟΝΟΥ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΑΣ ΣΤΙΣ ΟΡΝΙΘΕΣ ΩΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Όσον αφορά τα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής, το πρόγραμμα ελέγχου της ζωνοσογόνου σαλμονέλλας ξεκίνησε από 01/01/2008 ,σε εφαρμογή της με αριθ. 258525/17-01-2008

(124B') απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η οποία καταργήθηκε από την αριθ. 260973/12/02/2009 (243B') απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Στόχος του προγράμματος, για μεταβατική περίοδο τριών ετών (01/01/2008 έως 31/12/2010), ήταν η μείωση του επιπολασμού των οροτύπων *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium*/ στα ενήλικα σμήνη των ορνίθων ωοπαραγωγής. Την 31-12-2010 ο επιπολασμός σαλμονελλών, υπολογιζόμενος αθροιστικά για τους οροτύπους αυτούς, καθορίστηκε σε ποσοστό μικρότερο ή ίσο του 10% επί του συνόλου των ενήλικων εκτρεφόμενων σμηνών ορνίθων ωοπαραγωγής που θα υφίσταντο κατά την ημερομηνία αυτή.

Η με αριθ.316420/29/12/2010 (2144B') Απόφαση καταργεί την με αριθ. 260973/12/02/2009 (243B') απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και από 01/01/2011 ο στόχος του προγράμματος είναι πλέον ετήσιος και περιλαμβάνει τη μείωση του επιπολασμού των δύο οροτύπων σαλμονέλλας (*S. Enteritidis*, *S. Typhimurium*/ *Salmonella Typhimurium* με αντιγονικό τύπο 1,4 [5], 12: i:-) στο σύνολο των ενήλικων σμηνών ορνίθων ωοπαραγωγής, σε ποσοστό μικρότερο ή ίσο του 9% στις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους.

Το Εθνικό πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής εφαρμόζεται πλέον βάσει τη με **αριθμ. 1209/30007/13.03.2012 (B' 930)** Απόφαση και ο στόχος του προγράμματος συνεχίζει να είναι ετήσιος και να περιλαμβάνει τη μείωση του επιπολασμού των δύο οροτύπων σαλμονέλλας (*S. Enteritidis*, *S. Typhimurium*/ *Salmonella Typhimurium* με αντιγονικό τύπο 1,4 [5], 12: i:-) στο σύνολο των ενήλικων σμηνών ορνίθων ωοπαραγωγής, σε ποσοστό μικρότερο ή ίσο του 2% στις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους.

Η επίτευξη του παραπάνω στόχου πραγματοποιείται:

1. με την εφαρμογή ενός σχήματος δειγματοληψίας, το οποίο περιλαμβάνει τη δειγματοληψία που γίνεται με πρωτοβουλία των υπευθύνων των πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων ορνίθων ωοπαραγωγής (αυτοέλεγχοι), καθώς και την επίσημη δειγματοληψία που πραγματοποιείται από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές, σαν μέρος των επίσημων ελέγχων.
2. με τον υποχρεωτικό εμβολιασμό όλων των σμηνών ορνίθων ωοπαραγωγής,
3. με την αυστηρή τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας.

Γ) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΖΩΟΝΟΣΟΓΟΝΟΥ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΑΣ ΣΤΑ ΟΡΝΙΘΙΑ ΚΡΕΑΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Όσον αφορά τα σμήνη ορνιθίων κρεατοπαραγωγής, το πρόγραμμα ελέγχου της ζωνοσογόνου σαλμονέλλωσης ξεκίνησε από 01/01/2009, σε εφαρμογή της με αριθ. 261069/23.03.2009 2(575B') απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η διάρκειά του παραπάνω προγράμματος ήταν τρία έτη (01/01/2009 έως 31/12/2011).

Στόχος του προγράμματος ήταν η μείωση του επιπολασμού των οροτύπων *S.Enteritidis*, *S.Typhimurium* στα σμήνη των πουλερικών κρεατοπαραγωγής. Την 31-12-2011 ο επιπολασμός σαλμονελλών, υπολογιζόμενος αθροιστικά για τους οροτύπους αυτούς, καθορίστηκε σε ποσοστό μικρότερο ή ίσο του 1% επί του συνόλου των εκτρεφόμενων σμηνών πουλερικών κρεατοπαραγωγής που υφίσταντο κατά την ημερομηνία αυτή.

Με τη με αριθμ. 133362/23.12.2011 (3172B') Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η με αριθ. 261069/23.03.2009 2(575B') Απόφαση καταργείται και ο στόχος του προγράμματος γίνεται πλέον ετήσιος. Την 31^η Δεκεμβρίου κάθε έτους ο επιπολασμός σαλμονελλών, υπολογιζόμενος αθροιστικά για τους ορότυπους *S.Enteritidis*, *S.Typhimurium* / *Salmonella Typhimurium* με αντιγονικό τύπο 1,4 [5], 12: i:-, καθορίστηκε σε ποσοστό μικρότερο ή ίσο του 1% επί του συνόλου των εκτρεφόμενων σμηνών πουλερικών κρεατοπαραγωγής που θα υφίστανται κατά την ημερομηνία αυτή.

Η επίτευξη του παραπάνω στόχου πραγματοποιείται:

1. με την εφαρμογή ενός σχήματος δειγματοληψίας, το οποίο περιλαμβάνει τη δειγματοληψία που γίνεται με πρωτοβουλία των υπευθύνων των πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων ορνιθίων κρεατοπαραγωγής (αυτοέλεγχοι), καθώς και την επίσημη δειγματοληψία που πραγματοποιείται από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές, σαν μέρος των επίσημων ελέγχων.
2. με την αυστηρή τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας.

Δ) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΖΩΟΝΟΣΟΓΟΝΟΥ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΑΣ ΣΤΙΣ ΙΝΔΟΡΝΙΘΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΑΧΥΝΣΗΣ

Όσον αφορά τα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης, το πρόγραμμα ελέγχου της ζωνοσογόνου σαλμονέλλας ξεκίνησε από 01/01/2010, σε εφαρμογή της με αριθ. 354008/30.12.2009 (2640B') απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η διάρκειά του παραπάνω προγράμματος είναι τρία έτη (01/01/2010 έως 31/12/2012).

Στόχος του προγράμματος ήταν η μείωση του επιπολασμού των οροτύπων *S.Enteritidis*, *S.Typhimurium* στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης. Την 31-12-2012, ο επιπολασμός σαλμονελλών, υπολογιζόμενος αθροιστικά για τους οροτύπους αυτούς, καθορίστηκε σε ποσοστό μικρότερο ή ίσο του 1% επί του συνόλου των ενηλίκων εκτρεφόμενων σμηνών ινδορνίθων αναπαραγωγής που θα υφίστανται κατά την ημερομηνία αυτή και σε ποσοστό μικρότερο ή ίσο του 1% επί του συνόλου των εκτρεφόμενων σμηνών ινδορνίθων πάχυνσης που θα υφίστανται κατά την ημερομηνία αυτή. Σε Κ-Μ που έχουν λιγότερα από 100 σμήνη, ο στόχος είναι ότι μόνο ένα σμήνος μπορεί να βρεθεί θετικό στους στοχοθετημένους ορότυπους σαλμονέλλας στις 31 Δεκεμβρίου του συγκεκριμένου έτους.

Το πρόγραμμα πλέον εφαρμόζεται με την με αριθμ. **1751/51822/13.05.2013 (1141B')** Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ο στόχος του προγράμματος είναι πλέον ετήσιος.

Την 31^η Δεκεμβρίου κάθε έτους, ο επιπολασμός σαλμονελλών, υπολογιζόμενος αθροιστικά για τους οροτύπους *S.Enteritidis*, *S.Typhimurium* / *Salmonella Typhimurium* με αντιγονικό τύπο 1,4 [5], 12: i:-, καθορίζεται σε ποσοστό μικρότερο ή ίσο του 1% επί του συνόλου των ενηλίκων εκτρεφόμενων σμηνών ινδορνίθων αναπαραγωγής που θα υφίστανται κατά την ημερομηνία αυτή και σε ποσοστό μικρότερο ή ίσο του 1% επί του συνόλου των εκτρεφόμενων σμηνών ινδορνίθων πάχυνσης που θα υφίστανται κατά την ημερομηνία αυτή.

Η επίτευξη του παραπάνω στόχου πραγματοποιείται:

1. με την εφαρμογή ενός σχήματος δειγματοληψίας, το οποίο περιλαμβάνει τη δειγματοληψία που γίνεται με πρωτοβουλία των υπευθύνων των πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης. (αυτοέλεγχοι), καθώς και την επίσημη δειγματοληψία που πραγματοποιείται από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές, σαν μέρος των επίσημων ελέγχων,
2. με την αυστηρή τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΩΝ

1. Αποτελέσματα ελέγχων του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής - Διορθωτικές ενέργειες

Σύμφωνα με την παραπάνω εθνική απόφαση, το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής για το έτος **2019** περιελάμβανε τον έλεγχο (επίσημος έλεγχος και αυτοέλεγχος) όλων των σμηνών ορνίθων αναπαραγωγής με >250 πτηνά (**335 σμήνη**) (Πίνακας 1 παραρτήματος).

Από τα **230** σμήνη που έπρεπε να ελεγχθούν το **2019** με επίσημο έλεγχο, ελέχθησαν τα **227** και από τα **335** σμήνη που έπρεπε να ελεγχθούν με αυτοέλεγχο, ελέχθησαν τα **322** σμήνη. Τα στοιχεία του προγράμματος φαίνονται στον πίνακα 1.

Από τα **322** σμήνη **ενηλίκων πτηνών** που υποβλήθηκαν σε έλεγχο (επίσημος ή/και αυτοέλεγχος), **1** σμήνος βρέθηκε θετικό σε ορότυπο που περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα. Για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος, ο επιπολασμός υπολογίζεται στα ενήλικα σμήνη που ελέγχθηκαν. Σύμφωνα με τα στοιχεία του προγράμματος για το έτος **2019** στα ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής ο επιπολασμός στους στοχοποιημένους ορότυπους σαλμονέλλας ήταν **0,31%**. Συνεπώς, για το **2019 επιτεύχθηκε** ο κοινοτικός στόχος αφού ο επιπολασμός ήταν μικρότερος από **1%**.

Σύμφωνα με την απόφαση εφαρμογής του προγράμματος, λήψη μέτρων σ' ένα θετικό σμήνος γίνεται μόνο εάν απομονωθούν από αυτό οι ορότυποι *S. Enteritidis*, *S. Typhimurium*/*Salmonella Typhimurium* με αντιγονικό τύπο 1,4 [5], 12: i:-, οπότε και λαμβάνονται τα μέτρα του άρθρου 7 της σχετικής για την εφαρμογή του προγράμματος απόφασης.

Στον Πίνακα 1 (Παράρτημα 4) φαίνεται και ο αριθμός των πτηνών και των αυγών που καταστράφηκαν ή υπέστησαν θερμική επεξεργασία.

Κατά την αξιολόγηση της εφαρμογής του προγράμματος έτους **2019** παρατηρήθηκαν ορισμένα προβλήματα στην εφαρμογή (μη τήρηση της συχνότητας των αυτοελέγχων και των επισήμων ελέγχων, μη εφαρμογή της επίσημης δειγματοληψίας σε μεμονωμένες περιπτώσεις, όχι σωστή κωδικοποίηση των σμηνών κ.ά.).

Ο κυριότερος λόγος που ευθύνεται για την μη τήρηση της συχνότητας των επισήμων ελέγχων/δειγματοληψίας, αλλά και για την παντελή απουσία των επισήμων ελέγχων/δειγματοληψίας σε μεμονωμένες περιπτώσεις, είναι η σοβαρότατη έλλειψη των κτηνιατρικών υπηρεσιών σε μόνιμο κτηνιατρικό προσωπικό, ο περιορισμός των ημερών εκτός έδρας, η γενικότερη έλλειψη πόρων, καθώς και το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια οι κτηνιατρικές υπηρεσίες έπρεπε κατά προτεραιότητα να αντιμετωπίσουν μια σειρά από ενζωτίες, όπως αυτή της Ευλογιάς, του Καταρροϊκού Πυρετού του Προβάτου, της Οζώδους Δερματίτιδας των Βοοειδών και της Αφρικανικής Πανώλης των Χοίρων.

Για την κατά το δυνατόν διόρθωση των παραπάνω ανεπαρειών που αφορούν στην εφαρμογή του προγράμματος απεστάλη στις αρχές του 2020 σχετική εγκύκλιος, ενώ πρόκειται να αποσταλεί και νέα κατά το φθινόπωρο του 2020.

2. Αποτελέσματα ελέγχων του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής - Διορθωτικές ενέργειες

Σύμφωνα με την εθνική απόφαση για την εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής, επίσημος έλεγχος ρουτίνας διενεργείται σε ένα τουλάχιστον σμήνος ανά εκμετάλλευση το χρόνο, σε εκμεταλλεύσεις που έχουν πάνω από 1000 πουλερικά.

Επίσημος έλεγχος και επίσημη δειγματοληψία διενεργούνται και στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- 1) Σε ηλικία 24 ± 2 εβδομάδων σε σμήνη ωοπαραγωγής που στεγάζονται σε κτίρια στα οποία ανιχνεύθηκε σαλμονέλλα στο προηγούμενο σμήνος.
- 2) Σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella*, ως αποτέλεσμα επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών, σύμφωνα με το άρθρο 8 της Οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- 3) Σε όλα τα σμήνη ωοπαραγωγής στην εκμετάλλευση σε περίπτωση που ανιχνευθεί *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* / *S. Typhimurium* (1,4,[5],12:i:-), σε ένα από τα σμήνη ωοπαραγωγής εκμετάλλευσης.
- 4) Σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή το κρίνει απαραίτητο.
Η δειγματοληψία που διενεργείται από την αρμόδια αρχή μπορεί να αντικαταστήσει μία δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου πτηνοτροφικής μονάδας.

Όπως φαίνεται από τον πίνακα 2 του παραρτήματος, από τα **857** υπάρχοντα ενήλικα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής, ελέγχθηκαν με αυτοέλεγχο τα **681** και με επίσημο έλεγχο τα **267**.

Από τα **681** ενήλικα σμήνη που ελέγχθηκαν, βρέθηκαν **47** σμήνη θετικά από τα οποία **5** βρέθηκαν θετικά στους στοχοθετημένους οροτύπους του προγράμματος και **42** σε άλλους ορότυπους σαλμονέλλας.

Από τα παραπάνω και το γεγονός ότι για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος ο επιπολασμός υπολογίζεται στα ενήλικα σμήνη που ελέγχθηκαν και πρέπει να διατηρείται κάτω από 2%, προκύπτει ότι:

- α) με επιπολασμό 0,73%, ο στόχος για το 2019 έχει επιτευχθεί.
- β) μεγάλος αριθμός από τα υπάρχοντα σμήνη ωοπαραγωγής δεν ελέγχθηκε το 2019 ή τουλάχιστον δεν υπήρχαν οι πληροφορίες του αυτοελέγχου, λόγω μη κάλυψης κατά 100% του επίσημου ελέγχου.

Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων στην προσπάθειά του να βελτιώσει το ποσοστό εφαρμογής του προγράμματος ελέγχου, να έχει πληρέστερη εικόνα των στοιχείων των αυτοελέγχων ακόμη και στις περιπτώσεις εκείνες που ο επίσημος έλεγχος δεν διενεργείται σε ποσοστό 100%, καθώς και για να ενισχύσει την εποπτεία του προγράμματος, προέβη στις ακόλουθες ενέργειες:

-συλλογή και επεξεργασία των στατιστικών στοιχείων εφαρμογής του προγράμματος για το έτος 2019

-διενέργεια επιμορφωτικών σεμιναρίων σε συνεργασία με τα Ι.ΝΕ.Π και Π.Ι.Ν.Ε.Π.Θ σχετικά με την εφαρμογή των προγραμμάτων, όπως αναφέρονται στο 4^ο μέρος.

Σύμφωνα με την απόφαση εφαρμογής του προγράμματος, ένα σμήνος θεωρείται θετικό όταν απομονωθούν από αυτό οι ορότυποι *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Typhimurium* / *S. Typhimurium* με αντιγονικό τύπο 1,4 [5], 12: i:-, οπότε και λαμβάνονται τα μέτρα του άρθρου 8 της Οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Στον Πίνακα 2 (Παράρτημα 4) φαίνεται και ο αριθμός των πτηνών και των αυγών που καταστράφηκαν ή υπέστησαν θερμική επεξεργασία.

3. Αποτελέσματα ελέγχων του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνιθίων κρεατοπαραγωγής - Διορθωτικές ενέργειες

Σύμφωνα με την εθνική απόφαση για την εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνιθίων κρεατοπαραγωγής, επίσημος έλεγχος διενεργείται:

A. σε τουλάχιστον ένα σμήνος κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής από το 10% των εκμεταλλεύσεων που εκτρέφουν πάνω από 5000 πτηνά κάθε χρόνο (επίσημος έλεγχος ρουτίνας).

B. Βάση αξιολόγησης κινδύνου:

B.1. σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Typhimurium* / *S. Typhimurium* με αντιγονικό τύπο 1,4 [5], 12: i:-, ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών σύμφωνα με το άρθρο 8 του Π.Δ 41/2006 (Α 175).

B.2. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* / *S. Typhimurium* με αντιγονικό τύπο 1,4 [5], 12: i:-, σε δειγματοληψία που πραγματοποίησε ο υπεύθυνος του σφαγείου σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2073/2005.

B.3. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Typhimurium* / *S. Typhimurium* με αντιγονικό τύπο 1,4 [5], 12: i:-, κατά τον επίσημο έλεγχο στο σφαγείο σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 854/2004.

B.4. σε περίπτωση ανίχνευσης αντιμικροβιακών ουσιών, στα πλαίσια του προγράμματος ανίχνευσης καταλοίπων, κατά τους επισήμους ελέγχους στο σφαγείο.

Γ. σε όλα τα σμήνη τουλάχιστον ενός κύκλου μιας εκμετάλλευσης, που ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης θέλει να κάνει χρήση της παρέκκλισης A2 του παραρτήματος I της σχετικής με το πρόγραμμα Απόφασης.

Από την έκδοση της εφαρμοστικής απόφασης και εφεξής, το πρόγραμμα εφαρμόζεται κανονικά σε όλη τη χώρα, τόσο από τους υπευθύνους των πτηνοτροφικών μονάδων, όσο και από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές.

Όπως φαίνεται από τον πίνακα 3 του παρατήματος, κατά το **2019** καταμετρήθηκαν **8893** σμήνη ορνιθίων κρεατοπαραγωγής. Με αυτοέλεγχο έπρεπε να ελεγχθούν **8567** σμήνη, αλλά ελέγχθηκαν τα **8061**. Με επίσημο έλεγχο ελέγχθηκαν **88** σμήνη.

Σε επίπεδο εκμεταλλεύσεων, με επίσημο έλεγχο έπρεπε να ελεγχθούν **101** εκμεταλλεύσεις. Από αυτές, ελέγχθηκαν οι **85**, αντιστοιχώντας σε ποσοστό κάλυψης των εκμεταλλεύσεων από άποψη επισήμων ελέγχων, σε **84.16%**. Το αντίστοιχο ποσοστό κάλυψης για τους αυτοελέγχους των σμηνών έφτασε στο **94.09%**. Από τα σμήνη που ελέγχθηκαν **κανένα** σμήνος δε βρέθηκε θετικό στους στοχοθετημένους ορότυπους του προγράμματος, ενώ βρέθηκαν **17** σμήνη θετικά σε άλλους ορότυπους σαλμονέλλας.

Το γεγονός ότι δεν ελέγχθηκε το 100% του πληθυσμού ορνιθίων κρεατοπαραγωγής της χώρας κατά το **2019** οφείλεται σε μη συμμόρφωση ορισμένων πτηνοτρόφων με τη νομοθεσία, καθώς και στο γεγονός ότι κάποια σμήνη δεν ελέγχθηκαν γιατί δεν ήταν στην κατάλληλη ηλικία για δειγματοληψία.

Στους μη συμμορφούμενους πτηνοτρόφους έγιναν συστάσεις από τις αρμόδιες τοπικές κτηνιατρικές αρχές.

Σύμφωνα με την απόφαση εφαρμογής του προγράμματος, ένα σμήνος θεωρείται θετικό όταν απομονωθεί από αυτό κάποιος από τους ορότυπους *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Typhimurium* / *S. Typhimurium* με αντιγονικό τύπο 1,4 [5], 12: i:-, οπότε και λαμβάνονται τα μέτρα του άρθρου 7 της σχετικής με το ΕΠΕΣ απόφασης.

Καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος για το έτος **2019** ο επιπολασμός για τους στοχοθετημένους ορότυπους σαλμονέλλας ήταν **0%**.

Με την υπ' αριθμ. 133362/ 23/12/2011 (Β' 3172) Απόφαση τα σφάγια των πουλερικών που προέρχονται από θετικό σε *Salmonella Enteritidis* ή/και *Salmonella Typhimurium* / *S. Typhimurium* με αντιγονικό τύπο 1,4 [5], 12: i:-, σμήνος, υποβάλλονται σε δειγματοληψία για σαλμονέλλα από τον υπεύθυνο του σφαγείου σύμφωνα με το παράρτημα Ι Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1086/2011 (όπως τροποποιεί του Παράρτημα του Κανονισμού 2160/2003 και το Παράρτημα Ι του Κανονισμού 2073/2005) όπου προβλέπεται η απουσία *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Typhimurium* / *S. Typhimurium* με αντιγονικό τύπο 1,4 [5], 12: i:-, σε 25g νωπού κρέατος πουλερικών.

4. Αποτελέσματα ελέγχων του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης - Διορθωτικές ενέργειες

Σύμφωνα με την εθνική απόφαση αριθ. 1751/51822/24.04.2013 (1141B') για την εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη **ινδορνίθων αναπαραγωγής**, επίσημος έλεγχος διενεργείται:

1) Μια φορά το χρόνο σε όλα τα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής με τουλάχιστον 250 ενήλικες γαλοπούλες αναπαραγωγής ηλικίας μεταξύ 30 και 45 εβδομάδων και σε όλες τις εκμεταλλεύσεις με γαλοπούλες αναπαραγωγής ελίτ, γονείς προπατόρων και προπάτορές τους. Αυτή η δειγματοληψία μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί στο εκκολαπτήριο.

2) Σε όλα τα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής επιχειρήσεων στις οποίες ανιχνεύθηκε *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Typhimurium* / *S. Typhimurium* με αντιγονικό τύπο 1,4 [5], 12:i:-, από τα δείγματα που λαμβάνονται στο εκκολαπτήριο από τους υπευθύνους της πτηνοτροφικής μονάδας ή μέσα στο πλαίσιο των επισήμων ελέγχων, για να ερευνηθούν την προέλευση της μόλυνσης.

3) Κάθε φορά που η αρμόδια αρχή το θεωρεί απαραίτητο.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπου η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της περιφερειακής ενότητας έχει λόγους να αμφισβητεί το αποτέλεσμα (λανθασμένα θετικά ή λανθασμένα αρνητικά αποτελέσματα) ή όπου υπάρχει υπόνοια μόλυνσης από σαλμονέλλωση σε ένα σμήνος στην εκμετάλλευση, μπορεί να αποφασίσει να επαναλάβει τη δοκιμή.

Σύμφωνα με την εθνική απόφαση για την εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη **ινδορνίθων πάχυνσης**, επίσημος έλεγχος διενεργείται:

1. Μια φορά το χρόνο σε ένα σμήνος στο 10% των εκμεταλλεύσεων με τουλάχιστον 500 ινδορνίθους πάχυνσης.

2. Σε όλα τα σμήνη εκμεταλλεύσεων ινδορνίθων πάχυνσης, στις οποίες ανιχνεύθηκε *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* σε ένα σμήνος της εκμετάλλευσης στα δείγματα που συλλέχθηκαν από τους υπευθύνους της πτηνοτροφικής μονάδας, εκτός και αν το κρέας των ινδορνίθων των σμηνών αυτών προορίζεται για βιομηχανική θερμική επεξεργασία ή άλλη επεξεργασία για την εξάλειψη της σαλμονέλλωσης.

3. Σε όλα τα σμήνη στην εκμετάλλευση, όταν ένα σμήνος βρεθεί θετικό στη *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* / *S. Typhimurium* (1,4,[5],12:i:-) κατά τη διάρκεια του προηγούμενου κύκλου, στα δείγματα που συλλέχθηκαν από τον υπεύθυνο της πτηνοτροφικής μονάδας.

4. Βάση αξιολόγησης κινδύνου:

4.1 σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* / *S. Typhimurium* (1,4,[5],12:i:-), ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

4.2. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* / *S. Typhimurium* (1,4,[5],12:i:-) σε δειγματοληψία που πραγματοποίησε ο υπεύθυνος του σφαγείου σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2073/2005, όπως ισχύει.

4.3 σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* / *S. Typhimurium* (1,4,[5],12:i:-) κατά τον επίσημο έλεγχο στο σφαγείο σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 854/2004.

4.4 σε περίπτωση ανίχνευσης αντιμικροβιακών ουσιών, στο πλαίσιο του προγράμματος ανίχνευσης καταλοίπων, κατά τους επίσημους ελέγχους στο σφαγείο.

Η δειγματοληψία που διενεργείται από την αρμόδια αρχή μπορεί να αντικαταστήσει μία δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής μονάδας.

Το 2109, καταμετρήθηκαν **10** σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής, σε **8** εκμεταλλεύσεις, τα οποία ελέγχθηκαν στο σύνολό τους, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του εθνικού προγράμματος. Από το σύνολο των **8** εκμεταλλεύσεων που έπρεπε να υποβληθούν σε επίσημο έλεγχο, ελέγχθηκαν οι **2** (συνολικά 3 σμήνη).

Ακόμα, καταμετρήθηκαν **81** σμήνη ινδορνίθων πάχυνσης, σε **23** εκμεταλλεύσεις με ζωικό κεφάλαιο άνω των 500 πτηνών. Από τα **64** σμήνη που έπρεπε να υποβληθούν σε αυτοέλεγχο, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του εθνικού προγράμματος, ελέγχθηκαν τα **52** με αυτοέλεγχο, ενώ κάποια ελέγχθηκαν επισήμως. Οι **10** εκμεταλλεύσεις που έπρεπε να υποβληθούν σε επίσημο έλεγχο, ελέγχθηκαν στο σύνολό τους.

Από την αξιολόγηση των στατιστικών στοιχείων του προγράμματος και όπως φαίνεται από τους πίνακες 4 και 5 του παρατήματος προκύπτουν τα παρακάτω:

- το πρόγραμμα στις ινδορνίθες πάχυνσης εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα με κάποιες δυσκολίες, τόσο από τους υπευθύνους των πτηνοτροφικών μονάδων, όσο και από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές.
- το πρόγραμμα στις ινδορνίθες αναπαραγωγής εφαρμόζεται σε πολύ μικρό ποσοστό και το επίπεδο των επισήμων ελέγχων είναι μηδενικό. Αυτό κυρίως οφείλεται στην υποστελέχωση των κτηνιατρικών υπηρεσιών και την εμφάνιση πολλών ενζωοτιών τα τελευταία χρόνια.
- Καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος για το έτος **2019** δεν απομονώθηκαν οι στοχοθετημένοι ορότυποι του προγράμματος (*Salmonella Enteritidis* , *Salmonella Typhimurium* ή

S. Typhimurium (1,4,[5],12:i:-) στις ινδórνιθες αναπαραγωγής, ενώ 1 σμήνος ινδórνιθων πάχυνσης ήταν θετικό στη *S. Enteritidis*(κατόπιν αυτοελέγχου).

Σύμφωνα με την απόφαση εφαρμογής του προγράμματος, ένα σμήνος θεωρείται θετικό όταν απομονωθούν από αυτό οι ορότυποι *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Typhimurium* ή *S. Typhimurium* (1,4,[5],12:i:-), οπότε και λαμβάνονται τα μέτρα του άρθρου 7 της παραπάνω απόφασης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, ο επιπολασμός, τόσο στις ινδórνιθες αναπαραγωγής, όσο και στις ινδórνιθες πάχυνσης, ήταν **0%**.

ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΑΣ ΠΟΥ ΤΕΘΗΚΕ ΣΕ ΙΣΧΥ ΤΟ 2007-2016

A. Αποφάσεις

- Το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής της χώρας μας τέθηκε σε εφαρμογή με την με αριθ. 258685/7/06/2007 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*» (1011B'), η οποία καταργήθηκε από την αριθ. 349699/24.12.2009 (ΦΕΚ 2599B') απόφαση του ΥΠΑΑΤ και τη με αριθμ. 314922/29.12.2010 (2178B') τροποποιητική της.
- Το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωπαραγωγής της χώρας μας τέθηκε σε εφαρμογή με τη με αριθ. 258525/17-01-2008 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*» (124B'), η οποία καταργήθηκε από την αριθ. **260973/12/02/2009 (243B')** απόφαση. Η με αριθ.316420/29-12-2010 (2144B') Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αντικατέστησε την προηγούμενη Απόφαση. Το Εθνικό πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωπαραγωγής εφαρμόζεται πλέον βάσει της με αριθμ. 1209/30007/13.03.2012 (930B') Απόφασης, η οποία κατήργησε την προηγούμενη Απόφαση.
- Το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής της χώρας μας τέθηκε σε εφαρμογή με τη με αριθ. **261069/23.03.2009 (575B')** απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», η οποία καταργήθηκε από τη με αριθμ. 133362/23/12/2011 (3172B') Απόφαση.
- Το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις ινδórνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης της χώρας μας τέθηκε σε εφαρμογή με τη με αριθ. 354008/30.12.2009 (2640B') απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις ινδórνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης» η οποία καταργήθηκε από τη με αριθμ. 1210/30014/13.03.2012 (1054B') Απόφαση. Το πρόγραμμα πλέον εφαρμόζεται σύμφωνα με τη με αριθ. **1751/51822/24.04.2013 (1141B')** απόφαση του ΥΠΑΑΤ.

B. Εγκύκλιοι

- Εγκύκλιος στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών με θέμα: «Υποβολή συγκεντρωτικών οικονομικών στοιχείων για τα προγράμματα σαλμονελλών έτους 2018».
- Εγκύκλιος στις Περιφέρειες της Χώρας, στα Τμήματα Κτηνιατρικής των ΠΕ με θέμα : «Ετήσια στοιχεία Προγραμμάτων Ελέγχου της Σαλμονέλλας στις όρνιθες αναπαραγωγής, ωοπαραγωγής και κρεοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* και στις ινδόρνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης, για το έτος 2018».
- Εγκύκλιος στις Περιφέρειες της Χώρας και στα Τμήματα Κτηνιατρικής των ΠΕ με θέμα: «Υποβολή συγκεντρωτικών οικονομικών στοιχείων για τα προγράμματα σαλμονελλών για το έτος 2018».
- Εγκύκλιος στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών με θέμα: «Υποβολή συγκεντρωτικών οικονομικών στοιχείων για τα προγράμματα σαλμονελλών Α΄ εξαμήνου 2019».
- Εγκύκλιος στις Περιφέρειες της Χώρας, στα Τμήματα Κτηνιατρικής των ΠΕ με θέμα: «Εξαμηνιαία στοιχεία Προγραμμάτων Ελέγχου της Σαλμονέλλας στις όρνιθες αναπαραγωγής, ωοπαραγωγής και κρεοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* και στις ινδόρνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης, για το Α΄ εξάμηνο 2019».
- Εγκύκλιος στις Περιφέρειες της Χώρας και στα Τμήματα Κτηνιατρικής των ΠΕ με θέμα: «Υποβολή συγκεντρωτικών οικονομικών στοιχείων για τα προγράμματα σαλμονελλών» για το Α΄ εξάμηνο του 2019».
- Εγκύκλιος στις Περιφέρειες της Χώρας, στα Τμήματα Κτηνιατρικής των ΠΕ και στα Κτηνιατρικά Εργαστήρια με θέμα: «Αποτελέσματα Αξιολόγησης Εθνικού Προγράμματος Ελέγχου των Σαλμονελλώσεων (ΕΠΕΣ)».

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΑΣ

Το Τμήμα Ζωοαναθρωπονόσων της Δ/σης Υγείας των ζώων, το οποίο και είναι υπεύθυνο για το συντονισμό και τον έλεγχο της εφαρμογής του προγράμματος, έχει προβεί, μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων του για το έτος 2019 σε συνέχεια των ενεργειών των προηγούμενων ετών, στις παρακάτω ενέργειες για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των προγραμμάτων:

1) Διενέργεια τριών (3) πιστοποιημένων από το ΙΝΕΠ επιμορφωτικών σεμιναρίων για τη εφαρμογή των προγραμμάτων ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής, ωοπαραγωγής και κρεοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* και στα σμήνη ινδονίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης. (Αθήνα, 23-25/01/2019, Αθήνα, 17-19/04/2019, Λάρισα, 04-06/12/2019)

Τα παραπάνω αποτελούσαν τμήμα του πιστοποιημένου επιμορφωτικού σεμιναρίου του ΙΝΕΠ με τίτλο «Επιμορφωτικό Σεμινάριο για θέματα Ζωοαναθρωπονόσων», το οποίο υλοποιήθηκε μετά από την υποβολή αιτήματος στο ΙΝΕΠ.

2) Εποπτεία της εφαρμογής των ΕΠΕΣ μέσω της αξιολόγησης των στατιστικών στοιχείων εφαρμογής των προγραμμάτων. Πρόκειται να αποσταλεί σχετική εγκύκλιος προς τις Κτηνιατρικές υπηρεσίες της Περιφέρειας, ώστε να προβούν κατά το δυνατό σε διορθωτικές ενέργειες.

3) Σε συνεργασία με το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς σαλμονελλών έγινε επαναξιολόγηση και επανέλεγχος των ιδιωτικών εργαστηρίων που συμμετέχουν στα εθνικά προγράμματα ελέγχου της σαλμονέλλωσης (ΕΠΕΣ) σχετικά με την τήρηση των προϋποθέσεων συμμετοχής στα ΕΠΕΣ. Αυτή η διαδικασία είχε σαν αποτέλεσμα την επικαιροποίηση του καταλόγου των ιδιωτικών εργαστηρίων.

4) Υποβολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή διετούς προγράμματος (2019, 2020) προς συγχρηματοδότηση, στο οποίο συμπεριλήφθηκε το αίτημα πρόσληψης 6 συμβασιούχων κτηνιάτρων που πρόκειται να καλύψουν τις ανάγκες στο πρόγραμμα για τον έλεγχο της ζωνοσογόνου σαλμονέλλας σε σμήνη ορνίθων. Σύμφωνα με την απάντηση της αρμόδιας Υπηρεσίας της Ε.Ε. εγκρίνεται η πρόσληψη 6 συμβασιούχων κτηνιάτρων για τα έτη 2019 και 2020, οι οποίοι θα κατανεμηθούν ως ακολούθως, με ετήσιες συμβάσεις με ανανέωση:

Περιφέρεια Αττικής(Ανατολικής Αττικής): 1 κτηνίατρος

Περιφέρεια Αττικής(Δυτικής Αττικής) : 2 κτηνίατροι

Περιφέρεια Πελοποννήσου(Κόρινθος): 1 κτηνίατρος

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας(Θεσσαλονίκη): 1 κτηνίατρος

Περιφέρεια Ηπείρου(Ιωαννίνων): 1 κτηνίατρος

(Υπ' αριθμ.: 1556/158855/01-07-2019 Απόφαση Κατανομής, υπ' αριθμ.: 94/4587/10-01-2019 αίτημα της Δ/νσης Υγείας των Ζώων της Γενικής Δ/νσης Κτηνιατρικής του Υπ.Α.Α.Τ για τη δέσμευση πίστωσης για πρόσληψη του προσωπικού.)

5)Υποβολή αιτήματος(υπ' αριθμ.: 690/50290/14-03-2019) επείγουσας ανάγκης προμήθειας αντιδραστηρίων, χημικών ουσιών αντιορών, θρεπτικών υποστρωμάτων και αναλώσιμου εργαστηριακού εξοπλισμού για τη διενέργεια εργαστηριακών εξετάσεων για τα προγράμματα ελέγχου της ζωνοσογόνου σαλμονέλλας στους πληθυσμούς ορνίθων και ινδορνίθων.

6) Σε συνεργασία με τη Δ/νση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ανάπτυξη του ηλεκτρονικού συστήματος καταγραφής των στοιχείων δειγματοληψίας και εργαστηριακών εξετάσεων που αφορούν μεταξύ άλλων και τα ΕΠΕΣ.

7) Υποβολή προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της τελικής έκθεσης των στοιχείων αξιολόγησης του προγράμματος για το έτος 2018.

8) Υποβολή προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της ενδιάμεσης έκθεσης των στοιχείων αξιολόγησης του προγράμματος για το πρώτο εξάμηνο του 2019.

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΕΚΡΙΖΩΣΗΣ ΤΗΣ ΒΡΟΥΚΕΛΛΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΙΓΩΝ & ΤΩΝ ΠΡΟΒΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΟΟΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΡΙΖΩΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΜΑΤΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΒΟΟΕΙΔΩΝ

Πρόγραμμα Εκρίζωσης της Βρουκέλλωσης των βοοειδών

Στο πλαίσιο των διατάξεων της Ενωσιακής και Εθνικής Νομοθεσίας εφαρμόστηκε το 2019 ενιαίο πρόγραμμα εκρίζωσης της βρουκέλλωσης των βοοειδών σε όλη την Ελληνική Επικράτεια. Το πρόγραμμα εκρίζωσης της βρουκέλλωσης των βοοειδών εφαρμόζεται σε όλα τα βοοειδή, εκτός από τα αγελαία βοοειδή ορισμένων περιοχών [όπως περιγράφονται στο άρθρο 14 της ΥΑ 2473/98135 (ΦΕΚ 2943Β' /20-07-2018, + τροποποίηση με το ΦΕΚ 4338Β' /19-11-2019)] στα οποία γίνεται από το 1999 πρόγραμμα ελέγχου με το εμβόλιο REV-1.

Η εφαρμογή του προγράμματος βασίζεται: α) στη διενέργεια ορολογικών εξετάσεων (αιμοληψίες) των βοοειδών ηλικίας άνω των 12 μηνών, β) στη διενέργεια τακτικών γαλακτοληψιών από τη δεξαμενή συλλογής γάλακτος των εκμεταλλεύσεων για τη διατήρηση κυρίως των επίσημα απαλλαγμένων από τη βρουκέλλωση εκμεταλλεύσεων, γ) στην ταξινόμηση και στον υγειονομικό χαρακτηρισμό των εκμεταλλεύσεων βάσει εργαστηριακής διάγνωσης, δ) στον έλεγχο μετακινήσεων των ζώων και ε) στη σφαγή των θετικών στη βρουκέλλωση ζώων.

Η βρουκέλλωση των βοοειδών παραμένει νόσημα ενδημικού χαρακτήρα με σημαντική βαρύτητα για τη Δημόσια Υγεία και την υγεία των ζώων.

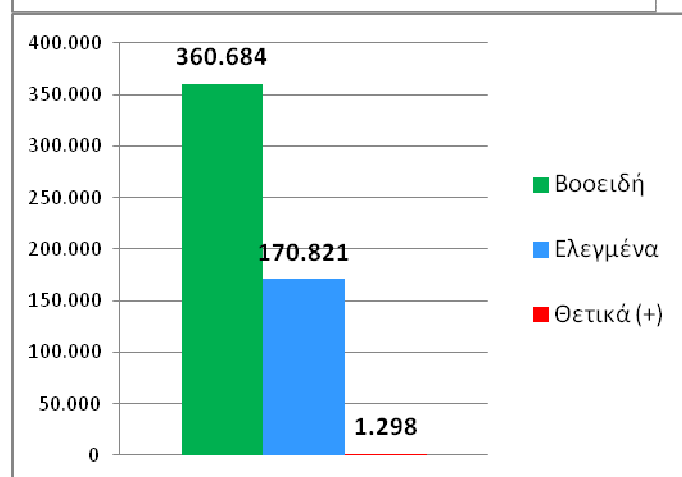
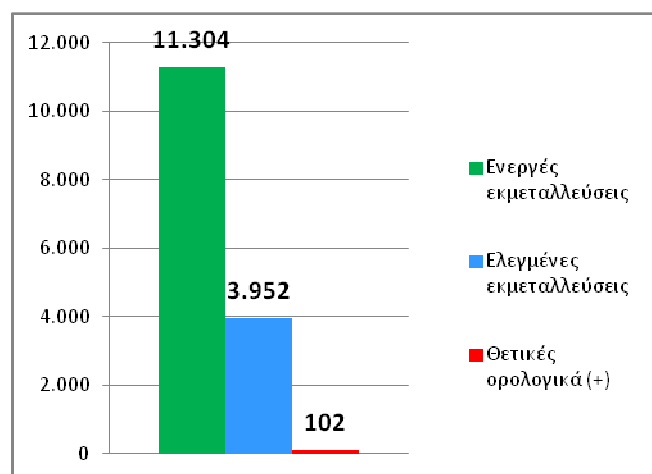
Τα αποτελέσματα των επίσημων ελέγχων του προγράμματος εκρίζωσης συνοψίζονται παρακάτω:

- Αριθμός εκμεταλλεύσεων βοοειδών στο πρόγραμμα επίσημου ελέγχου: **11.304**
- Αριθμός βοοειδών στο πρόγραμμα επίσημου ελέγχου: **360.684**
- Αριθμός εκμεταλλεύσεων που εξετάστηκαν (αιμοληψία - γαλακτοληψία): **3.952**
- Αριθμός εγκαταστάσεων που εξετάστηκαν (αιμοληψία - γαλακτοληψία): **2.420**
- Αριθμός θετικών εκμεταλλεύσεων: **102**
- Αριθμός θετικών εγκαταστάσεων: **63**
- Αριθμός νέων θετικών εγκαταστάσεων: **28**
- Αριθμός βοοειδών που εξετάστηκαν ατομικά (αιμοληψίες ζώων): **43.899**
- Αριθμός βοοειδών που εξετάστηκαν συνολικά (αιμοληψία + γαλακτοληψία): **170.824**
- Αριθμός θετικών βοοειδών (ορολογικές εξετάσεις): **1.298**
- Αριθμός θετικών ζώων που σφάχτηκαν: **1.051**
- Συνολικός αριθμός ζώων που σφάχτηκαν στο πρόγραμμα: **1.208**
- Ετήσιος Επιπολασμός Νοσήματος (%) στα ζώα (1930/50979): **0,76%**
- Ετήσιος Επιπολασμός Νοσήματος (%) στις εγκαταστάσεις: **2,60%**
- Ετήσια Επίπτωση Νοσήματος (%) στις εγκαταστάσεις: **1,16%**

Επιδημιολογική κατάσταση ως προς τη βρουκέλλωση των βοοειδών (υγειονομικά καθεστώτα εκμεταλλεύσεων) στο τέλος του έτους 2018

B1		B+		B2		B4 ΑΝΑΣΤΟΛΗ		B3		B4	
Εκμεταλλεύσεις	Βοοειδή	Εκμεταλλεύσεις	Βοοειδή	Εκμεταλλεύσεις	Βοοειδή	Εκμεταλλεύσεις	Βοοειδή	Εκμεταλλεύσεις	Βοοειδή	Εκμεταλλεύσεις	Βοοειδή
3.056	76.262	89	5.327	186	6.882	1.553	40.432	117	12.498	4.676	221.106

Στοιχεία σε επίπεδο εκμεταλλεύσεων και ζώων στο σύνολο της χώρας

Πρόγραμμα Εκρίζωσης της Φυματίωσης των βοοειδών

Στο πλαίσιο των διατάξεων της Ενωσιακής και Εθνικής Νομοθεσίας εφαρμόστηκε το 2019 ενιαίο πρόγραμμα εκρίζωσης της φυματίωσης των βοοειδών σε όλη την Ελληνική Επικράτεια (ΥΑ

30/3430, ΦΕΚ 171Β' /23-01-2015). Το πρόγραμμα εκρίζωσης της φυματίωσης των βοοειδών εφαρμόζεται σε όλα τα βοοειδή.

Η εφαρμογή του προγράμματος βασίζεται: α) στη διενέργεια φυματινισμών των βοοειδών ηλικίας άνω των 6 εβδομάδων, β) στην ταξινόμηση και στον υγειονομικό χαρακτηρισμό των εκμεταλλεύσεων γ) στον έλεγχο μετακινήσεων των ζώων και ε) στη σφαγή των θετικών στη φυματίωση ζώων.

Η φυματίωση των βοοειδών παραμένει νόσημα ενδημικού χαρακτήρα με σημαντική βαρύτητα για τη Δημόσια Υγεία και την υγεία των ζώων.

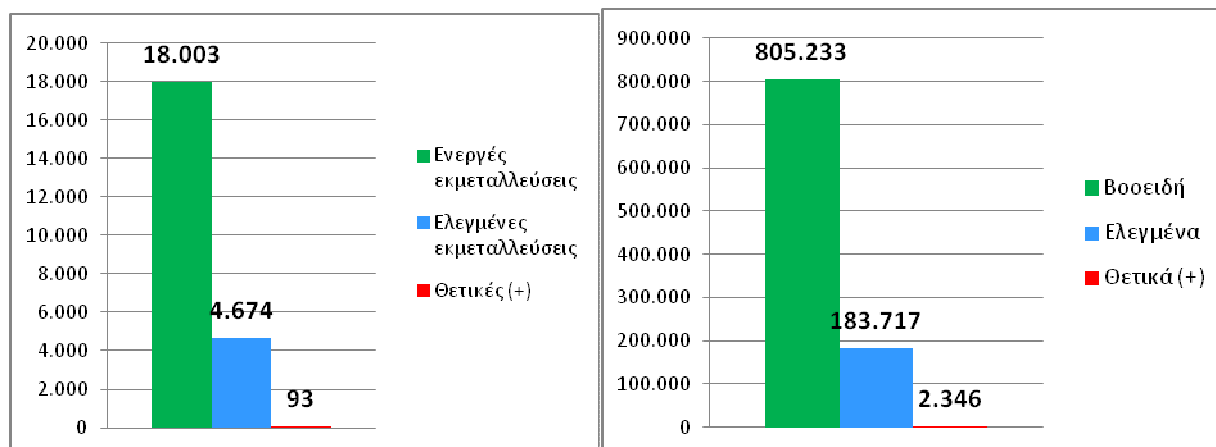
Τα αποτελέσματα των επίσημων ελέγχων του προγράμματος συνοψίζονται παρακάτω:

- Αριθμός εκμεταλλεύσεων βοοειδών στο πρόγραμμα επίσημου ελέγχου: **18.003**
- Αριθμός εγκαταστάσεων που εξετάστηκαν: **3.120**
- Αριθμός βοοειδών στο πρόγραμμα επίσημου ελέγχου: **805.233**
- Αριθμός εκμεταλλεύσεων που εξετάστηκαν: **4.674**
- Αριθμός θετικών εκμεταλλεύσεων: **93**
- Αριθμός θετικών εγκαταστάσεων: **73**
- Αριθμός νέων θετικών εγκαταστάσεων: **49**
- Αριθμός βοοειδών που εξετάστηκαν ατομικά: **183.717**
- Αριθμός βοοειδών που εξετάστηκαν συνολικά (+επαναλήψεις): **182.773**
- Αριθμός θετικών βοοειδών: **2.254**
- Αριθμός θετικών ζώων που σφάχτηκαν: **2.342**
- Συνολικός αριθμός ζώων που σφάχτηκαν στο πρόγραμμα: **2.922**
- Ετήσιος Επιπολασμός Νοσήματος σε επίπεδο εγκατάστασης (%): **2,34%**
- Ετήσιος Επιπολασμός Νοσήματος σε επίπεδο ζώων (%): **1,28%**

Επιδημιολογική κατάσταση ως προς τη φυματίωση των βοοειδών (υγειονομικά καθεστώτα εκμεταλλεύσεων) στο τέλος του έτους 2018

T1		T+		T2		T3 ΑΝΑΣΤΟΛΗ		T3	
Εκτροφές	Ζώα	Εκτροφές	Ζώα	Εκτροφές	Ζώα	Εκτροφές	Ζώα	Εκτροφές	Ζώα
		ς		ς		ς		ς	
6.893	226.877	96	8.556	281	16.378	2.079	68.079	5.751	314.342

Στοιχεία σε επίπεδο εκμεταλλεύσεων και ζώων στο σύνολο της χώρας

Στα παραπάνω στοιχεία δε συμπεριλαμβάνονται αυτά των ΠΕ Κορινθίας, Μεσσηνίας, Αχαΐας, Φωκίδας, Άρτας, Λάρισας, Μαγνησίας, Ημαθίας, Χαλκιδικής, Λήμνου, Χίου, Ηρακλείου, Ρεθύμνου, Χανίων και Ζακύνθου, ενώ σε κάποιες άλλες περιπτώσεις η διασταύρωση των στοιχείων εμφανίζει αποκλίσεις.

Η νομοθεσία και χρήσιμες πληροφορίες είναι αναρτημένες στο link <http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/animal-production/cattle/449-nomothesiabooeidi>

Πρόγραμμα ελέγχου και εκρίζωσης της Βρουκέλλωσης των αιγών και των προβάτων

Στο πλαίσιο των διατάξεων της Ενωσιακής και Εθνικής Νομοθεσίας (ΥΑ 3339/117339, ΦΕΚ 3589Β' /04-11-2016) εφαρμόστηκε το 2019, εθνικό πρόγραμμα ελέγχου και εκρίζωσης της βρουκέλλωσης των αιγών και των προβάτων.

Η εφαρμογή του προγράμματος βασίζεται: α) στη διενέργεια ορολογικών εξετάσεων (αιμοληψίες) των αιγών και προβάτων ηλικίας άνω των 6 μηνών (πρόγραμμα εκρίζωσης στη νησιωτική Ελλάδα), β) στη διενέργεια εμβολιασμών με το εμβόλιο REV-1 στην ηπειρωτική Ελλάδα (πρόγραμμα μαζικού εμβολιασμού νεαρών και ενήλικων θηλυκών ζώων αναπαραγωγής άνω των 3 μηνών στην ηπειρωτική χώρα και στα νησιά Εύβοια, Λέσβος και Θάσος), γ) στην αιμοληψία αρσενικών ζώων άνω των 6 μηνών, δ) στον εμβολιασμό αρσενικών ζώων 3-6 μηνών ε) στην ταξινόμηση και στον υγειονομικό χαρακτηρισμό των εκμεταλλεύσεων βάσει εργαστηριακής διάγνωσης στις νησιωτικές ζώνες της χώρας, στ) στον έλεγχο μετακινήσεων των ζώων και ζ) στη σφαγή των θετικών στη βρουκέλλωση ζώων.

Η βρουκέλλωση των αιγών και των προβάτων θεωρείται κυρίως επαγγελματική ζωνόσος (κτηνίατροι, κτηνοτρόφοι) με σημαντικές επιπτώσεις στη Δημόσια Υγεία και στη ζωική παραγωγή. Βασικότερος στόχος της εφαρμογής του εν λόγω προγράμματος για το 2019 ήταν ο έλεγχος της νόσου (αξιολόγηση του επιπολασμού και της επίπτωσης της *B. melitensis*) σε ενδημικές και νησιωτικές περιοχές της χώρας, καθώς και η προτεραιότητα στην επιζωοτιολογική και εργαστηριακή επιτήρηση της βρουκέλλωσης σε στοχευμένες εκμεταλλεύσεις αιγοπροβάτων που βρίσκονται σε Περιφερειακές Ενότητες και γεωγραφικές ζώνες με υψηλό μέσο αριθμό κρουσμάτων μελιταίου πυρετού στον άνθρωπο.

Η νομοθεσία και χρήσιμες πληροφορίες είναι αναρτημένες στο link <http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/animal-production/cattle/449-nomothesiabooeidi>

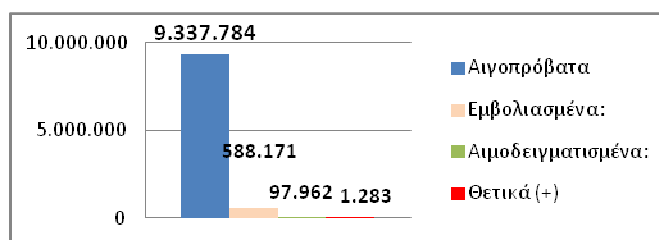
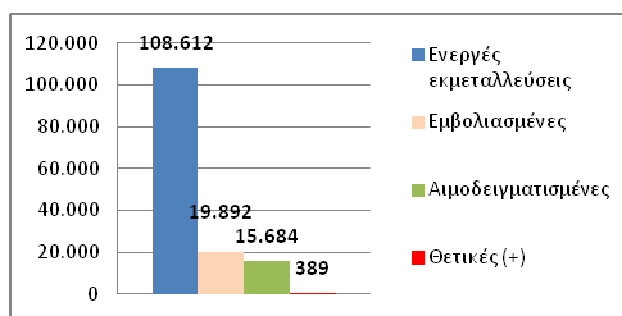
Σύνοψη αποτελεσμάτων επίσημου ελέγχου 2019

Μαζικός εμβολιασμός νεαρών και ενήλικων αιγών και προβάτων – Πρόγραμμα ελέγχου:

Στοιχεία από τη ζώνη εμβολιασμού (ZEM)

Αριθμός εκμεταλλεύσεων που εμβολιάστηκαν: **19.892**

Αριθμός ζώων που εμβολιάστηκαν: **588.171**

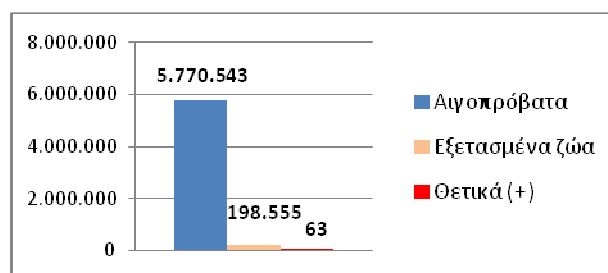
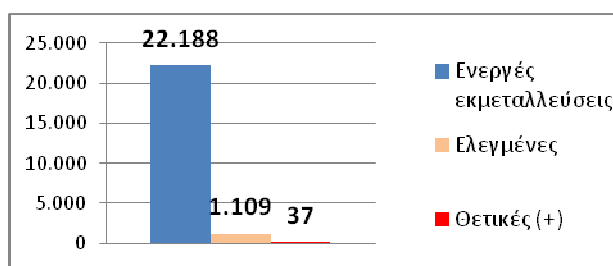
Στοιχεία από τη ζώνη εκρίζωσης (ZEK)

Πρόγραμμα εκρίζωσης (ορολογικός έλεγχος) –Ζώνη εκρίζωσης (νησιωτική Ελλάδα, εκτός νήσων Λέσβου, Θάσου και Εύβοιας):

- Αριθμός εκμεταλλεύσεων στο πρόγραμμα εκρίζωσης: **22.188**
- Αριθμός αιγών και προβάτων στο πρόγραμμα εκρίζωσης: **5.770.543**
- Αριθμός εκμεταλλεύσεων που εξετάστηκαν: **1.109**
- Αριθμός θετικών εκμεταλλεύσεων: **37**
- Αριθμός νέων θετικών εκμεταλλεύσεων: **9**
- Αριθμός ζώων που εξετάστηκαν ατομικά (αιμοληψίες ζώων): **588.171**
- Αριθμός θετικών αιγών και προβάτων: **63**
- Αριθμός θετικών ζώων που σφάχτηκαν: **61**
- Συνολικός αριθμός ζώων που σφάχτηκαν: **61**
- Ετήσιος Επιπολασμός Νοσήματος (%) σε επίπεδο εκμετάλλευσης: **3,34%**
- Ετήσια Επίπτωση Νοσήματος (%) σε επίπεδο εκμετάλλευσης: **0,81%**
- Ετήσιος Επιπολασμός Νοσήματος (%) σε επίπεδο ζώων: **0,03%**

Επιζωοτιολογική κατάσταση ως προς τη βρουκέλλωση αιγών και προβάτων (υγειονομικά καθεστώτα εκμεταλλεύσεων) στο τέλος του έτους 2019.

M1		M+		M2		M4 ΑΝΑΣΤΟΛΗ		ΕΠΙΣΗΜΑ ΑΠΑΛΛΑΓΜΕΝΟ M4	
Εκτροφές	Ζώα	Εκτροφές	Ζώα	Εκτροφές	Ζώα	Εκτροφές	Ζώα	Εκτροφές	Ζώα
8.298	1.886.296	25	10.890	977	353.384	9	1.285	365	103.616

Στα παραπάνω στοιχεία δε συμπεριλαμβάνονται αυτά των ΠΕ Νότιου Τομέα Αττικής, Κορινθίας, Βοιωτίας, Έυβοιας, Φωκίδας, Άρτας, Λάρισας, Θεσσαλονίκης, Ημαθίας, Λεσβου & Λήμνου, Χίου, Ρεθύμνου και Ζακύνθου, ενώ σε κάποιες άλλες περιπτώσεις η διασταύρωση των στοιχείων εμφανίζει αποκλίσεις.

3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΛΥΣΣΑΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το πρόγραμμα επιζωοτιολογικής επιτήρησης της λύσσας στα άγρια και κατοικίδια θηλαστικά το οποίο εφαρμόστηκε το 2012 σε καθορισμένους Νομούς της Ελληνικής Επικράτειας επεκτάθηκε από το έτος 2013 σε ολόκληρη τη χώρα πλέον ως πρόγραμμα επιτήρησης και καταπολέμησης της λύσσας στην Ελλάδα, μετά την επανεμφάνιση κρουσμάτων σε ζώα στην Ελλάδα από τον Οκτώβρη του 2012.

Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε αρχικά σύμφωνα με την Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 30^{ης} Νοεμβρίου 2012 με αριθμ. 761/2012/ΕΕ «για την έγκριση των ετήσιων και πολυετών προγραμμάτων και τη για την χρηματοδότηση από την Ένωση για την εκρίζωση, έλεγχο και επιτήρηση ορισμένων νόσων των ζώων και ζωοανθρωπονόσων που παρουσιάζονται από τα ΚΜ το έτος 2013» και σύμφωνα με την Κοινή Υπουργική Απόφαση (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων & Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής) 331/10301-25/01/2013 με αρ. ΦΕΚ 198 «Πρόγραμμα Επιτήρησης και Καταπολέμησης της Λύσσας στην Ελλάδα», τεύχος Β' όπως ισχύει.

Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτήθηκε και για το έτος 2019 από την ΕΕ κατά 75%, σύμφωνα με την απόφαση SANTE/VP/2019/EL/SI2.798233 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Απόφαση επιχορήγησης περί έγκρισης των εθνικών προγραμμάτων και σχετικής χρηματοδότησης». Σε αυτήν περιλαμβάνονται οι δαπάνες των εργαστηριακών δοκιμών για την ανίχνευση της λύσσας, οι δαπάνες εμβολιασμού των ζώων της άγριας πανίδας (προμήθεια δολωμάτων και εναέρια διανομή αυτών) και του ελέγχου της αποτελεσματικότητας του εμβολιασμού, οι δαπάνες για την επιχορήγηση κυνηγών, φυλάκων θήρας και μελών περιβαλλοντικών οργανώσεων για την προσκόμιση δειγμάτων ζώων στο πλαίσιο της επιτήρησης, καθώς και οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για προσωπικό το οποίο προσλαμβάνεται ειδικά για τη διενέργεια των εργαστηριακών δοκιμών. Επίσης, έχει εγκριθεί, μέσα στα χρονικά περιθώρια που ορίζονται από την Κοινοτική νομοθεσία, συγχρηματοδοτούμενο πολυετές πρόγραμμα για τα έτη 2018-2019-2020.

Η εθνική δαπάνη που αφορά την μεταφορά των δειγμάτων, την αγορά των διαγνωστικών αντιδραστηρίων, εμβολίων και λοιπών αναλωσίμων υλικών που απαιτούνται για τις δειγματοληψίες και τις διαγνωστικές εργαστηριακές εξετάσεις, και την πρόσληψη του αναγκαίου προσωπικού για την εφαρμογή του Προγράμματος καλύφθηκε από τον τακτικό προϋπολογισμό του έτους 2019, ενώ οι δαπάνες των ενισχύσεων προς κυνηγούς, φύλακες θήρας κλπ για τη συλλογή και την προσκόμιση δειγμάτων ζώων στο πλαίσιο της επιτήρησης του νοσήματος καλύφθηκαν από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Η εφαρμογή του προγράμματος ανατέθηκε στους παρακάτω φορείς με τις αντίστοιχες για κάθε ένα αρμοδιότητες:

Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), το οποίο είναι αρμόδιο για:

- το σχεδιασμό, τη σύνταξη και την εκπόνηση του Προγράμματος Επιτήρησης και Καταπολέμησης της Λύσσας στην Ελλάδα,
- τον έλεγχο σε κεντρικό επίπεδο και τον συντονισμό όλων των λοιπών αρμοδίων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του ανωτέρου προγράμματος σε όλη τη χώρα,
- τον ορισμό των αρχών και φορέων εφαρμογής του προγράμματος και τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων ανάλογα με τις ανάγκες του,
- την παροχή κατάλληλων οδηγιών και διευκρινίσεων προς τους φορείς εφαρμογής του προγράμματος, με σκοπό τη διευκόλυνση και ενίσχυση του έργου τους,
- την συλλογή των στοιχείων και των αποτελεσμάτων του, την αξιολόγηση τους καθώς και την ενημέρωση των αρμοδίων αρχών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Λύσσα των Ζώων της Διεύθυνσης Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών (Νεαπολέως 25, Αγία Παρασκευή, 15310 Αθήνα), το οποίο είναι αρμόδιο για:

- τη συγκέντρωση των αποστελλομένων δειγμάτων αγρίων και κατοικίδιων θηλαστικών,
- τη διενέργεια των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων και διαγνωστικών τεχνικών για την ανίχνευση του ιού της λύσσας και τη διενέργεια των απαιτούμενων εξετάσεων για τη διαπίστωση της ανοσολογικής κατάστασης των αλεπούδων ως προς τη λύσσα μετά το πέρας του εμβολιασμού. Επίσης τη διενέργεια των απαιτούμενων εξετάσεων για την τιτλοποίηση του εμβολίου και τη διάκριση του εμβολιαστικού στελέχους από το άγριο στέλεχος, και τον έλεγχο αντισωμάτων κατόπιν των εμβολιασμών στις μετακινήσεις των ζώων,
- την υποβολή των στοιχείων και εργαστηριακών αποτελεσμάτων στη Δ/νση Υγείας των Ζώων του (ΥΠΑΑΤ),
- την αποστολή, εφόσον κριθεί αναγκαίο, των θετικών για την λύσσα δειγμάτων στο αρμόδιο Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς, με ταυτόχρονη ενημέρωση του Τμήματος Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής (ΥΠΑΑΤ),
- τη σύνταξη μηνιαίας κατάστασης με τις διενεργηθείσες εξετάσεις του Εργαστηρίου καθώς και της εξαμηνιαίας και τελικής ετήσιας κατάστασης για την εφαρμογή του προγράμματος επιτήρησης σε όλη την Επικράτεια, σύμφωνα με τις κοινοτικές διατάξεις, τις οποίες αποστέλλει στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, (ΥΠΑΑΤ),
- τη συνεργασία με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη λύσσα,
- τη διασφάλιση της κοινοποίησης των πληροφοριών που παρέχει το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη λύσσα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων και στο Τμήμα Ιολογίας της Δ/νσης Κτηνιατρικού Κέντρου Θεσσαλονίκης,

- την παροχή επιστημονικής και τεχνικής συνδρομής στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων για την εφαρμογή συντονισμένων σχεδίων επιτήρησης,
- την παρακολούθηση των εξελίξεων σχετικά με την επιδημιολογία της λύσσας,
- το συντονισμό των προτύπων και των μεθόδων διάγνωσης που εφαρμόζονται στο Ινστιτούτο Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων της Δ/σης Κτηνιατρικού Κέντρου Θεσσαλονίκης ,και στα υπόλοιπα κτηνιατρικά εργαστήρια, που ενδεχόμενα θα συμμετάσχουν στη διάγνωση της λύσσας.

Επιπλέον,

- ελέγχει την ποιότητα όλων των υποστρωμάτων και αντιδραστηρίων που χρησιμοποιούνται από τα εργαστήρια που συμμετέχουν στη διάγνωση της λύσσας,
- οργανώνει μία τουλάχιστον συγκριτική δοκιμή ανά έτος (ring test),
- τα απομονωθέντα στελέχη της λύσσας διατηρούνται σε αυτό για 2 έτη,
- συνεργάζεται με τους άλλους φορείς που ασχολούνται με τη λύσσα στον άνθρωπο,
- διοργανώνει, μαθήματα κατάρτισης όπου αυτό είναι αναγκαίο για το προσωπικό των εργαστηρίων διάγνωσης της νόσου.

Τη Διεύθυνση Προστασίας των Ζώων, Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών η οποία ορίζεται αρμόδια από το Ν.4039/2012 (Α15) αρ.3, για :

- την εισήγηση για την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων που προβλέπονται από το νόμο αυτό
- την έκδοση εγκυκλίων για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς και για κάθε θέμα που αφορά στα ζώα συντροφιάς.

Τις Δ/σεις Κτηνιατρικής της Περιφέρειας των Περιφερειακών Ενοτήτων (πρώην νομών) εφαρμογής του προγράμματος, οι οποίες είναι αρμόδιες:

- για το συντονισμό της εφαρμογής του προγράμματος Επιτήρησης και Καταπολέμησης της Λύσσας στην Ελλάδα στην περιοχή αρμοδιότητάς τους,
- για την εποπτεία της εφαρμογής του προγράμματος στην περιοχή αρμοδιότητάς τους,
- για την αξιολόγηση εφαρμογής του προγράμματος στην περιοχή αρμοδιότητάς τους,
- για την συνεργασία με τα αντίστοιχα Τμήματα Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων της περιοχής αρμοδιότητάς τους, όπως επίσης και με το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων
- για την συνεργασία με τις Δασικές υπηρεσίες των Περιφερειακών Ενοτήτων (πρώην νομών) εφαρμογής του προγράμματος,
- για την συνεργασία και την ενημέρωση των κυνηγετικών ομοσπονδιών και των φιλοζωικών σωματείων της περιοχής αρμοδιότητάς τους.

Τα Τμήματα Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων (πρώην νομών), που είναι αρμόδια:

- για τον ορισμό του υπεύθυνου εφαρμογής και παρακολούθησης του προγράμματος Επιτήρησης και Καταπολέμησης της Λύσσας στην Ελλάδα,
- για τη λήψη των δειγμάτων από τα νεκρά θηλαστικά και την αποστολή τους στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη λύσσα, την σύνταξη των σχετικών διαβιβαστικών εγγράφων και την έκδοση των αποφάσεων λήψης και άρσης των λαμβανομένων μέτρων στις περιπτώσεις υποψίας ή επιβεβαίωσης της νόσου,
- για την αξιολόγηση εφαρμογής του προγράμματος σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας,

- για τη συνεργασία και την ενημέρωση άλλων αρμόδιων αρχών και φορέων σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος,
- για την επιβεβαίωση του αντιλυσσικού εμβολιασμού των ποιμενικών σκύλων της περιοχής δικαιοδοσίας τους, κατά τη διενέργεια επισήμων ελέγχων, μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής άλλων εθνικών προγραμμάτων,
- για την εκπαίδευση των ιδιωτών κτηνιάτρων, των υπευθύνων και λοιπών υπαλλήλων των τοπικών Δασικών Υπηρεσιών, των φιλοζωικών σωματείων, των εκπροσώπων των τοπικών κυνηγετικών οργανώσεων και οποιονδήποτε άλλων φορέων που ενδέχεται να έχουν σχέση με το πρόγραμμα,
- για την αποστολή των ζητούμενων στατιστικών στοιχείων του προγράμματος στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων,
- για την ενημέρωση των ιδιωτών κτηνιάτρων της περιοχής αρμοδιότητάς τους σχετικά με το πρόγραμμα και την επιβολή σε αυτούς των προβλεπόμενων κυρώσεων, στις περιπτώσεις εκείνες που διαπιστώνεται μη άμεση κοινοποίηση ύποπτων για λύσσα περιστατικών σε κατοικίδια ή ζώα της άγριας πανίδας.

Τη Δ/ση Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που είναι αρμόδια:

- για το συντονισμό των ενεργειών που αναλαμβάνονται στα πλαίσια της παρούσης από τις δασικές υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και τον ορισμό υπευθύνων σε αυτές, για την απρόσκοπτη εφαρμογή και παρακολούθηση του Προγράμματος Επιτήρησης και Καταπολέμησης της Λύσσας στην Ελλάδα,
- ii) για την παροχή οδηγιών προς τις δασικές υπηρεσίες των αποκεντρωμένων διοικήσεων, στις περιφερειακές ενότητες εφαρμογής του προγράμματος, αναφορικά με τη συλλογή δειγμάτων νεκρών άγριων θηλαστικών σε απαγορευμένες και μη για την θήρα περιοχές ή και την ενεργητική δειγματοληψία εφόσον αυτό απαιτείται,
- iii) για την παροχή οδηγιών προς τις δασικές υπηρεσίες των αποκεντρωμένων διοικήσεων, στις περιφερειακές ενότητες εφαρμογής του προγράμματος, προκειμένου κατά την άσκηση των καθηκόντων τους στη δραστηριότητα της θηροφύλαξης, να διενεργούν, για τους σκοπούς του παρόντος, ελέγχους στα βιβλιάρια υγείας των κυνηγετικών σκύλων καθώς και στην τήρηση των σχετικών με τη σήμανση τους, από την εθνική νομοθεσία, διατάξεων,
- iv) για τη λήψη μέτρων ενημέρωσης του πληθυσμού που δραστηριοποιείται στο δασικό χώρο σχετικά με τη λύσσα και τις επιπτώσεις της στη δημόσια υγεία και την παροχή των απαραίτητων οδηγιών, για την ασφάλειά τους. Επιπροσθέτως η ενημέρωση των ομάδων αυτών αποσκοπεί στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού ώστε σε συνεργασία με τις τοπικές και δασικές υπηρεσίες να συμβάλλουν στο έργο της συλλογής των προβλεπόμενων από το Πρόγραμμα δειγμάτων άγριων ζώων και της έγκαιρης αποστολής τους στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη λύσσα.

Την Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος, που είναι αρμόδια για την ενημέρωση των μελών των Κυνηγετικών Οργανώσεων της (Κυνηγετικές Ομοσπονδίες και Κυνηγετικούς Συλλόγους) σχετικά με τη λύσσα και τις επιπτώσεις της στη Δημόσια Υγεία και την παροχή των απαραίτητων οδηγιών, προκειμένου, με τη συνεργασία των τοπικών Κτηνιατρικών και Δασικών Αρχών, να συμβάλλουν στο έργο της συλλογής των προβλεπόμενων από το πρόγραμμα δειγμάτων ζώων της άγριας πανίδας και της έγκαιρης αποστολής τους στην Κτηνιατρική υπηρεσία της οικείας Περιφερειακής Ενότητας και στην συνέχεια στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς.

Τους κυνηγούς και τους ιδιωτικούς φύλακες θήρας των Κυνηγετικών Οργανώσεων, που συλλέγουν και προσκομίζουν στις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές νεκρά ευαίσθητα ως προς τον ιό της Λύσσας ζώα στα πλαίσια εφαρμογής του προγράμματος της Παθητικής Επιτήρησης για τη Λύσσα τηρώντας τα μέτρα βιοασφάλειας του Παραρτήματος ΙΙ. Αναφορικά με το πρόγραμμα ενεργητικής επιτήρησης για τη Λύσσα, οι κυνηγοί και οι φύλακες θήρας συμβάλουν στη θανάτωση και προσκόμιση στις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές αλεπούδων στα πλαίσια Εφαρμογής του Προγράμματος Ενεργητικής Επιτήρησης για τη Λύσσα σύμφωνα με το Πρόγραμμα για την εφαρμογή του Προγράμματος, οι λεπτομέρειες του οποίου καθορίζονται σε κάθε εμβολιακή καμπάνια με σχετική Υπουργική Απόφαση.

Οι ιδιωτικοί φύλακες θήρας των Κυνηγετικών Οργανώσεων και οι υπάλληλοι των Δασικών Υπηρεσιών πέρα από τη συμβολή τους στη συλλογή των δειγμάτων, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 1 παρ. ιδ και άρθρο 4 παρ. 9 του Ν. 4039/2012(Α' 15/2-2-2012) «Για τα δεσποζόμενα και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και την προστασία των ζώων από την εκμετάλλευση ή τη χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό σκοπό» όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 46 του Ν. 4235/2014, στα πλαίσια της αρμοδιότητάς τους για βεβαίωση παραβάσεων του Ν. 4039/2012, δύνανται να διενεργούν ελέγχους στα βιβλιάρια υγείας ή/και διαβατήρια των κυνηγετικών σκύλων για την τήρηση των διατάξεων του άρθρου 5 παρ. α του ανωτέρω νόμου και ιδιαιτέρως των σχετικών προληπτικών εμβολιασμών και να βεβαιώνουν τις αντίστοιχες παραβάσεις.

Τα μέλη των περιβαλλοντικών οργανώσεων δύνανται να συμβάλλουν στο έργο της συλλογής και προσκόμισης στις κτηνιατρικές αρχές νεκρών ζώων της άγριας πανίδας στα πλαίσια εφαρμογής τους Προγράμματος Παθητικής Επιτήρησης της Λύσσας.

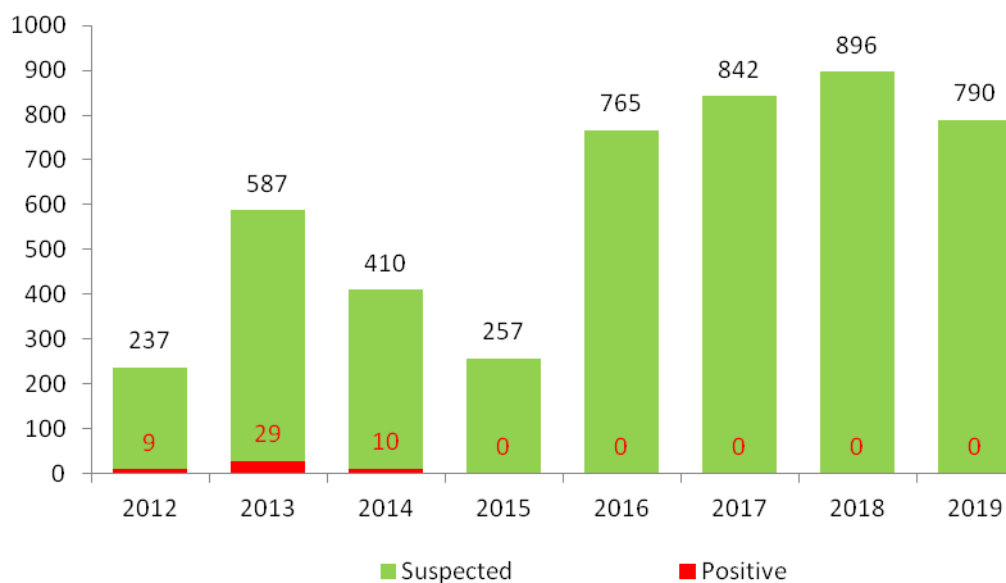
Τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας (Ε.Ο.Δ.Υ.), που έχει ως κύριους σκοπούς:

- Την προστασία και προαγωγή της Δημόσιας Υγείας μέσω της ενημέρωσης του κοινού και τη χάραξη εθνικής στρατηγικής για την πρόληψη της μετάδοσης νοσημάτων
- Την επιδημιολογική επιτήρηση των λοιμωδών νοσημάτων μέσω των συστημάτων επιτήρησης και συγκεκριμένα: του συστήματος υποχρεωτικής δήλωσης, του συστήματος παρατηρητών νοσηρότητας στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας (sentinel), του εργαστηριακού συστήματος επιτήρησης και την παρέμβαση στους χώρους υγείας.
- Την υποστήριξη ερευνητικών προγραμμάτων με σκοπό τη συλλογή, αξιολόγηση και διασπορά επιστημονικών δεδομένων.
- Την παροχή επιστημονικής υποστήριξης με τη δημοσίευση κατευθυντήριων οδηγιών συμπεριλαμβανομένης και της εκπαίδευσης επαγγελματιών.
- Τη λειτουργία Μονάδων Ειδικών Λοιμώξεων σε Νοσοκομεία σε όλη τη χώρα.
- Την αντιμετώπιση εκτάκτων κινδύνων Δημόσιας Υγείας.
- Την υποστήριξη ειδικών πληθυσμιακών ομάδων (μετακινούμενων πληθυσμών & Trafficking).
- Την επίβλεψη για την εξασφάλιση υγιούς και ασφαλούς περιβάλλοντος.
- Την υλοποίηση του Χάρτη Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας.

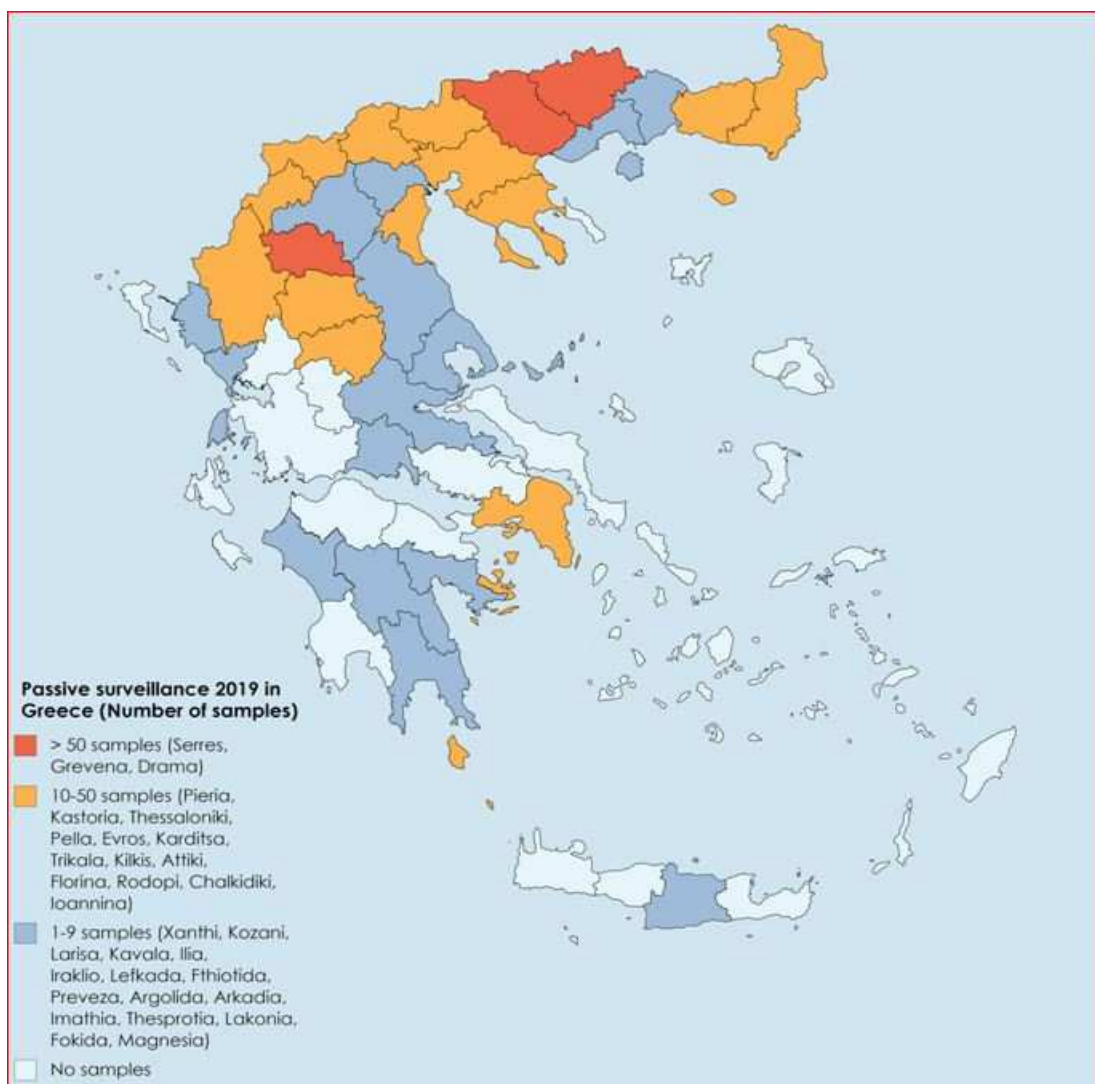
2. ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ - ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟ 2019.

Παθητική επιτήρηση

Κατά το έτος 2019 η εφαρμογή του προγράμματος παθητικής επιτήρησης της Λύσσας, εφαρμόστηκε όπως και τα προηγούμενα έτη σε ολόκληρη τη χώρα. Ο αριθμός των εξεταζόμενων δειγμάτων συνολικά στη χώρα παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα, εμφανίζοντας μείωση σε σχέση με τα προηγούμενα δύο έτη. Συνολικά εξετάστηκαν στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη λύσσα στα ζώα, 790 δείγματα εγκεφαλικού ιστού. Κατ' αντιστοιχία, το έτος 2018 εξετάστηκαν 896 δείγματα, το 2017, 842 δείγματα, ενώ το 2016, 765 δείγματα.. Όλα τα δείγματα που εξετάστηκαν για το 2019 ήταν αρνητικά. (Γραφ. 1)

Χάρτης. Κατανομή προσκομιζόμενων δειγμάτων ανά Π. Ε. για το έτος 2019 (Παθητική Επιτήρηση)

Στην πλειοψηφία τους (92%) τα δείγματα που προσκομίστηκαν ήταν κεφαλές κόκκινων αλεπούδων. Περίπου 4% των δειγμάτων ήταν σκύλοι και γάτες, ενώ τα υπόλοιπα νεκρά ζώα που προσκομίστηκαν ήταν ζώα της άγριας πανίδας (τρωκτικά, λύκοι, πετροκούναβα, ασβοί, μινκ, αγριόχοιροι, τσακάλια), παραγωγικά ζώα (βοοειδή, αίγες, ιπποειδή) και νυχτερίδες.

Ωστόσο, ενώ συνολικά (ποσοτικά) η Παθητική επιτήρηση στη χώρα παραμένει σε υψηλά επίπεδα από το έτος 2016 μέχρι και το 2019, αυτή δεν αποτυπώνεται ομοιογενώς στο σύνολο των Π. Ε. της χώρας, αλλά μόνο σε ορισμένες από αυτές.

Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/σης Υγείας των Ζώων έστειλε εγκυκλίους προς τις Περιφερειακές Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, τις δασικές υπηρεσίες και την Κυνηγητική Συνομοσπονδία, τονίζοντάς τους τη σημασία ενίσχυσης της Παθητικής Επιτήρησης και προτρέποντάς τους

εμπλεκόμενους φορείς (κυνηγούς, δασικούς υπαλλήλους, θηροφύλακες κá) για μεγαλύτερη προσπάθεια στα πλαίσια ενίσχυσης της παθητικής επιτήρησης.

Παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες στην εφαρμογή του προγράμματος, διοργανώθηκαν από το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/νσης Υγείας των Ζώων της Γενικής Δ/νσης Κτηνιατρικής μέσω του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, εκπαιδευτικά σεμινάρια προς τους υπεύθυνους, για την εφαρμογή του προγράμματος, κτηνιάτρους, ενώ έγινε συνάντηση με υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, τις δασικές υπηρεσίες και την Κυνηγετική Ομοσπονδία Ελλάδας προκειμένου να ενισχυθεί η επιτήρηση της νόσου.

Από τον Μάιο του 2014 έως σήμερα δεν έχει επιβεβαιωθεί θετικό ως προς τον ιό της Λύσσας ζώο.

Χάρτης: Κρούσματα Λύσσας από το 2012 έως και σήμερα (Αύγουστος 2020).

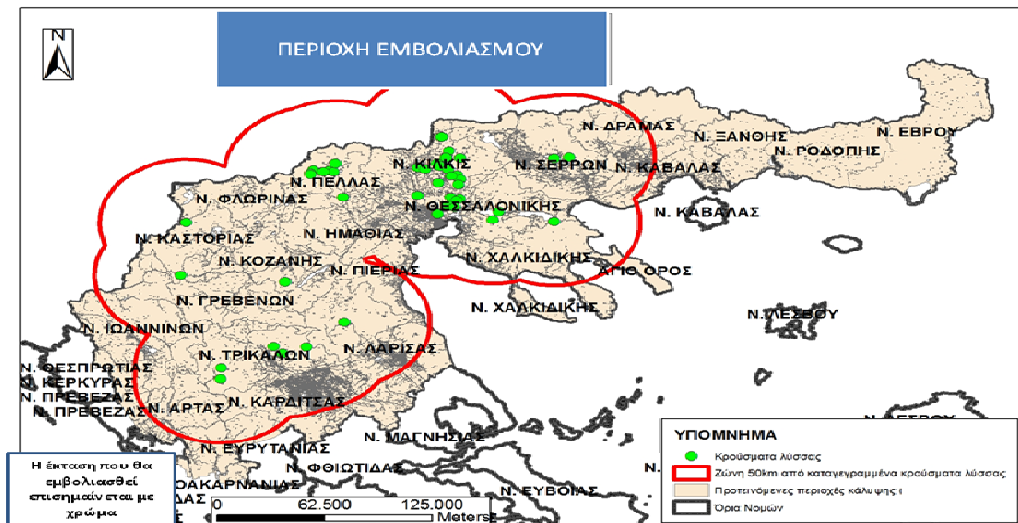
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΚΟΚΚΙΝΩΝ ΑΛΕΠΟΥΔΩΝ

Κατά το έτος 2019 πραγματοποιήθηκαν για τέταρτη φορά στη χώρα, δύο εμβολιαστικές εκστρατείες, μια την άνοιξη (Απρίλιος-Μάιος 2019) και μια το φθινόπωρο (Οκτώβριος-Νοέμβριος 2019).

Διαδικασία εμβολιαστικού προγράμματος

Εξ' αιτίας της επιβαρυνμένης επιδημιολογικής εικόνας που εμφανίζει σχετικά με τα κρούσματα λύσσας η Τουρκία, στις περιοχές εμβολιασμών έχουν, ήδη από τη φθινοπωρινή εκστρατεία του 2016, ενταχθεί και οι Π.Ε. Έβρου και Ροδόπης, οι οποίες έχουν κοινά σύνορα με την Τουρκία.

Χάρτης εμβολιαστικής κάλυψης εκστρατειών 2019

Πίνακας Π.Ε. που καλύφθηκαν εμβολιαστικά το 2019

ΠΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥ	
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	ΚΟΖΑΝΗ
ΑΡΤΑ	ΛΑΡΙΣΑ
ΓΡΕΒΕΝΑ	ΞΑΝΘΗ
ΔΡΑΜΑ	ΠΕΛΛΑ
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	ΠΙΕΡΙΑ

ΗΜΑΘΙΑ	ΤΡΕΒΕΖΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	ΣΕΡΡΕΣ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	ΤΡΙΚΑΛΑ
ΚΑΒΑΛΑ	ΦΛΩΡΙΝΑ
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	ΕΒΡΟΣ
ΚΙΛΚΙΣ	ΡΟΔΟΠΗ

Ο αντιλυσικός εμβολιασμός από το στόμα στις αλεπούδες (Oral Rabies Vaccination) προγραμματίστηκε να πραγματοποιηθεί στις Περιφερειακές ενότητες που καταγράφονται στον ανωτέρω Πίνακα και πραγματοποιήθηκε με δολώματα φέροντα εμβόλιο κατά της λύσσας. Η διανομή των εμβολίων έγινε με ρίψεις από αέρος με τη χρήση αεροσκαφών σταθερών πτερύγων. Στα πλαίσια της εκστρατείας, υπολογίστηκε η διασπορά κατά μέσο όρο 20-25 δολωμάτων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο.

Η διαδικασία των εμβολιασμών είναι η εξής:

Τα εμβόλια φυλάσσονται υπό κατάψυξη σε κεντρική αποθήκη στον Πειραιά (Περιφέρεια Αττικής). Καταγραφικά μηχανήματα καταγράφουν τη θερμοκρασία του θαλάμου σε τακτά χρονικά διαστήματα και η καταγραφή αυτή ελέγχεται από κτηνιάτρους του Τμήματος Ζωοανθρωπονόσων.

Η εταιρεία αεροδιανομής στέλνει στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/σης Υγείας των Ζώων το πρόγραμμα (flight paths) για τις πτήσεις που θα πραγματοποιηθούν από κάθε ένα από τα τέσσερα αεροδρόμια (Ξάνθη, Έδεσσα ή Φλώρινα, Λάρισα και Αγρίνιο). Με το ίδιο ηλεκτρονικό μήνυμα ενημερώνονται άμεσα όλες τις Περιφερειακές Ενότητες που με τη σειρά τους ενημερώνουν το κοινό. Κάποιες φορές εξαιτίας δυσμενών καιρικών συνθηκών, έχουμε μεταβολές στο πρόγραμμα των πτήσεων. Αφού ολοκληρώθηκε η διαδικασία προγραμματισμού των πτήσεων (καθορισμός ημερομηνιών, αεροδρόμια πραγματοποίησης των ρίψεων και περιοχές εμβολιασμού) και της χρήσης των αεροδρομίων, εδόθησαν οδηγίες στις κτηνιατρικές αρχές των Περιφερειακών Ενοτήτων εμβολιασμού, για ενημέρωσή τους, ενώ υπήρξε επικοινωνία με το Υπ. Παιδείας για την ενημέρωση των σχολείων, το Υπουργείο Εθν. Άμυνας, το Υπ. Εξωτερικών για την ενημέρωση των γειτονικών κρατών, τις δασικές αρχές, τις κυνηγητικές συνομοσπονδίες, τους Δήμους και τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας.

Πριν από κάθε επιχείρηση, φορτηγά - ψυγεία μεταφέρουν υπό κατάψυξη τον καθορισμένο αριθμό εμβολίων στο αεροδρόμιο. Η φόρτωση των εμβολίων επί των οχημάτων από την κεντρική αποθήκη φύλαξης στον Πειραιά, γίνεται παρουσία Κτηνιάτρων του Τμήματος Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων του Υπουργείου, οι οποίοι μετά το πέρας της φόρτωσης και την καταμέτρηση των κιβωτίων που έχουν φορτωθεί, σφραγίζουν το όχημα, το οποίο παραμένει σφραγισμένο μέχρι και την τελική άφιξή του στην εκάστοτε αερολέσχη. Εκεί η αποσφράγιση γίνεται από κτηνίατρο της περιοχής ή σε ημέρες αργίας, από την αεροπορική εταιρεία.

Κτηνίατρος της Περιφερειακής Ενότητας βρίσκεται πάντα τις εργάσιμες ώρες και ημέρες και σε κάποιες περιπτώσεις και σε ημέρες /ώρες αργίας, στο χώρο του αεροδρομίου. Επιβλέπει και καταγράφει τη φόρτωση/εκφόρτωση των εμβολίων στα πτητικά μέσα, καθώς και τη διατήρηση της ψυκτικής αλυσίδας φύλαξης των εμβολίων (έλεγχος των καταγραφικών των θερμομέτρων του οχήματος). Όλα τα στοιχεία καταγράφονται σε ειδικές φόρμες (αριθμός παρτίδων δολωμάτων που φορτώθηκαν και περίσσειαν, ώρα έναρξης και διάρκειας πτήσεων, συνθήκες περιβάλλοντος κλπ). Επίσης, ελέγχονται οι καταγραφές του φορτηγού -ψυγείου σχετικά με τη θερμοκρασία. Σε κάποιες περιπτώσεις που κτηνίατρος δεν παρίσταται στα αεροδρόμια (πχ Σαββατοκύριακα ή αργά το απόγευμα σε ορισμένες περιπτώσεις) όλα τα στοιχεία για τις ρίψεις και την αποθήκευση των εμβολίων στα οχήματα, καταγράφονται από την αεροπορική εταιρεία (βάσει της υποχρέωσής της που αναφέρεται στη Σύμβαση που είχε υπογραφεί). Τα στοιχεία αυτά παραδίδονται την επόμενη εργάσιμη ημέρα στους κτηνιάτρους της περιοχής.

Στο τέλος κάθε πτήσης γίνεται καταμέτρηση των εμβολίων που επιστρέφονται, τα οποία στη συνέχεια φορτώνονται για την επόμενη πτήση. Στο τέλος της ημέρας τα εμβόλια που δεν έχουν διανεμηθεί φυλάσσονται στο ψυκτικό όχημα και χρησιμοποιούνται την επόμενη μέρα, εφόσον δεν έχουν ξεπαγώσει.

Όλα τα στοιχεία των ρίψεων (δεδομένα από συσκευή GPS του αεροσκάφους) στέλνονται από την εταιρεία αεροδιανομής στην Τοπογραφική Υπηρεσία του Υπουργείου. Οι τοπογράφοι της Τοπογραφικής Υπηρεσίας του Υπουργείου σε συνεργασία με υπαλλήλους του Τμήματος Ζωοανθρωπονόσων διερευνούν το γεωγραφικό ανάγλυφο στην περιοχή εμβολιασμού, ώστε να εντοπισθούν πιθανές ελλείψεις και ανεπάρκειες. Αποτυπώνουν τα δεδομένα σε χάρτες, προκειμένου να γίνει εκτίμηση των πυκνοτήτων των εμβολίων ανά Περιφερειακή Ενότητα και επαλήθευση των ρίψεων.

Σε περίπτωση που τα δεδομένα των ρίψεων θεωρούνται ανεπαρκή σε μία περιοχή (λιγότερα από 20 δολώματα ανά τετραγωνικό χλμ), τότε το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων ενημερώνει την εταιρεία αεροδιανομής προκειμένου να επαναλάβει τις πτήσεις στην περιοχή αυτή.

Εκστρατεία Άνοιξης 2019

Για την εκστρατεία της άνοιξης 2019 χρησιμοποιήθηκε το εμβόλιο Lysnuÿren, BIOVETA (SAD Bern vaccine). Ο συνολικός αριθμός των εμβολίων που ήταν διαθέσιμα για την εαρινή εκστρατεία του 2019 ήταν 1.490.100. Η παρασκευάστρια εταιρία παρέδωσε όλα τα εμβόλια σε μία αποστολή.

Οι εναέριοι εμβολιασμοί της άνοιξης ξεκίνησαν στις **03/04/2019** και ολοκληρώθηκαν στις **11/05/2019**.

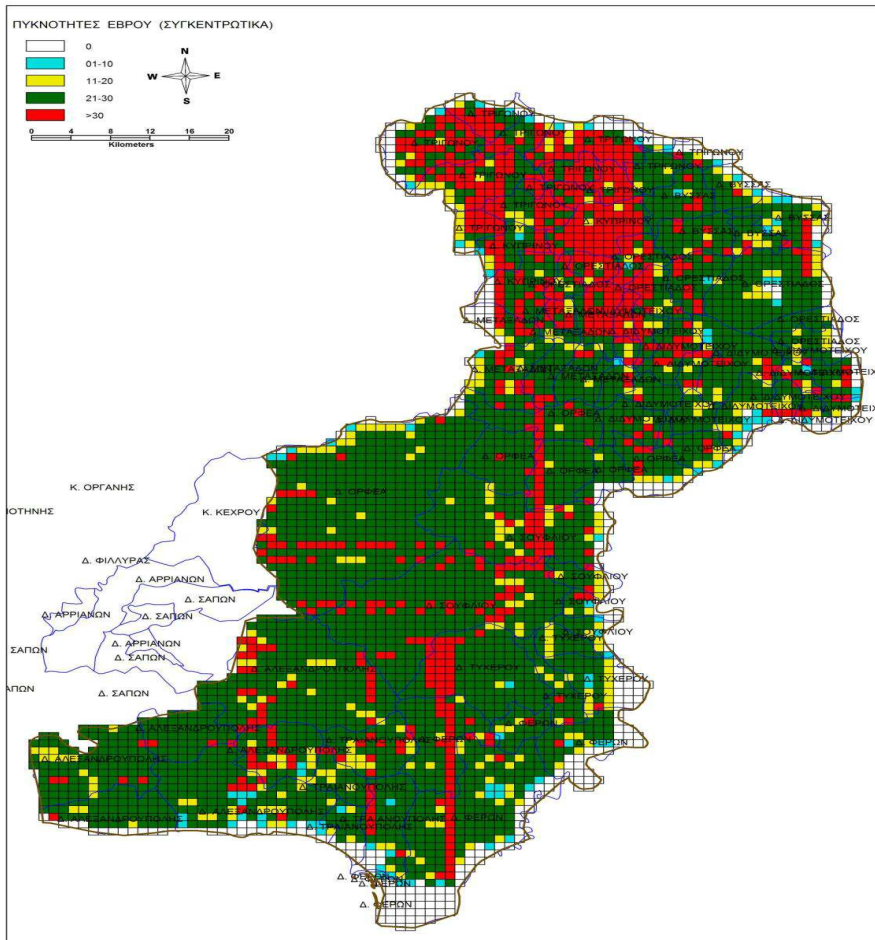
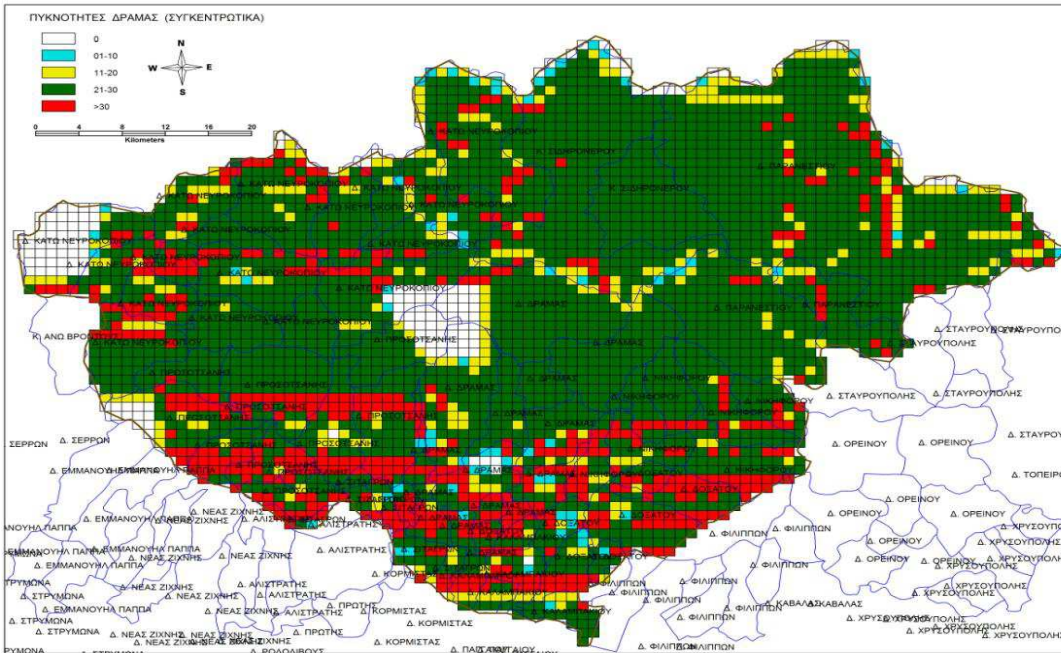
Η έκταση ρίψης των εμβολίων ήταν 54834km², όπως αποτυπώθηκε από την Τοπογραφική Υπηρεσία του Υπουργείου, ενώ ο αριθμός των εμβολίων που διανεμήθηκαν, επιμετρήθηκε από την Τοπογραφική Υπηρεσία του Υπουργείου σε 1.491.441.

Ελήφθησαν δείγματα από όλες τις παρτίδες εμβολίων, προκειμένου να γίνει εκτίμηση του εμβολιαστικού τίτλου κάθε παρτίδας. Τα δείγματα εστάλησαν προς εργαστηριακό έλεγχο στο Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς που εδρεύει στην πόλη Nancy της Γαλλίας και τα αποτελέσματα ήταν ικανοποιητικά στο σύνολο των παρτίδων που εστάλησαν.

Αξιολόγηση της αεροδιανομής εμβολίων

Η αποτύπωση των σημείων ρίψης σε χάρτες αναφορικά με τον έλεγχο της πυκνότητας αυτών ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των προδιαγραφών του διαγωνισμού. Οι τοπογράφοι της Τοπογραφικής Υπηρεσίας του Υπουργείου σε συνεργασία με υπαλλήλους του Τμήματος Ζωοανθρωπονόσων διερεύνησαν το γεωγραφικό ανάγλυφο σε περιοχές που η εμβολιακή κάλυψη ήταν μικρή ή/και ανύπαρκτη. Εκτός από τις αστικές, περιαστικές περιοχές και τις υδάτινες επιφάνειες (οι οποίες ούτως ή άλλως είχαν εξαιρεθεί), εμφανίζονται περιοχές με πολύ μεγάλα υψόμετρα (πάνω από 1500μ) που δεν έχουν εμβολιαστεί. Πρόκειται για περιοχές των Περιφερειακών Ενοτήτων Φλώρινας, Γρεβενών, Κοζάνης, Τρικάλων, Πέλλας, Καρδίτσας, Ημαθίας, Ευρυτανίας και Πιερίας. Το ίδιο είχε παρατηρηθεί και στις προηγούμενες εκστρατείες. Στις παραπάνω Περιφερειακές Ενώτητες διερευνήθηκε διεξοδικά το υψόμετρο των περιοχών που δεν καλύφθηκαν. Βρέθηκε ότι στην πλειονότητα πρόκειται για μεγάλους ορεινούς όγκους που όμως διακόπτονταν από περιοχές χαμηλότερου υψόμετρου.

Διαγράμματα εμβολιαστικής κάλυψης όπου αποτυπώνεται η πυκνότητα των εμβολίων στις Περιφερειακές Ενότητες Δράμας, Έβρου, αντίστοιχα την άνοιξη του 2019.

Αξιολόγηση των εμβολιασμών της άγριας πανίδας την άνοιξη 2019

Την εαρινή εκστρατεία του 2019 ακολούθησε πρόγραμμα αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των εμβολιασμών (ενεργητική επιτήρηση), το οποίο ξεκίνησε τον Μάιο του 2019 και επεκτάθηκε σε όλες τις Π.Ε. εφαρμογής του Προγράμματος εμβολιασμού μέχρι και τα τέλη Σεπτεμβρίου 2019. Κατά την διάρκεια της περιόδου Μαΐου - Σεπτεμβρίου 2019, δείγματα συλλέχθηκαν από 191 αλεπούδες, διαμορφώνοντας τις εξής κατηγορίες δειγμάτων: 191 δείγματα εγκεφαλικού ιστού, 190 δείγματα δοντιών, 170 δείγματα ορού, από το σύνολο των 191 ζώων. Η κατανομή των συλλεγόμενων δειγμάτων δεν ήταν ομοιογενής, ενώ από αρκετές Π.Ε. που μετείχαν στο Πρόγραμμα δεν προσκομίσθηκε δείγμα.

Παραθέτουμε ορισμένα στατιστικά στοιχεία που αντλήθηκαν από τα εξετασθέντα δείγματα:

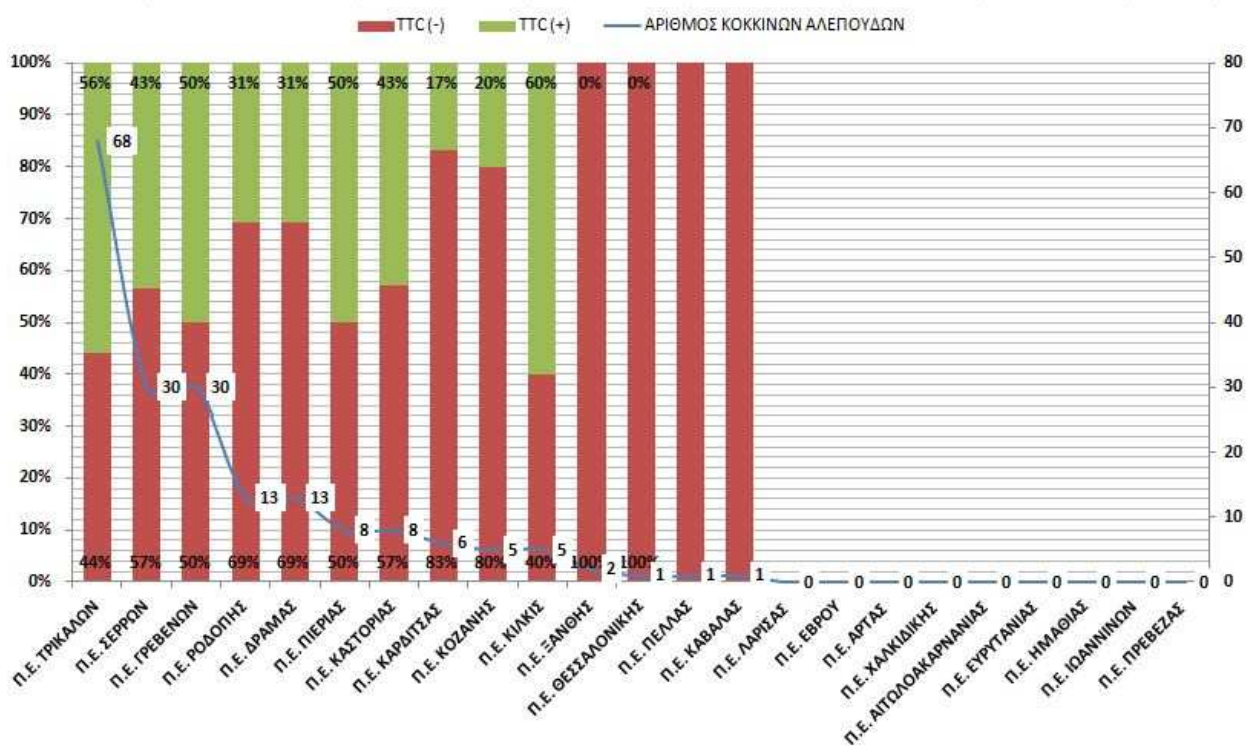
Ανίχνευση του βιοδείκτη τετρακυκλίνης

Στο σύνολο των εξετασθέντων δειγμάτων, το 45% ήταν θετικά και το 55% αρνητικά.

Από αυτά:

- Σε δείγματα προερχόμενα από νεαρά ζώα σε ποσοστό 19% ανιχνεύτηκε βιοδείκτης και στο 81% δεν ανιχνεύτηκε, ενώ
- Σε δείγματα προερχόμενα από ενήλικα ζώα σε ποσοστό 98% ανιχνεύτηκε βιοδείκτης και στο 2% δεν ανιχνεύτηκε.

Η κατανομή της συλλογής των δειγμάτων ανά Π.Ε. και τα αποτελέσματα της εργαστηριακής τους ανάλυσης απεικονίζονται στο παρακάτω γράφημα.

Γράφημα 2. Ποσοστό θετικών και αρνητικών εξετασθέντων δειγμάτων σε ανίχνευση βιοδείκτη τετρακυκλίνης και αριθμός κόκκινων αλεπούδων στις Π.Ε. του προγράμματος (εαρινή εκστρατεία 2019).

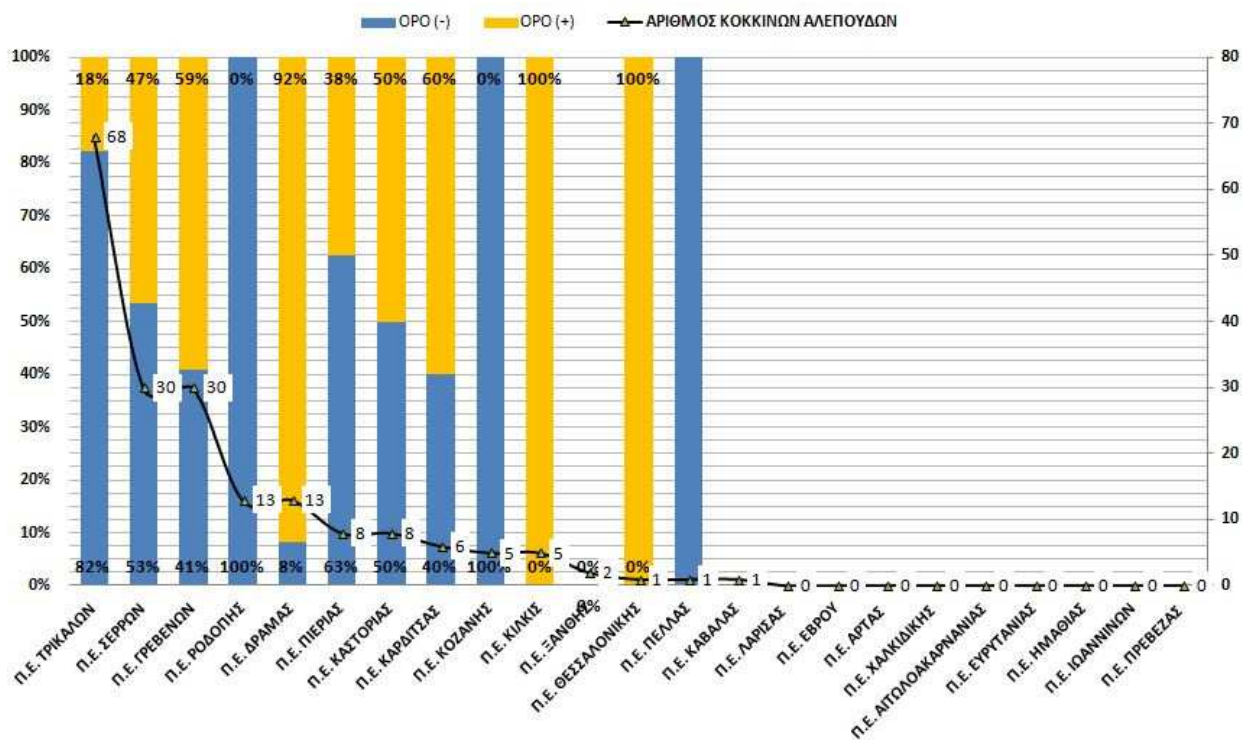
Ορολογικός έλεγχος:

Στο σύνολο των εξετασθέντων δειγμάτων το 41% ανιχνεύθηκαν οροθετικά και το 59% οροαρνητικά.

Από αυτά:

- Σε δείγματα προερχόμενα από νεαρά ζώα το 32% ανιχνεύθηκαν οροθετικά και το 68% οροαρνητικά ενώ,
- Σε δείγματα προερχόμενα από ενήλικα ζώα το 55% ανιχνεύθηκαν οροθετικά και το 45% οροαρνητικά.

Η κατανομή της συλλογής των δειγμάτων ανά Π.Ε. και τα αποτελέσματα της εργαστηριακής τους ανάλυσης απεικονίζονται στο παρακάτω γράφημα.

Γράφημα 3. Ποσοστό οροθετικών και οροαρνητικών εξετασθέντων δειγμάτων και αριθμός κόκκινων αλεπούδων στις Π.Ε. του προγράμματος (εαρινή εκστρατεία 2019).

Η οροθετικότητα εμφανίζεται ανάλογη της ηλικίας, όπως, άλλωστε και η πρόσληψη του δολώματος, που εκφράζεται μέσω του βιοδείκτη τετρακυκλίνης (ΤΤC). Η πλειοψηφία των εξετασθέντων ζώων και σε αυτήν την εαρινή εκστρατεία ήταν νεαρά λόγω της εφαρμογής της δειγματοληψίας την άνοιξη και το καλοκαίρι. Πρόκειται για ζώα τα οποία, είτε όταν διανεμήθηκαν τα εμβόλια ήταν ακόμα στις φωλιές τους και δεν τα έλαβαν, ή ακόμα και στην περίπτωση που τα βρήκαν, δεν κατάφεραν να τρυπήσουν με τα δόντια τους την κάψουλα που περιέχει το εμβόλιο, ή όταν τα βρήκαν, δεν είχαν πλέον δραστηριότητα λόγω της παραμονής τους στο περιβάλλον υπό υψηλές θερμοκρασίες. Επομένως, κρίνεται σκόπιμο να δοθεί έμφαση στην προσκόμιση όχι πολύ νεαρών κόκκινων αλεπούδων.

Εκστρατεία Φθινοπώρου 2019

Για την εκστρατεία του φθινοπώρου 2019 χρησιμοποιήθηκε το εμβόλιο Lysnuilren, ΒΙΟΝΕΤΑ (SAD Bern vaccine). Ο συνολικός αριθμός των εμβολίων που ήταν διαθέσιμα για την εαρινή εκστρατεία του 2019 ήταν 1.490.100. Η παρασκευάστρια εταιρία παρέδωσε όλα τα εμβόλια σε μία αποστολή.

Οι εναέριοι εμβολιασμοί του φθινοπώρου του 2019 ξεκίνησαν στις 10.10.2019 και ολοκληρώθηκαν στις 09.11.2019.

Η έκταση ρίψης των εμβολίων ήταν 54649 km², όπως αποτυπώθηκε από την Τοπογραφική Υπηρεσία του Υπουργείου, ενώ ο αριθμός των εμβολίων που διανεμήθηκαν, επιμετρήθηκε από την Τοπογραφική Υπηρεσία του Υπουργείου σε 1.491.875.

Ελήφθησαν δείγματα από όλες τις παρτίδες εμβολίων, προκειμένου να γίνει εκτίμηση του εμβολιαστικού τίτλου κάθε παρτίδας. Τα δείγματα εστάλησαν προς εργαστηριακό έλεγχο στο Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς που εδρεύει στην πόλη Nancy της Γαλλίας και τα αποτελέσματα ήταν ικανοποιητικά στο σύνολο των παρτίδων που εστάλησαν.

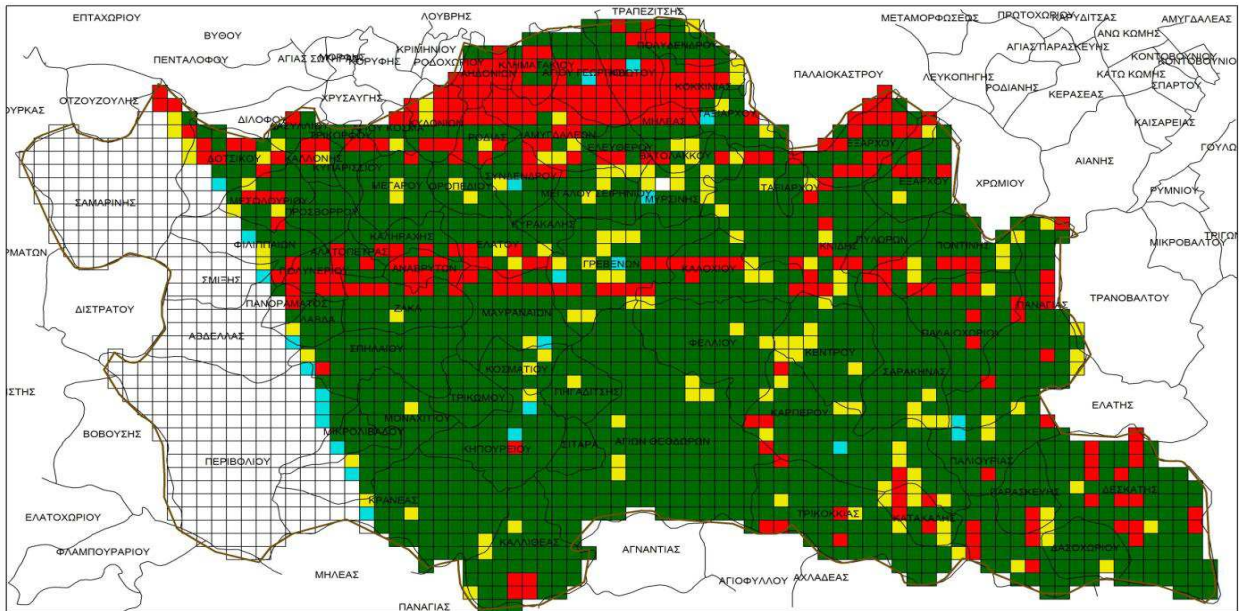
Αξιολόγηση της αεροδιανομής εμβολίων

Η αξιολόγηση της διανομής των εμβολίων, όπως καταγράφηκε από την Τοπογραφική Υπηρεσία του Υπ.Α.Α.Τ. και αποτυπώθηκε σε αντίστοιχους ανά Π.Ε. χάρτες πυκνοτήτων κρίνεται ικανοποιητική.

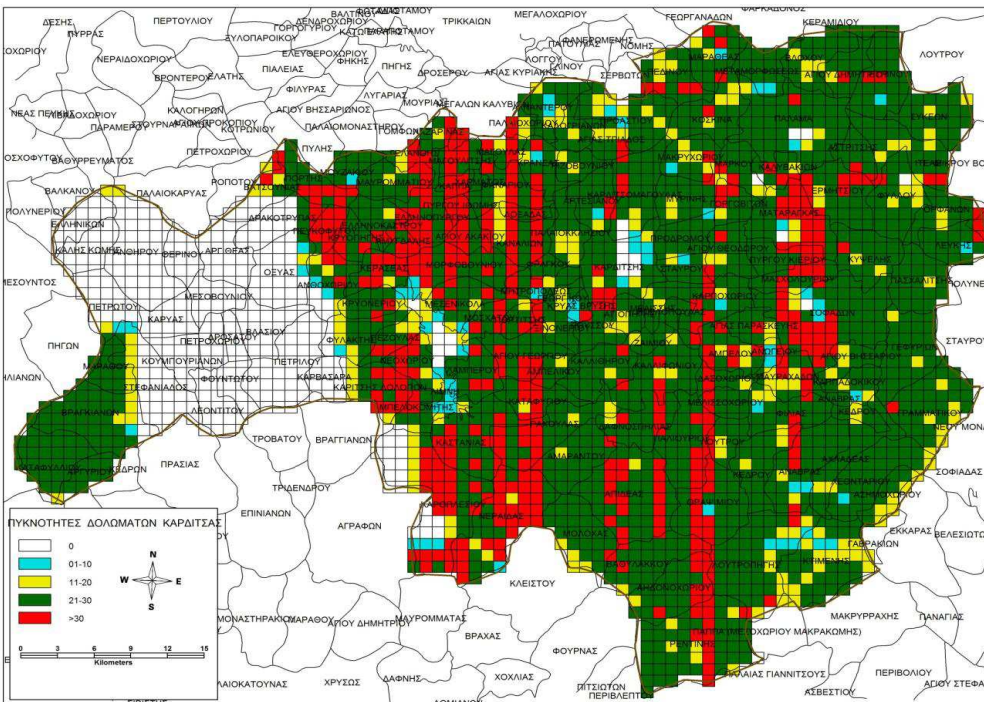
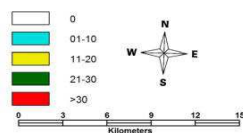
Η αποτύπωση των σημείων ρίψης σε χάρτες αναφορικά με τον έλεγχο της πυκνότητας αυτών ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των προδιαγραφών του διαγωνισμού. Οι τοπογράφοι της Τοπογραφικής Υπηρεσίας του Υπουργείου σε συνεργασία με υπαλλήλους του Τμήματος Ζωοανθρωπονόσων διερεύνησαν το γεωγραφικό ανάγλυφο σε περιοχές που η εμβολιακή κάλυψη ήταν μικρή ή/και ανύπαρκτη. Εκτός από τις αστικές, περιαστικές περιοχές και τις υδάτινες επιφάνειες (οι οποίες ούτως ή άλλως είχαν εξαιρεθεί), εμφανίζονται περιοχές με πολύ μεγάλα υψόμετρα (πάνω από 1500μ) που δεν έχουν εμβολιαστεί.

Πρόκειται για περιοχές των Περιφερειακών Ενοτήτων Φλώρινας, Γρεβενών, Κοζάνης, Τρικάλων, Πέλλας, Καρδίτσας, Ημαθίας, Ευρυτανίας και Πιερίας. Το ίδιο παρατηρείται και στις προηγούμενες εκστρατείες. Στις παραπάνω Περιφερειακές Ενώτητες διερευνήθηκε διεξοδικά το υψόμετρο των περιοχών που δεν καλύφθηκαν. Βρέθηκε ότι πρόκειται για μεγάλους ορεινούς όγκους που διακόπτονται από περιοχές χαμηλότερου υψόμετρου

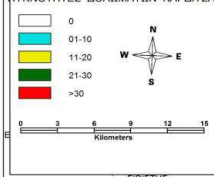
Διαγράμματα εμβολιαστικής κάλυψης όπου αποτυπώνεται η πυκνότητα εμβολίων το φθινόπωρο 2019 στις Περιφερειακές Ενότητες Γρεβενών, Καρδίτσας, αντίστοιχα.

ΠΥΚΝΟΤΗΤΕΣ ΔΟΣΙΜΑΤΩΝ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΠΥΚΝΟΤΗΤΕΣ ΔΟΣΙΜΑΤΩΝ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Αξιολόγηση των εμβολιασμών της άγριας πανίδας μετά τους εμβολιασμούς του φθινοπώρου 2019

Την φθινοπωρινή εκστρατεία του 2019 ακολούθησε πρόγραμμα αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των εμβολιασμών (ενεργητική επιτήρηση), το οποίο ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2019 και επεκτάθηκε σε όλες τις Π.Ε. εφαρμογής του Προγράμματος εμβολιασμού μέχρι και τα τέλη Μαρτίου 2020. Τα προβλήματα που προέκυψαν λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού προκάλεσαν καθυστερήσεις, τόσο στη συλλογή, όσο και στην προσκόμιση και στην αποστολή των δειγμάτων στο εργαστήριο. Ωστόσο, κατά την διάρκεια της περιόδου Νοεμβρίου 2019 - Ιουνίου 2020 προσκομίσθηκαν στο εργαστήριο, δείγματα από 316 αλεπούδες, διαμορφώνοντας τις εξής κατηγορίες δειγμάτων: 313 δείγματα εγκεφαλικού ιστού, 315 δείγματα δοντιών, 276 δείγματα ορού, από το σύνολο των 316 ζώων. Η κατανομή των συλλεγόμενων δειγμάτων, δεν ήταν ομοιογενής και σε αυτήν την εκστρατεία, ενώ από αρκετές Π.Ε. που μετείχαν στο Πρόγραμμα δεν προσκομίσθηκε δείγμα.

Παραθέτουμε ορισμένα στατιστικά στοιχεία που αντλήθηκαν από τα εξετασθέντα δείγματα:

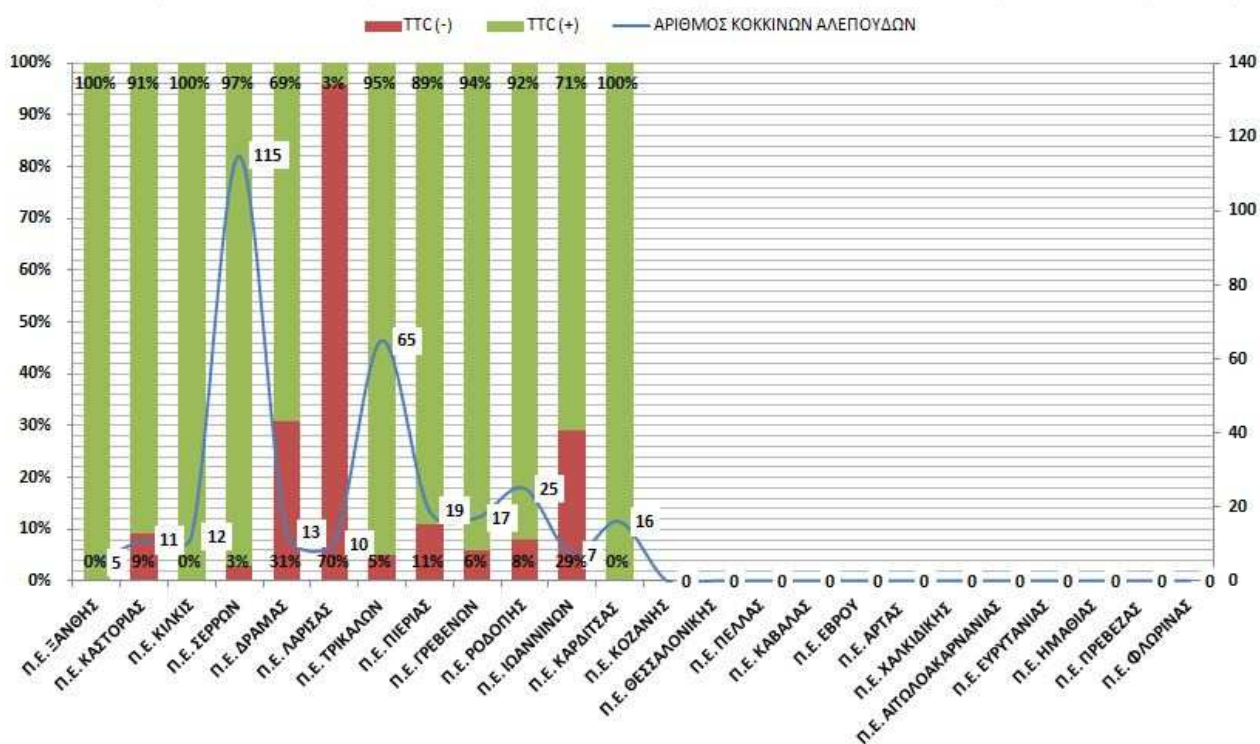
Ανίχνευση του βιοδείκτη τετρακυκλίνης

Στο σύνολο των εξετασθέντων δειγμάτων, το 92% ήταν θετικά και το 8% αρνητικά.

Από αυτά:

- Σε δείγματα προερχόμενα από νεαρά ζώα σε ποσοστό 85% ανιχνεύτηκε βιοδείκτης, ενώ στο 15% δεν ανιχνεύτηκε,
- Σε δείγματα προερχόμενα από ενήλικα ζώα σε ποσοστό 99% ανιχνεύτηκε βιοδείκτης, ενώ στο 1% δεν ανιχνεύτηκε.

Η κατανομή της συλλογής των δειγμάτων ανά Π.Ε. και τα αποτελέσματα της εργαστηριακής τους ανάλυσης απεικονίζονται στο παρακάτω γράφημα.

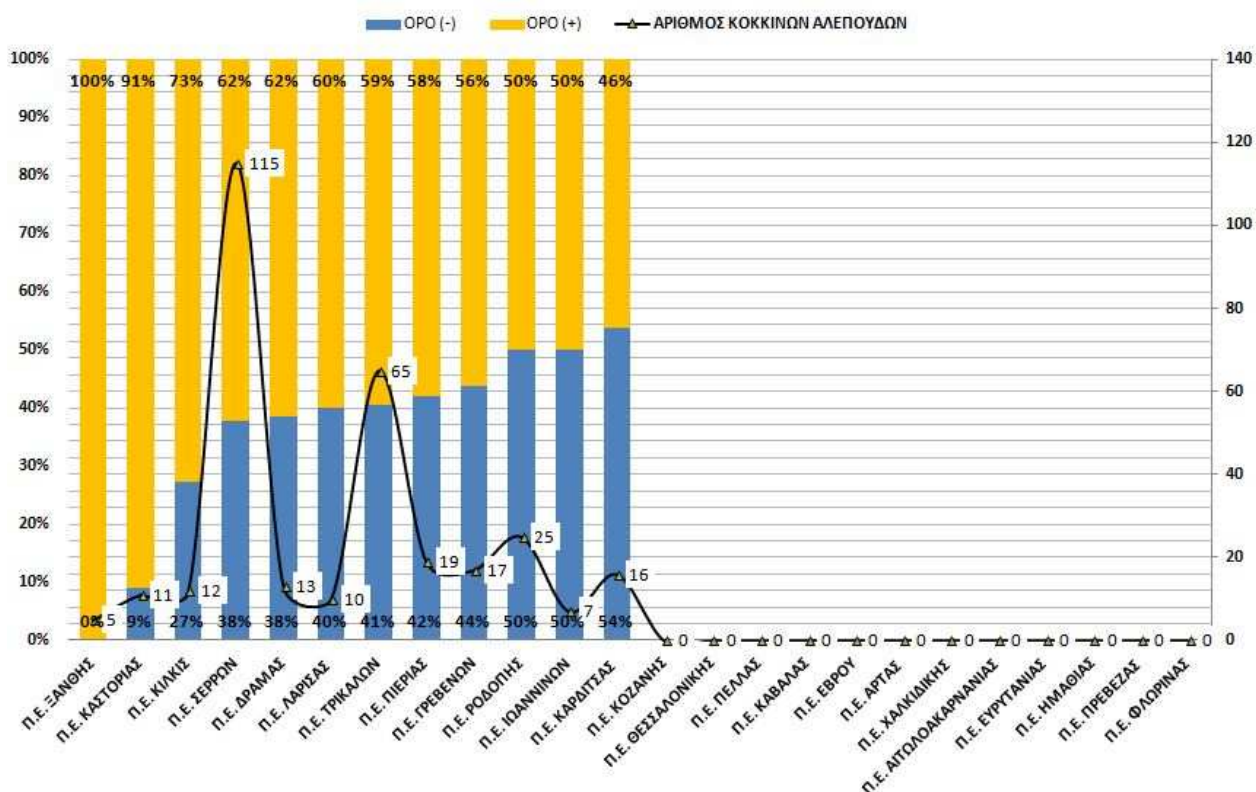
Γράφημα 4. Ποσοστό θετικών και αρνητικών εξετασθέντων δειγμάτων σε ανίχνευση βιοδείκτη τετρακυκλίνης και αριθμός κόκκινων αλεπούδων στις Π.Ε. του προγράμματος (φθινοπωρινή εκστρατεία 2019).

Ορολογικός έλεγχος:

Στο σύνολο των εξετασθέντων δειγμάτων το 62% ανιχνεύθηκαν οροθετικά και το 38% οροαρνητικά.

- Σε δείγματα προερχόμενα από νεαρά ζώα το 53% ανιχνεύθηκαν οροθετικά και το 47% οροαρνητικά ενώ,
- Σε δείγματα προερχόμενα από ενήλικα ζώα το 70% ανιχνεύθηκαν οροθετικά και το 30% οροαρνητικά.

Η κατανομή της συλλογής των δειγμάτων ανά Π.Ε. και τα αποτελέσματα της εργαστηριακής τους ανάλυσης απεικονίζονται στο παρακάτω γράφημα.

Γράφημα 5. Ποσοστό οροθετικών και οροαρνητικών εξετασθέντων δειγμάτων και αριθμός κόκκινων αλεπούδων στις Π.Ε. του προγράμματος (φθινοπωρινή εκστρατεία 2019).

Συνολικά για τη φθινοπωρινή εκστρατεία 2019 η ανίχνευση βιοδείκτη τετρακυκλίνης είναι σε πολύ ικανοποιητικά επίπεδα, ενώ και η συνολική οροθετικότητα εκτιμάται ως ικανοποιητική.

Διευκρινίζεται ότι τα ανωτέρω στοιχεία προέρχονται από την εξέταση των δειγμάτων, που εστάλησαν από τις κτηνιατρικές υπηρεσίες των Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας, στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Λύσσα στα ζώα.

3. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Όσον αφορά την ενημέρωση του κοινού και ειδικότερα αναφορικά με την επικινδυνότητα του εμβολίου-δολώματος για τη λύσσα έχουν δημιουργηθεί από το 2013, 2 φυλλάδια ένα για παιδιά νεαρής ηλικίας και ένα για μεγαλύτερα παιδιά και ενήλικες. Επίσης δημιουργήθηκαν 2 αφίσες, μία γενική με τα συμπτώματα της λύσσας και μία δεύτερη που απευθύνονταν στους κυνηγούς και ετοιμάστηκε ένα spot που προοριζόνταν για τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά κανάλια. Νέα αφίσα και φυλλάδιο δημιουργήθηκαν και μοιράστηκαν για ενημέρωση στις Περιφέρειες και στις κυνηγετικές ομοσπονδίες το φθινόπωρο του 2019.

Το παραπάνω υλικό είναι ελεύθερα προσβάσιμο στην ιστοσελίδα του Υπ.Α.Α.Τ. στους παρακάτω συνδέσμους:

- http://www.minagric.gr/images/stories/docs/politis/Trofima_Ygeia/entipo_lissas160913.pdf
- http://www.minagric.gr/images/stories/docs/politis/Trofima_Ygeia/entipo_lissas_paidia160913.pdf
- http://www.minagric.gr/images/stories/docs/politis/Trofima_Ygeia/afisa_Lissa1.pdf
- http://www.minagric.gr/images/stories/docs/politis/Trofima_Ygeia/afisa_kinigi.pdf
- http://www.minagric.gr/images/stories/docs/politis/Trofima_Ygeia/afisa_lyssa_kinigoι_041019.PDF
- https://www.youtube.com/watch?v=P_LIR0o5B58
- http://www.minagric.gr/images/stories/docs/politis/Trofima_Ygeia/TRIPTYXO_LYSSA_041019.pdf

Και στις 2 εμβολιακές καμπάνιες του 2019 ενημερώθηκε το Υπουργείο Παιδείας για τις εμβολιαστικές εκστρατείες,, έτσι ώστε να ενημερωθούν όλα τα σχολεία.

Όλο το έντυπο υλικό και το spot υπάρχει και στην ιστοσελίδα του Υπουργείου για ενημέρωση εκπαιδευτικών, γονέων και πολιτών.

Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων στην προσπάθεια της συνεχούς ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των αρμόδιων υπηρεσιών και φορέων προέβει κατά το 2019 και στις ακόλουθες ενέργειες:

1. Συνέχιση της εκπαίδευσης σε θέματα σχετικά με τη λύσσα σε μεγάλο αριθμό κτηνιάτρων εργαζομένων στις Π.Ε. στα πλαίσια επιμορφωτικών σεμιναρίων του ΙΝΕΤΠ (Εθνικό Ινστιτούτο Επιμόρφωσης Δημοσίων Υπαλλήλων) μετά την υποβολή αιτήματος από το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων προς το Εθνικό Ινστιτούτο Επιμόρφωσης, Ανάλογα σεμινάρια διοργανώνονται και διεξάγονται εντός του 2019.

2. Συνεχίστηκε η διανομή φυλλαδίων ενημέρωσης για ενίσχυση της Παθητικής & Ενεργητικής Επιτήρησης της Λύσσας στους κυνηγούς και τους θηροφύλακες.

3. Συνεχίστηκε η μετά από έγκριση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης προβολή ενημερωτικού spot σε κανάλια (τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά) εθνικής εμβέλειας και σε τοπικά κανάλια, λίγες ημέρες πριν από την έναρξη των ρίψεων, Επίσης σε τοπικό επίπεδο, πολλές Περιφέρειες

εξέδωσαν Δελτία Τύπου σχετικά με τους εμβολιασμούς για την ενημέρωση του κοινού, ενώ Δελτία Τύπου αναρτήθηκαν και στην Κεντρική Ιστοσελίδα του Υπουργείου.

Αποτέλεσμα της παραπάνω ενημέρωσης ήταν τα περιστατικά ατόμων που ήρθαν σε επαφή με τα δολώματα, σε κάποιες περιοχές της επικράτειας να είναι σημαντικά λιγότερα σε σχέση με την προηγούμενη εμβολιακή εκστρατεία. Ο ΕΟΔΥ - Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (πρώην ΚΕΕΛΤΝΟ) έχει δημιουργήσει αλγόριθμο για την αντιμετώπιση των ανθρώπων που ήρθαν σε επαφή με το εμβόλιο-δόλωμα.

Εμβολιασμός των ζώων της άγριας πανίδας με εμβόλια λύσσας δια του αέρος- Συνέχιση του προγράμματος.

Από τη διακήρυξη διαγωνισμού που έγινε στα τέλη του 2017 υπογράφηκαν συμβάσεις-πλαίσιο, που αφορούν την προμήθεια εμβολίων και τη διανομή αυτών για τις δύο ανά έτος εκστρατείες για την τριετία 2018,2019 και 2020.

4. ΚΟΣΤΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ προγράμματος και συγχρηματοδοτήσεις

Costs related to	Eligible measures	Number of units	Total cost actually incurred	Ceiling per unit	Total cost after ceiling	Unit cost	Total	CFR (%)	Amount expected to be claimed
Sampling	Their collection and delivery to the competent authorities for sampling and laboratory testing in the case of the animals are tested in the framework of passive surveillance	720				40	28,800	75	21,600
Sampling	Their collection and delivery to the competent authorities for sampling and laboratory testing in the case of the animals are tested in the framework of active surveillance (monitoring)	465				15	6,975	75	5,231.25
Testing	Serological test: ELISA - MS	796				8.81	7,012.76	75	5,259.57
Testing	FAT - MS	1,559				3.8	5,924.2	75	4,443.15
Testing	Presence of biomarker (Tetracycline in bones) - MS	710				3.04	2,158.4	75	1,618.8
Testing	Other test	384	12,900		12,900			75	9,675
Vaccination	SAD Bern - vaccine and bait - MS	2,980,200	1,577,542.36		1,577,542.36			75	1,183,156.77
Vaccination	Distribution of oral vaccine - MS	2,980,200	1,364,000	0.47	1,364,000			75	1,023,000
Other	Awareness campaign	1	4,200		4,200			75	3,150
Other	Salaries for the seasonal staff - 4 persons as Laboratory Staff contracted for the program only and one person working for the	4	78,629.8		78,629.8			75	58,972.35

	needs of the programme only in the CCA								
Total - Other		5	82,829.8		82,829.8				62,122.35
Total - Sampling		1,185					35,775		26,831.25
Total - Testing		3,449	12,900		12,900		15,095.36		20,996.52
Total - Vaccination		5,960,400	2,941,542.36		2,941,542.36				2,206,156.77
Total - Amount claimed									2,316,106.89

5. ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΛΥΣΣΑΣ

A. Αποφάσεις

Το πρόγραμμα επιτήρησης και καταπολέμησης της λύσσας στη χώρα μας και για το 2019 καθορίζεται βάσει της Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων & Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής) 331/10301-25/01/2013 με αρ. ΦΕΚ 198, τεύχος Β, όπως ισχύει (τελευταία τροποποίηση με την έκδοση της Κ.Υ.Α. 1049/41498/05.04.2016). «Πρόγραμμα Επιτήρησης και Καταπολέμησης της Λύσσας στην Ελλάδα»

Το έτος 2019 εκδόθηκαν η υπ' αρ. **732/53463/18/03/2019** Υπουργική Απόφαση για τον ορισμό της περιοχής διενέργειας του Προγράμματος εμβολιασμού των κόκκινων αλεπούδων την άνοιξη 2019 και για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής του Προγράμματος Ενεργητικής Επιτήρησης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς του και η υπ' αρ. **2521/250016/04.10.2019** Υπουργική Απόφαση για τον ορισμό της περιοχής διενέργειας του Προγράμματος εμβολιασμού των κόκκινων αλεπούδων το φθινόπωρο 2019 και για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής του Προγράμματος Ενεργητικής Επιτήρησης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς του.

B. Εγκύκλιοι και σημαντική αλληλογραφία

Aθήνα, 25/01/2019	23-	Προγραμματισμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων με τίτλο «Εκπαίδευση σε θέματα καταπολέμησης ζωοανθρωπονόσων» για το α' & β' εξάμηνο 2019	I.N.E.Π.
Aθήνα, 19/04/2019	17-		
Λάρισα, 06/12/2019	04-		
686/50269/14.03.2019		Initiation of the spring 2019 Oral Rabies Vaccination campaign in Greece	Προϊστάμενοι Κτηνιατρικών Υπηρεσιών Βουλγαρίας, Αλβανίας, Βόρειας Μακεδονίας και Τουρκίας

<p>732/53463/18.03.20 19</p>	<p>Ορισμός της περιοχής διενέργειας του Προγράμματος εμβολιασμού των κόκκινων αλεπούδων έναντι του ιού της Λύσσας, την άνοιξη του 2019 και καθορισμός των λεπτομερειών εφαρμογής του Προγράμματος Ενεργητικής Επιτήρησης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς του.</p>	<p>ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ, Δ/νσεις Κτηνιατρικής</p> <p>ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ, Τμήματα Κτηνιατρικής</p> <p>Τμήμα Διαχείρισης Άγριας Ζωής και Θήρας-Υπ.Περιβάλλοντος και Ενέργειας</p> <p>ΚΕΕΛΠΝΟ</p> <p>Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος (</p> <p>Διεύθυνση Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών, ΕΕΑ για τη Λύσσα στα Ζώα</p> <p>Γενική Δ/νση Βιώσιμης Αγρ. Ανάπτυξης, Δ/νση Τεχνικών Μελετών Κατασκευών και Τοπογραφικής, Τμήμα Τοπογραφικών Ψηφιακών Γεωχωρικών Δεδομένων, Μελετών και Έργων</p> <p>Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Δ/νσης Κτηνιατρικής</p> <p>Δ/νση Προστασίας των Ζώων, Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών- Τμήμα Προστασίας των Ζώων -</p> <p>Δ/νση Υγιεινής και Ασφάλειας Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης</p> <p>ΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ- ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜ.ΥΓΕΙΑΣ&ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ,Δ/ΝΣΗ ΔΗΜ.ΥΓΙΕΙΝΗΣ</p> <p>ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ</p> <p>ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ</p>
----------------------------------	--	---

		<p>ΕΤΑΙΡΕΙΑ</p> <p>ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΚΕΠΥ)</p> <p>Κτηνιατρική Σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης</p> <p>Τμήμα Κτηνιατρικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας</p> <p>Γενικό Επιτελείο Στρατού</p> <p>Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας</p> <p>ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ Λεωφόρος Αλεξάνδρας 196 Αθήνα, ΤΚ 115 21</p> <p>Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας</p> <p>Βας. Γεωργίου 1, ΤΚ 16604</p> <p>Ελληνικό</p> <p>Α)Γραφείο Διοικητού ΥΠΤΑ</p>
<p>780/5747621.03.2019</p>	<p>Έναρξη του προγράμματος εμβολιασμών της άγριας πανίδας για προστασία έναντι του ιού της Λύσσας-Εαρινή Καμπάνια 2019 - Ενημέρωση του</p> <p>Κοινού σχετικά με τη λύσσα στα ζώα και τους εμβολιασμούς των κόκκινων αλεπούδων με εμβολιακά δολώματα.</p>	<p>Περιφέρειες, Γραφεία Περιφερειάρχων</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Κεντρικής Μακεδονίας 2. Δυτικής Μακεδονίας 3. Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης 4. Ηπείρου 5. Θεσσαλίας 6. Στερεάς Ελλάδας και Εύβοιας 7. Δυτικής Ελλάδας

		<p>ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ, Δ/νσεις Κτηνιατρικής</p> <p>ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ, Τμήματα Κτηνιατρικής</p>
784/57524/21.03.2019	<p>Πρόγραμμα εμβολιασμών της άγριας πανίδας έναντι του ιού της Λύσσας την άνοιξη του 2019.</p>	<p>-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ, Δ/νσεις Κτηνιατρικής</p> <p>-Περιφερειακές Ενότητες</p> <p>Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας & κτηνιατρικής</p> <p>- Τμήματα Κτηνιατρικής ΠΕ</p> <p>ή Δ/νσεις Κτην/κής Μητροπολιτικών Ενοτήτων</p> <p>-Τμήμα Διαχείρισης Άγριας Ζωής και Θήρας-Υπ.Περιβάλλοντος και Ενέργειας</p> <p>ΚΕΕΛΠΝΟ</p> <p>-Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος</p> <p>-Διεύθυνση Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών, ΕΕΑ για τη Λύσσα στα Ζώα</p> <p>-Γενική Δ/ση Αγρ. Ανάπτυξης, Δ/ση Τεχνικών Έργων και Αγροτικών Υποδομών, Τμήμα Τοπογραφικής .</p> <p>-Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Δ/σης Κτηνιατρικής.</p> <p>-Δ/ση Προστασίας των Ζώων, Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών- Τμήμα Προστασίας των Ζώων</p> <p>-Δ/ση Κτηνιατρικής Δημόσιας Υγείας</p>

		<p>-ΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ</p> <p>- ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜ.ΥΓΕΙΑΣ & ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ, Δ/ΝΣΗ ΔΗΜ.ΥΓΙΕΙΝΗΣ</p> <p>-ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ</p> <p>-ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ</p> <p>-ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΚΕΠΥ)</p> <p>-Κτηνιατρική Σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης</p> <p>-Τμήμα Κτηνιατρικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας</p> <p>-Γενικό Επιτελείο Στρατού</p> <p>-Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας</p> <p>-ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ</p> <p>Λεωφόρος Αλεξάνδρας 196</p> <p>Αθήνα, ΤΚ 115 21</p> <p>-Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας</p> <p>Βας. Γεωργίου 1, ΤΚ 16604</p> <p>Ελληνικό</p> <p>Α)Γραφείο Διοικητού ΥΠΤΑ</p>
	<p>Αξιολόγηση της</p>	<p>1. Περιφέρειες της Χώρας , Γενικές Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και</p>

1213/111989/20.05.2019	<p>αποτελεσματικότητας των εμβολιασμών των κόκκινων αλεπούδων μετά τους εμβολιασμούς την άνοιξη 2019</p>	<p>Κτηνιατρικής, Διευθύνσεις Κτηνιατρικής αυτών - Έδρες τους 2. Περιφερικές Ενότητες της χώρας , Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Τμήματα Κτηνιατρικής αυτών-Έδρες τους 3. Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Λύσσα στα Ζώα 4. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ 5. ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ</p>
1562/159620/01.07.2019	<p>Πρόγραμμα καταπολέμησης και επιτήρησης της λύσσας για το έτος 2019. Αξιολόγηση εφαρμογής παθητικής επιτήρησης - Αξιολόγηση εμβολιαστικών εκστρατειών</p>	<p>ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ</p>
1563/159634/01.07.2019	<p>Πρόγραμμα καταπολέμησης και επιτήρησης της λύσσας για το έτος 2018. Αξιολόγηση εφαρμογής παθητικής επιτήρησης -Αξιολόγηση εμβολιαστικών εκστρατειών.</p>	<p>Περιφέρειες της χώρας, Γενικές Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, Διευθύνσεις Κτηνιατρικής αυτών - Έδρες τους Περιφερειακές Ενότητες της Χώρας, Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, Τμήματα Κτηνιατρικής αυτών - Έδρες τους</p>

		ΕΟΔΥ ΕΕΑ
1551/158263/28.06.2019	Παράταση Προγράμματος Ενεργητικής Επιτήρησης της Λύσσας μετά τους εμβολιασμούς της άνοιξης 2019	Δ/νσεις Κτην/κής Περιφερειών της χώρας Τμήματα Κτηνιατρικής Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας. Κυν. Συνομπροσπονδίες ΥΠΕΚΑ, Δ/ση Δασών ΕΕΑ
1661/168631/08.07.2019	Προτάσεις για τη διαμόρφωση της ρυθμιστικής θήρας 2019-2020)	Υπουργείο περιβάλλοντος και ενέργειας. Γεν. Δ/ση δασών και Δ.Π. Δ/ση Διαχ/σης δασών και δασικού περιβάλλοντος, τμ. Διαχ/σης άγριας ζωής και θήρας.
2236/220139/05.09.2019	Initiation of the autumn 2019 Oral Rabies Vaccination campaign in Greece	Προϊστάμενοι Κτηνιατρικών Υπηρεσιών Βουλγαρίας, Αλβανίας, Βόρειας Μακεδονίας και Τουρκίας
2491/247898 02.10.2019	- Έναρξη του προγράμματος εμβολιασμών της άγριας πανίδας για προστασία έναντι του ιού της Λύσσας-Εαρινή Καμπάνια 2019 - Ενημέρωση του Κοινού σχετικά με τη λύσσα στα ζώα και τους εμβολιασμούς των κόκκινων αλεπούδων με εμβολιακά δολώματα.	Περιφέρειες, Γραφεία Περιφερειάρχων 1. Κεντρικής Μακεδονίας 2. Δυτικής Μακεδονίας 3. Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης 4. Ηπείρου 5. Θεσσαλίας

		<p>6. Στερεάς Ελλάδας και Εύβοιας</p> <p>7. Δυτικής Ελλάδας</p> <p>ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ, Δ/νσεις Κτηνιατρικής</p> <p>ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ, Τμήματα Κτηνιατρικής</p>
2521/250016/04.10.2019	<p>Ορισμός της περιοχής διενέργειας του Προγράμματος εμβολιασμού των κόκκινων αλεπούδων έναντι του ιού της Λύσσας, το φθινόπωρο 2019 και καθορισμός των λεπτομερειών εφαρμογής του Προγράμματος Ενεργητικής Επιτήρησης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς του</p>	<p>ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ, Δ/νσεις Κτηνιατρικής</p> <p>ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ, Τμήματα Κτηνιατρικής</p> <p>Διεύθυνση Διαχείρισης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος</p> <p>Χαλκοκονδύλη 31 Τ.Κ. 10432 -Αθήνα (με την παράκληση να ενημερωθούν οι Δασικές Υπηρεσίες των ΠΕ)</p> <p>ΚΕΕΛΠΝΟ</p> <p>Γραφείο Προέδρου</p> <p>Γραφείο Ζωοανθρωπονόσων</p> <p>Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος (με την παράκληση να ειδοποιηθούν τα μέλη τους)</p> <p>Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας Θράκης(με την παράκληση να ειδοποιηθούν τα μέλη τους)</p> <p>Κυνηγετική Ομοσπονδία Ηπείρου(με την παράκληση να ειδοποιηθούν τα μέλη τους)</p> <p>Ζ' Κυνηγετική Ομοσπονδία Θεσσαλίας</p>

		<p>& Νήσων Σποράδων(με την παράκληση να ειδοποιηθούν τα μέλη τους)</p> <p>Διεύθυνση Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών, ΕΕΑ για τη Λύσσα στα Ζώα</p> <p>Γενική Δ/νση Βιώσιμης Αγρ. Ανάπτυξης, Δ/νση Τεχνικών Μελετών Κατασκευών και</p> <p>Τοπογραφικής, Τμήμα Τοπογραφικών Ψηφιακών Γεωχωρικών Δεδομένων, Μελετών και</p> <p>Έργων υπόψη κ Καμάρα Δημήτριου</p> <p>Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Δ/νσης Βιώσιμης Ζωικής Παραγωγής και Κτηνιατρικής</p> <p>Δ/νση Προστασίας των Ζώων, Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών- Τμήμα</p> <p>Προστασίας των Ζώων -</p> <p>Δ/νση Υγιεινής και Ασφάλειας Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης</p> <p>ΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ</p> <p>ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜ.ΥΓΕΙΑΣ&ΠΟΙΟΤΗΤΑΣΖΩΗΣ, Δ/ΝΣΗ ΔΗΜ.ΥΓΙΕΙΝΗΣ</p> <p>Αριστοτέλους 17 Τ.Κ.10187 Αθήνα</p> <p>ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ</p>
--	--	--

		<p>Χαλκοκονδύλη 15 10432-Αθήνα</p> <p>ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ</p> <p>ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΚΕΠΥ)</p> <p>Λεωφ. Κηφισίας 39 Τ.Κ. 15123</p> <p>Τμήμα Κτηνιατρικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης</p> <p>Τμήμα Κτηνιατρικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας</p> <p>Διεύθυνση Υγειονομικού, Γενικό Επιτελείο Στρατού</p> <p>Διεύθυνση Υγειονομικού, Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας</p> <p>12</p> <p>Γενική Διεύθυνση Υγείας και Ποιότητας Ζωής</p> <p>Ταχ.Δ/νση: Αχαρνών 2 Αθήνα 10176 Διεύθυνση Δημόσιας Υγιεινής - Υπουργείο</p> <p>Υγείας-</p> <p>ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Γραφείο Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων 2. Γραφείο Αναπλ. Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων 3. Γραφείο Γενικού Γραμ/τέα Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και
--	--	--

		<p>Τροφίμων</p> <p>4. Γραφείο Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας</p>
2522/250069/04.10.2019	<p>Πρόγραμμα εμβολιασμών της άγριας πανίδας έναντι του ιού της Λύσσας το φθινόπωρο του 2019</p>	<p>-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ, Δ/νσεις Κτηνιατρικής</p> <p>-Περιφερειακές Ενότητες</p> <p>Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής - Τμήματα Κτηνιατρικής ΠΕ</p> <p>ή Δ/νσεις Κτην/κής Μητροπολιτικών Ενοτήτων</p> <p>-Τμήμα Διαχείρισης Άγριας Ζωής και Θήρας-Υπ.Περιβάλλοντος και Ενέργειας</p> <p>ΕΟΔΥ</p> <p>-Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος (με την παράκληση να ειδοποιηθούν τα μέλη τους)</p> <p>-Διεύθυνση Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών, ΕΕΑ για τη Λύσσα στα Ζώα</p> <p>-Γενική Δ/ση Βιώσιμης Αγρ. Ανάπτυξης, Δ/ση Τεχνικών Μελετών Κατασκευών και Τοπογραφικής, Τμήμα Τοπογραφικών Ψηφιακών Γεωχωρικών Δεδομένων, Μελετών και Έργων</p> <p>-Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Δ/σης Κτηνιατρικής</p> <p>-Δ/ση Προστασίας των Ζώων, Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών- Τμήμα Προστασίας των Ζώων -</p>

		<p>-Δ/νση Υγιεινής και Ασφάλειας Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης</p> <p>-ΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΜΗΛΕΓΓΥΗΣ- ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜ.ΥΓΕΙΑΣ&ΠΟΙΟΤΗΤΑΣΖΩΗΣ, Δ/ΝΣΗ ΔΗΜ.ΥΓΙΕΙΝΗΣ</p> <p>-ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ</p> <p>-ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ</p> <p>-ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΚΕΠΥ)</p> <p>-Κτηνιατρική Σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης</p> <p>-Τμήμα Κτηνιατρικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας</p> <p>-Γενικό Επιτελείο Στρατού</p> <p>-Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας</p> <p>-ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ</p> <p>-Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας</p> <p>Α)Γραφείο Διοικητού ΥΠΑ</p>
3213/311867/02.12.2019	<p>Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εμβολιασμών των κόκκινων αλεπούδων για τη λύσσα μετά την εμβολιαστική εκστρατεία του φθινοπώρου του 2019</p>	<p>1. Περιφέρειες της Χώρας , Γενικές Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής,</p> <p>Διευθύνσεις Κτηνιατρικής αυτών - Έδρες τους</p> <p>2. Περιφερικές Ενότητες της χώρας , Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και</p>

		<p>Κτηνιατρικής</p> <p>Τμήματα Κτηνιατρικής αυτών-Έδρες τους</p> <p>3. Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Λύσσα στα Ζώα</p> <p>4. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ</p> <p>5. ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ</p>
--	--	---

6. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΛΥΣΣΑΣ

Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/σης Υγείας των ζώων, το οποίο και είναι υπεύθυνο για το συντονισμό και τον έλεγχο της εφαρμογής του προγράμματος, έχει προβεί μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων του για το έτος 2019 στις ακόλουθες ενέργειες για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του προγράμματος:

1. Πραγματοποίηση κύκλου εκπαιδευτικών σεμιναρίων μέσω του ΕΚΔΔ-ΙΝΕΠ για τις ζωοανθρωπονόσους.
2. Συμμετοχή σε ομάδες εργασίας του ΕΟΔΥ(πρώην ΚΕΕΛΠΝΟ) για τη λύσσα.
3. Επιτυχής εφαρμογή προγράμματος εμβολιασμού αλεπούδων το 2019, Εποπτεία-Συντονισμός.
4. Ενέργειες για τη διεξαγωγή του προγράμματος εμβολιασμών-ενεργητικής επιτήρησης αλεπούδων (2013-2019)
5. Συντονισμός και Οργάνωση Προγράμματος Ενεργητικής Επιτήρησης -Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων σε συνεργασία με το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη λύσσα.
6. Συμμετοχή υπαλλήλων του Τμήματος Ζωοανθρωπονόσων στην εκκίνηση διαγωνισμών για την προμήθεια υλικών και υπηρεσιών αναγκαίων για την ομαλή συνέχιση της εφαρμογής του προγράμματος.
7. Ενέργειες για δημιουργία νέου ραδιοτηλεοπτικού spot για τη λύσσα και προβολή του σε κανάλια εθνικής εμβέλειας, τοπικά κανάλια και ραδιοφωνικούς σταθμούς.
8. Ενημέρωση της ιστοσελίδας του ΥΠΑΑΤ με όλο το υλικό για τη λύσσα από εκπαιδευτικά σεμινάρια, φυλλάδια κτλ. Ανάρτηση πίνακα και χάρτη με κρούσματα λύσσας σε ζώα στην Ελλάδα, Ανάρτηση γενικών πληροφοριών για τη λύσσα.
9. Καθημερινή εποπτεία κτηνιάτρων στα αεροδρόμια της χώρας κατά τη διενέργεια των εναέριων ρίψεων δολωμάτων.

10. Συμμετοχή κτηνιάτρων του Τμήματος Ζωοανθρωπονόσων του ΥΠΑΑΤ και κτηνιάτρου (ΙΔΟΧ) της Δ/σης Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών στην εποπτεία κατά την παραλαβή των εμβολίων δολωμάτων των δύο εμβολιαστικών εκστρατειών.

11. Αποστολή εγγράφων στις κτηνιατρικές υπηρεσίες των περιοχών εφαρμογής του προγράμματος για την ενίσχυση του προγράμματος επιτήρησης της λύσσας.

12. Υποβολή συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος στην Ε. Επιτροπή για τη συγχρηματοδότηση του προγράμματος επιτήρησης, καθώς και του εμβολιασμού των αλεπούδων για το 2019-20, προκειμένου να εξασφαλισθεί η κοινοτική συμμετοχή στο κόστος των παραπάνω προγραμμάτων.

13. Ενέργειες για τη συνέχιση της στελέχωσης του ΕΕΑ για τη Λύσσα με εποχικό προσωπικό (ανανεώσεις) που ασχολείται με την εξέταση των δειγμάτων στο πλαίσιο εφαρμογής του Προγράμματος.

14. Ολοκλήρωση των ενεργειών για τη δημιουργία καινούριου ενημερωτικού Ραδιοτηλεοπτικού μηνύματος, καθώς και ενημερωτικού υλικού (φυλλαδίων και αφισών), για την ενίσχυση της επιτήρησης.

4. ΛΟΙΜΩΔΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΙΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

Αποτελέσματα Ελέγχων

Οι επίσημοι έλεγχοι που διενεργήθηκαν κατά το έτος 2019 για την επιτήρηση και τον έλεγχο των λοιμωδών και παρασιτικών νοσημάτων των ζώων φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

ΑΣΘΕΝΕΙΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	ΘΕΤΙΚΑ
ΤΡΟΜΩΔΗΣ ΝΟΣΟΣ ΠΡΟΒΑΤΩΝ (Scrapie) σε αιγοπρόβατα		9.632 αιγοπρόβατα εξετάστηκαν	376
ΣΠΟΓΓΩΔΗΣ ΕΓΚΕΦΑΛΟΠΑΘΕΙΑ ΒΟΟΕΙΔΩΝ		12.411 βοοειδή εξετάστηκαν	0
ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ ΠΟΥ ΓΟΝΟΤΥΠΗΘΗΚΑΝ (στο πλαίσιο του Προγράμματος Αναπαραγωγής)		593	-
	Βοοειδή	36.252 κλινικές εξετάσεις - Πρόγραμμα 4 Εξωτικών Νοσημάτων	0

ΑΦΘΩΔΗΣ ΠΥΡΕΤΟΣ (**)		2782 δείγματα προβάτων και 2180 δείγματα αιγών (ορολογικές εξετάσεις) - Πρόγραμμα THRACE	0
	Χοιρινά-Αιγοπρόβατα	6.520 (ορολογικές εξετάσεις) - Πρόγραμμα 4 Εξωτικών Νοσημάτων	0
	Μοριακές εξετάσεις Real Time RT- PCR (σε δείγματα από δερματικές αλλοιώσεις, ολικό αίμα με EDTA ή ορόδειγμα, σύλλογή εκκρίσεων με χρήση στυλεών/swabs.)	45.868 κλινικές εξετάσεις - Πρόγραμμα 4 Εξωτικών Νοσημάτων	0
		64 (μοριακές εξετάσεις)-επιπλέον των άνω δύο προγραμμάτων	0
ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΠΑΝΩΛΗ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ	Real Time PCR	33 αγριόχοιροι (Ενεργητική και Παθητική Επιτήρηση)	0

		162 ενσταυλισμένοι χοίροι (Ενεργητική και Παθητική Επιτήρηση)	
ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΠΑΝΩΛΗ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ		2579 (ορολογικές εξετάσεις)	0
ΕΝΖΩΟΤΙΚΗ ΛΕΥΚΩΣΗ	Ορολογικές εξετάσεις σε αίμα	38.276 ζώα σε 1.593 εκτροφές	16 εκτροφές
	Εξετάσεις σε γάλα	1.452 ζώα σε 922 εκτροφές	0
ΠΥΡΕΤΟΣ ΤΟΥ ΔΥΤΙΚΟΥ ΝΕΙΛΟΥ	Ορολογικές και ιολογικές εξετάσεις σε δείγματα ορού και σε δείγματα αίματος/ιστών αντίστοιχα, από ιπποειδή και πτηνά	Σύνολο εξετάσεων: IgG: 1078 δοκιμές IgM: 440 δοκιμές Real time PCR:53 δοκιμές Δείγματα από 29 πτηνά (περιστέρια, μαυρογύπας, ασημόγλαρος, κάργια)	252 θετικά ζώα για IgG αντισώματα (παλιά λοίμωξη) και 24 θετικά ζώα για IgM (πρόσφατη λοίμωξη) 1RT PCR θετική 1RT PCR θετική

ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΒΑΤΟΥ	Ιολογικές εξετάσεις (PCR & Real Time PCR) σε δέρμα, αίμα	45.868 κλινικές εξετάσεις - Πρόγραμμα 4 Εξωτικών Νοσημάτων 39 (μοριακές εξετάσεις)-επιπλέον του άνω προγράμματος	0
ΟΖΩΔΗΣ ΔΕΡΜΑΤΙΤΙΔΑ ΤΩΝ ΒΟΟΕΙΔΩΝ	Ιολογικές εξετάσεις (PCR & Real Time PCR) σε δέρμα, αίμα, οφθαλμικές ρινικές εκκρίσεις	36.252 κλινικές εξετάσεις - Πρόγραμμα 4 Εξωτικών Νοσημάτων <hr/> 30 (μοριακές εξετάσεις)-επιπλέον του άνω προγράμματος	0
PPR	Ορολογικές εξετάσεις Μοριακές εξετάσεις Real Time RT- PCR (σε δείγματα από ολικό αίμα με EDTA, swabs οφθαλμικών ή/και ρινικών ή/και πρωκτικών εκκρίσεων.)	6.236 ορολογικές εξετάσεις Πρόγραμμα 4 Εξωτικών Νοσημάτων 45.868 κλινικές εξετάσεις - Πρόγραμμα 4 Εξωτικών Νοσημάτων 2 (μοριακές εξετάσεις)- Πρόγραμμα 4	0

		<p>Εξωτικών Νοσημάτων</p> <p>64 (μοριακές εξετάσεις)-επιπλέον των άνω δύο προγραμμάτων</p> <p>700 δείγματα προβάτων και 546 δείγματα αιγών (ορολογικές εξετάσεις) (THRACE)</p>	
ΚΑΤΑΡΡΟΪΚΟΣ ΠΥΡΕΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΑΤΟΥ (*)	Ορολογικές εξετάσεις σε βοοειδή, αίγες, πρόβατα	7366 Elisa tests	459 Elisa tests
	Ιολογικές εξετάσεις (PCR & Real Time PCR, sequencing, κάθε αιτιολογίας) σε βοοειδή, αίγες & πρόβατα	757	32 εστίες(**)

(*) Κατά το 2019, εκδηλώθηκαν 32 εστίες Καταρροϊκού Πυρετού του προβάτου από τον ορότυπο 16, εκ των οποίων 28 στη Νήσο Λέσβο και οι υπόλοιπες τέσσερις (4) στις Νήσους Κω, Σάμο και Ικαρία.

(**) Κατά το 2019, κλινική εξέταση προ σφαγής διενεργήθηκε σε όλα τα χοιρινά, βοοειδή, βουβαλοειδή και αιγοπρόβατα από ελληνικές εκτροφές σε όλα τα σφαγεία της Χώρας. Επιπλέον

κλινικές εξετάσεις διενεργούνται στις εκτροφές βοοειδών, χοίρων και αιγοπροβάτων στο πλαίσιο της εφαρμογής προγραμμάτων επιτήρησης και άλλων δράσεων.

Σε ότι αφορά στα θετικά αποτελέσματα για **Scrapie**, αυτά αφορούν ζώα (πρόβατα ή αίγες) από τα οποία λήφθηκε δείγμα εγκεφάλου και τα πτώματά τους καταστράφηκαν, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στον Καν. (ΕΚ) 1069/2009. Στις εκτροφές προέλευσης των ζώων αυτών, επιβλήθηκαν υγειονομικά μέτρα εξυγίανσης (καθολική σφαγή ή διατήρηση υπό περιορισμούς) σύμφωνα με τις διατάξεις του Προγράμματος Επιτήρησης, Ελέγχου και Εξάλειψης των ΜΣΕ στα μικρά μηρυκαστικά για το έτος 2019.

Σε ότι αφορά στα θετικά αποτελέσματα για την **Ενζωτική Λεύκωση**, τα ζώα που έδωσαν θετικό αποτέλεσμα οδηγήθηκαν στο σφαγείο και οι αντίστοιχες εκτροφές προέλευσης χαρακτηρίστηκαν σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στο ισχύον Πρόγραμμα εκρίζωσης της ενζωτικής λεύκωσης των βοοειδών (Υπουργική Απόφαση 286861/30.12.2003).

Σε ό,τι αφορά στον **Καταρροϊκό Πυρετό (ΚΠ) του προβάτου**, κατά το 2019, εκδηλώθηκαν 32 εστίες, εκ των οποίων 28 στη Νήσο Λέσβο και οι υπόλοιπες τέσσερις (4) στις Νήσους Κω(2εστίες), Σάμο(1εστία) και Ικαρία(1εστία). Τα αποτελέσματα της τυποποίησης του ιού έδειξαν τον ορότυπο 16. Εφαρμόστηκαν όλα τα καθοριζόμενα μέτρα στην κείμενη νομοθεσία. Επιπλέον, συνεχίστηκε η ενεργητική επιτήρηση του νοσήματος, με τακτικές μηνιαίες εξετάσεις βοοειδών-μαρτύρων σε διάφορους νομούς ανά την επικράτεια, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στην Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 348/11.02.2019) «Πρόγραμμα επιτήρησης Καταρροϊκού Πυρετού του προβάτου» για το έτος 2019.

Αναφορικά με τον **Αφθώδη Πυρετό** στην ΠΕ Έβρου, μια περιοχή υψηλού κινδύνου εισόδου του νοσήματος λόγω της εγγύτητας με την Τουρκία, εφαρμόζεται πρόγραμμα επιτήρησης με σκοπό την έγκαιρη διάγνωση. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα περιλαμβάνει κλινικές εξετάσεις σε εκτροφές βοοειδών τις περιοχές και στα σφαγεία καθώς και ορολογικές αναλύσεις σε αιγοπρόβατα και χοιρινά της περιοχής για την διαπίστωση υποκλινικών περιπτώσεων και φορέων της νόσου.

Πρόγραμμα 4 Εξωτικών Νοσημάτων

Η Χώρα μας γειτνιάζει με Τρίτες Χώρες στις οποίες υπάρχουν εκτεταμένες επιζωotίες λοιμωδών νοσημάτων όπως η Οζώδης Δερματίτιδα των Βοοειδών, ο Αφθώδης Πυρετός, η Ευλογιά των αιγοπροβάτων και η Πανώλη των μικρών μηρυκαστικών. Τα νοσήματα αυτά μεταδίδονται στο ζωικό κεφάλαιο της Χώρας με βαρύτατες κοινωνικοοικονομικές συνέπειες στην τοπική και εθνική οικονομία, λόγω ολικής θανάτωσης των ζώων των μολυσμένων εκμεταλλεύσεων και λήψης περιοριστικών μέτρων στη διακίνηση ζώντων ζώων και των προϊόντων τους. Ειδικότερα οι περιοχές της Αν. Μακεδονίας & Θράκης, της Κεντρικής Μακεδονίας έχουν πληγεί από την Οζώδη Δερματίτιδα των βοοειδών, την Ευλογιά του προβάτου κ.α. Η ευλογιά του προβάτου επανεμφανίστηκε στη νήσο Λέσβο από τον Δεκέμβριο του 2016 και η επιζωotία στο νησί συνεχίστηκε το 2017 (29 εστίες) και στις αρχές 2018 (4 εστίες).

Για τις περιοχές υψηλού κινδύνου της Χώρας που είναι η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, εκπονήθηκε και κατατέθηκε από το Τμήμα Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων της Δ/νσης Υγείας των Ζώων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ), πρόγραμμα για την επιτήρηση και τη λήψη μέτρων για τα Εξωτικά Νοσήματα: Οζώδης Δερματίτιδα των Βοοειδών, Ευλογιά του προβάτου, Αφθώδης Πυρετός, Πανώλη των Μικρών Μηρυκαστικών. Το πρόγραμμα αυτό, εγκρίθηκε τόσο στο τεχνικό μέρος του όσο και στην χρηματοδότησή του που για ορισμένες περιπτώσεις. Κατόπιν αρχικής παράτασης του προγράμματος μέχρι και 31.12.2018, τον Μάιο 2019 δημοσιεύτηκε η με αριθμό αναφοράς Αρ.απόφασης SANTE/EM/AH/2019/EXOTIC DISEASES/EL(Ref.Ares(2019)3200716-15.05.2019) που αποτελεί την Απόφαση χρηματοδότης των δαπανών που είναι απαραίτητες για την υποστήριξη του συγκεκριμένου προγράμματος και το Πρόγραμμα παρατάθηκε μέχρι 31.12.2020.

- **Ειδικά μέτρα**

Σε ό,τι αφορά σε ειδικά μέτρα και πρωτοβουλίες που ελήφθησαν για την καλύτερη εφαρμογή των προγραμμάτων επιτήρησης των ανωτέρω νοσημάτων, κατά το 2019, η Διεύθυνση Υγείας των Ζώων προχώρησε στις παρακάτω ενέργειες:

1. Έκδοση υπουργικών αποφάσεων (στο πλαίσιο της εναρμόνισης της εθνικής με την κοινοτική νομοθεσία).
 - Η Υπουργική Απόφαση 343/24367 (ΦΕΚ Β' 508/20.02.2019), «Πρόγραμμα Επιτήρησης του Πυρετού του Δυτικού Νείλου στα ιπποειδή και τα άγρια πτηνά για το 2019».
 - Η Υπουργική Απόφαση 287/20029 (ΦΕΚ Β' 348/11.02.2019) «Πρόγραμμα επιτήρησης Καταρροϊκού Πυρετού του προβάτου» για το έτος 2019.
 - Η Υπουργική Απόφαση 288/20077 (ΦΕΚ Β' 339/08.02.2019): «Πρόγραμμα Επιτήρησης της Κλασικής Πανώλης των Χοίρων (ΚΤΧ) και της Φυσαλιδώδους Νόσου των Χοίρων (ΦΝΧ) για το έτος 2019».
 - Η Υπουργική Απόφαση 903/67930 (ΦΕΚ Β' 1319/17.04.2019): « Πρόγραμμα Επιτήρησης, Ελέγχου και Εξάλειψης των Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπάθειών (ΜΣΕ) στα μικρά μηρυκαστικά».
 - Η Υπουργική Απόφαση 289/20208 (ΦΕΚ Β' 412/14.02.19): «Πρόγραμμα Επιτήρησης, Ελέγχου και Εξάλειψης της Σπογγώδους Εγκεφαλοπάθειας των Βοοειδών (ΣΕΒ)».
 - ΚΥΑ 3067/297195/19.11.2019 (ΦΕΚ Β4270) με θέμα: «Λήψη ειδικών μέτρων πρόληψης και ελέγχου της Αφρικανικής Πανώλης των Χοίρων στις Περιφερειακές Ενότητες Ξάνθης και Δράμας».

2. Εκπαίδευση Ενημέρωση για τα νοσήματα.

Κατά το 2019 πραγματοποιήθηκαν ενημερώσεις και εκπαιδεύσεις στο προσωπικό των Κτηνιατρικών Αρχών, μέσω συμμετοχής των κτηνιάτρων σε εκπαιδευτικά προγράμματα για την Αφρικανική Πανώλη των χοίρων και την βιοασφάλεια σε χοιροτροφικές εκμεταλλεύσεις σε συνεργασία με την Κτηνιατρική Σχολή του ΑΠΘ.

3. Συσκέψεις με Αρμόδιες Αρχές και Εργαστήρια για την διαχείριση και την αντιμετώπιση νοσημάτων, όπως για την βελτίωση του προγράμματος των ΜΣΕ και της Αφρικανικής Πανώλους των χοίρων .

4. Εμβολιασμοί έναντι της Οζώδους Δερματίτιδας των Βοοειδών.

Κατά το 2019, συνεχίστηκε ο υποχρεωτικός εμβολιασμός του συνόλου των ευπαθών ειδών με την χρήση ομόλογου ζωντανού εξασθενημένου εμβολίου κατά της Οζώδους Δερματίτιδας. Για τον σκοπό αυτό, χρησιμοποιείται εκτενώς η βάση δεδομένων εμβολίων της Οζώδους Δερματίτιδας και η εμβολιακή κάλυψη ελέγχεται από τα στοιχεία που αποστέλλουν οι τοπικές αρμόδιες Κτηνιατρικές Αρχές.

5. Ένταξη ορισμένων περιοχών της Βόρειας Ελλάδας σε καθεστώς αυξημένης επιτήρησης ως προς την Αφρικανική Πανώλη των Χοίρων (Part 1).. Συνεργασία με την Ε. Επιτροπή με σκοπό τη διαμόρφωση του Παραρτήματος της Εκτελεστικής Απόφασης 709/2014 . Έκδοση της εκτελεστικής απόφαση (ΕΕ) 2019/1952 της Επιτροπής της 25ης Νοεμβρίου 2019 για την τροποποίηση του παραρτήματος της εκτελεστικής απόφασης 2014/709/ΕΕ σχετικά με τα μέτρα ελέγχου της υγείας των ζώων όσον αφορά την αφρικανική πανώλη των χοίρων σε ορισμένα κράτη μέλη.

5. ΓΡΙΠΗ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ ΚΑΙ ΝΟΣΟΣ ΤΟΥ NEWCASTLE

5.1 Γρίπη των Πτηνών

Κατά τη διάρκεια του έτους 2019 εφαρμόστηκε στο σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας το πρόγραμμα Επιζωοτιολογικής Διερεύνησης της Γρίπης των Πτηνών, όπως εγκρίθηκε από την Επιτροπή της Ε.Ε, στο πλαίσιο του οποίου πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις όλων των κατηγοριών προκειμένου να ληφθούν τα προβλεπόμενα δείγματα και να διενεργηθούν επίσημοι έλεγχοι για τη διαπίστωση της συμμόρφωσης των εν λόγω πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων με την εθνική και την κοινοτική νομοθεσία για την τήρηση των όρων βιοασφάλειας για τη γρίπη των πτηνών.

Οι επισκέψεις/επίσημοι έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν από κτηνιάτρους των τμημάτων Κτηνιατρικής των Δ/σεων Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του Προγράμματος Επιζωοτιολογικής Διερεύνησης της Γρίπης των Πτηνών κατά τη διάρκεια του έτους 2019 ελήφθησαν και εξετάστηκαν συνολικά 2.650 δείγματα εκτρεφόμενων πουλερικών από 265 εκμεταλλεύσεις καθώς και 22 δείγματα από 14 άγρια πτηνά. Ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων πουλερικών που δειγματοπίστηκαν ανά τύπο εκτροφής παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

Έτος 2019 Χώρα: Ελλάδα	Αριθμός εκμεταλλεύσεων που δειγματίστηκαν
Όρνιθες αυγοπαραγωγής	48
Πουλερικά απόδοσης προς εμπορία για οικόσιτες εκτροφές	48
Όρνιθες αναπαραγωγής	49
Θηράματα	14
Όρνιθες αυγοπαραγωγής ελευθέρως βοσκής	41
Ορνίθια ελευθέρως βοσκής	30
Ινδόρνιθες πάχυνσης	30
Ινδόρνιθες αναπαραγωγής	3
Στρυθοκάμηλοι	2
ΣΥΝΟΛΟ	265

Τα αποτελέσματα του Προγράμματος Επιζωοτιολογικής Διερεύνησης της Γρίπης των Πτηνών έτους 2019 υποβλήθηκαν εμπρόθεσμα στην Ε. Επιτροπή με την υπ' αριθμ. 20200320-9PSD5C7S ηλεκτρονική φόρμα.

Στα παραπάνω στοιχεία δεν περιλαμβάνονται οι επισκέψεις/επίσημοι έλεγχοι των κτηνιατρικών υπηρεσιών που διενεργήθηκαν σε πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις στις παρακάτω περιπτώσεις:

- α) στο πλαίσιο της αυξημένης επιτήρησης λόγω εμφάνισης της γρίπης των πτηνών στη γειτονική Βουλγαρία
- β) κατά την εφαρμογή άλλων προγραμμάτων (π.χ. σαλμονέλα)
- γ) μετά από ενημέρωση πτηνοτρόφων για περιστατικά αυξημένης νοσηρότητας/θνησιμότητας.

Σχετικά με τα αποτελέσματα των εργαστηριακών εξετάσεων που διενεργήθηκαν στα 2.650 δείγματα που ελήφθησαν από πουλερικά στο πλαίσιο του προγράμματος (ενεργητική επιτήρηση), επισημαίνεται ότι όλα ήταν αρνητικά για τη γρίπη των πτηνών. Το ίδιο ισχύει και για τα 22 δείγματα που ελήφθησαν από 14 άγρια πτηνά στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος (παθητική επιτήρηση).

5.2 Νόσος του Newcastle

Η επιτήρηση της νόσου γίνεται αφενός μέσω των επισκέψεων/επίσημων ελέγχων που διενεργούνται από τις κτηνιατρικές υπηρεσίες για τη γρίπη των πτηνών (ενεργητική) και, αφετέρου, μέσω της διερεύνησης περιστατικών αυξημένης νοσηρότητας/θνησιμότητας που δηλώνονται στις κτηνιατρικές αρχές (παθητική).

Κατά το έτος 2019 δεν κατεγράφησαν περιστατικά εμφάνισης της νόσου σε συστηματικές εκμεταλλεύσεις πουλερικών.

Αξιολόγηση επισήμων ελέγχων

Όσον αφορά τα αποτελέσματα των επισήμων ελέγχων σχετικά με τη συμμόρφωση των εκμεταλλεύσεων πουλερικών με τα ισχύοντα μέτρα βιοασφάλειας κατά το έτος 2019, δεν διαπιστώθηκαν εκμεταλλεύσεις που δεν είχαν συμμορφωθεί με τα μέτρα.

5.3 Εθνική Νομοθεσία σχετικά με τη γρίπη των πτηνών και τη νόσο του Newcastle που τέθηκε σε ισχύ το 2019

Η Υπουργική Απόφαση 107/6079/14.01.2019 «Εφαρμογή Προγράμματος Επιζωοτιολογικής Διερεύνησης της Γρίπης των Πτηνών» (ΦΕΚ 157/τ. Β' /30-01-2019).

6. ΖΩΑ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

6.1 Εφαρμογή Π.Δ/τος 28/2009 (ΦΕΚ 46, Τεύχος Α', 16.03.2009), όπως ισχύει, σε συμμόρφωση με την Οδηγία 2006/88/ΕΚ του Συμβουλίου, όπως ισχύει, σχετικά με τις απαιτήσεις υγειονομικού ελέγχου για τα ζώα υδατοκαλλιέργειας και τα προϊόντα τους και σχετικά με την πρόληψη και την καταπολέμηση ορισμένων ασθενειών των υδρόβιων ζώων.

Κατά το έτος 2019 συνεχίστηκε η διαδικασία χορήγησης σε μονάδες υδατοκαλλιέργειας της κτηνιατρικής άδειας του Π.Δ. 28/2009 ή της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του ν. 4282/2014 που πιστοποιούν τη συμμόρφωση των μονάδων ως προς τις απαιτήσεις τήρησης των όρων ορθής υγιεινής πρακτικής, ιχνηλασιμότητας και εποπτείας της υγείας των εκτρεφόμενων ζώων υδατοκαλλιέργειας. Στο πλαίσιο χορήγησης ή τροποποίησης αυτών των αδειών και αφού προηγήθηκε αξιολόγηση των απαιτούμενων τεχνικών εκθέσεων, πραγματοποιήθηκαν επιτόπιες αυτοψίες από επισήμους κτηνιάτρους των τμημάτων Κτηνιατρικής των Δ/νσεων Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων ή/και των Δ/νσεων Κτηνιατρικής των Περιφερειών, προκειμένου να διαπιστωθεί η συμμόρφωσή τους. Συνολικά έγινε αυτοψία σε 8 εκμεταλλεύσεις, ανεβάζοντας στο τέλος του 2019 το συνολικό αριθμό των εκμεταλλεύσεων που έχουν λάβει την προβλεπόμενη άδεια και τον κωδικό αριθμό σε 534

6.2 Αξιολόγηση επισήμων ελέγχων

Στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 7 της Οδηγίας 2006/88/ΕΚ για τη διεξαγωγή επισήμων ελέγχων στις μονάδες υδατοκαλλιέργειας, διενεργήθηκαν 22 επιθεωρήσεις, συμπεριλαμβανομένων και των αυτοψιών σε λειτουργούσες εκμεταλλεύσεις για τη χορήγηση των προβλεπόμενων αδειών, από επίσημους κτηνιάτρους των τμημάτων Κτηνιατρικής των Δ/νσεων Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων ή/και των Δ/νσεων Κτηνιατρικής των Περιφερειών και διαπιστώθηκε ότι οι μονάδες συμμορφώνονταν με τις απαιτήσεις της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την υγεία των ζώων υδατοκαλλιέργειας

7. ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΤΩΝ ΜΕΛΙΣΣΩΝ

Το 2019 εφαρμόστηκε πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (*Aethina tumida*), που προβλέπει την εγκατάσταση και επιθεώρηση μελισσοκομείων-δεκτών σε καθορισμένες ζώνες υψηλού κινδύνου (λιμάνια-αεροδρόμια). Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ανωτέρω προγράμματος ενεργητικής επιτήρησης για το έτος 2019 δε διαπιστώθηκε η παρουσία του μικρού σκαθαριού της κυψέλης ή άλλου εξωτικού εχθρού των μελισσών στα μελισσοκομεία-δείκτες που επιθεωρήθηκαν.

Εκτός των προβλεπόμενων ελέγχων σε συγκεκριμένα μελισσοκομεία για το μικρό σκαθάρι της κυψέλης, τα επίσημα κτηνιατρικά εργαστήρια της χώρας εξέτασαν δείγματα στο πλαίσιο διερεύνησης περιστατικών αυξημένης νοσηρότητας/θνησιμότητας που δηλώνονται στις κτηνιατρικές αρχές. Ο αριθμός των δειγμάτων και τα αποτελέσματα των εργαστηριακών αναλύσεων που πραγματοποιήθηκαν αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα.

Εργαστηριακές Εξετάσεις Υγείας των Μελισσών 2019

Κτηνιατρικά Εργαστήρια και Ονοματεπώνυμο Υπεύθυνων Εξετάσεων Υγείας των Μελισσών:	Κτηνιατρικό Κέντρο Αθηνών (Στούγιου Δέσποινα), Κτηνιατρικό Κέντρο Θεσσαλονίκης (Μ. Κοκκίνης), Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ηρακλείου (Κατζαγιαννάκης Αριστομένης), Κτηνιατρικό Εργαστήριο Λαρίσης (Ε. Τσαλή), Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χανίων (Τομαζινάκης Ιωάννης), Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας (Κατσαρός Δημήτριος), Κτηνιατρικό Εργαστήριο Τρίπολης (Σιάνα Παναγιώτα), Κτηνιατρικό Εργαστήριο Σερρών (Γ. Γερμανός), Κτηνιατρικό Εργαστήριο Καβάλας (Ουρεϊλίδης Κων/νος)																		
				Εξετάσεις μελισσών						Εξετάσεις γόνου						Εξετάσεις για εξωτικά αρθρόποδα			
	Αρ. Μελισσοκόμων (Number of Beekeeper)	Αρ. δειγμάτων μελισσών (Number of bee samples)	Αριθμός δειγμάτων γόνου (Number of brood samples)	Βαρροϊκή Ακαρίαση (Varroasis)	Τραχειαιική Ακαρίαση (Tracheal acariosis)	Νοζεμίαση (Nosemosis)	Αμοιβόδωση (Amoeba disease)	Senotainia tricuspis	Ιοί μελισσών (Viral diseases CBPV, ABPV, DWV)	Βαρροϊκή Ακαρίαση (Varroasis)	Αμερικάνικη Σηψιγονία (American foulbrood)	Ευρωπαϊκή Σηψιγονία (European foulbrood)	Ασκοσφαίρωση (Chalkbrood)	Ασπεργίλωση (Stonebrood)	Σακόμορφος γόνος (Sacbrood)	Κηρόσκοροι (Wax moths) (G. mellonella. + A. grisella)	Τροπιλαιλίπωση (Tropilaelaps infestation of honey bees)	Aethina tumida (μικρό σκαθάρι κυψελών) (Small hive beetle)	Ασιατική σφήγκα (Asian hornet) Vespa velutina
Αριθμός εξετάσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά το 2019	230	455	106	263	127	418	294	109	0	74	97	61	65	65	0	106	175	135	112
Αριθμός θετικών δειγμάτων που βρέθηκαν κατά το 2019				82	0	247	10	0	0	22	25	4	7	1	0	9	0	0	0

Δ3. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ & ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΖΩΩΝ / ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΖΩΪΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ 2019

1. ΒΟΟΕΙΔΗ

Στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 1760/2000, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και για το έτος 2019, πραγματοποιήθηκαν οι επιτόπιοι έλεγχοι στις εκμεταλλεύσεις βοοειδών που επιλέχθηκαν βάσει ανάλυσης κινδύνου, η οποία διενεργήθηκε μηχανογραφικά από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα της Κτηνιατρικής (ΟΠΣΚ), με κριτήρια όπως το ύψος ζωικού κεφαλαίου, ο όγκος μεταβολών κ.ά. Οι προτεινόμενες για έλεγχο εκμεταλλεύσεις εξήχθησαν μηχανογραφικά στην αρχή του έτους, από το λογισμικό του ΟΠΣΚ και αποτελούσαν το 3% του συνόλου των εκμεταλλεύσεων. Οι έλεγχοι διενεργήθηκαν από τις οικείες κτηνιατρικές αρχές κάθε Περιφερειακής Ενότητας και τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ΠΙΝΑΚΑ Ι.

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι

1. Γενικές πληροφορίες σχετικά με τις εκμεταλλεύσεις και τα ζώα

Συνολικός αριθμός των εκμεταλλεύσεων κατά την έναρξη της περιόδου αναφοράς	32.344
Συνολικός αριθμός των εκμεταλλεύσεων στις οποίες πραγματοποιήθηκε έλεγχος στη διάρκεια του έτους αναφοράς	554
Συνολικός αριθμός των βοοειδών κατά την έναρξη της περιόδου αναφοράς	772.058
Συνολικός αριθμός βοοειδών που ελέγχθηκαν κατά την περίοδο αναφοράς	21.693

2.

Περιπτώσεις μη συμμόρφωσης

Αριθμός εκμεταλλεύσεων στις οποίες διαπιστώθηκε μη συμμόρφωση	70
---	----

3. Κυρώσεις που επιβλήθηκαν

Κυρώσεις μετά από επιτόπιο έλεγχο	Ζώα	Εκμεταλλεύσεις
Περιορισμός των μετακινήσεων	72	2
Διοικητικό πρόστιμο	1.730	22
Σύνολο	760	7

Κυρώσεις μετά από διοικητικό έλεγχο	Ζώα	Εκμεταλλεύσεις
Διοικητικό πρόστιμο	707	17

2. ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ

Στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 21/2004 και για το έτος 2019, πραγματοποιήθηκαν οι επιτόπιοι έλεγχοι στις εκμεταλλεύσεις αιγοπροβάτων που επιλέχθηκαν βάσει ανάλυσης κινδύνου, η οποία διενεργήθηκε μηχανογραφικά από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα της Κτηνιατρικής (ΟΠΣΚ), με κριτήρια όπως το ύψος ζωικού κεφαλαίου κ.ά. Οι προτεινόμενες για έλεγχο εκμεταλλεύσεις εξήχθησαν μηχανογραφικά στην αρχή του έτους, από το λογισμικό του ΟΠΣΚ και αποτελούσαν το 3% του συνόλου των εκμεταλλεύσεων.

Οι έλεγχοι διενεργήθηκαν από τις οικείες κτηνιατρικές αρχές κάθε Περιφερειακής Ενότητας και τα αποτελέσματα αυτών για την επικράτεια παρατίθενται στον ΠΙΝΑΚΑ ΙΙ.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ

1. Γενικές πληροφορίες σχετικά με τις εκμεταλλεύσεις και τα ζώα

Συνολικός αριθμός των εκμεταλλεύσεων κατά την έναρξη της περιόδου αναφοράς	89.785
Συνολικός αριθμός των εκμεταλλεύσεων στις οποίες πραγματοποιήθηκε έλεγχος στη διάρκεια του έτους αναφοράς	232
Συνολικός αριθμός των αιγοπροβάτων κατά την έναρξη της περιόδου αναφοράς	15.247.703
Συνολικός αριθμός αιγοπροβάτων που ελέγχθηκαν κατά την περίοδο αναφοράς	56.805

2. Περιπτώσεις μη συμμόρφωσης

Αριθμός εκμεταλλεύσεων στις οποίες διαπιστώθηκε μη συμμόρφωση	31
---	----

3. Κυρώσεις που επιβλήθηκαν

Αριθμός εκμεταλλεύσεων στις οποίες επιβλήθηκαν κυρώσεις μετά από επιτόπιο έλεγχο	13
Αριθμός εκμεταλλεύσεων στις οποίες επιβλήθηκαν κυρώσεις μετά από διοικητικό έλεγχο	24

Σε επιπλέον 43 εκμεταλλεύσεις έγιναν έγγραφες συστάσεις.

3.ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Οι έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν κατά το έτος 2018 στις εκμεταλλεύσεις βοοειδών και αιγοπροβάτων υπολείπονταν του κοινοτικού στόχου, καλύπτοντας αντίστοιχα ποσοστό 1,71% των εκμεταλλεύσεων βοοειδών (με στόχο το 3%) και 0,25% των εκμεταλλεύσεων αιγοπροβάτων (με στόχο το 3%).

Η αιτία της εν λόγω υστέρησης, ουσιαστικά, οφείλεται στην παραμένουσα υποστελέχωση σε μόνιμο προσωπικό των περιφερειακών κτηνιατρικών αρχών που επωμίζονται την αρμοδιότητα διεξαγωγής των επιτοπίων ελέγχων.

Δ4. ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ - ΚΑΤΑΛΟΙΠΑ - ΕΠΕΚ

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Αποτελέσματα των επίσημων ελέγχων έτους 2019

Στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων της αρ. 282371/2006 ΚΥΑ για την εφαρμογή των Οδηγιών 2001/82/ΕΚ και 2004/28/ΕΚ (ΦΕΚ 731Β΄) και των νόμων 2538/1997 (ΦΕΚ 242 Α΄) και 3698/2008 (ΦΕΚ 198 Α΄) σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις για την εμπορία, διάθεση και χρήση των κτηνιατρικών φαρμακευτικών προϊόντων, διενεργήθηκαν από τις αρμόδιες περιφερειακές κτηνιατρικές αρχές επίσημοι έλεγχοι κατά το έτος 2019 σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα :

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι

Είδος επιχείρησης/ εκμετάλλευσης	Κατηγορία	Αριθμός επιχειρήσεων/ εκμεταλλεύσεων	Συνολικός αριθμός επιχειρήσεων/ εκμεταλλεύσεων	Αριθμός ελέγχων	Μη συμμορφώσεις
Βοοειδή	Κρεοπαραγωγής	11815	18109	1115	16
	Γαλακτοπαραγωγής	2696			
	Μικτές	3598			
Αίγες /Τρόβατα	Μικτές	89785		962	17
Χοίροι	Κάθετες εκμεταλλεύσεις (farrow-to-finish) > 10 χοιρομητέρες	658		110	3
Πουλερικά	Κρεοπαραγωγής	997		53	7
	Ωοπαραγωγής	742		60	2
Ιχθυοκαλλιέργει		430		24	0

ες					
Μέλισσες		9.000		67	3
Καταστήματα πώλησης κτηνιατρικών φαρμάκων	Χονδρική	29		13	0
	Λιανική	329		78	18
Κτηνιατρικά Γραφεία Παραγωγικών Ζώων		387		57	8
Κτηνιατρεία		1336		84	4

Οι αρμόδιες περιφερειακές κτηνιατρικές αρχές (ΑΑ), στα 358 καταστήματα λιανικής και χονδρικής πώλησης κτηνιατρικών φαρμάκων και στα 387 κτηνιατρικά γραφεία παραγωγικών ζώων, διενήργησαν συνολικά 146 ελέγχους ως προς την τήρηση των κανόνων για την εμπορία και διάθεση των κτηνιατρικών φαρμακευτικών προϊόντων και στάλθηκαν στην υπηρεσία μας οι αντίστοιχες εκθέσεις ελέγχου. Επιπλέον, από τα 1.336 ιδιωτικά κτηνιατρεία ελέγχθηκαν τα 84 ως προς την ορθή χρήση και διάθεση των κτηνιατρικών φαρμακευτικών προϊόντων.

Επίσης, ελέγχθηκαν συνολικά 2.391 εκμεταλλεύσεις παραγωγικών ζώων (βοοειδών, αιγοπροβάτων, χοίρων, πουλερικών, μελισσών και ιχθύων) για την τήρηση των Μητρώων Φαρμακευτικής Αγωγής και την ορθολογική χρήση των κτηνιατρικών φαρμάκων με κτηνιατρική συνταγή.

Όσον αφορά στις εκτροφές παραγωγικών ζώων, διενεργήθηκαν επιπλέον έλεγχοι, στο πλαίσιο εφαρμογής του Εθνικού Προγράμματος Ελέγχου Καταλοίπων του έτους 2019.

Από τα παραπάνω αποτελέσματα διαπιστώνεται ότι, δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στον έλεγχο των εκτροφών χοίρων (17%), πουλερικών ωοπαραγωγής (8%) και ιχθύων (6%), λόγω της εντατικής εκτροφής αυτών των ειδών και συνεπώς του υψηλού κινδύνου μη συνετής χρήσης των κτηνιατρικών φαρμάκων.

Ειδικά, στις εκτροφές χοίρων εξαιτίας του υψηλού κινδύνου εξάπλωσης της Αφρικανικής Πανώλης των Χοίρων και στην Ελλάδα, έχουν εκδοθεί σχετικές εγκύκλιοι από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ώστε, να δοθεί προτεραιότητα στην ενίσχυση των ελέγχων στις εκτροφές αυτές.

Από τις 59 περιφερειακές κτηνιατρικές αρχές της χώρας, οι 29 διενήργησαν ελέγχους σε όλα τα είδη των επιχειρήσεων/εκμεταλλεύσεων, ενώ οι υπόλοιπες 30 σε μερικά είδη επιχειρήσεων και

όλες κοινοποίησαν τα αποτελέσματα των επισήμων ελέγχων με την αποστολή των αντίστοιχων ετήσιων εκθέσεων ελέγχου.

Από τους ελέγχους που διενεργήθηκαν διαπιστώθηκαν σε ορισμένες περιπτώσεις μη συμμορφώσεις στις οποίες έγιναν συστάσεις με διορθωτικά μέτρα και στον επανέλεγχο διαπιστώθηκαν οι συμμορφώσεις προς αυτές. Σε έξι (6) περιπτώσεις μη συμμόρφωσης επιβλήθηκαν διοικητικές κυρώσεις και σε εννέα (9) περιπτώσεις έγινε ανάκληση άδειας λειτουργίας από τις αρμόδιες περιφερειακές υπηρεσίες.

Στον τομέα των επισήμων ελέγχων για τα κτηνιατρικά φάρμακα, τα τελευταία χρόνια διαπιστώνεται υστέρηση ορισμένων περιφερειακών υπηρεσιών που είναι επιφορτισμένες με τη διενέργεια αυτών των ελέγχων στην επίτευξη των στόχων.

Οι αιτίες των παραπάνω υστερήσεων, ως προς τη συχνότητα των ελέγχων, συνοψίζονται στα εξής:

- η εμφάνιση σοβαρών ασθενειών, επιζωοτιών, όπως αφρικανική πανώλη των χοίρων, οζώδης δερματίτιδα των βοοειδών, λύσσα, ευλογιά, κλπ. και την άμεση ενεργοποίηση σχεδίων εκτάκτου ανάγκης για την αντιμετώπιση τους, με αποτέλεσμα το προσωπικό στις περιφερειακές κτηνιατρικές αρχές που είναι επιφορτισμένο με τον επίσημο έλεγχο για τα κτηνιατρικά φάρμακα, να καλείται να αντιμετωπίσει κατά προτεραιότητα τις εν λόγω κρίσεις.
- η διαρκής μείωση του προσωπικού με επακόλουθη υποστελέχωση των αρμόδιων αρχών σε εξειδικευμένο προσωπικό,
- η σημαντική μείωση των προβλεπόμενων οικονομικών πόρων των περιφερειακών κτηνιατρικών αρχών.

ΚΑΤΑΛΟΙΠΑ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΟΥΣΙΩΝ - ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΤΑΛΟΙΠΩΝ

Το Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου Καταλοίπων (ΕΠΕΚ) για ορισμένες ουσίες και τα κατάλοιπά τους σε ζώντα ζώα και στα προϊόντα τους καθορίζεται από τις διατάξεις του Π.Δ. 259/98 (ΦΕΚ 191 Α') σε συμμόρφωση προς τις Οδηγίες 96/22/ΕΚ και 96/23/ΕΚ του Συμβουλίου, των Κανονισμών (ΕΚ) 470/2009, (ΕΕ) 37/2010 και (ΕΕ) 2017/625, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, και η εφαρμογή του είναι υποχρεωτική.

Το 2019, η εφαρμογή του ΕΠΕΚ έγινε σύμφωνα με το πλάνο που είχε καταρτίσει η Διεύθυνση Προστασίας των Ζώων, Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών - Τμήμα Κτηνιατρικών Φαρμάκων, Καταλοίπων & Κτηνιατρικών Εφοδίων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΚΑΑ) και είχε αποστείλει στις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές (Διευθύνσεις Κτηνιατρικής των Περιφερειών και Τμήματα Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων) (ΑΑ).

Τα αποτελέσματα του προγράμματος του 2019, καθώς και το πλάνο του ΕΠΕΚ 2020 υποβλήθηκαν στην EFSA και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, σύμφωνα με την ισχύουσα ενωσιακή νομοθεσία.

Ειδικότερα, το 2019 εξετάστηκαν συνολικά 3.889 δείγματα, τα οποία αφορούσαν σε στοχοθετημένες, ύποπτες και άλλες δειγματοληψίες.

Από τα 5.037 στοχοθετημένα δείγματα που δηλώθηκαν στο πλάνο του ΕΠΕΚ 2019, οι ΑΑ πραγματοποίησαν 4.174 δειγματοληψίες, οι οποίες αφορούσαν διάφορα είδη ζώων και προϊόντων (βοοειδή, χοίροι, αιγοπρόβατα, ψάρια, πουλερικά, κουνέλια, εκτρεφόμενα και άγρια θηράματα, αυγά, γάλα και μέλι), και το ποσοστό ολοκλήρωσης του προγράμματος ήταν 82.87%.

Οι ΑΑ διενήργησαν επιπλέον και 17 ύποπτες δειγματοληψίες είτε μετά από θετικό αποτέλεσμα που διαπιστώθηκε σε στοχοθετημένο δείγμα, είτε μετά από καταγγελία, υποψία ή ένδειξη παράνομης αγωγής ή μη-συμμόρφωσης, καθώς και 274 άλλες δειγματοληψίες που ήταν αναγκαίες κατά περίπτωση.

Ο αριθμός των στοχοθετημένων και ύποπτων δειγμάτων που αναλύθηκαν από τα αρμόδια εργαστήρια ήταν 3.613 και το ποσοστό ολοκλήρωσης ήταν 87%.

Ο αριθμός των δειγμάτων που ελήφθησαν και αναλύθηκαν φαίνονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα Ι :

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι ΕΠΕΚ 2019					
ΕΙΔΗ ΖΩΩΝ/ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	ΣΧΕΔΙΟ (PLAN) 2019	ΛΗΨΘΕΝΤ Α	ΠΟΣΟΣΤ Ο ΟΛΟΚΛΗ- ΡΩΣΗΣ ΔΕΙΓΜΑΤ Ο- ΛΗΨΙΑΣ (%)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΩ Ν ΠΟΥ ΑΝΑΛΥΘΗΚ ΑΝ	ΠΟΣΟΣΤ Ο ΑΝΑΛΥΣ ΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΔΕΙΓΜΑ ΤΟΛΗΨΙ Α (%)
ΒΟΟΕΙΔΗ	653	567	87	492	87
ΧΟΙΡΟΙ	592	616	104	540	88
ΑΙΓΕΣ- ΠΡΟΒΑΤΑ	250	359	144	312	87
ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ	1218	727	60	631	87
ΙΧΘΥΕΣ	1047	751	72	567	76
ΚΟΥΝΕΛΙΑ	87	59	68	51	86
ΕΚΤΡ.ΘΗΡΑΜΑΤ Α	100	21	21	17	81
ΑΓΡ.ΘΗΡΑΜΑΤΑ	100	40	40	39	98

ΓΑΛΑ	610	647	106	605	94
ΑΥΓΑ	210	154	73	144	94
ΜΕΛΙ	170	233	137	215	92
ΣΥΝΟΛΟ	5037	4174	83%	3613	87%

Από τις ύποπτες δειγματοληψίες που διενεργήθηκαν βρέθηκαν 3 μη συμμορφούμενα δείγματα, ενώ από τις άλλες δειγματοληψίες δεν βρέθηκαν μη συμμορφούμενα δείγματα.

Από τα δείγματα που αναλύθηκαν βρέθηκαν 17 δείγματα μη συμμορφούμενα προς την ενωσιακή νομοθεσία (ποσοστό 0.34%).

Ειδικότερα τα μη συμμορφούμενα δείγματα αναλύονται στον παρακάτω πίνακα ΙΙ :

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ			
ΕΠΕΚ 2019- ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΟΥΜΕΝΑ ΔΕΙΓΜΑΤΑ			
ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΟΥΜΕΝΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ	ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ	ΕΙΔΟΣ ΖΩΟΥ/ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ	ΟΥΣΙΑ ΠΟΥ ΑΝΙΧΝΕΥΘΗΚΕ
ΣΤΟΧΟΘΕΤΗΜΕΝΑ (TARGET)			
1	ΘΥΡΕΟΕΙΔΗΣ	ΒΟΟΕΙΔΗ	ΘΥΟΥΡΑΚΙΛΗ
1	ΝΕΦΡΟΣ	ΠΡΟΒΑΤΑ	ΔΙΥΔΡΟΣ ΤΡΕΠΤΟΜΥΚΙΝΗ
1	ΗΠΑΡ	ΠΡΟΒΑΤΑ	ΚΑΔΜΙΟ
1	ΗΠΑΡ	ΑΙΓΕΣ	ΚΑΔΜΙΟ
4	ΜΥΙΚΟΣ ΙΣΤΟΣ	ΑΓΡΙΑ ΘΗΡΑΜΑΤΑ	ΜΟΛΥΒΔΟΣ
1	ΜΕΛΙ	ΜΕΛΙ	ΣΟΥΛΦΑΔΙΑΖΙΝΗ
3	ΜΕΛΙ	ΜΕΛΙ	ΟΞΥΤΕΤΡΑΚΥΚΛΙΝΗ
3	ΜΕΛΙ	ΜΕΛΙ	ΚΑΔΜΙΟ
2	ΜΕΛΙ	ΜΕΛΙ	ΜΟΛΥΒΔΟΣ
ΣΥΝΟΛΟ: 17			

Στις περιπτώσεις μη συμμορφούμενων αποτελεσμάτων, οι ΑΑ προέβησαν στις απαραίτητες ενέργειες ανάλογα με την περίπτωση, όπως έρευνα στην εκμετάλλευση καταγωγής ή προέλευσης, έλεγχο Μητρώου Φαρμακευτικής Αγωγής, λήψη ύποπτων δειγμάτων, με σκοπό τον καθορισμό των λόγων της παρουσίας καταλοίπων και επέβαλαν όλα τα απαιτούμενα μέτρα συμμόρφωσης/κυρώσεις όπως, επιτήρηση και απομόνωση της εκμετάλλευσης, απαγόρευση διάθεσης στην κατανάλωση προϊόντων, καταστροφή των ακατάλληλων προϊόντων, διοικητικές κυρώσεις κλπ.

Η ΚΑΑ καταχώρησε στη βάση δεδομένων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EFSA τις ενέργειες που ελήφθησαν στις περιπτώσεις των μη συμμορφούμενων αποτελεσμάτων.

Επιπλέον η ΚΑΑ κοινοποίησε τα μη συμμορφούμενα αποτελέσματα ως προς την ανίχνευση καταλοίπων κτηνιατρικών φαρμάκων στον Οργανισμό Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών

Ενισχύσεων, Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ), στο πλαίσιο εφαρμογής του καθεστώτος της πολλαπλής συμμόρφωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ 262385/2010 (ΦΕΚ 509 Β'), σε εκτέλεση του Κανονισμού (ΕΚ) 73/2009 και του κανονισμού (ΕΚ) 1698/05 του Συμβουλίου, για την επιβολή των σχετικών κυρώσεων.

Στον τομέα των δειγματοληψιών και των αναλύσεων των δειγμάτων για το ΕΠΕΚ, παρατηρείται υστέρηση ορισμένων υπηρεσιών που είναι επιφορτισμένες με τη διενέργεια αυτών των δειγματοληψιών και των αναλύσεων ως προς την επίτευξη των στόχων.

Οι αιτίες των παραπάνω υστερήσεων συνοψίζονται στα εξής:

- η εμφάνιση σοβαρών ασθενειών, επιζωοτιών, όπως αφρικανική πανώλη των χοίρων, οζώδης δερματίτιδα των βοοειδών, λύσσα ευλογιά κλπ. και η ενεργοποίηση σχεδίων εκτάκτου ανάγκης για την αντιμετώπιση τους αποτελούν πρώτη προτεραιότητα,
- η διαρκής μείωση του προσωπικού με επακόλουθη υποστελέχωση των αρμόδιων αρχών σε εξειδικευμένο προσωπικό,
- η σημαντική μείωση των οικονομικών πόρων των περιφερειακών κτηνιατρικών αρχών, με αποτέλεσμα να είναι πρακτικά πολύ δύσκολη η επίτευξη του στόχου διενέργειας των δειγματοληψιών στο 100% δεδομένου ότι το πρόγραμμα είναι ιδιαίτερα υψηλού κόστους,
- η έλλειψη του αναγκαίου εξοπλισμού στα επίσημα εργαστήρια και η πολυπλοκότητα διεξαγωγής των οικονομικών διαγωνισμών για την προμήθεια των εργαστηριακών υλικών, αντιδραστηρίων και οργάνων καθιστά εξαιρετικά χρονοβόρα τη διαδικασία, με αποτέλεσμα την αδυναμία εκτέλεσης ορισμένων αναγκαίων αναλύσεων,
- η έλλειψη των απαιτούμενων πόρων τόσο για την επισκευή και συντήρηση οργάνων και μηχανημάτων των εργαστηρίων, όσο και για την προμήθεια των απαραίτητων εργαστηριακών οργάνων, υλικών και αντιδραστηρίων.

Ε. ΤΟΜΕΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

1. ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ 2019

1.1 ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ

α. Κατά το έτος 2019 πραγματοποιήθηκαν στον τομέα της προστασίας των ζώων κατά τη μεταφορά, έλεγχοι για την εφαρμογή των διατάξεων του Καν 1/2005 από τις αρμόδιες Κτηνιατρικές Υπηρεσίες των Περιφερειακών Ενοτήτων και από τους Σταθμούς Υγειονομικού Κτηνιατρικού Ελέγχου.

Οι έλεγχοι αυτοί εστιάστηκαν:

- στις αποστολές ζώων που αφικνούνται στα σφαγεία της περιοχής δικαιοδοσίας των Περιφερειακών Ενοτήτων της Χώρας,
- στις εκμεταλλεύσεις προορισμού (της περιοχής δικαιοδοσίας Περιφερειακών Ενοτήτων της Χώρας) αποστολών ζώων διάρκειας μεταφοράς κυρίως άνω των 8 ωρών,
- στις εκμεταλλεύσεις αναχώρησης των ζώων (της περιοχής δικαιοδοσίας των Περιφερειακών Ενοτήτων της Χώρας), για μεταφορές κατά βάση στο εσωτερικό της Χώρας, στα πλαίσια των ελέγχων που διενεργούνται για την υγεία των ζώων και για την έκδοση των εγγράφων κυκλοφορίας -υγειονομικών πιστοποιητικών,
- στους λιμένες Πάτρας και Ηγουμενίτσας σε αποστολές ζώων που μεταφέρονται σε ταξίδια άνω των 8 ωρών (κατά τη διάρκεια της μεταφοράς)
- στο εθνικό οδικό δίκτυο (της Εγνατίας Οδού κλπ.)
- στα σημεία εισόδου ή εξόδου της Χώρας
- στα σημεία ελέγχου της Χώρας

β. Συνημμένα παρατίθεται η Ετήσια έκθεση του έτους 2019 με τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά, στο Παράρτημα 6 του τομέα αυτού, που διενεργούνται σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2005 και στην οποία αναφέρονται οι αριθμοί των ελέγχων, και οι παραβάσεις που εντοπίστηκαν σχετικά με το είδος ζώων, στους παρακάτω τόπους και στα συνοδευτικά έγγραφα :

- κατά τη διάρκεια της μεταφοράς,
- στον τόπο προορισμού,
- στον τόπο αναχώρησης,
- στους τόπους μεταφόρτωσης,
- στα συνοδευτικά έγγραφα

κατά τη διάρκεια των οποίων, εντοπίστηκαν οι ακόλουθες ελλείψεις που αφορούσαν Έλληνες και αλλοδαπούς μεταφορείς:

Α) Σε μία Περιφερειακή Ενότητα παρατηρήθηκαν οι ακόλουθες μη συμμορφώσεις:

1. Κατά τον διοικητικό έλεγχο εγγράφων για αφιχθέντα βοοειδή άλλαξε η ημερομηνία μεταφοράς λόγω κακοκαιρίας χωρίς ο μεταφορέας να ζητήσει την έκδοση καινούριου πιστοποιητικού ως όφειλε και επιπλέον αυτός δεν άφησε πλήρες αντίγραφο του ημερολογίου ταξιδιού ως όφειλε παρά μόνο το τμήμα 4 κι αυτό ελλιπώς συμπληρωμένο με αποτέλεσμα να μη μπορεί να τεκμηριωθεί το αν και πότε

έγιναν υποχρεωτικές στάσεις οπότε δεν είναι δυνατό να ελεγχθεί η διασφάλιση της ευζωίας κατά τη μεταφορά

2. Κατά τον διοικητικό έλεγχο εγγράφων για αφιχθέντα βοοειδή ο μεταφορέας δεν άφησε πλήρες αντίγραφο του ημερολογίου ταξιδιού ως όφειλε παρά μόνο το τμήμα 4 κι αυτό ελλιπώς συμπληρωμένο με αποτέλεσμα να μη μπορεί να τεκμηριωθεί το αν και πότε έγιναν υποχρεωτικές στάσεις οπότε δεν είναι δυνατό να ελεγχθεί η διασφάλιση της ευζωίας κατά τη μεταφορά.

Β) Σε μία άλλη Περιφερειακή Ενότητα σε έλεγχο εγγράφων μεταφοράς στο τμήμα 1- Προγραμματισμός σημείο 1.2 του ημερολογίου ταξιδιού έλειπε το εκτιμώμενο συνολικό βάρος της αποστολής σε Kg οπότε και δεν μπορεί να εκτιμηθεί αν τηρήθηκαν οι προβλεπόμενες πυκνότητες ζώων. Επίσης στο σημείο 8 έλειπε η υπογραφή του διοργανωτή.

Σε ένα άλλο έλεγχο εγγράφων μεταφοράς στο Τμήμα 2- Τόπος αναχώρησης φέρει τη σφραγίδα και την υπογραφή του κτηνιάτρου αλλά τα υπόλοιπα πεδία ήταν κενά

Σε ένα τρίτο έλεγχο έλαβε χώρα μεταφορά αιγοπροβάτων από κτηνοτρόφο σε απόσταση μικρότερη των 50 km με όχημα που τηρούσε τις προδιαγραφές αλλά δεν είχε βεβαίωση καταλληλότητας

Γ) Σε άλλη Περιφερειακή Ενότητα παρατηρήθηκαν οι ακόλουθες μη συμμορφώσεις

i. Δεν λειτουργούσε το σύστημα αυτόματο ποτίσματος σε όχημα που μετέφερε βοοειδή

ii. Σε όχημα παρατηρήθηκε μη πλήρωση των απαιτήσεων του Κανονισμού 1/2005 ως προς την κλίση της ράμπας για την φόρτωση των ζώων στον πρώτο όροφο του οχήματος.

iii. Σε όχημα, παρατηρήθηκε μη πλήρωση των απαιτήσεων του Κανονισμού 1/2005 ως προς την κλίση της ράμπας για την φόρτωση των ζώων στον πρώτο όροφο του οχήματος.

iv. Σε όχημα, παρατηρήθηκε μη πλήρωση των απαιτήσεων του Κανονισμού 1/2005 ως προς τη μη αποφυγή πρόκλησης τραυματισμών των ζώων κατά την μεταφορά τους, στον πρώτο όροφο του οχήματος.

v. Όχημα που μετέφερε βοοειδή το χειρόγραφο ημερολόγιο ταξιδιού δεν αποτύπωνε όλες τις στάσεις που πραγματοποιήθηκαν. Συγκεκριμένα μετά την 24ωρη στάση που πραγματοποιήθηκε στην Περούτζια αναφέρει ότι η επόμενη στάση πραγματοποιείται στο σημείο ελέγχου (κέντρο ανάπαυσης) μετά από διάρκεια 27 ωρών. Δεν αναγράφεται η στάση στο Μπάρι και η μεταφορά με πλοίο από την στιγμή που αναφέρεται στον προγραμματισμό.

vi. Σε όχημα παρατηρήθηκε κατά τον διοικητικό έλεγχο ότι ο θερμογράφος T3 δεν λειτουργεί και έχει ενδείξεις με θερμοκρασίες π.χ. -24 οC.

vii. Σε όχημα κατά τον διοικητικό έλεγχο διαπιστώθηκε στην εκτύπωση του καταγραφικού των θερμοκρασιών ότι υπήρχε επαναλαμβανόμενη υπέρβαση των ορίων της θερμοκρασίας κατά τη διάρκεια της μεταφοράς. Η υπέρβαση παρατηρήθηκε στην καταγραφή T1, T2 και T3 λόγω του ότι το σύστημα αερισμού δεν διατηρούσε την θερμοκρασία εντός των ορίων μέσα στο μεταφορικό μέσο.

viii. Σε όχημα κατά τον διοικητικό έλεγχο διαπιστώθηκε στην εκτύπωση του καταγραφικού των θερμοκρασιών ότι υπήρχε επαναλαμβανόμενη υπέρβαση των ορίων της θερμοκρασίας κατά την διάρκεια της μεταφοράς. Η υπέρβαση παρατηρήθηκε στην καταγραφή T2.

ix. Όχημα που μετέφερε βοοειδή στο χειρόγραφο ημερολόγιο ταξιδιού δεν τήρησε ωριαία στάση, συγκεκριμένα μετά την 24h στάση που πραγματοποιήθηκε στην Πιατζέντζα (Cadeo Piacenza) αναφέρει ότι η επόμενη στάση πραγματοποιείται στην εκτροφή του Λαγκαδά μετά από διάρκεια 27 ωρών. Επιπλέον στο πλάνο ο προγραμματισμός δεν αναφέρει την διαδρομή που θα ακολουθήσει (αν θα γίνει η μεταφορά μόνο οδικός ή θα χρησιμοποιηθεί πλοίο).

x. Κατά τον έλεγχο εγγράφων παρατηρήθηκε ότι η αναχώρηση φορτίου έγινε στις 2 Δεκεμβρίου 2019 ενώ στο πιστοποιητικά ενδοκοινοτικού εμπορίου αναγράφεται ότι το ταξίδι θα ξεκινήσει στις 10 Νοεμβρίου 2019.

Δ) Σε άλλη Περιφερειακή Ενότητα παρατηρήθηκαν οι ακόλουθες μη συμμορφώσεις:

α) Σε μια επιθεώρηση διαπιστώθηκε υπερφόρτωση του οχήματος.

β) Σε άλλη επιθεώρηση δεν ήταν συμπληρωμένο το τμήμα 4 του ημερολογίου ταξιδιού.

γ) Σε άλλη επιθεώρηση διαπιστώθηκε μικρή υπερφόρτωση του οχήματος, δεν λειτουργούσε το καταγραφικό θερμοκρασιών και το τμήμα 4 του ημερολογίου ταξιδιού ήταν τελείως κενό.

δ) Σε άλλη επιθεώρηση διαπιστώθηκε υπερφόρτωση του οχήματος, δεν έγινε εκτύπωση των θερμοκρασιών όπως ζητήθηκε και έλειπαν τα τμήματα 2 και 4 του ημερολογίου ταξιδιού.

ε) Σε άλλη επιθεώρηση διαπιστώθηκε μικρή υπερφόρτωση του οχήματος και έλειπαν τα τμήματα 2, 3 και 4 του ημερολογίου ταξιδιού.

στ) Σε άλλη επιθεώρηση το τμήμα 4 του ημερολογίου ταξιδιού ήταν κενό και δεν επιδείχθηκε ούτε αποστάθηκε όπως ζητήθηκε εκτύπωση GPS.

ζ) Σε άλλη επιθεώρηση αντιπαραβάλλοντας την εκτύπωση GPS με το τμήμα 4 του ημερολογίου ταξιδιού παρατηρήθηκε αναντιστοιχία των στοιχείων. Από την εκτύπωση GPS φαίνεται ότι δεν έγινε η ωριαία στάση μετά από 14 ώρες ταξιδιού παρά μόνο 13 λεπτά.

η) Κατά τον διοικητικό έλεγχο που έγινε σε σφαγείο και σε φορτίο, διαπιστώθηκε ότι ο μεταφορέας δεν άφησε το ημερολόγιο ταξιδιού.

θ) Κατά τον διοικητικό έλεγχο που έγινε σε σφαγείο και σε φορτίο για μεταφορά 410 αρνιών, διαπιστώθηκε ότι ο μεταφορέας δεν άφησε το τμήμα 2 του ημερολογίου.

ι) Σε διοικητικό έλεγχο διαπιστώθηκε ότι με βάση τις εκτυπώσεις GPS η ωριαία στάση έγινε μετά από 19 ώρες και 39 λεπτά, αντί μετά από 14 ώρες και υπάρχει αναντιστοιχία στην αντίστοιχη καταγραφή του τμήματος 4 του ημερολογίου ταξιδιού.

κ) Σε άλλο διοικητικό έλεγχο διαπιστώθηκαν οι παρακάτω παραβάσεις: 1) Βρέθηκαν νεκροί έξι (6) κάπροι από τους συνολικά δεκαοκτώ (18) που μεταφερόταν, λόγω βλάβης του οχήματος και στάσης 7 ωρών επί της εθνικής οδού και της πολύ υψηλής θερμοκρασίας, άνω των 35ο C, εντός του διαμερίσματος του οχήματος.

2) Λείπει το τμήμα 2 των ημερολογίων ταξιδιού των μεταφερόμενων παρτίδων 3) Δεν καταγράφεται η ώρα στάσης στο τμήμα 4 του ημερολογίου 4) Δεν δικαιολογείται από τον μεταφορέα ο θάνατος των ζώων στο τμήμα 4, 5) Δεν τηρήθηκε ο συνολικός χρόνος μεταφοράς και η απαιτούμενη 24ωρη στάση.

λ) Κατά το διοικητικό έλεγχο που έγινε σε σφαγείο που σχετίζεται με μεταφορά 300 αρνιών, διαπιστώθηκε ότι ο μεταφορέας δεν συμπλήρωσε το τμήμα 4 του ημερολογίου ταξιδιού και υπάρχει αναντιστοιχία της ημερομηνίας άφιξης που καταγράφεται στο traces και στο τμήμα 1 του ημερολογίου, άρα δεν τηρήθηκε ο χρόνος μεταφοράς.

μ) Κατά το διοικητικό έλεγχο που έγινε σε σφαγείο διαπιστώθηκε ότι δεν ήταν συμπληρωμένο το τμήμα 2 του ημερολογίου ταξιδιού.

ν) Κατά το διοικητικό έλεγχο που έγινε σε σφαγείο που σχετίζεται με μεταφορά 400 αρνιών, διαπιστώθηκε ότι ο μεταφορέας βάσει ταχογράφου δεν έχει τηρήσει την ωριαία στάση και υπάρχει αναντιστοιχία στο τμήμα 4 του ημερολογίου ταξιδιού με τον ταχογράφο.

ξ) Κατά το διοικητικό έλεγχο που έγινε σε σφαγείο που σχετίζεται με μεταφορά 310 αρνιών, διαπιστώθηκε ότι ο μεταφορέας δεν άφησε αντίγραφο από το ημερολόγιο ταξιδιού.

ο) Κατά το διοικητικό έλεγχο που έγινε σε σφαγείο που σχετίζεται με τη μεταφορά 330 αρνιών, διαπιστώθηκε ότι δεν άφησε αντίγραφο από το ημερολόγιο ταξιδιού.

Ε) Κατά τον διοικητικό έλεγχο εγγράφων που σχετίζεται με τη μεταφορά 720 αμνών διαπιστώθηκαν τα εξής:

1) Το όχημα ήταν υπερφορτωμένο και συγκεκριμένα αντιστοιχούσαν 0,158 m² ανά αμνό βάρους 24,3 kg κατά μέσο όρο. Στον προγραμματισμό του TRACES είχε δηλωθεί σαν συνολικός χώρος που προβλέπεται για την παρτίδα 123 m² (μη επαρκή για μεταφορές μεγάλης διάρκειας), αλλά στο ημερολόγιο ταξιδιού είχαν δηλωθεί 114 m², τα οποία αντιστοιχούν στον πραγματικό χώρο του οχήματος βάσει της καταγραφής του συγκεκριμένου οχήματος στο TRACES.

2) Ο εκτροφέας δεν μπόρεσε να εντοπίσει εάν είχε γίνει η απαραίτητη ωριαία στάση μετά τις 14 ώρες ταξιδιού διότι το Τμήμα 4 (Δήλωση Μεταφορέα) του ημερολογίου ταξιδιού ήταν κενό.

ΣΤ) Κατά τη διάρκεια μιας επιθεώρησης διαπιστώθηκε μη συμμόρφωση που αφορούσε στην κατηγορία παροχή νερού και τροφής, χρόνοι ταξιδιού και περίοδοι ανάπαυσης.

Ζ) Σε άλλη Περιφερειακή Ενότητα παρατηρήθηκαν οι ακόλουθες μη συμμορφώσεις:

- 1) Απουσία στρωμνής στο όχημα
- 2) Ξύλινα τμήματα στα οχήματα με συνεπακόλουθη αδυναμία ορθής απολύμανσης
- 3) Μη κατοχή βεβαίωσης καταλληλότητας του οχήματος
- 4) Απουσία αντιγράφων εγγράφων στο όχημα
- 5) Μη ορθή κλίση ράμπας
- 6) Κακή χωροθέτηση των ζώων στο όχημα χωρίς διάκριση φύλου- μεγέθους
- 7) Απουσία οροφής
- 8) Οροφή σε χαμηλό ύψος σε σχέση με το ύψος των ζώων

1.2. ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΦΑΓΗ Ή ΤΗ ΘΑΝΑΤΩΣΗ

α. Κατά το έτος 2019 πραγματοποιήθηκαν στον τομέα της προστασίας των ζώων κατά τη σφαγή ή τη θανάτωσή τους, οι ετήσιοι έλεγχοι για την εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού 1099/2009/ΕΚ του Συμβουλίου, από τις αρμόδιες Περιφερειακές Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.

Οι έλεγχοι αυτοί εστιάστηκαν στα σφαγεία (στις περιοχές δικαιοδοσίας των Περιφερειακών Ενοτήτων στις Χώρες).

Τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων όλων των πρακτικών και διαδικασιών χειρισμών των ζώων από την στιγμή άφιξης τους στο σφαγείο, την εκφόρτωσή τους σε αυτό, τη στέγασή τους στους χώρους ενσταυλισμού του σφαγείου, την καθοδήγησή τους στο χώρο αναισθητοποίησης, την συγκράτησή τους, την αναισθητοποίησή τους με την χρησιμοποίηση μεθόδων και εξοπλισμού αναισθητοποίησης κατάλληλων για το είδος των ζώων και τέλος την αφάιμάξή τους αφορούσαν:

- τον αριθμό των οχημάτων που αφίχθησαν και ελέχθησαν κατά την άφιξή στις στο σφαγείο,
- τον αριθμό των επιθεωρήσεων στο σφαγείο,
- των αριθμό των ζώων ανά είδος που εσφάγησαν (και την αποτελεσματικότητα της αναισθητοποίησής τους),
- στις παραβάσεις που εντοπίστηκαν,
- στα μέτρα που ελήφθησαν ή στις κυρώσεις που επεβλήθησαν

ΣΥΝΟΛΟ ΣΦΑΓΕΙΩΝ (2019)	ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΕΛΕΓΧΟΙ (ΣΦΑΓΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΦΑΓΗΣ)
170 (31 πτηνών και 139 οπληφόρων)	96% Σφαγεία οπληφόρων 96% Σφαγεία πτηνών	17 ΣΦΑΓΕΙΑ ΟΠΛΗΦΟΡΩΝ 6 ΣΦΑΓΕΙΑ ΠΤΗΝΩΝ 294 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΦΑΓΗΣ 276 ΟΧΗΜΑΤΑ

Στο Τμήμα Α, Ενότητα Α1, Κεφάλαιο 1.2 της παρούσας Έκθεσης αναφέρονται επιπλέον λεπτομέρειες αναφορικά με περαιτέρω ελέγχους και μη συμμορφώσεις που παρατηρήθηκαν κατά τους επίσημους ελέγχους στις εγκαταστάσεις σφαγείων και σημειώθηκαν στα αντίστοιχα έντυπα επιθεώρησης. Επιπλέον αυτών, θα πρέπει να σημειωθεί ότι:

Α) Σε μία Περιφερειακή Ενότητα σε ένα σφαγείο οπληφόρων διαπιστώθηκε ότι: δεν υπάρχει ευδιάκριτη ατομική σήμανση των χώρων σταυλισμού, δεν υπήρχαν ταίστρες και διαθέσιμη στρωμνή για ζώα που δε σφάζονται εντός 12 ωρών από την άφιξη στο σφαγείο, δεν καταγράφονταν έλεγχοι για την αποτελεσματικότητα της μηχανικής αναισθητοποίησης και δεν έχουν γίνει οι απαραίτητες ενέργειες στη γραμμή σφαγής βοοειδών και χοίρων (παρατηρήθηκε μεγάλο χρονικό διάστημα μεταξύ αναισθητοποίησης και αφάιμαξης), ο υπεύθυνος για την καλή μεταχείριση των ζώων δεν τηρεί υποχρεώσεις σύμφωνα με τη νομοθεσία και δεν τηρεί αρχείο με τις παρατυπίες που εντοπίζει, απουσία ηχητικού ή οπτικού σήματος για την επάρκεια της διάρκειας έκθεσης στο ηλεκτρικό ρεύμα. Σε ένα άλλο σφαγείο οπληφόρων διαπιστώθηκε ότι δεν έχει επισκευαστεί το

σύστημα καταιονισμού νερού για την ψύξη των χοίρων, δεν έχει τοποθετηθεί αντιολισθητικό δάπεδο, μη λειτουργική παγίδα ακινητοποίησης χοίρων, δεν έχουν αναρτηθεί πινακίδες με την ημερονία και ώρα άφιξης των ζώων και σχετικό αρχείο και δε διασφαλίζεται ότι το χρονικό διάστημα μεταξύ αναισθητοποίησης και διενέργειας της τομής αφαίμαξης είναι μικρότερο του επιτρεπτού για τα βοοειδή. Σε ένα πτηνοσφαγείο διαπιστώθηκε ότι δεν είχαν όλοι οι εργαζόμενοι πιστοποιητικά ικανότητας, παρατηρούνταν ηλεκτρικές εκκενώσεις σε πτηνά πριν την ηλεκτρική αναισθητοποίηση, υπήρχε πλημμελής συντήρηση αρχείου βλαβών και συστηρήσεων, ενώ δε λάμβανε χώρα ορθή τομή και των 2 καρωτίδων αρτηριών. Σε ένα άλλο πτηνοσφαγείο δεν είχαν όλοι οι εργαζόμενοι πιστοποιητικά ικανότητας, δεν υπάρχουν συντηρημένες πλάκες στήριξης στήθους αλλά είχαν φθορές, δεν υπήρχε αρχείο συντήρησης και βαθμονόμησης συσκευών αναισθητοποίησης με τεκμηρίωση και δεν υπήρχε αρχείο τεκμηρίωσης διορθωτικών ενεργειών στο αρχείο συντήρησης και διακρίβωσης του εξοπλισμού. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Β) Σε μια άλλη Περιφερειακή Ενότητα σε δύο σφαγεία οπληφόρων παρατηρήθηκε ότι δεν έχουν τοποθετηθεί τα καταγραφικά συστήματα για την παρακολούθηση της ηλεκτρικής αναισθητοποίησης και δεν υπάρχει μηχανισμός συγκράτησης χοιρινών και βοοειδών. Επιπλέον στο ένα από τα 2 σφαγεία δεν είχαν αναρτηθεί οδηγίες σύμφωνα με τις ΠΔΛ για τις εργασίες που εκτελούνται κατά την παραλαβή και το σταυλισμό των ζώων. Σε ένα πτηνοσφαγείο διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχουν πλάκες στήριξης στήθους σε όλο το μήκος της γραμμής από το χώρο αγκίστρωσης μέχρι την είσοδο στο υδατόλουτρο, απουσία καταγραφής ηλεκτρικών παραμέτρων κάθε αναισθητοποιούμενου ζώου και σημείων ζωής πριν το ζεμάτισμα ΣΕΡΡΕΣ

Γ) Σε μια άλλη Περιφερειακή Ενότητα σε δύο σφαγεία οπληφόρων παρατηρήθηκε ότι δεν έχουν τοποθετηθεί τα καταγραφικά συστήματα για την παρακολούθηση της ηλεκτρικής αναισθητοποίησης και δεν υπάρχει μηχανισμός ακινητοποίησης χοιρινών και βοοειδών. Επιπλέον παρατηρήθηκε στο ένα σφαγείο απουσία ενεργειών για τη βελτίωση μεταχείρισης των ζώων πριν τη σφαγή. ΚΙΛΚΙΣ

Δ) Σε μια άλλη Περιφερειακή Ενότητα σε ένα σφαγείο οπληφόρων δεν έχουν αναρτηθεί πινακίδες με την ημερονία και ώρα άφιξης των ζώων και σχετικό αρχείο. Σε ένα πτηνοσφαγείο διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχουν πλάκες στήριξης στήθους σε όλο το μήκος της γραμμής από το χώρο αγκίστρωσης μέχρι την είσοδο στο υδατόλουτρο και δεν ήταν διαθέσιμα εγχειρίδια χρήσης και οδηγίες όλων των συσκευών στην ελληνική γλώσσα. ΠΕΛΛΑ

Ε) Σε μια άλλη Περιφερειακή Ενότητα σε ένα σφαγείο οπληφόρων δεν έχουν αναρτηθεί πινακίδες με οδηγίες εργασίας του προσωπικού σύμφωνα με τις ΠΔΛ και δεν υπήρχε εφαρδίκη συσκευή αναισθητοποίησης. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ

ΣΤ) Σε μια άλλη Περιφερειακή Ενότητα σε ένα σφαγείο οπληφόρων δεν υπάρχει ευδιάκριτη ατομική σήμανση των χώρων σταυλισμού, δεν είναι αναρτημένες οι οδηγίες παραλαβής των ζώων και δεν έχει λάβει χώρα βαθμονόμηση των ηλεκτρικών συσκευών αναισθητοποίησης. Επίσης σε ένα πτηνοσφαγείο διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχουν πλάκες στήριξης στήθους σε όλο το μήκος της γραμμής από το χώρο αγκίστρωσης μέχρι την είσοδο στο υδατόλουτρο και απουσία διάταξης καταγραφής ηλεκτρικών παραμέτρων κάθε αναισθητοποιούμενου ζώου. Επίσης δεν έχει λάβει χώρα βαθμονόμηση συσκευών αναισθητοποίησης και το ρεύμα στο υδατόλουτρο ρυθμίζεται με ροοστάτη και όχι αυτόματα. ΛΑΚΩΝΙΑ

Ζ) Σε μια άλλη Περιφερειακή Ενότητα σε ένα σφαγείο οπληφόρων διαπιστώθηκε ότι: οι εργαζόμενοι δε διαθέτουν πιστοποιητικό ικανότητας εκδοροσφαγείων, υπήρχαν διάφορες μη συμμορφώσεις ως προς τις Πρότυπες Διαδικασίες Λειτουργίας των σφαγείων, πλημμελής συντήρηση και σήμανση των χώρων σταυλισμού, πλημμελής βαθμονόμηση αναισθητικών συσκευών, δεν έχουν οριστεί υπεύθυνοι αναισθητοποίησης ανά γραμμή σφαγής και δεν καταγράφονται έλεγχοι σημείων ζωής ούτε έχουν καθοριστεί οι σχετικοί δείκτες πριν την εκδορά ή το ζεμάτισμα. Σε ένα σφαγείο πτηνών διαπιστώθηκε ότι: οι εργαζόμενοι δε διαθέτουν πιστοποιητικό ικανότητας εκδοροσφαγείων, δεν υπήρχαν ολοκληρωμένες Πρότυπες Διαδικασίες Λειτουργίας των σφαγείων, δεν υπήρχε εφεδρική συσκευή αναισθητοποίησης, υπήρχε μεγάλη απόσταση του υδατόλουτρου από τη μηχανή αποκοπής κεφαλής, γινόταν πλημμελής συντήρηση του εξοπλισμού, παρατηρήθηκαν πτηνά με ατελή αναισθητοποίηση και δεν καταγραφόταν η αποτελεσματικότητα της αναισθητοποίησης ούτε έλεγχοι σημείων ζωής πριν την εκδορά ή το ζεμάτισμα. ΑΡΚΑΔΙΑ

Η) Σε μια άλλη Περιφερειακή Ενότητα σε τρία σφαγεία οπληφόρων διαπιστώθηκε απουσία βαθμονόμησης αναισθητικών συσκευών, σε δύο εξ' αυτών δεν καταγράφονται οι έλεγχοι αποτελεσματικότητας της αναισθητοποίησης, και των παραμέτρων αναισθητοποίησης για κάθε ζώο, ενώ στο τρίτο δεν υπήρχε διάταξη ακινητοποίησης κεφαλής βοοειδών. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

Επίσης έχουν επιβληθεί ή βρίσκονται στη διαδικασία επίβολής πρόστιμα σε σφαγεία.

1.3. ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΣΤΙΣ ΕΚΤΡΟΦΕΣ

α. Κατά το έτος 2019 πραγματοποιήθηκαν στον τομέα της προστασίας των μόσχων, χοίρων, κοτόπουλων κρεοπαραγωγής και ωοπαραγωγών ορνίθων (αλλά και άλλων ειδών ζώων που δεν καλύπτονται από κάθετες οδηγίες), επιθεωρήσεις για την εφαρμογή των διατάξεων των Π.Δ. 374/2001 (ζώα στις εκτροφές, Π.Δ. 179/98 (μόσχοι), Π.Δ.215/2003 (χοίροι), Π.Δ. 216/2003 (ωοπαραγωγές όρνιθες) και της ΚΥΑ 283329/2010 (κοτόπουλα κρεοπαραγωγής), από τις αρμόδιες Κτηνιατρικές Υπηρεσίες των Περιφερειακών Ενοτήτων.

Οι έλεγχοι αυτοί εστιάστηκαν, στις εκτροφές μόσχων, χοίρων και ωοπαραγωγών ορνίθων, κοτόπουλων κρεοπαραγωγής και άλλων ζώων εκτροφής (της περιοχής δικαιοδοσίας των Περιφερειακών Ενοτήτων της Χώρας)

Τα αποτελέσματα των ελέγχων αφορούσαν:

- τον αριθμό των εκμεταλλεύσεων ανά είδος ζώου,
- τον αριθμό των εκμεταλλεύσεων που ελέγχθησαν ανά είδος,
- τον αριθμό των επιθεωρήσεων,
- τις εντοπισθείσες παραβάσεις ανάλογα με τις επιμέρους απαιτήσεις της νομοθεσίας,
- την επιβολή κυρώσεων ανάλογα με τις επιμέρους απαιτήσεις της νομοθεσίας,

β. Παρατίθεται, στο Παράρτημα 7 η Ετήσια έκθεση του έτους 2019 με τα αποτελέσματα των ελέγχων για την προστασία των ζώων στις εκτροφές, με τους πίνακες 1 και 2 της Απόφασης 778/2006/ΕΚ.

γ. Παρατηρήσεις επί των αποτελεσμάτων, σύμφωνα με την Απόφαση 778/2006/ΕΚ

Κατά τους ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν κατά το έτος 2019 στις εκτροφές, εντοπίστηκαν οι ακόλουθες σημαντικότερες μη συμμορφώσεις :

1. Εκτροφές χοίρων:

- Σε μία Περιφερειακή Ενότητα παρατηρήθηκε σε τρεις εκτροφές μη συμμόρφωση ως προς τα μητρώα (μη συμμόρφωση Α).
- Σε άλλη Περιφερειακή Ενότητα σε δύο εκτροφές καταγράφηκαν οι εξής μη συμμορφώσεις:
- Σε μία εκτροφή παρατηρήθηκαν μη συμμορφώσεις ως προς τα μητρώα και τις επιφάνειες δαπέδου (μη συμμόρφωση Β)
- Σε μια άλλη εκτροφή παρατηρήθηκαν μη συμμορφώσεις ως προς τα μητρώα (μη συμμόρφωση Α).
- Σε μια άλλη Περιφερειακή Ενότητα παρατηρήθηκε σε μια εκτροφή μη συμμόρφωση ως προς την τήρηση μητρώων, τα κτίρια και τους χώρους σταβλισμού και το υλικό απασχόλησης (μη συμμόρφωση Α).
- Σε άλλη Περιφερειακή Ενότητα σε μία εκτροφή βρέθηκε μη συμμόρφωση ως προς την τήρηση μητρώων, τους ακρωτηριασμούς και το υλικό απασχόλησης. Επιβλήθηκε διοικητικό πρόστιμο (μη συμμόρφωση Γ).
- Σε άλλη Περιφερειακή Ενότητα σε δύο εκτροφές παρατηρήθηκαν μη συμμορφώσεις ως προς τα μητρώα, το υλικό απασχόλησης, την παροχή τροφής και νερού, τον αυτόματο και μηχανικό εξοπλισμό, τις επιφάνειες δαπέδου και τη διεξαγωγή ακρωτηριασμών (μη συμμόρφωση Β).
- Σε μια άλλη εκτροφή παρατηρήθηκαν μη συμμορφώσεις ως προς την επιθεώρηση, τα κτίρια και τους χώρους σταβλισμού, την παροχή τροφής και νερού, τον αυτόματο και μηχανικό εξοπλισμό και το υλικό απασχόλησης (μη συμμόρφωση Β).
- Σε μία άλλη εκτροφή βρέθηκε μη συμμόρφωση ως προς την τήρηση μητρώων, τους ακρωτηριασμούς, τον αυτόματο και μηχανικό εξοπλισμό και τις επιφάνειες δαπέδου (μη συμμόρφωση Β).
- Σε μία άλλη εκτροφή βρέθηκε μη συμμόρφωση ως προς την τήρηση μητρώων, τον αυτόματο και μηχανικό εξοπλισμό και το υλικό απασχόλησης (μη συμμόρφωση Β).
- Σε μία άλλη εκτροφή βρέθηκε μη συμμόρφωση ως προς τις επιφάνειες δαπέδου την τήρηση μητρώων και την επιθεώρηση (μη συμμόρφωση Β).
- Κατά τις επιθεωρήσεις σύμφωνα με τη νομοθεσία για την πολλαπλή συμμόρφωση βρέθηκαν σε αρκετές ενότητες μη συμμορφώσεις αναφορικά με τα κτίρια και τον εξοπλισμό (μη συμμορφώσεις Α).

2. Εκτροφές ωοτόκων ορνίθων :

Σε μία Περιφερειακή Ενότητα παρατηρήθηκε ελλιπής τήρηση μητρώων σε μία εκτροφή (μη συμμόρφωση Α).

- Σε μια άλλη Περιφερειακή Ενότητα σε 7 εκτροφές (όλων των κατηγοριών πλην δαπέδου) παρατηρήθηκε μη συμμόρφωση ως προς την τήρηση μητρώων και τα κτίρια και τους χώρους

σταβλισμού (μη συμμόρφωση Α). Επίσης σε 4 εκτροφές (όλων των κατηγοριών πλην βιολογικών) παρατηρήθηκε μη συμμόρφωση ως προς την τήρηση μητρώων και τα κτίρια και τους χώρους σταβλισμού (μη συμμόρφωση Β). Σε 5 εκτροφές (ελευθέρας βοσκής και με εμπλουτισμένους κλωβούς) παρατηρήθηκε μη συμμόρφωση ως προς την τήρηση μητρώων (μη συμμόρφωση Α). Σε μια εκτροφή με εμπλουτισμένους κλωβούς παρατηρήθηκε μη συμμόρφωση ως προς την τήρηση μητρώων (μη συμμόρφωση Β). Σε μια άλλη εκτροφή με εμπλουτισμένους κλωβούς παρατηρήθηκε μη συμμόρφωση ως προς τα κτίρια και τους χώρους σταβλισμού (μη συμμόρφωση Β).

Συνολικός αριθμός		Ελευθέρας Βοσκής		Δαπέδου		Βιολογικές		Εμπλουτισμένοι κλωβοί	
Εκτροφές	Όρνιθες	Εκτροφές	Όρνιθες	Εκτροφές	Όρνιθες	Εκτροφές	Όρνιθες	Εκτροφές	Όρνιθες
742	4.529.458	236	208.547	206	553.702	36	237.431	264	3.549.778

Αριθμός ωτόκων ορνίθων και αριθμός εκμεταλλεύσεων ανάλογα με τη μέθοδο εκτροφής στην Ελλάδα έως Δεκέμβριο 2019

- Σε μια άλλη Περιφερειακή Ενότητα σε 1 εκτροφή με εμπλουτισμένους κλωβούς παρατηρήθηκε μη συμμόρφωση ως προς τον αυτόματο και μηχανικό εξοπλισμό (μη συμμόρφωση Α).
- Σε μία Περιφερειακή Ενότητα παρατηρήθηκε ελλιπής τήρηση μητρώων σε μία εκτροφή δαπέδου με στρωμένη και μία εκτροφή με εμπλουτισμένους κλωβούς (μη συμμόρφωση Β).
- Σε μια άλλη Περιφερειακή Ενότητα σε 4 εκτροφές με εμπλουτισμένους κλωβούς παρατηρήθηκε μη συμμόρφωση ως προς τον αυτόματο και μηχανικό εξοπλισμό (μη συμμόρφωση Β).
- Σε μια άλλη Περιφερειακή Ενότητα σε μια εκτροφή με εμπλουτισμένους κλωβούς παρατηρήθηκε μη συμμόρφωση ως προς τον αυτόματο και μηχανικό εξοπλισμό και την παροχή τροφής και νερού (μη συμμόρφωση Β).

3. Εκτροφές μόσχων

- Σε μία Περιφερειακή Ενότητα παρατηρήθηκε ελλιπής τήρηση μητρώων σε δέκα εκτροφές (μη συμμόρφωση Α)
- Κατά τις επιθεωρήσεις σύμφωνα με τη νομοθεσία για την πολλαπλή συμμόρφωση βρέθηκαν σε αρκετές ενότητες μη συμμορφώσεις αναφορικά με τα κτίρια και τον εξοπλισμό (μη συμμορφώσεις Α).

4. Εκτροφές κοτόπουλων κρεοπαραγωγής :

- Σε μία Περιφερειακή Ενότητα σε μία εκτροφή παρατηρήθηκε ελλιπής τήρηση μητρώων καθώς και μη συμμόρφωση στον τομέα της επιθεώρησης (μη συμμόρφωση Β).
- Σε μία άλλη Περιφερειακή Ενότητα σε μία εκτροφή παρατηρήθηκε ελλιπής τήρηση μητρώων καθώς και μη συμμόρφωση στον τομέα της επιθεώρησης (μη συμμόρφωση Β).
- Σε μια άλλη Περιφερειακή Ενότητα παρατηρήθηκε ελλιπής τήρηση μητρώων καθώς και μη συμμόρφωση στον τομέα του αυτόματου και μηχανικού εξοπλισμού (μη συμμόρφωση Α).

- Σε μία άλλη Περιφερειακή Ενότητα σε δύο εκτροφές παρατηρήθηκε ελλιπής τήρηση μητρώων (μη συμμόρφωση Β) και σε μία εκ των δύο παρατηρήθηκε επιπλέον μη συμμόρφωση για τα κτίρια και τους χώρους σταυλισμού (μη συμμόρφωση Β).

5. Εκτροφές βοοειδών (εκτός από μόσχους):

- Σε μία Περιφερειακή Ενότητα παρατηρήθηκε σε δέκα εκτροφές μη συμμόρφωση ως προς τα μητρώα (μη συμμόρφωση Α),

- Κατά τις επιθεωρήσεις σύμφωνα με τη νομοθεσία για την πολλαπλή συμμόρφωση βρέθηκαν σε αρκετές ενότητες μη συμμορφώσεις αναφορικά με τα κτίρια και τον εξοπλισμό (μη συμμορφώσεις Α).

6. Εκτροφές προβάτων

- Σε μία Περιφερειακή Ενότητα σε μια εκτροφή παρατηρήθηκαν μη συμμορφώσεις ως προς τα μητρώα (μη συμμόρφωση Γ)

- Κατά τις επιθεωρήσεις σύμφωνα με τη νομοθεσία για την πολλαπλή συμμόρφωση βρέθηκαν σε αρκετές ενότητες μη συμμορφώσεις αναφορικά με τα κτίρια και τον εξοπλισμό (μη συμμορφώσεις Α).

2. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι παρατηρείται υστέρηση ορισμένων περιφερειακών υπηρεσιών που είναι επιφορτισμένες με τη διεξαγωγή επίσημων ελέγχων για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά, κατά τη θανάτωση και στις εκτροφές. Οι αιτίες αυτής της υστέρησης οφείλονται κατά κύριο λόγο στη διαρκή μείωση του κτηνιατρικού προσωπικού στις εν λόγω υπηρεσίες, τη διεξαγωγή επίσημων ελέγχων κατά προτεραιότητα για τον τομέα της υγείας των ζώων και της κτηνιατρικής δημόσιας υγείας και τη σημαντική μείωση των επιτρεπόμενων ημερών για εκτός έδρας μετακινήσεις καθώς και των διαθέσιμων οικονομικών πόρων.

ΣΤ. ΤΟΜΕΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΣΤ1. ΕΛΕΓΧΟΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2019

Τα αποτελέσματα του επισήμου προγράμματος για τον έλεγχο των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 68 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009, παρουσιάζονται στην Έκθεση που έχει στείλει η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής στην αρμόδια υπηρεσία της Ε.Ε. και αναρτάται στην ιστοσελίδα:

<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/fytoprostatiamenu/elenxoifitoprostatytkonmenu/524-programa-elegxon/2088-etisio-pro-elegxou>

Στην έκθεση παρουσιάζεται και η σύγκριση των αποτελεσμάτων σε σχέση με τα αντίστοιχα αποτελέσματα των ελέγχων του έτους 2018.

Οι αποφάσεις επιβολής διοικητικών κυρώσεων, τόσο συγκεντρωτικά για να είναι δυνατή η σύγκρισή τους με τα προηγούμενα έτη, όσο και αναλυτικά για να παρέχεται η προβλεπόμενη στην οδηγία 2009/128/ΕΚ ενημέρωση του κοινού, αναρτώνται στην ιστοσελίδα:

<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/fytoprostatiamenu/elenxoifitoprostatytkonmenu/745-apotelesmata-elegxon>

ΣΤ2. ΕΛΕΓΧΟΣ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΩΝ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

1. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΩΝ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2019

1.1. Επίσημοι έλεγχοι

Τα αποτελέσματα του επισήμου ελέγχου υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων για το έτος 2019 έχουν σταλεί στην EFSA (European Food Safety Authority) σύμφωνα με το άρθρο 31 του Καν. (ΕΚ) 396/2005. Η καταληκτική ημερομηνία για την αποστολή των στοιχείων είναι η 31 Αυγούστου 2020. Παρακάτω παρουσιάζονται τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα που αφορούν τους ελέγχους υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων για το έτος 2019.

1.2. Αποτελέσματα των ελέγχων

Το 2018 αναλύθηκαν συνολικά **3454 (3571)** δείγματα από τα εργαστήρια επισήμου ελέγχου, εκ των οποίων :

- **3022** δείγματα ήταν φρούτα, λαχανικά και ξηροί καρποί

- 173 δείγματα ήταν σιτηρά
- 37 δείγματα ήταν ζωικής προέλευσης.
- 222 άλλα δείγματα (π.χ. τσάι φύλλα φυτών, όσπρια, λάδια, παιδικές τροφές κλπ)

Από τα 3454 (3571) δείγματα που αναλύθηκαν τα 114 (193) δείγματα ήταν βιολογικής προέλευσης εκ των οποίων:

- 75 (152) δείγματα ήταν φρούτα, λαχανικά και ξηροί καρποί
- 0 (4) δείγματα είναι ζωικής προέλευσης,
- 28 (19) δείγματα ήταν σιτηρά,
- 1 (4) δείγματα ήταν παιδικές τροφές
- 6 (14) δείγματα ήταν διάφορα (τσάι, χαμομήλι, όσπρια κλπ)
- 4 δείγματα ήταν μεταποιημένα (1 κριθάρι, 1 βρώμη και 2 χυμοί φρούτων)

Προέλευση δειγμάτων και στρατηγική δειγματοληψίας

Από τα 3454 (3571) δείγματα που αναλύθηκαν, τα 2788 (2937) ήταν εγχώρια 80,72% (82%), τα 131 (139) ήταν από άλλες χώρες της Ε.Ε. 3,79% (4%), τα 491 (462) ήταν από τρίτες χώρες 14,22% (13%) και 44 (33) 1,27% (1%) ήταν μη καθορισμένης προέλευσης (άγνωστη χώρα).

Σε σχέση με τη στρατηγική δειγματοληψίας, από τα 3454 (3571) δείγματα που αναλύθηκαν,

- στα 2723 (2417) δείγματα 78,84% (67,68%) η δειγματοληψία ήταν τυχαία.
- στα 622 (959) η δειγματοληψία 18,01% (26,52%) ήταν στοχευόμενη (σε συγκεκριμένο προϊόν και χώρα).
- στα 109 (195) 3,15% (5,46%) η δειγματοληψία έγινε σε ύποπτα δείγματα (δηλαδή σε follow up και δείγματα στο πλαίσιο του Καν. 669/2009).

Από τα 2723 (2417) τυχαία δείγματα, 2455 (2167) ήταν εγχώρια, 81 (46) ήταν από χώρες της ΕΕ, 143 (177) ήταν από τρίτες χώρες και 44 (27) ήταν μη καθορισμένης προέλευσης.

Από τα 622 (959) στοχευόμενα δείγματα, 291 (667) ήταν εγχώρια, 47 (85) ήταν από χώρες της ΕΕ, 284 (203) ήταν από τρίτες χώρες και 0 (4) ήταν μη καθορισμένης προέλευσης.

Από τα 109 (195) ύποπτα δείγματα, τα 42 (103) ήταν εγχώρια, τα 3 (8) ήταν από χώρες της Ε.Ε., τα 64 (82) από τρίτες χώρες και 0 (2) από μη καθορισμένης προέλευσης χώρες.

Από τα 3454 (3571) δείγματα που αναλύθηκαν, τα 244 (235-253), 7,06% (6,6%-7,08%) ήταν μεταποιημένα προϊόντα (χυμοί, λάδια κ.α.). Από αυτά ήταν:

- 48 σιτηρά,
- 133 λάδι,

- 6 γάλα,
- 3 ζωικής προέλευσης,
- 4 παιδικές τροφές
- 25 κρασί
- 5 χυμοί
- 3 επιτραπέζιες ελιές
- 3 πιπεριές
- 7 αμπελόφυλλα
- 7 διάφορα (αραχίδα, σόγια κλπ)

Τα αποτελέσματα του ελέγχου ήταν:

- Από τα 3454 (3571) δείγματα που αναλύθηκαν, 1702 (1702) δείγματα 49,28% (47,66%) δεν είχαν καθόλου ανιχνεύσιμα υπολείμματα, 1554 (1604) δείγματα 44,99% (44,92%) είχαν υπολείμματα κάτω ή στο ίδιο επίπεδο με τα MRL, 198 (265) δείγματα 5,73% (7,42%) είχαν υπολείμματα πάνω από τα MRL (αριθμητική υπέρβαση) ενώ μη συμμορφούμενα δείγματα ήταν 118 (158) 3,42% (4,42%) (υπέρβαση λαμβάνοντας υπόψη την αβεβαιότητα).
- Από τα 114 (193) βιολογικά δείγματα που αναλύθηκαν, σε 2 (4) δείγματα 1,75% (2,07%) βρέθηκαν υπολείμματα πάνω από τα MRL. Σε 13 (35) δείγματα 11,40% (18,13%) βρέθηκαν υπολείμματα κάτω ή στο ίδιο επίπεδο με τα MRL και στα υπόλοιπα 99 (154) δείγματα 86,84% (79,79%) δεν ανιχνεύθηκαν υπολείμματα.

Τα αποτελέσματα των ελέγχων ως προς τη χώρα προέλευσης και τη στρατηγική δειγματοληψίας παρουσιάζονται παρακάτω:

Στρατηγική Δειγματοληψία	Προέλευση	<LOQ (μη ανιχνεύσιμα υπολείμματα)	Μεταξύ LOQ και MRL	Αριθμητικές Υπερβάσεις του MRL	Μη συμμορφούμενα δείγματα
τυχαία δείγματα	2455 (2167) εγχώρια	1233 (1105) 50,22% (50,99%)	1112 (965) 45,30% (44,53%)	120 (97) 4,89% (4,48%)	67 (52) 2,73% (2,40%)
	81 (46) άλλες χώρες της ΕΕ	53 (28) 65,43% (60,87%)	27 (18) 33,33% (39,13%)	1 (0) 1,23%	1 (0) 1,23%
	143 (177) τρίτες χώρες	71 (91) 49,65% (51,41%)	68 (77) 47,55% (43,50%)	4 (9) 2,80% (5,08%)	2 (5) 1,40% (2,82%)
	44 (27) μη καθορισμένης προέλευσης	34 (26) 77,27% (96,30%)	10 (1) 22,73% (3,70%)	0	0
Σύνολο	2723 (2417)	1391 (1250) 51,08% (51,72%)	1207 (1061) 44,32% (43,90%)	125 (106) 4,59% (4,39%)	70 (57) 2,57% (2,36%)
στοχευμένα δείγματα	291 (667) εγχώρια	99 (277) 34,02% (41,53%)	172 (323) 59,11% (48,43%)	20 (67) 6,87% (10,04%)	13 (41) 4,47% (6,15%)
	47 (85) άλλες χώρες της ΕΕ	14 (29) 29,79% (34,12%)	28 (39) 59,57% (45,88%)	5 (17) 10,64% (20%)	3 (13) 6,38% (15,29%)
	284 (203) τρίτες χώρες	151 (74) 53,17% (36,45%)	104 (98) 36,62% (48,28%)	29 (31) 10,21%	21 (17) 7,39% (8,37%)

				(15,27%)	
	0 (4) μη καθορισμένης προέλευσης	0 (2) (50%)	0 (2) (50%)	0	0
Σύνολο	622 (959)	264 (382) 42,44% (39,83%)	304 (462) 48,87% (48,18%)	54 (115) 8,68% (11,99%)	37 (71) 5,95% (7,40%)
Ύποπτα δείγματα	42 (103) εγχώρια	26 (40) 61,90% (38,83%)	12 (42) 28,57% (40,78%)	4 (21) 9,52% (20,39%)	2 (14) 4,76% (13,59%)
	3 (8) άλλες χώρες της ΕΕ	0 (4) (50%)	2 (2) 66,67% (25%)	1 (2) 33,33% (25%)	1 (1) 33,33% (12,5%)
	64 (82) τρίτες χώρες	21 (24) 32,81% (29,27%)	29 (38) 45,31% (46,34%)	14 (20) 21,88% (24,39%)	8 (15) 12,5% (18,29%)
	0 (2) μη καθορισμένης προέλευσης	0 (1) (50%)	0 (1) (50%)	0	0
Σύνολο	109 (195)	47 (69) 43,12% (35,38%)	43 (83) 39,45% (42,56%)	19 (43) 17,43% (22,05%)	11 (30) 10,09% (15,38%)

Ειδικότερα :

Φρούτα, λαχανικά, ξηροί καρποί και άλλα: Αναλύθηκαν συνολικά **3022 (3198)** δείγματα. Τα αποτελέσματα του ελέγχου ήταν:

- Σε 1358 (1420) δείγματα 44,94% (44,20%) δεν ανιχνεύθηκαν υπολείμματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων
- Σε 1479 (1534) δείγματα 48,94% (47,97%) ανιχνεύθηκαν υπολείμματα χαμηλότερα ή μέχρι το MRL.
- Σε 185 (244) δείγματα 6,12% (7,63%) τα υπολείμματα που ανιχνεύθηκαν υπερέβησαν το MRL και 115 (146) 3,80% (4,57%) από αυτά ήταν μη συμμορφούμενα.

Η κατανομή των 3022 (3198) δειγμάτων φρούτων, λαχανικών και ξηρών καρπών κατά χώρα (συμπεριλαμβανομένων και των μεταποιημένων) έδειξε:

- 2458 (2641) δείγματα 81,34% (82,58%) ήταν εγχώρια
- 107 (127) δείγματα 3,54% (3,97%) προέρχονταν από άλλες χώρες της Ε.Ε.
- 450 (414) δείγματα 14,89% (12,95%) εισήχθησαν από τρίτες χώρες
- 7 (5) δείγματα 0,23% (0,16%) ήταν μη καθορισμένης προέλευσης

Σιτηρά: Αναλύθηκαν συνολικά **173 (67)** δείγματα. Τα αποτελέσματα του ελέγχου ήταν:

- Στα 125 (45) δείγματα 72,25% (67,16%) δεν ανιχνεύθηκαν υπολείμματα.
- Στα 46 (18) δείγματα 26,59% (26,87%) ανιχνεύθηκαν υπολείμματα χαμηλότερα ή μέχρι το MRL.
- Σε 2 (4) δείγματα 1,16% (5,97%) τα υπολείμματα που ανιχνεύθηκαν υπερέβησαν το MRL και 1 (3) 0,58% (4,48%) από αυτά ήταν μη συμμορφούμενο.

Η κατανομή των 173 (133) δειγμάτων σιτηρών κατά χώρα (συμπεριλαμβανομένων και των μεταποιημένων) έδειξε:

- 106 (102) δείγματα 61,27% (76,69%) ήταν εγχώρια
 - 12 δείγματα 6,94% προέρχονταν από άλλες χώρες της Ε.Ε.
 - 25 (26) δείγματα 14,45% (19,55%) από τρίτες χώρες
 - 30 (5) δείγματα 17,34% (3,65%) από μη καθορισμένης προέλευσης χώρες
- **Ζωικής προέλευσης:** Αναλύθηκαν συνολικά 37 (37) δείγματα. Από αυτά 29 (31) ήταν εγχώρια 78,38% (83,78%), 6 (4) 16,22% (10,81%) προέρχονταν από άλλες χώρες της Ε.Ε., 0 (2) (5,40%) από τρίτες χώρες και τα υπόλοιπα 2 (5,40%) από μη καθορισμένης προέλευσης χώρες.
 - Τα αποτελέσματα του ελέγχου ήταν ότι σε όλα τα δείγματα (100%) δεν ανιχνεύθηκαν υπολείμματα.
 - **Παιδικές τροφές:** Αναλύθηκαν συνολικά 9 (34) δείγματα. Από αυτά 2 (8) ήταν εγχώρια 22,22% (23,53%), 6 (8) 66,67% (23,53%) προέρχονταν από άλλες χώρες της Ε.Ε., 1 11,11% από τρίτες χώρες και τα υπόλοιπα 0 (18) (52,94%) από μη καθορισμένης προέλευσης χώρες. Σε 8 (34) 88,88% (100%) από αυτά δεν ανιχνεύθηκαν υπολείμματα, ενώ σε 1 δείγμα 11,11% ανιχνεύθηκαν υπολείμματα χαμηλότερα ή μέχρι το MRL.
 - **Άλλα δείγματα:** Αναλύθηκαν συνολικά 213 (180) δείγματα που δεν ανήκαν στις προηγούμενες κατηγορίες (όπως ελαιούχοι σπόροι, τσάι, πιπέρι, μαστίχα, χυμοί, λάδια κλπ), Από αυτά
 - 193 (155) δείγματα 90,61% (86,11%) ήταν εγχώρια
 - 15 (20) δείγματα 7,04% (11,11%) από τρίτες χώρες και
 - 5 (5) δείγματα 2,35% (2,77%) ήταν μη καθορισμένης προέλευσης
 - Τα αποτελέσματα του ελέγχου ήταν:
 - Σε 174 (156) δείγματα 81,69% (86,66%) δεν ανιχνεύθηκαν υπολείμματα.
 - Σε 30 (17) δείγματα 14,09% (9,44%) ανιχνεύθηκαν υπολείμματα χαμηλότερα ή μέχρι το MRL.
 - Σε 9 (7) δείγματα 4,22% (3,88%) τα υπολείμματα που ανιχνεύθηκαν υπερέβησαν το MRL και 2 (0) 0,94% από αυτά ήταν μη συμμορφούμενο.

Τα όρια αναλυτικού προσδιορισμού για τις αναλύσεις που διεξήχθησαν είναι συνήθως αυτά που σε καθημερινή βάση επιτυγχάνονται στα εργαστήρια.

Επίσης, 1716 (1899) δείγματα εξετάστηκαν για 402 (401) ουσίες, 1682 (1548) δείγματα για 371 (349) ουσίες και 56 (134) δείγματα για 326 (357 ουσίες).

Τέλος, επισημαίνεται ότι έγιναν 12 (13) RASFF εκ των οποίων σε 6 (10) έγινε απόρριψη εισαγωγής.

1.3. Αξιολόγηση των επίσημων ελέγχων

Σε σχέση με το προηγούμενο έτος, μειώθηκε ελαφρά ο συνολικός αριθμός των δειγμάτων από 3571 σε 3454. Επίσης, μειώθηκε σημαντικά το ποσοστό των στοχευμένων δειγματοληψιών (από 26,7% σε 18,01%), των δειγμάτων με αριθμητικές υπερβάσεις των Mrls (από 7,42% σε 5,73%), καθώς και το ποσοστό των μη συμμορφούμενων δειγμάτων (δηλαδή των δειγμάτων με υπέρβαση των Mrls αφαιρουμένης της αβεβαιότητας, από 4,42% σε 3,42%). Τα στοιχεία των αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται στη σχετική έκθεση που αποστέλλει η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής στην EFSA όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό (ΕΚ) 396/2005 η οποία αναρτάται και στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ:

(<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/fytoproستasiαmenu/ypoleimatafyto> ή <http://www.minagric.gr/index.php/en/citizen-menu/foodsafety-menu>).

ΥΓ: Τα νούμερα μέσα στις παρενθέσεις αναφέρονται στα αποτελέσματα του 2018.

1.4. Εκπαίδευση

Σε συνεργασία της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής με το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης πραγματοποιούνται εκπαιδεύσεις σε υπαλλήλους των περιφερειακών υπηρεσιών που ασχολούνται με τον έλεγχο των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

ΣΤ3. ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

2.1. Επίσημοι έλεγχοι

Ο φυτούγειονομικός έλεγχος διενεργείται στα εισαγόμενα, παραγόμενα και διακινούμενα φυτά, φυτικά προϊόντα ή άλλα αντικείμενα σύμφωνα με το Π.Δ. 365/2002 (ΦΕΚ Α' 307), όπως ισχύει, και των σε εκτέλεση αυτού Υπουργικών Αποφάσεων που εκδίδονται καθώς και των Κανονισμών και των Αποφάσεων των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) με σκοπό τη μείωση του κινδύνου εισαγωγής και διάδοσης επιβλαβών οργανισμών στην επικράτεια της Χώρας και της ΕΕ.

Οι έλεγχοι διενεργούνται από τους ορισμένους, με Υπουργική Απόφαση ή Κοινή Υπουργική Απόφαση ανάλογα με το συναρμόδιο Υπουργό, φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές των εξής αρμόδιων υπηρεσιών:

- Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού & Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου (ΠΚΠΦΠ & ΦΕ) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων για τη διενέργεια επίσημων ελέγχων σε ορισμένα Σημεία Εισόδου.
- Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ή Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας των Περιφερειακών Ενοτήτων για τη διενέργεια επίσημων ελέγχων σε φυτά, φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα γεωργικής σημασίας καθώς και σε ορισμένα Σημεία Εισόδου.
- Δασαρχεία, Δ/νσεις Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για τη διενέργεια επίσημων ελέγχων σε φυτά, φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα δασικής σημασίας.
- Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με συγκεκριμένη εξουσιοδότηση για τις περιπτώσεις πατατόσπορου, σπόρους μηδικής, σπόρους τομάτας, σπόρους ηλιάνθου και σπόρους φασολιού που προορίζονται για σπορά.

Οι επίσημοι φυτοϋγειονομικοί έλεγχοι διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές σε φυτά, φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα και μπορούν να διακριθούν σε:

α) ελέγχους για την εγγραφή και τη διατήρηση στο Φυτοϋγειονομικό Μητρώο των παραγωγών, εμπόρων, διακινητών κα σύμφωνα με τα άρθρα 13 και 14 του ΠΔ 365/2002 (Α' 307), όπως ισχύει.

β) ελέγχους για τις εισαγωγές από τις τρίτες χώρες στα Σημεία Εισόδου (π.χ. λιμένες, αεροδρόμια) και Σημεία Προορισμού της χώρας, όπου ελέγχεται το 100% των φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικείμενων μη κοινοτικής καταγωγής, όπως προβλέπεται από την ισχύουσα φυτοϋγειονομική νομοθεσία,

γ) ελέγχους στα σημεία παραγωγής ή συσκευασίας/διαλογής στις εγκαταστάσεις ή στους τόπους παραγωγής των παραγωγών, εισαγωγέων, εξαγωγέων, συσκευαστών για τα παραγόμενα και διακινούμενα φυτά, φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα στη χώρα μας, τα οποία προορίζονται για εξαγωγή με σκοπό την έκδοση ενός Πιστοποιητικού Φυτοϋγείας ή Πιστοποιητικού Φυτοϋγείας Επανεξαγωγής

δ) ελέγχους εσωτερικής αγοράς και διακίνησης φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων για την τήρηση των διατάξεων του Π.Δ. 365/2002 (Α' 307), καθώς και σε φυτά, φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα κοινοτικής καταγωγής, όπως προβλέπεται, προκειμένου να εγκρίνεται το περιεχόμενο και ο τύπος ενός φυτοϋγειονομικού διαβατηρίου.

ε) ελέγχους που προκύπτουν από τις εκτελεστικές αποφάσεις της ΕΕ για τη λήψη μέτρων επείγοντος χαρακτήρα και τις αποφάσεις της εθνικής νομοθεσίας,

στ) ελέγχους που προβλέπονται από τη σύναψη ειδικών πρωτοκόλλων,

ζ) ελέγχους σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Φυτοϋγειονομικών Μέτρων Νο. 15 στις εγκεκριμένες εγκαταστάσεις για τη θερμική μεταχείριση και σήμανση των ξύλινων μέσων συσκευασίας ή σε οποιοδήποτε σημείο της χώρας.

Για να διασφαλίζεται η τήρηση της ισχύουσας φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας διενεργούνται:

- Τακτικοί Έλεγχοι (π.χ. σε εγγεγραμμένες εγκαταστάσεις στο επίσημο φυτοϋγειονομικό μητρώο τουλάχιστον μια φορά ετησίως σε κατάλληλη χρονική περίοδο)
- Σποραδικοί έλεγχοι (τυχαίοι)
- Επιλεκτικοί (Κατευθυνόμενοι) Έλεγχοι (όταν δεν τηρούνται οι διατάξεις του Π.Δ. 365/2002 (ΦΕΚ Α' 307))
-

Οι ανωτέρω έλεγχοι διενεργούνται τυχαία και χωρίς διακρίσεις όσον αφορά την καταγωγή των φυτών, των φυτικών προϊόντων ή άλλων αντικειμένων.

Επίσης, κάθε έτος διενεργούνται επισκοπήσεις (Surveys) κατά επιβλαβών οργανισμών οι οποίες περιλαμβάνουν μακροσκοπικούς ελέγχους, λήψη και αποστολή δειγμάτων στα επίσημα εργαστήρια για εργαστηριακή ανάλυση για να διαπιστώνεται στη Χώρα, σύμφωνα με την ισχύουσα φυτοϋγειονομική νομοθεσία:

- α) η αναγνώριση και η διατήρηση της Χώρας ως προστατευόμενης ζώνης από επιβλαβείς οργανισμούς.
- β) η παρουσία ή μη των σχετικών επιβλαβών οργανισμών καραντίνας. Η διαπίστωση της τυχόν παρουσίας ενός επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας στο αρχικό στάδιο της εμφάνισής του και η λήψη έκτακτων μέτρων επείγοντος χαρακτήρα στοχεύουν στην εξάλειψή του εν λόγω επιβλαβούς οργανισμού.
- γ) η διασπορά των επιβλαβών οργανισμών καραντίνας και η οριοθέτηση ζωνών για τη λήψη ειδικών μέτρων.

Για κάθε επιβλαβή οργανισμό συντάσσεται μεθοδολογία επισκόπησης η οποία περιλαμβάνει οδηγίες για: ι) μακροσκοπικό έλεγχο, ιι) δειγματοληψία, ιιι) συσκευασία, ιν) σήμανση και ν) αποστολή δειγμάτων από τις υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου στα επίσημα εργαστήρια.

Τα αποτελέσματα των επισκοπήσεων υποβάλλονται από τη Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής στην Επιτροπή της ΕΕ και στα άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, προκειμένου η Χώρα να μπορεί να διατηρεί το καθεστώς της Προστατευόμενης Ζώνης ως απαλλαγμένη από ορισμένους επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας αλλά και να πληροί υποχρεώσεις της που απορρέουν από την κοινοτική φυτοϋγειονομική νομοθεσία.

Το έργο των Επισκοπήσεων ανατέθηκε στο Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (ΜΦΙ), σύμφωνα με σχετική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Η χώρα μέσω της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, υπέβαλε, αίτημα προς τη Γενική Δ/ση για την Υγεία και την Ασφάλεια Τροφίμων της Επιτροπής της ΕΕ, σύμφωνα με τον υπ' αριθμ. 652/2014 Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 2014, για τη συγχρηματοδότηση προγράμματος εργασιών για τη διενέργεια επισκοπήσεων κατά συγκεκριμένων επιβλαβών οργανισμών και σχετικών δαπανών για το έτος 2019. Η Επιτροπή της ΕΕ έκδωσε σχετική απόφαση επιχορήγησης προς τη χώρα μας για το τμήμα του προγράμματος που είναι επιλέξιμο προς συγχρηματοδότηση.

Σε κάθε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης στη φυτοϋγειονομική νομοθεσία εφαρμόζονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από το άρθρο 34α (διοικητικές κυρώσεις) του Ν.2147/1952 (Α'155), όπως προστέθηκε με τον Ν.2538/1997 (Α' 242), και το άρθρο 35 (ποινικές κυρώσεις) του Ν.2147/1952 (Α'155), όπως αντικαταστάθηκε με τον Ν.2538/1997 (Α' 242) και τροποποιήθηκε με τον Ν. 2732/99 (Α'154).

2.1.1 Αριθμός επισήμων ελέγχων κατά το 2019 στον τομέα της φυτοϋγείας.

α/α	Αριθμός Ελέγχων	Αιτιολογία Ελέγχου
1	24.000	Έλεγχοι σε εισαγόμενα στην ΕΕ φυτά, φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα. Ο έλεγχος διενεργείται στους ορισμένους συνοριακούς σταθμούς ελέγχου (έλεγχοι εγγράφων, ταυτότητας και φυσικοί/μακροσκοπικοί έλεγχοι) εκ των οποίων στάλθηκαν 7.615 δείγματα για εργαστηριακές αναλύσεις στο ΜΦΙ.
	7.615 δείγματα στο ΜΦΙ	
2	30.000	Έλεγχοι σε φυτά, φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα κατά την εξαγωγή τους σε τρίτες χώρες , προκειμένου να διασφαλίζεται η συμμόρφωσή τους προς τις φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις των τρίτων χωρών (σύμφωνα και με τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 100 του κανονισμού 2016/2031) - έκδοση Πιστοποιητικού Φυτοϋγείας). 30.000 επιθεωρήσεις φορτίων (έλεγχοι εγγράφων, ταυτότητας και φυσικοί έλεγχοι) εκ των οποίων στάλθηκαν 2.000 δείγματα για εργαστηριακές αναλύσεις στο ΜΦΙ.
	2.000 δείγματα στο	

	ΜΦΙ	
3	11.160	Έλεγχοι για την διαπίστωση παρουσίας ή απουσίας επιβλαβών οργανισμών καραντίνας στη χώρα (Επίσημο Ετήσιο Πρόγραμμα Επισκοπήσεων έτους 2019). Πραγματοποιήθηκαν 11.160 μακροσκοπικοί έλεγχοι πανελλαδικά σε αγρούς, οπωρώνες, φυτώρια, συσκευαστήρια και λήφθηκαν 25.794 δείγματα τα οποία στάλθηκαν για εργαστηριακές αναλύσεις στο ΜΦΙ. Το Επ
	25.794 δείγματα στο ΜΦΙ	
4	2.000	Έλεγχοι για την έκδοση φυτοϋγειονομικών διαβατηρίων σε φυτά, φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα τα οποία παράγονται στην ΕΕ και πρόκειται να διακινηθούν σε αυτή. Πραγματοποιήθηκαν 2.000 επιθεωρήσεις σε φυτώρια.
5	56	Έλεγχοι για την έγκριση εγκαταστάσεων μεταχείρισης ξύλινων μέσων συσκευασίας. Πραγματοποιήθηκαν 56 επιθεωρήσεις.

2.2. Αποτελέσματα των ελέγχων - Αξιολόγηση των επισήμων ελέγχων

2.2.1. Διενέργεια των επισήμων ελέγχων στα σημεία εισόδου:

Για κάθε αποστολή φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων προέλευσης τρίτων χωρών, που δεν είναι σύμφωνη με την ισχύουσα φυτοϋγειονομική νομοθεσία, λαμβάνονται επίσημα μέτρα και πραγματοποιείται απόρριψη από τις αρμόδιες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου, σύμφωνα με τα άρθρα 15γ & 15ε του ΠΔ 365/2002 (Α' 307), όπως ισχύει. Επίσημα μέτρα λαμβάνονται και στην περίπτωση που διαπιστωθεί από ελέγχους στην εσωτερική αγορά ότι φυτά, φυτικά προϊόντα ή άλλα αντικείμενα προέλευσης άλλων Κρατών Μελών δεν πληρούν τη φυτοϋγειονομική νομοθεσία.

Κατά το έτος 2019 πραγματοποιήθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου της Χώρας εικοσιτέσσερις (24) απορρίψεις.

Στον Πίνακα 1 αναφέρεται για την κάθε απόρριψη το είδος του φορτίου, η χώρα καταγωγής, η αιτία απόρριψης, τα επίσημα μέτρα που ελήφθησαν, ο τόπος ελέγχου και η αρμόδια υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου που διενέργησε τους προβλεπόμενους επίσημους ελέγχους.

2.2.2. Έλεγχοι στην εσωτερική αγορά:

Στον Πίνακα 2 αναφέρονται οι περιπτώσεις στις οποίες διαπιστώθηκε μη συμμόρφωση με τη φυτοϋγειονομική νομοθεσία (φυτοϋγειονομική παράβαση). Οι περιπτώσεις αυτές επεξεργάζονται

προκειμένου να επιβληθούν οι κυρώσεις όπως προβλέπονται από το άρθρο 34α του Ν. 2147/1952 (Α' 155), όπως προστέθηκε με το άρθρο 3 παράγραφος 1 του Ν. 2538/97 (Α' 242). Τα πρόστιμα επιβάλλονται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ύστερα από εισήγηση, προς τη ΔΠΦΠ, της αρμόδιας υπηρεσίας φυτοϋγειονομικού ελέγχου στην οποία διαπιστώθηκε η παράβαση. Η ΔΠΦΠ συντάσσει σχέδιο Υπουργικής Απόφασης για την επιβολή σχετική διοικητική κύρωση (πρόστιμο).

2.2.3. Διενέργεια των Επισκοπήσεων (Surveys)

Στον Πίνακα 3 αναφέρονται οι υποχρεώσεις της χώρας για τη διενέργεια συστηματικών επισκοπήσεων έτους 2019.

Στον Πίνακα 3α παρατίθενται στοιχεία συστηματικών επισκοπήσεων ανά επιβλαβή οργανισμό για το έτος 2019 και στον Πίνακα 3β παρατίθενται στοιχεία των φυτοϋγειονομικών ελέγχων για τους επιβλαβείς οργανισμούς του Παραρτήματος IV (Α)(II) του Π.Δ. 365/2002 (Α' 307), όπως ισχύει.

Η έλλειψη υποδομής, οργάνωσης, στελέχωσης και πιστώσεων των αρμόδιων υπηρεσιών φυτοϋγειονομικού ελέγχου καθώς και η μείωση των εκτός έδρας μετακινήσεων συντέλεσαν στην αδυναμία υλοποίησης του προγράμματος των επισκοπήσεων στο ακέραιό του (100%).

2.3. Εκπαίδευση

Η φυτοϋγειονομική νομοθεσία σύμφωνα με την οποία διενεργούνται οι έλεγχοι βασίζεται σε Οδηγίες, Αποφάσεις και Κανονισμούς της Ε.Ε. και ενσωματώνονται με Προεδρικά Διατάγματα ή Αποφάσεις στο Εθνικό Δίκαιο.

Η εφαρμογή της φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας στοχεύει στη μείωση του κινδύνου εισαγωγής και διάδοσης επιβλαβών οργανισμών στη Χώρα και στην Ε.Ε.

Η συνεχής επιμόρφωση των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών πραγματοποιείται με εκπαιδεύσεις-συσκέψεις και μπορεί να περιλαμβάνει ενημέρωση:

- στην ισχύουσα νομοθεσία,
- στη διαδικασία εφαρμογής των ελέγχων,
- στην αναγνώριση και ταυτοποίηση επιβλαβών οργανισμών για τα φυτά, τα φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα με μακροσκοπικό και εργαστηριακό έλεγχο,
- στη μακροσκοπική αναγνώριση του ξύλου,
- στην ορθή συμπλήρωση και έκδοση των πιστοποιητικών φυτοϋγείας (Π.Φ.), πιστοποιητικών φυτοϋγείας επανεξαγωγής, φυτοϋγειονομικών διαβατηρίων,
- στη λήψη επίσημων μέτρων κλπ.

Οι φυτοϋγειονομικοί ελεγκτές συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης που διοργανώνεται από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής.

Στον Πίνακα 4 αναφέρονται οι εκπαιδεύσεις που διοργανώθηκαν κατά το έτος 2019.

ΣΤ4. ΓΕΝΕΤΙΚΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Κατά το έτος 2019 (Καλλιεργητική περίοδος Σεπτεμβρίου 2018 έως Αυγούστου 2019) στα πλαίσια των ελέγχων των σπόρων προς σπορά συμβατικών ποικιλιών καλλιεργουμένων φυτικών ειδών για την παρουσία προσμίξεων από γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς (ΓΤΟ), αναλύθηκαν συνολικά 939 σπορομερίδες από τα παρακάτω φυτικά είδη και βρέθηκαν 15 σπορομερίδες θετικές ως προς την ύπαρξη προσμίξεων ΓΤΟ. Το ποσοστό θετικών δειγμάτων αντιστοιχεί στο 1,6% του συνόλου της σποροπαραγωγής το οποίο είναι χαμηλότερο από τον μέσο όρο των προηγούμενων ετών:

ΕΙΔΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ	ΤΕΛΙΚΩΣ ΘΕΤΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΑ
ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ	371	8
ΒΑΜΒΑΚΙ	413	4
ΤΟΜΑΤΑ	52	0
ΣΟΓΙΑ	26	0
ΤΕΥΤΛΑ	0	0
ΕΛΑΙΟΚΡΑΜΒΗ	77	3
ΣΥΝΟΛΟ	939	15

Το νομικό πλαίσιο των ελέγχων περιγράφεται λεπτομερώς στο Πολυετές Ολοκληρωμένο Εθνικό Σχέδιο Ελέγχων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων στο κεφάλαιο 4.5.3. παράγραφος Β (σελ 138).

Διοικητικά μέτρα ή κυρώσεις για τα τελικώς θετικά δείγματα δεν υφίστανται καθώς τα θετικά δείγματα αφορούν σε προσμίξεις ΓΤΟ και όχι αμιγώς ΓΤ ποικιλίες. Η διαδικασία που ακολουθείται για τις σπορομερίδες στις οποίες ανιχνεύονται προσμίξεις ΓΤΟ, είναι η απόρριψη της σπορομερίδας (καταστροφή με καύση ή επανεξαγωγή της με επίβλεψη της διαδικασίας από το αρμόδιο ΤΑΑΕ).

Ζ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ (AUDIT) ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΦΕΤ

Στον ΕΦΕΤ, αρμόδιο για την εφαρμογή του Συστήματος Εσωτερικών Επιθεωρήσεων σε εφαρμογή του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΚ) 625/2017 είναι το Τμήμα Εσωτερικών Επιθεωρήσεων, Ποιότητας & Αποδοτικότητας (ΤΕΕΠΑ).

Στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων του, το Τμήμα ανέπτυξε δράσεις το 2019 με βάση τον προγραμματισμό που καταρτίστηκε σύμφωνα με την Διαδικασία Εσωτερικών Επιθεωρήσεων και όπως εγκρίθηκε από το Δ.Σ. του ΕΦΕΤ (Απόφαση Δ.Σ. 115/15-03-2019). Συγκεκριμένα οι δράσεις αφορούσαν:

Α. Στην εφαρμογή και λειτουργία του Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (ΣΔΠ) κατά το πρότυπο ISO 9001:2015:

- παρακολούθηση της εφαρμογής του ΣΔΠ
- έλεγχος, αναθεώρηση και επικύρωση διαδικασιών, εγγράφων και εντύπων που προέκυψαν σταδιακά από την εφαρμογή του ΣΔΠ
- έκδοση νέων διαδικασιών σε συνεργασία με τις υπηρεσιακές μονάδες του φορέα
- επέκταση του πεδίου εφαρμογής του Προτύπου ISO 9001 στην Περιφερειακή Διεύθυνση Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης
- επαναπιστοποίηση του ΣΔΠ του ΕΦΕΤ με βάση το Πρότυπο ISO 9001:2015.

Η εφαρμογή των Διεργασιών του ΣΔΠ του ΕΦΕΤ αξιολογείται στις εσωτερικές επιθεωρήσεις, εφόσον αποτυπώνουν τον τρόπο άσκησης των αρμοδιοτήτων του φορέα στον τομέα του επίσημου ελέγχου των τροφίμων.

Με την αναθεώρηση της Διαδικασίας εκπόνησης προγραμμάτων κατάρτισης του προσωπικού που διενεργεί επίσημους ελέγχους βελτιώνεται ο τρόπος δόμησης του περιεχομένου και η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, ώστε να καλύπτονται συνεχώς οι ανάγκες κατάρτισης των ελεγκτών του επίσημου ελέγχου των τροφίμων. Για την βελτίωση της εποπτείας των προγραμμάτων επίσημου ελέγχου των τροφίμων εκδόθηκαν νέες διαδικασίες που αφορούν την συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση των αποτελεσμάτων των επίσημων ελέγχων που διενεργούνται τόσο από τον ΕΦΕΤ, όσο και από τις συναρμόδιες αρχές, στη βάση μεταβίβασης αρμοδιοτήτων. Τέλος, για την βελτίωση της διοικητικής πρακτικής επιβολής διοικητικών κυρώσεων σε επιχειρήσεις τροφίμων με βάση το νέο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο αναθεωρήθηκαν οι σχετικές διαδικασίες.

Β. Στον τομέα των Εσωτερικών Επιθεωρήσεων με βάση τον ετήσιο προγραμματισμό:

β1. Διενεργήθηκε εσωτερική επιθεώρηση για να διαπιστωθεί:

α) η επαλήθευση της εφαρμογής του ΣΔΠ κατά ISO 9001 αναφορικά με τις διεργασίες που επιτελούνται από την Περιφερειακή Δ/ση ΕΦΕΤ Κεντρικής Μακεδονίας. Επαληθεύθηκε η εφαρμογή του ΣΔΠ του ΕΦΕΤ με μικρές αποκλίσεις σε Διεργασίες/Διαδικασίες, που ωστόσο δεν θέτουν σε κίνδυνο την αποτελεσματικότητα και την επίτευξη των στόχων του συστήματος, καθώς αυτές χαρακτηρίζονται ως δευτερεύουσες, αφού δεν αφορούν την κύρια ελεγκτική δραστηριότητα του φορέα και της συγκεκριμένης οργανικής μονάδας στο τομέα του επίσημου ελέγχου των τροφίμων.

β) η πιλοτική εφαρμογή του ΣΔΠ κατά ISO 9001 στην Περιφερειακή Διεύθυνση ΕΦΕΤ Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης με σκοπό την διεύρυνση της πιστοποίησης του ΕΦΕΤ στην εν λόγω οργανική μονάδα από τον φορέα πιστοποίησης. Επαληθεύτηκε η εφαρμογή όλων των δεσμών Διεργασιών/Διαδικασιών που σχετίζονται με την ελεγκτική δραστηριότητα στον τομέα του επίσημου ελέγχου των τροφίμων.

β2. Διενεργήθηκαν εσωτερικές επιθεωρήσεις για να διαπιστωθεί:

α) Η επαλήθευση της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Επισήμων Ελέγχων στον τομέα των Αλιευμάτων και στη χωρική αρμοδιότητα της Περιφερειακής Δ/σης ΕΦΕΤ Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης.

β) Η επαλήθευση της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Επισήμων Ελέγχων στον τομέα των Αλιευμάτων και στη χωρική αρμοδιότητα της Περιφερειακής Δ/σης ΕΦΕΤ Κεντρικής Μακεδονίας.

γ) Η επαλήθευση της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Επισήμων Ελέγχων σχετικά με την εφαρμογή των Εθνικών μέτρων και παρεκκλίσεων σε επιχειρήσεις παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων στη χωρική αρμοδιότητα της Περιφερειακής Διεύθυνσης Κρήτης.

Σε κεντρικό επίπεδο διαπιστώθηκε η ανάγκη, αφενός βελτίωσης της εποπτείας και της παρακολούθησης της υλοποίησης των στόχων των προγραμμάτων επίσημου ελέγχου και αφετέρου λήψης διορθωτικών ενεργειών για τις περιπτώσεις αποκλίσεων από τις κατευθυντήριες οδηγίες ή και αδυναμιών εφαρμογής τους ως προς την οργάνωση των ελέγχων σε περιφερειακό επίπεδο στη βάση ανάλυσης επικινδυνότητας των επιχειρήσεων και τήρησης της ανάλογης συχνότητας ελέγχου.

Σε περιφερειακό επίπεδο διαπιστώθηκε η αποτελεσματική υλοποίηση του επίσημου ελέγχου στις επιχειρήσεις και σύμφωνα με όσα προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία στο πεδίο της επιθεώρησης. Τα αποτελέσματα των επιτόπιων ελέγχων αποτυπώνονται στα έντυπα εκθέσεων ελέγχου με κατάλληλο και αποτελεσματικό τρόπο, αλλά διαπιστώνεται αδυναμία στην ενιαία και ομοιόμορφη αποτύπωση τους, όπως έχει καταγραφεί και σε ευρήματα προηγούμενων εσωτερικών επιθεωρήσεων. Η συχνότητα του ευρήματος συνιστά την ενδεχόμενη έκδοση αναθεωρημένων οδηγιών ή νέου εντύπου έκθεσης ελέγχου.

Επισημαίνεται ότι σε κάθε τομεακή εσωτερική επιθεώρηση του συστήματος επίσημου ελέγχου τροφίμων περιλαμβάνεται ως υποπεδίο η διαμόρφωση, οργάνωση & εποπτεία προγραμμάτων επίσημου ελέγχου των τροφίμων, ο έλεγχος του συστήματος παρακολούθησης και τεκμηρίωσης των

ελέγχων, τα μέτρα επιβολής για την συμμόρφωση των επιχειρήσεων, η κατάρτιση των ελεγκτών και η διαχείριση περιπτώσεων αναφορών/καταγγελιών από πολίτες.

β3. Έγινε παρακολούθηση της υλοποίησης των διορθωτικών ενεργειών που έχουν αναληφθεί από τις υπηρεσιακές μονάδες του ΕΦΕΤ (Follow up) στη βάση των αποτελεσμάτων προηγούμενων εσωτερικών επιθεωρήσεων. Συγκεκριμένα:

α) Αξιολόγηση της παρακολούθησης της υλοποίησης των διορθωτικών ενεργειών της Εσωτερικής Επιθεώρησης (follow up) στον τομέα των προϊόντων φυτικής προέλευσης στην Κεντρική Υπηρεσία και στην περιοχή αρμοδιότητας της Περιφερειακής Διεύθυνσης Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης. Διαπιστώθηκε ότι από το σύνολο των δεκαέξι (16) συστάσεων, δέκα συστάσεις (10) έκλεισαν ως αποδεκτές καθώς υλοποιήθηκαν διορθωτικές ενέργειες τόσο από μέρος της κεντρικής υπηρεσίας, όσο και από μέρος της περιφερειακής διεύθυνσης. Τρεις (3) συστάσεις βρίσκονται σε εξέλιξη καθώς αφορούν θέματα εξοπλισμού και λειτουργίας των υπηρεσιών, ενώ άλλες τρεις (3) συστάσεις παραπέμφθηκαν προς διαγραφή καθώς θα επανεξεταστούν σε επόμενες εσωτερικές επιθεωρήσεις.

β) Αξιολόγηση της παρακολούθησης της υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης για την διαπίστωση της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Επισήμων Ελέγχων που αφορούν στον τομέα παραγωγής και επεξεργασίας κρέατος, παρασκευασμάτων κρέατος και προϊόντων με βάση το κρέας για την γεωγραφική περιφέρεια που καλύπτεται από την Περιφερειακή Διεύθυνση Ηπείρου. Διαπιστώθηκε ότι το σύνολο των πέντε (5) συστάσεων έκλεισαν ως αποδεκτές, καθώς υλοποιήθηκαν διορθωτικές ενέργειες από μέρος της περιφερειακής διεύθυνσης.

Γ. Στις Εξωτερικές Επιθεωρήσεις:

γ1. Διενεργήθηκε Εσωτερικός Έλεγχος του ΤΕΕΠΑ από υπαλλήλους του ΕΦΕΤ ανεξάρτητους από την λειτουργία του Τμήματος με βάση την απαίτηση της διαδικασίας πιστοποίησης της ποιότητας του ΕΦΕΤ από εξωτερικό φορέα.

γ2) Διενεργήθηκε επιθεώρηση Επαναπιστοποίησης από τον Φορέα Πιστοποίησης του ΣΔΠ του ΕΦΕΤ. Ο ΕΦΕΤ επαναπιστοποιήθηκε για την εφαρμογή του ΣΔΠ κατά το Πρότυπο EN ISO 9001:2015 καθώς τηρεί τις σχετικές απαιτήσεις τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

Δ. Συμπεράσματα

δ1. Εφαρμογή Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας

Οι διαδικασίες που εφαρμόζονται στα πλαίσια του ΣΔΠ επιτελούνται ικανοποιητικά και όσες αποκλίσεις έχουν διαπιστωθεί είναι διαχειρίσιμες από τον φορέα και αποτελούν ευκαιρία βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας του.

Κατά το έτος 2019 εκδόθηκαν νέες και αναθεωρήθηκαν υπάρχουσες διεργασίες/διαδικασίες με στόχο την βελτίωση της αποτελεσματικότητας του επίσημου ελέγχου των τροφίμων. Παραμένει η ανάγκη βελτίωσης των διεργασιών/διαδικασιών που αφορούν την τεκμηρίωση των ενεργειών για τον σχεδιασμό και την οργάνωση των ελέγχων.

δ2. Εσωτερικές Επιθεωρήσεις

Η διαδικασία εσωτερικών επιθεωρήσεων που εφαρμόζει το ΤΕΕΠΑ τροποποιήθηκε ως προς την μεθοδολογία κατάρτισης του πενταετούς και του ετησίου προγράμματος εσωτερικών επιθεωρήσεων με βελτίωση της τεκμηρίωσης ως προς τα κριτήρια επικινδυνότητας και την δημιουργία σχετικών ηλεκτρονικών εργαλείων.

Όσον αφορά στα αποτελέσματα των εσωτερικών επιθεωρήσεων, απαιτείται βελτίωση στην παρακολούθηση της υλοποίησης των διορθωτικών ενεργειών εφόσον αυτές δεν είναι σαφείς και συγκεκριμένες και με καθορισμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

Από τις εσωτερικές επιθεωρήσεις προέκυψε ότι τα ευρήματα αποτελούν περισσότερο ευκαιρία βελτίωσης της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Επίσημων Ελέγχων των Τροφίμων. Ενέργειες είναι σε εξέλιξη, που αφορούν στην περισσότερο συστηματική και τεκμηριωμένη προσέγγιση της ανάλυσης επικινδυνότητας κατά το σχεδιασμό και την οργάνωση των προγραμμάτων ελέγχων. Επίσης καταδεικνύεται η ανάγκη βελτίωσης των μηχανισμών παρακολούθησης και αποτύπωσης όλων των δεδομένων των σχετικών με τα αποτελέσματα των ελέγχων με σκοπό την τεκμηριωμένη εκτίμηση του επιπέδου συμμόρφωσης των επιχειρήσεων, των κινδύνων στα τρόφιμα και των διαμορφούμενων τάσεων στον τομέα των τροφίμων για την ανατροφοδότηση των επόμενων σχεδιασμών των ελέγχων.

Για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Επίσημων Ελέγχων των Τροφίμων προτείνεται:

- Η διασφάλιση της ενιαίας προσέγγισης οργάνωσης των ελέγχων σε περιφερειακό επίπεδο στη βάση ανάλυσης επικινδυνότητας.
- Η προτυποποίηση της έκθεσης καταγραφής των αποτελεσμάτων των ελέγχων με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση των μη συμμορφώσεων και την διασφάλιση ομοιομορφίας κατά την υλοποίηση των ελέγχων

Στον Πίνακα 1 αποτυπώνονται οι δράσεις που διενεργήθηκαν το 2019 από το Τμήμα Εσωτερικών Επιθεωρήσεων, Ποιότητας & Αποδοτικότητας του ΕΦΕΤ.

Πίνακας 1: Χρονοδιάγραμμα Συνόλου Δράσεων

	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΜΗΝΕΣ											
		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
A	Εφαρμογή Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (ΣΔΠ)												
1	Παρακολούθηση εφαρμογής ΣΔΠ												
2	Αποτύπωση και ενσωμάτωση διαδικασιών στο ΣΔΠ												
3	Επέκταση του πεδίου εφαρμογής του Προτύπου ISO 9001:2015 (Περιφερειακή Διεύθυνση Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης)												
B	Υλοποίηση Εσωτερικών Επιθεωρήσεων												
3	Επίσημος Έλεγχος στον τομέα των Αλιευμάτων (Κεντρική Υπηρεσία, Περιφερειακή Διεύθυνση Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης)		*										
4	Εθνικά μέτρα και παρεκκλίσεις σε επιχειρήσεις παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων (Κεντρική Υπηρεσία, Περιφερειακή Διεύθυνση Κρήτης)						*						
5	Επαλήθευση της εφαρμογής του ΣΔΠ ISO 9001:2015 (Κεντρική Υπηρεσία, Περιφερειακή Δ/ση Κεντρικής							*					

	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΜΗΝΕΣ											
		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
	Μακεδονίας)												
6	Επίσημος Έλεγχος στον τομέα των Αλιευμάτων (Κεντρική Υπηρεσία, Περιφερειακή Δ/ση Κεντρικής Μακεδονίας)							*					
7	Επαλήθευση πιλοτικής εφαρμογής του ΣΔΠ ISO 9001:2015 (Περιφερειακή Διεύθυνση Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης)										*		
7	Παρακολούθηση υλοποίησης διορθωτικών ενεργειών (follow up) προηγούμενων επιθεωρήσεων: τομέας προϊόντων φυτικής προέλευσης, τομέας παραγωγής και επεξεργασίας κρέατος, παρασκευασμάτων κρέατος και προϊόντων με βάση το κρέας												
Δ	Εξωτερικές Επιθεωρήσεις												
8	Εσωτερικός Έλεγχος του Τμήματος Εσωτερικών Επιθεωρήσεων, Ποιότητας & Αποδοτικότητας											*	
9	Επιθεώρηση ΕΦΕΤ από τον φορέα Πιστοποίησης του ΣΔΠ										*		

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Σε εφαρμογή του Οργανισμού του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Π.Δ. με αριθμ. 107/2014 (ΦΕΚ 174/Α/28.08.2014), λειτουργεί στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου, η Διεύθυνση Γεωτεχνικών Ελέγχων και Επιθεωρήσεων, η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό. Στους στόχους της εν λόγω Διεύθυνσης, μεταξύ άλλων, ανήκουν η καθιέρωση ενιαίου και αποτελεσματικού συστήματος παρακολούθησης της δράσης όλων των υπηρεσιών και αρχών που ασκούν αρμοδιότητες του τομέα εποπτείας του ΥΠΑΑΤ για γεωργικά, ζωικά, κτηνιατρικά και αλιευτικά θέματα και η προστασία της Δημόσιας Υγείας με τη διασφάλιση της ποιότητας, ασφάλειας και αποτελεσματικότητας των ελέγχων.

Η Δ/ση αποτελείται από τέσσερα τμήματα : α) Τμήμα Γεωργικών Ελέγχων & επιθεωρήσεων, β) Τμήμα Ζωικών Ελέγχων & επιθεωρήσεων, γ) Τμήμα Κτηνιατρικών Ελέγχων & επιθεωρήσεων και δ) Τμήμα Αλιευτικών Ελέγχων & επιθεωρήσεων.

Στα πλαίσια άσκησης των αρμοδιοτήτων της η Δ/ση ανέπτυξε δράσεις το 2019 με βάση τον προγραμματισμό που καταρτίστηκε σύμφωνα με της Διαδικασίες Εσωτερικών Επιθεωρήσεων Διεύθυνσης Γεωτεχνικών Ελέγχων & Επιθεωρήσεων, οι οποίες εγκρίθηκαν από τον Γ. Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ.

Συγκεκριμένα στη βάση του τροποποιημένου προγράμματος Εσωτερικών Επιθεωρήσεων για το 2019-2020 (σχετ έγγραφο με ΑΠ 342/191769/29.7.2019) ξεκίνησαν το 2019 και ολοκληρώθηκαν το α' εξάμηνο του 2020, λαμβάνοντας υπόψη και καθυστερήσεις λόγω της πανδημίας, συνολικά δυο (2) εσωτερικές επιθεωρήσεις με κριτήριο ελέγχου :

A) την αξιολόγηση συστημάτων φυτοϋγειονομικού ελέγχου κατά τις εισαγωγές σύμφωνα με την Ενωσιακή και Εθνική νομοθεσία.

Οι υπηρεσίες που ελέχθησαν ήταν:

1) η Κεντρική Αρμόδια Αρχή (ΚΑΑ) δηλαδή η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής (ΔΠΦΠ) διά μέσω του Τμήματος Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου.-ΑΘΗΝΑ

2) το Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου (ΠΚΠΦΠΦΕ).-ΑΧΑΪΑ.

Διαπιστώθηκε η αποτελεσματική υλοποίηση των επίσημων ελέγχων κατά τις εισαγωγές και σύμφωνα με όσα προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

Έγιναν συστάσεις συμμόρφωσης για τα παρακάτω:

- Περαιτέρω στελέχωση της ΚΑΑ και κάλυψη αναγκών υλικοτεχνικής υποδομής.
- Δημιουργία μοντέλου ανάλυσης κινδύνου.
- Έκδοση εγχειριδίου για τον φυτοϋγειονομικό έλεγχο.
- Επιτάχυνση διαδικασιών για τη διατήρηση των λιμανιών Πατρών και Αιγίου ως εγκεκριμένες πύλες εισόδου.
- Περαιτέρω συνεργασία ΚΑΑ με ΔΑΟΚ και Λιμενικές Αρχές για αποτελεσματικό έλεγχο κατά την είσοδο.

Β) την διερεύνηση της ορθής εφαρμογής της σχετικής με την εμπορία των τροφίμων ζωικής προέλευσης (γάλα και κρέας) Ενωσιακής και Εθνικής νομοθεσίας.

Οι ελεγχόμενες υπηρεσίες ήταν :

1) η Κεντρική Αρμόδια Αρχή δηλαδή η Δ/νση Αξιοποίησης & Τεχνολογίας Τροφίμων του ΥΠΑΑΤ και

2) η Περιφερειακή υπηρεσία Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) ΠΕ Ιωαννίνων.

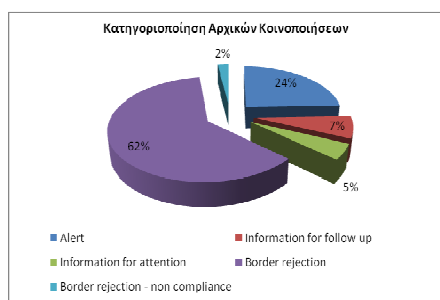
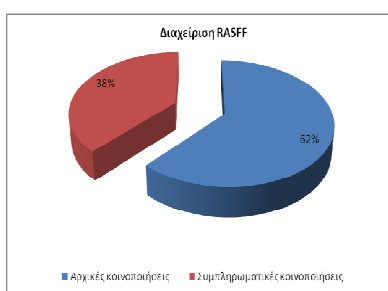
Η Διεύθυνση Αξιοποίησης & Τεχνολογίας Τροφίμων (ΚΑΑ) έχει εποπτικό ρόλο και οι αρμόδιες αρχές για τη διεξαγωγή των ελέγχων είναι οι ΔΑΟΚ, ο ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ και ο ΕΦΕΤ. Διαπιστώθηκε ότι η σχετική διάταξη που προβλέπει τη σύσταση των κλιμακίων ελέγχων από υπαλλήλους διαφορετικών υπηρεσιών δυσχεραίνει την ομοιόμορφη εφαρμογή της νομοθεσίας σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες. Επιπλέον προβλήματα στη διεξαγωγή των ελέγχων δημιουργούνται από το έλλειμμα ανθρώπινου δυναμικού των ελεγκτικών υπηρεσιών καθώς και τις δυσκολίες συνεργασίας μεταξύ ελεγκτικών οργανισμών (ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ και ΕΦΕΤ) και ΚΑΑ.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να καθιστά δύσκολο το έργο της αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των ελέγχων.

Η. ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΓΚΑΙΡΗΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ - RASFF

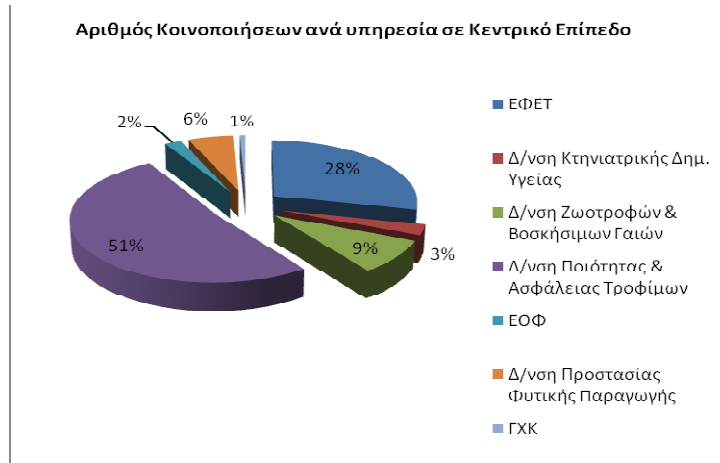
Κατά το 2019, ο ΕΦΕΤ ως Εθνικό Σημείο Επαφής της Ελλάδας για το Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης για τα Τρόφιμα και τις Ζωοτροφές (RASFF) διαχειρίστηκε 455 υποθέσεις μη ασφαλών τροφίμων/ζωοτροφών και 6 υποθέσεις μη σύμφωνων με τη νομοθεσία τροφίμων. Συγκεκριμένα:

- 287 Αρχικές Κοινοποιήσεις, εκ των οποίων:
 - 70 Επείγουσες κοινοποιήσεις (Alert)
 - 20 Κοινοποιήσεις προς ενημέρωση για ενέργειες (Information for follow up)
 - 14 Κοινοποιήσεις προς ενημέρωση για προσοχή (Information for attention)
 - 176 Κοινοποιήσεις απόρριψης στα σύνορα (Border rejection)
 - 6 Κοινοποιήσεις απόρριψης στα σύνορα (μη σύμφωνα με τη νομοθεσία όσον αφορά σε υπολείμματα φυτοπροστατευτικών ουσιών)
 - 1 Κοινοποίηση αποσύρθηκε
- 174 Συμπληρωματικές Κοινοποιήσεις (follow up)

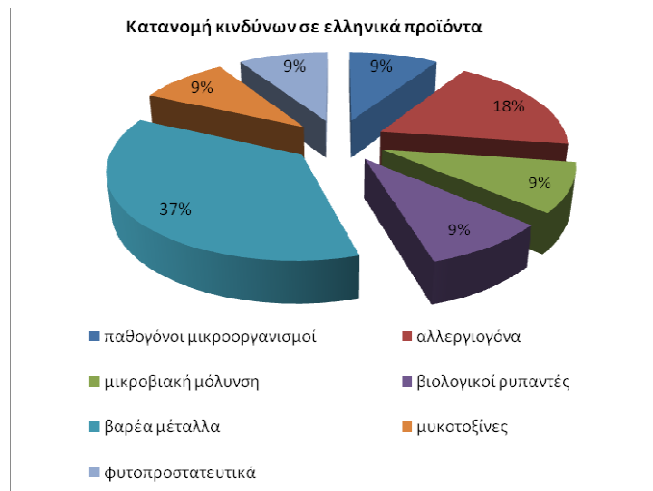
Ως προς την αρμοδιότητα διαχείρισης των κοινοποιήσεων, αυτές κατηγοριοποιούνται ως εξής:

- 82 κοινοποιήσεις ήταν αρμοδιότητας ΕΦΕΤ
- 8 κοινοποιήσεις ήταν αρμοδιότητας της Δ/νσης Κτηνιατρικής Δημόσιας Υγείας
- 25 κοινοποιήσεις ήταν αρμοδιότητας της Δ/νσης Ζωοτροφών και Βοσκήσιμων Γαιών
- 148 κοινοποιήσεις ήταν αρμοδιότητας της Δ/νσης Ποιότητας & Ασφάλειας Τροφίμων
- 6 κοινοποιήσεις ήταν αρμοδιότητας του ΕΟΦ
- 16 κοινοποιήσεις ήταν αρμοδιότητας της Δ/νσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής
- 2 κοινοποιήσεις ήταν αρμοδιότητας Γενικού Χημείου του Κράτους

Ως προς την εμπλοκή της Ελλάδας στις κοινοποιήσεις,

- 193 κοινοποιήσεις αφορούσαν κινδύνους που εντοπίστηκαν στην Ελλάδα, εκ των οποίων οι
 - a. 182 είχαν ως βάση ελέγχους στα σύνορα, όπου
 - i. στις 176 το φορτίο δεσμεύθηκε
 - ii. στις 6 το φορτίο αφέθηκε ελεύθερο
 - b. 11 είχαν ως βάση ελέγχους στην εσωτερική αγορά
- 88 κοινοποιήσεις αφορούσαν κινδύνους που εντοπίστηκαν στο εξωτερικό και το προϊόν είχε διακινηθεί και στην Ελλάδα, ή η Ελλάδα ήταν η χώρα προέλευσης του προϊόντος
- 12 κοινοποιήσεις αφορούσαν κινδύνους που εντοπίστηκαν σε προϊόντα ελληνικής προέλευσης ή/και συσκευασίας, εκ των οποίων
 - a. 1 παρουσία παθογόνου μικροοργανισμού
 - b. 2 παρουσία αλλεργιογόνου συστατικού χωρίς να δηλώνεται
 - c. 1 παρουσία μικροβιακών μολυσματικών ουσιών εκτός ορίων
 - d. 1 παρουσία βιολογικών ρυπαντών εκτός ορίων
 - e. 4 παρουσία βαρέων μετάλλων εκτός ορίων
 - f. 1 παρουσία μυκοτοξινών εκτός ορίου
 - g. 2 παρουσία υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών ουσιών, εκ των οποίων η μία αποσύρθηκε

Ως προς το είδος των κινδύνων

- 10 κοινοποιήσεις για νοθεία/απάτη
- 19 κοινοποιήσεις για παρουσία αλλεργιογόνου συστατικού χωρίς να δηλώνεται
- 2 κοινοποιήσεις για παρουσία βιολογικών ρυπαντών εκτός ορίων, (κυανιούχα άλατα)
- 8 κοινοποιήσεις με παραβάσεις ως προς τη σύνθεση
- 5 κοινοποιήσεις με παραβάσεις ως προς την παρουσία προσθέτων και αρωματικών υλών
- 8 κοινοποιήσεις για παρουσία ξένων σωμάτων
- 13 κοινοποιήσεις για παρουσία βαρέων μετάλλων εκτός ορίων
- 8 κοινοποιήσεις για παρουσία βιομηχανικών ρυπαντών εκτός ορίων
- 5 κοινοποιήσεις για παρουσία περιβαλλοντικών ρύπων εκτός ορίων
- 6 κοινοποιήσεις με παραβάσεις όσον αφορά στη μετανάστευση ουσιών από υλικά και αντικείμενα που αναμένεται να έρθουν σε επαφή με το τρόφιμο
- 12 κοινοποιήσεις για παρουσία μυκοτοξινών εκτός ορίων
- 7 κοινοποιήσεις εξαιτίας της παρουσίας μη εγκεκριμένων νέων τροφίμων/συστατικών τροφίμων, εκ των οποίων οι 5 αφορούν στην παρουσία CBD
- 2 κοινοποιήσεις εξαιτίας της εκτός ορίων παρουσίας ρυπαντών που προκύπτουν κατά την παραγωγική διαδικασία
- 2 κοινοποιήσεις εξαιτίας της διαπίστωσης παρουσίας φυσικά ενεχόμενων τοξινών
- 155 κοινοποιήσεις για παρουσία παθογόνων μικροοργανισμών
- 5 κοινοποιήσεις εξαιτίας της παρουσίας μικροβιακών ρυπαντών εκτός ορίων, εκ των οποίων οι 3 αφορούν στην παρουσία *Listeria Monocytogenes*
- 10 κοινοποιήσεις για παρουσία υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών ουσιών εκτός ορίων
- 10 κοινοποιήσεις που αφορούν σε ανεπαρκείς ελέγχους
- 3 κοινοποιήσεις λόγω αλλοίωσης οργανοληπτικών χαρακτηριστικών
- 1 κοινοποίηση εξαιτίας διαπίστωσης εσφαλμένης επισήμανσης
- 1 κοινοποίηση που δεν μπορεί να ενταχθεί σε κάποια κατηγορία

Ως προς το είδος του τροφίμου, ζωοτροφής ή υλικού και αντικειμένου που αναμένεται να έρθει σε επαφή με τρόφιμα:

- 7 κοινοποιήσεις για δημητριακά και προϊόντα αρτοποιίας
- 6 κοινοποιήσεις για κακάο και παρασκευάσματα, καφέ και τσάι,
- 9 κοινοποιήσεις για διαιτητικά τρόφιμα, συμπληρώματα διατροφής, εμπλουτισμένα τρόφιμα
- 2 κοινοποιήσεις για ζωοτροφές που προορίζονται για κατοικίδια
- 23 κοινοποιήσεις για Α' ύλες ζωοτροφών
- 11 κοινοποιήσεις για ιχθυηρά και προϊόντα τους
- 13 κοινοποιήσεις για υλικά και αντικείμενα που αναμένεται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα
- 19 κοινοποιήσεις για φρούτα και λαχανικά
- 10 κοινοποιήσεις για βότανα και μπαχαρικά
- 7 κοινοποιήσεις για κρέας και προϊόντα του, εκτός από κρέας πουλερικών
- 3 κοινοποιήσεις για κρέας πουλερικών και προϊόντα του
- 5 κοινοποιήσεις για σούπες, ζωμούς, σάλτσες και καρυκεύματα
- 142 κοινοποιήσεις για ξηρούς καρπούς, προϊόντα τους και σπόρους
- 3 κοινοποιήσεις για άλλα τρόφιμα/μικτά τρόφιμα
- 1 κοινοποίηση για καρκινοειδή και προϊόντα τους
- 3 κοινοποιήσεις για προϊόντα ζαχαροπλαστικής
- 2 κοινοποιήσεις για κεφαλόποδα και προϊόντα τους
- 1 κοινοποίηση για έτοιμα γεύματα ή σνάκς
- 1 κοινοποίηση για πρόσθετα τροφίμων ή αρωματικές ύλες
- 2 κοινοποιήσεις για γάλα ή γαλακτοκομικά προϊόντα
- 1 κοινοποίηση για αλκοολούχα ποτά
- 3 κοινοποιήσεις για δίθυρα μαλάκια και προϊόντα τους
- 4 κοινοποιήσεις για λίπη και έλαια
- 2 κοινοποιήσεις για παγωτά και επιδόρπια

H1. Σύστημα Διοικητικής Συνδρομής και Συνεργασίας στον τομέα των τροφίμων και των ζωοτροφών-AAC system

Η σύσταση του «Συστήματος Διοικητικής Συνδρομής και Συνεργασίας» (Administrative Assistance and Cooperation System - AAC system) στον τομέα των τροφίμων και των ζωοτροφών προβλεπόταν από το Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 «για τη διενέργεια επισήμων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς τους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων». Ο 882/2004 προέβλεπε τη συνεργασία των Εθνικών Αρμόδιων Αρχών των Κρατών Μελών (ΚΜ) όταν βάσει των αποτελεσμάτων των επισήμων ελέγχων τροφίμων και ζωοτροφών, απαιτείται δράση από περισσότερα του ενός ΚΜ. Μέχρι την έκδοση του νέου Καν. (ΕΕ) 2017/625) το Σύστημα Διοικητικής Συνδρομής και Συνεργασίας διακρινόταν σε δυο

(2) επιμέρους ηλεκτρονικές πλατφόρμες (βάσεις) : την AAC-AA για την κοινοποίηση/διαχείριση των αιτημάτων μη-συμμόρφωσης με την νομοθεσία στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, και την AAC-FF κοινοποίηση/διαχείριση Αιτημάτων Αντιμετώπισης Περιπτώσεων Απάτης/Νοθείας στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές μεταξύ των ΚΜ.

Με το νέο Καν. (ΕΕ) 2017/625 «για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα», απαιτείται η ίδρυση ενός μηχανογραφικού συστήματος διαχείρισης πληροφοριών για τους επίσημους ελέγχους (information management system for official controls – «IMSOC») για την ενοποιημένη λειτουργία των μηχανισμών και των εργαλείων μέσω των οποίων γίνεται η διαχείριση, ο χειρισμός και η αυτόματη ανταλλαγή των στοιχείων, των πληροφοριών και των εγγράφων που αφορούν τους επίσημους ελέγχους και άλλες επίσημες δραστηριότητες. Έτσι, στο πλαίσιο του IMSOC, από τον Οκτώβριο 2019, η προϋπάρχουσα πλατφόρμα AAC-AA δε χρησιμοποιείται πλέον, αλλά τα αιτήματα μη συμμόρφωσης με τη νομοθεσία κοινοποιούνται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας iRASFF ως non-compliance notifications (AAC). Επίσης, στην ηλεκτρονική πλατφόρμα iRASFF θα ενσωματωθούν μελλοντικά οι κοινοποιήσεις FF.

Ο ΕΦΕΤ αποτελεί φορέα-σύνδεσμο της Ελλάδας (General Liaison Body) για τους σκοπούς του «Συστήματος Διοικητικής Συνδρομής και Συνεργασίας» (AAC system), καθώς και Σημείου Επαφής της Ελλάδος (Food Fraud Contact Point/FFCP) του Δικτύου για την Αντιμετώπιση της Απάτης στα Τρόφιμα (Food Fraud Network/FFN) μεταξύ των ΚΜ, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 178/2002 και Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 882/2004.

Το 2019, ο ΕΦΕΤ, ως Σημείο Επαφής της Ελλάδος για το Σύστημα Διοικητικής Συνδρομής και Συνεργασίας (AAC), διαχειρίστηκε συνολικά 80 αιτήματα που εστάλησαν από τα ΚΜ, εκ των οποίων:

- 69 αιτήματα διερεύνησης περιπτώσεων μη-συμμόρφωσης με την νομοθεσία, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας AAC-AA, και iRASFF και
- 11 αιτήματα διερεύνησης περιπτώσεων απάτης στα τρόφιμα, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας AAC-FF.

Αναλυτικότερα,

69 αιτήματα διερεύνησης μη-συμμόρφωσης με την νομοθεσία, εκ των οποίων:

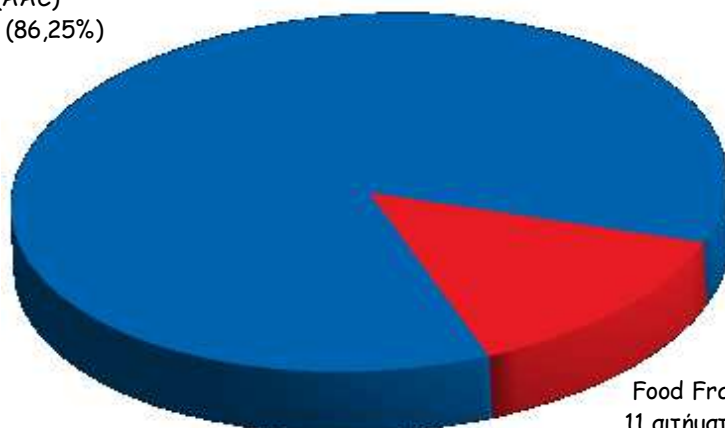
- 30 αιτήματα για εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο, εκ των οποίων:
 - 20 αιτήματα σχετικά με υποβαθμισμένη ποιοτική κατηγορία εξαιρετικά παρθένου ελαιολάδου,
 - 10 αιτήματα σχετικά με την επισήμανση προϊόντων εξαιρετικά παρθένου ελαιολάδου

- 5 αιτήματα σχετικά με ελιές, εκ των οποίων:
 - ✓ 1 αίτημα σχετικά με την επισήμανση
 - ✓ 1 αίτημα σχετικά με την υποβάθμιση ποιότητας
 - ✓ 3 αιτήματα-ερωτήματα
- 6 αιτήματα σχετικά με την παρουσία φυτοπροστατευτικών σε α. κεράσια (4 κοινοποιήσεις β. ακτινίδια (1 κοινοποίηση) γ. ρύζι (1 κοινοποίηση)
 - αιτήματα σχετικά με την επισήμανση προϊόντων οίνου
- 2 αιτήματα σχετικά με βρεφικές τροφές ως προς α. την προσθήκη πρόσθετων και β. την ύπαρξη σαλμονέλλας
- 2 αιτήματα σχετικά με την επισήμανση παρασκευασμάτων κρέατος: α. σουτζουκάκι, β. χοιρινό σουβλάκι
- 2 αιτήματα σχετικά με τις κόκκινες πιπεριές α. ως προς την παρουσία εντόμου β. ως προς την επισήμανση
- 2 αιτήματα σχετικά την επισήμανση ζωοτροφών
- 2 αιτήματα σχετικά με την επισήμανση επιδορπίων (παγωτό, κουραμπιέδες)
- 2 αιτήματα σχετικά την επισήμανση προϊόντων σαλατών: τζατζίκι
- 1 αίτημα σχετικά με την επισήμανση καρπουζιών
- 1 αίτημα σχετικά με επισήμανση προϊόντων τυριού φέτας
- 1 αίτημα σχετικά με τη μη σωστή χρήση ασκορβικού οξέος σε ανάλογο τυριού
- 1 αίτημα-ενημέρωση σχετικά με τη διακίνηση μη ασφαλών προϊόντων από σφαγείο
- 1 αίτημα-ερώτημα σχετικά με τις προδιαγραφές της γλυκιάς πάπρικας σε εθνικό επίπεδο
- 1 αίτημα σχετικά με την επισήμανση προϊόντος βιολογικού ρυζιού
- 1 αίτημα σχετικά με τη χρήση μη εγκεκριμένου βιοκτόνου
- 1 αίτημα σχετικά με την παρουσία εντόμου σε προπαρασκευασμένο γεύμα
- 1 αίτημα σχετικά με την παρουσία σακχάρων σε μέλι
- 1 αίτημα σχετικά με την επισήμανση σε προϊόντα σφολιάτας
- 1 αίτημα σχετικά με βιοασπικοδομήσιμα καλαμάκια (εκτός πεδίου εφαρμογής)

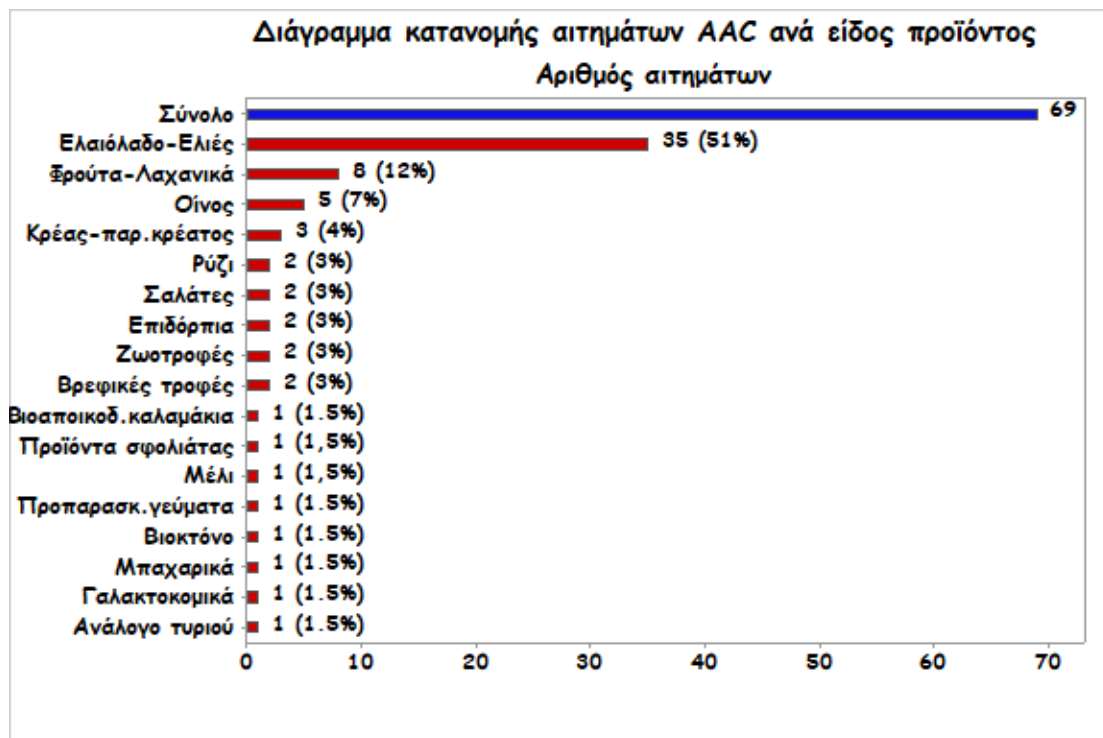
Εικ. 1. Διάγραμμα κατανομής των αιτημάτων/κοινοποιήσεων του Συστήματος Διοικητικής Συνδρομής και Συνεργασίας (AAC-AA & AAC-FF) του έτους 2019

Διάγραμμα κατανομής αιτημάτων AAC και FF για το έτος 2019

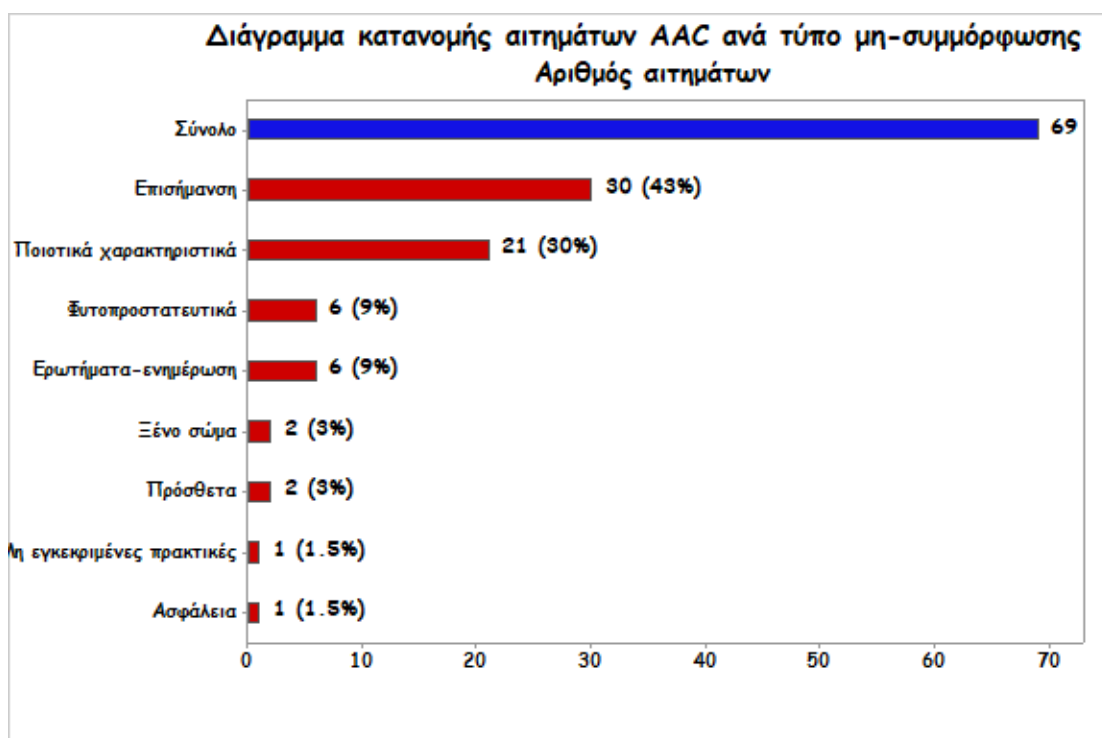
Administrative Assistance
& Cooperation (AAC)
69 αιτήματα (86,25%)

Food Fraud (FF)
11 αιτήματα (13,75%)

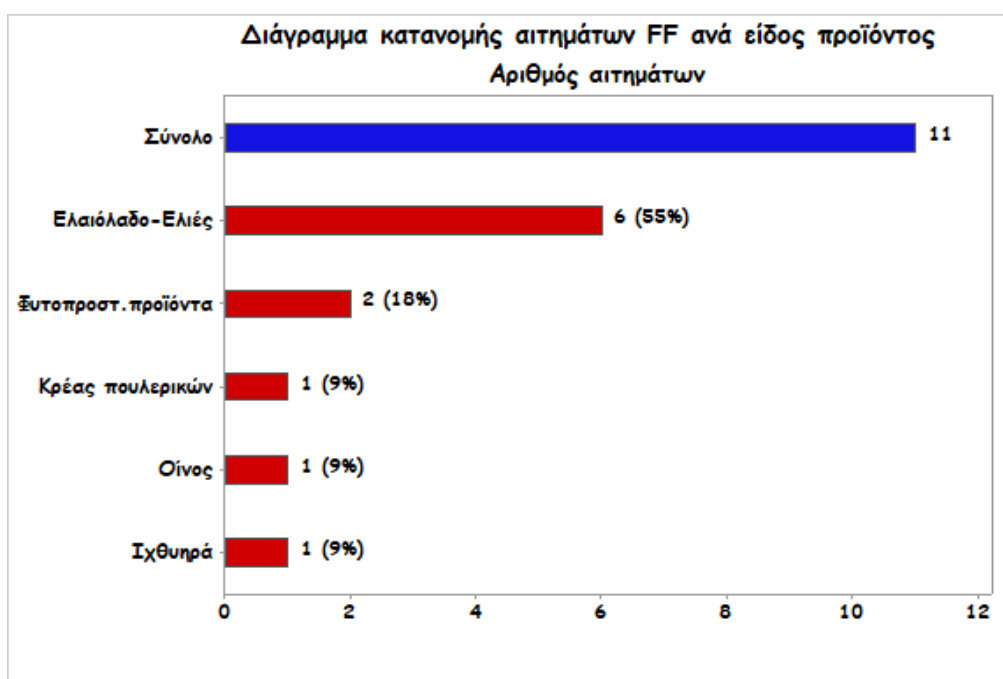
Εικ. 2. Διάγραμμα κατανομής των αιτημάτων/κοινοποιήσεων AAC ανά είδος τροφίμου για το έτος 2019

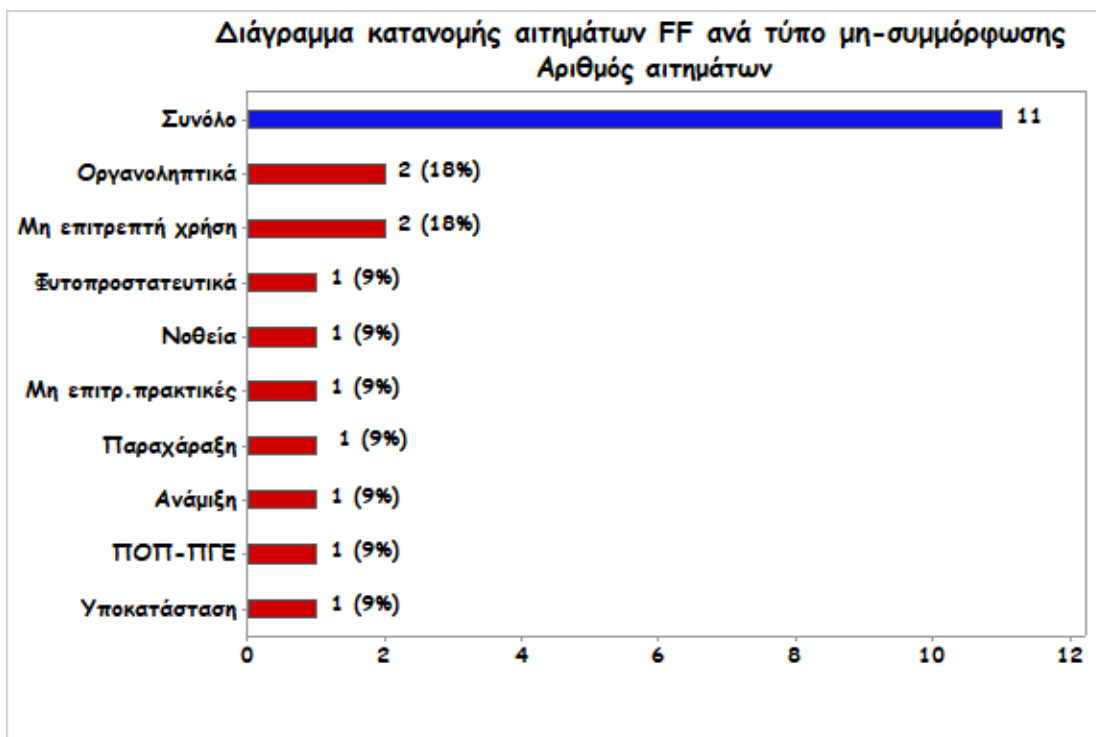
Εικ. 3. Διάγραμμα κατανομής των αιτημάτων/κοινοποιήσεων AAC ανά τύπο μη-συμμόρφωσης (παράβασης) για το έτος 2019

11 αιτήματα διερεύνησης περιπτώσεων απάτης στα τρόφιμα, εκ των οποίων:

- 5 αιτήματα σχετικά με υποψία απάτης σε ελαιόλαδο, εκ των οποίων:
 - ✓ 2 αιτήματα σχετικά με υποβαθμισμένη ποιοτική κατηγορία ελαιολάδου έπειτα από οργανοληπτική αξιολόγηση,
 - ✓ 1 αίτημα σχετικά με παραπλανητική επισήμανση ΠΟΠ εξαιρετικά παρθένου ελαιολάδου λόγω απόκλισης από τις προδιαγραφές και ύπαρξης οργανοληπτικού σφάλματος,
 - ✓ 1 αίτημα σχετικά με νοθεία εξαιρετικά παρθένου ελαιολάδου με ηλιέλαιο
 - ✓ 1 αίτημα σχετικά με τη διερεύνηση ποσοστού εξαιρετικά παρθένου ελαιολάδου σε μίγμα με ηλιέλαιο σε dressing salad λόγω χαμηλής τιμής πώλησης.
- 2 αιτήματα σχετικά με παρουσία χημικών ουσιών σε φυτοπροστατευτικά προϊόντα σε όρια υψηλότερα από τα επιτρεπόμενα
- 1 αίτημα σχετικά με υποκατάσταση είδους σε φιλέτα ψαριών
- 1 αίτημα σχετικά με μη επιτρεπτές οινολογικές πρακτικές σε οίνο (προσθήκη συνθετικού αρώματος, εξωγενών σακχάρων και νερού)
- 1 αίτημα σχετικά με δόλιες πρακτικές στη διακίνηση κρέατος πουλερικών προέλευσης Βραζιλίας (πλαστά εμπορικά σήματα, ιστοσελίδες, τιμολόγια)
- 1 αίτημα σχετικά με την παρουσία φυτοπροστατευτικών σε βιολογικές ελιές.

Εικ. 4. Διάγραμμα κατανομής των αιτημάτων/κοινοποιήσεων FF ανά είδος τροφίμου για το έτος 2019

Εικ. 5. Διάγραμμα κατανομής των αιτημάτων/κοινοποιήσεων FF ανά τύπο μη-συμμόρφωσης (παράβασης) για το έτος 2019

Διαβίβαση αιτημάτων σε άλλα ΚΜ μέσω του Συστήματος Διοικητικής Συνδρομής και Συνεργασίας

Για το ίδιο έτος, ο ΕΦΕΤ προχώρησε στη διαβίβαση αιτημάτων προς άλλα ΚΜ

I. 5 αιτήματα Διοικητικής Συνδρομής και Συνεργασίας σε άλλα ΚΜ μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας AAC-AA, σχετικά με:

- Διακίνηση προϊόντος δημητριακών με μη αποδεκτά οργανοληπτικά χαρακτηριστικά (χρώμα) (1 κοινοποίηση προς Γαλλία)
- Παρουσία ξένου σώματος (αράχνη) σε βρεφική σκόνη γάλακτος (1 κοινοποίηση προς Πολωνία)
- Παρουσία ξένου σώματος (πλαστικό) σε προϊόν δημητριακών (1 κοινοποίηση προς Πολωνία)
- Παρουσία ξένου σώματος (γυαλί) σε ρυζογκοφρέτα (1 κοινοποίηση προς Βουλγαρία)
- Διακίνηση καφέ με παραπλανητική επισήμανση (1 κοινοποίηση προς Ιταλία)

II. 2 αιτήματα διερεύνησης περιπτώσεων απάτης στα τρόφιμα σε άλλα ΚΜ μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας AAC-FF, σχετικά με:

- Διακίνηση καφέ με παραπλανητική επισήμανση (1 κοινοποίηση προς Ιταλία)
- Διακίνηση πυρηνελαίου ως εξαιρετικά παρθένου ελαιολάδου (1 κοινοποίηση προς Βουλγαρία, Δανία, Εσθονία, Πολωνία, Γερμανία).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ 1-6 (Annexes)

**Αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Έκθεσης
σε ξεχωριστό συνημμένο αρχείο**